

13.03.2017

Kokousaika 13.03.2017 16:00 - 17:02

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rauhamäki, Tatu kaupunginhallituksen puheenjohtaja
poissa: 249 §
Pajamäki, Osku kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Kivekäs, Otso kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika
Karhuvaara, Arja
Kolbe, Laura
Modig, Silvia
Männistö, Lasse
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rissanen, Laura
Vainikka, Mirka
Vesikansa, Sanna
Tuominen, Hannu varajäsen

Muut

Kousa, Tuuli kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Paavolainen, Sara kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Pajunen, Jussi kaupunginjohtaja
poissa: 249 ja 250 §:t
Sauri, Pekka apulaiskaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva apulaiskaupunginjohtaja
Panhelainen, Pia va. apulaiskaupunginjohtaja
Sarvilinna, Sami kansliapäällikkö
Pohjaniemi, Marju henkilöstöjohtaja
Saxholm, Tuula rahoitusjohtaja
Summanen, Juha hallintojohtaja
Åhlgren, Harry vs. kaupunginlakimies
Peltonen, Antti hallintopäällikkö

13.03.2017

		saapui 16:04, poistui 16:59, poissa: 264 - 270 §:t
	Andersson, Victor	kaupunginsihteeri
	Hyttinen, Hannu	kaupunginsihteeri
	Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
	Lindén, Timo	vs. apulaiskaupunginsihteeri
	Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri
	Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
	Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
	Tapiolinna, Hilikka	vs. kaupunginsihteeri
	Thodén, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
	Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
	Villeneuve, Anna	hallintoasiantuntija
	Katajamäki, Paula	tiedottaja
	Menna, Lauri	hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Tatu Rauhamäki	kaupunginhallituksen puheenjohtaja 246 - 248 ja 250 - 270 §:t
	Osku Pajamäki	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja 249 §
Esittelijät		
	Jussi Pajunen	kaupunginjohtaja 246-248 §, 255-258 §
	Pekka Sauri	apulaiskaupunginjohtaja 249 - 253, 259, 261, 262 ja 264 - 268 §:t
	Pia Panhelainen	va. apulaiskaupunginjohtaja 254, 269 ja 270 §:t
	Ritva Viljanen	apulaiskaupunginjohtaja 260 ja 263 §:t
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	hallintoasiantuntija 246 - 270 §:t

13.03.2017

§	Asia	
246	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
247	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
248	Kj/1	V 22.3.2017, Periaatepäätös lausunnoksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtionvarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslainsäädännöksi
249	Kaj/1	V 22.3.2017, Katajanokan maanalaisen pysäköintilaitoksen asemakaavan muuttaminen (nro 12333)
250	Kaj/2	V 29.3.2017, Kyläsaaren opiskelijatalojen ja urheiluhallin asemakaavan muuttaminen (nro 12407)
251	Kaj/3	V 22.3.2017, Suvilahden tiilisen kaasukellon kunnostuksen hanke-suunnitelma
252	Kaj/4	V 29.3.2017, Vuokrauserusteet neljälle Länsisataman Jätkäsaaren asuinkerrostalotontille (tontit 20070/2, 20828/2-3 ja 7)
253	Kaj/5	V 29.3.2017, Hämeentie 153:n asemakaavan muuttaminen (nro 12303)
254	Stj/1	V 22.3.2017, Sosiaali- ja terveysviraston laitoshuoltopalvelujen siirtäminen liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle
255	Kj/3	Vastaus valtiovarainministeriölle Tulevaisuuden kunta -parlamentaarisen työryhmän väliraportista
256	Kj/4	Toimialojen hallinnon eräiden yksiköiden päälliköiden virkojen perustaminen
257	Kj/5	Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen Tampereella 25.-26.4.2017
258	Kj/6	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
259	Kj/7	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
260	Kj/8	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
261	Ryj/1	Pukinmäen rantapuiston ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän puistosuunnitelman hyväksyminen (nro VIO 5835/1)
262	Ryj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

13.03.2017

263	Sj/1	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
264	Kaj/1	Suomen valtion kanssa tehdyn yhteismyyntisopimuksen mukainen kiinteistökaupan esisopimus (Säättalo, Kluuvi, korttelin nro 240 tontti nro 14)
265	Kaj/2	Valtuutettu Leo Straniuksen toivomusponsi mahdollisuudesta kartoittaa ja säilyttää Malmin lentokenttäalueen luonto- ja virkistysarvot
266	Kaj/3	Rakennusvalvontaviraston virastopäällikön avoimen viran hoito
267	Kaj/4	Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmistelun eteneminen
268	Kaj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
269	Stj/1	Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman loppuraportti
270	Stj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

13.03.2017

Kj/1

§ 246

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Mirka Vainikan ja Lasse Männistön sekä varatarkastajiksi Mika Raatikaisen ja Veronika Honkasalon.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.03.2017

Kj/2

§ 247

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 248

V 22.3.2017, Periaatepäätös lausunnoksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtionvarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslainsäädännöksi

HEL 2017-001215 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää tehdä seuraavan periaatepäätöksen sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtionvarainministeriölle annettavasta lausunnosta hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslainsäädännöksi:

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Esitetyn valinnanvapauslainsäädännön mukainen monituottajamalli parantaa sosiaali- ja terveystalouden saatavuutta ainakin suurimmissa maakunnissa siellä, missä aitoa kilpailua tuottajien kesken syntyy. Alueelliset erot tulevat kuitenkin olemaan yhdenvertaisen saatavuuden haasteena. Palvelujen saatavuuden parantuminen rakenteita uudistamalla ei vielä sellaisenaan takaa terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista, vaan sitä edistävät parhaiten palvelujen oikea kohdentuminen ja niiden vaikuttavuus. Osana uudistusta onkin kansallisesti määriteltävä palvelujen vaikuttavuuden seurannalle mittarit, joita maakunnat voivat palvelujen järjestäjinä hyödyntää.

Vaikuttavien palvelukokonaisuuksien luominen edellyttää järjestäjältä riittäviä keinoja ja uudenlaista osaamista yhdenmukaisten hoito- ja palvelukokonaisuuksien ja palvelujen integraation varmistamiseksi. Monituottajamalli aiheuttaa haasteen eri palveluiden yhteensovittamiselle. Haavoittuvassa asemassa oleville ihmisille järjestelmä saattaa osoittautua monimutkaisemmaksi, ja edellyttää siksi huomattavasti nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Valintaan kykenevien ja motivoituneiden asiakkaiden vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa lisääntyvät valinnanmahdollisuuksien kasvaessa. Asiakkaan näkökulmasta on syytä huomioida, että palvelun sisältö on keskeisempi kuin palvelun tuottaja. Valinnan perusteena onkin oltava helposti saatavissa olevaa puolueetonta ja luotettavaa tietoa. Valinnanvapauden tueksi on tarpeen perustaa tuottajien toiminnan laatua ja vaikuttavuutta koskeva vertailutietojärjestelmä /-tietokanta, josta tiedot ovat löydettävissä myös yliopistosairaanhoidopiireittäin tai maakunnittain.

Valinnanvapautta rajoittaa jossakin määrin palveluntuottajan mahdollisuus ilmoittaa enimmäisasiakasmääränsä. Enimmäisasiakasmäärällä ja kohdennetulla markkinoinnilla palveluntuottaja voi vaikuttaa oman asiakasjoukkonsa muodostumiseen, mikä voi johtaa epätarkoituksenmukaisiin asiakasrakenteiden eroihin palveluntuottajien kesken.

3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus antaa riittävät mahdollisuudet asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun hakeutumiseen niille asiakkaille, joilla on riittävät valmiudet muodostaa käsitys omasta palveluntarpeestaan ja siihen soveltuvista palveluvaihtoehdoista. Suurin osa väestöstä kuuluu tähän joukkoon. Kuitenkin silloin, kun asiakkaan kyky käyttää valinnanvapautaan on esimerkiksi terveydellisistä tai sosiaalisista syistä alentunut, järjestelmän moniportaisuus saattaa vaikeuttaa tai pitkittää soveltuvaan palveluun hakeutumista. Lisäksi valinnanvapauden toteuttaminen tahdosta riippumattomassa hoidossa on määriteltävä yksiselitteisen selkeästi, toisin kuin lakiluonnoksessa nyt on tehty.

Tilanteissa, joissa asiakkaan ja ammattilaisen näkemykset parhaasta menettelytavasta eroavat, asiakkaan valinnanvapaus saattaa vaikeuttaa hoidon tai palvelun toteuttamista asiakkaan hyvinvointia parhaiten edistävällä tavalla. Tällaisia tilanteita voi syntyä esimerkiksi lastensuojelussa, mielenterveyspalveluissa ja päihdepalveluissa, eivätkä ne ole luonnoksen sanamuodoilla ristiriidattomasti estettävissä.

4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluita?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Olennaista on, että asiakkaan tarpeita voidaan arvioida kokonaisuutena ja eri palveluja ja eri ammattilaisten osaamista voidaan joustavasti yhdistää. Tämä edellyttää sekä hoito- ja palvelukokonaisuuksien että tiedon integraatiota. Hoito- ja palvelukokonaisuudet tulee järjestää niin, että eri toimijoilla ja palveluntuottajilla on velvollisuus yhteistyöhön. Palvelujen koordinoituvastuu paljon palveluja tarvitsevilla tulee olla asiakkaan ensisijaisen palvelutarpeen mukaan määräytyvällä vastuuhenkilöllä.

Tiedon integraatio tulee mahdollistaa ja varmistaa, jotta asiakastieto liikkuu eri tuottajien välillä kansallisten rekistereiden ja yhteen toimivien tietojärjestelmien avulla. Tämä asettaa suuret vaatimukset sekä tietojärjestelmille että asiakas- ja potilastiedon rekistereille. Hyvin toteutettuna asiakkaan kaikkia tarvittavia tietoja hyödyntävä ja yhdistävä asiakassuunnitelma auttaa asiakaskohtaisen integraation toteutumista.

Tavoite jää toteutumatta, mikäli eri sosiaali- ja terveystieteiden integrointi ja saumattomien palveluketjujen luominen eivät onnistu nimenomaan paljon palveluja tarvitsevilla asiakkailla.

5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Kuten esitysluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, valinnanvapausmalli tarjoaa mahdollisuuksia menokehityksen hillitsemiseen. Kustannusten kasvun hillinnän tavoitteen kannalta valinnanvapausjärjestelmän toteuttamiseen liittyy paljon kustannuskehitykseen vaikuttavia epävarmuustekijöitä.

Kustannusten kasvun hidastamisen ohella uudistuksella pyritään lisäämään palvelujen saatavuutta ja laatua. Näiden kaikkien tavoitteiden yhtäaikainen toteutuminen on epävarmaa. Monituottajuus ei paranna palvelujen integraatiota ja jos oletetaan, että integraatiolla olisi saavutettavissa merkittäviä kustannushyötyjä, nämä hyödyt voivat jäädä osittain toteutumatta.

Tuottavuushyötyjen saavuttaminen kilpailua lisäämällä edellyttää markkinoiden muodostumisen ja ohjaamisen onnistumista. Erityisiä riskejä tältä osin aiheuttavat maksuseteliin liittyvät säädökset, tuottajien mahdollisuus määrittää enimmäisasiakasmääränsä ja ohjata asiakkaansa hakeutumista esimerkiksi kohdennetulla markkinoinnilla sekä markkinoiden jakautumiseen liittyvät riskit suoran valinnanvapauden alkaessa.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset, kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä tietojärjestelmien kustannukset tulevat olemaan huomattavat, ja ne vähentävät muiden kustannuksia hillitsevien toimien vaikutuksia.

Myös henkilökohtaiseen budjettiin liittyy huonosti toteutettuna kustannusten hallinnan riski. Asiakkaan palvelujen tarve ja sen mukaisten palvelujen kustannukset on kyettävä määrittämään riittävän tarkasti, jotta voidaan arvioida henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien vaihtoehtoisten palvelujen enimmäiskustannus. Myös henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien palvelujen vaikuttavuus pitää voida varmistaa, jotta asiakkaan palvelutarpeet ja sitä kautta kustannukset eivät nouse muissa palveluissa.

Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Erityisesti paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelukokonaisuuksien onnistuneella hallitsemisella ja erikoissairaanhoidon menojen kasvun hillitsemisellä voidaan kustannusten kasvua hidastaa. Nämä edellyttävät vahvaa maakunnan järjestäjäroolia ja palvelukokonaisuuksien ohjaamista. Kustannusten kasvun hallintaan on parhaat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa.

6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Maakuntalaki ja järjestämislaki takaavat asukkaiden vaikutusmahdollisuudet maakunnan toimintaan. Järjestämistä ohjaa suorilla vaaleilla valittu maakuntavaltuusto. Oleellista on varmistaa, että järjestäjä on riittävän vahva ohjaamaan palvelukokonaisuuksia ja tuottajien toimintaa.

Maakunnan verotusoikeudella olisi mahdollista vahvistaa maakunnallista itsehallintoa ja kansanvaltaa. Julkisuusperiaatteen tulee myös toteutua yhdenvertaisella tavalla kaikissa julkisesti rahoitettuja palveluja tuottavissa yhtiöissä omistuspohjasta riippumatta.

7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus voi edistää prosessi-innovaatioita, joissa uudet markkinat ja yksityisten toimijoiden mahdollisuudet osallistua kattavammin palvelujen tuottamiseen kannustavat löytämään uusia asiakaslähtöisempiä, vaikuttavampia ja tuottavampia palvelumuotoja. Rahoitusta ohjaavien periaatteiden tulee olla toimintatapojen uudistamiseen ja palveluinnovaatioihin kannustavia.

Kysymyksiä lakiluonnoksen yksityiskohdista

8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista.

8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä sillä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin? Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Suoran valinnan perustason palvelujen sisältö on lakiluonnoksessa yleisellä tasolla määritelty, ja se vastaa suunnilleen nykyisten terveyskeskusten tavanomaista avoterveydenhuoltoa lisättyinä joillakin sosiaalihuollon palveluilla. Esitysluonnoksessa käytetään terminologiaa, joka on sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta epätarkkaa ja lakiesityksessäkin osin määrittelemättä. Palvelujen sisältö on kyettävä määrittelemään niin selvästi, että järjestäjä ja kaikki palvelujen tuottajat ymmärtävät ne yksiselitteisesti ja samalla tavoin. Esitysluonnoksessa näin ei ole.

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen sijoittuminen sote-keskusten ja maakunnan liikelaitoksen välillä on epäselvää ja tulee tarkentaa. Pykälässä viitataan terveydenhuoltolain 13 §:ään, joka ei sisällä neuvolapalveluita. Toisaalta yksityiskohtaisissa perusteluissa terveysneuvontaa määritellään tavalla, joka voisi sisältää neuvolatoiminnan. Maakuntalain perusteluissa maakunnan tehtäväksi tarkoitettuja ehkäiseviä sosiaali- ja terveyspalveluita ovat esimerkiksi äitiys- ja lastenneuvolapalvelut.

Laajennetun perustason palveluja tuottavan sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelujen sisältö ja työnjako maakunnan liikelaitoksen kesken jää vielä perustason palvelujakin epäselvemmäksi. Laajennetun perustason palveluissa palvelukokonaisuudet ovat asiakkaan näkökulmasta vaikeasti hallittavissa ja hahmotettavissa. Esimerkiksi nykyistä erikoissairaanhoidon olisi sekä suoran valinnan palveluissa että maakunnan liikelaitoksessa. Asiakkaan liikkuminen sote-keskuksen ja liikelaitoksen

välillä jää epäselvästi ilmaistuksi. Esityksestä ei selviä, säilyykö esimerkiksi nykyistä vastaava lähetekäytäntö peruspalvelujen ja erityispalvelujen välillä, sillä esityksessä käytetään sanoja ohjaaminen ja hakeutuminen. Epäselväksi jää myös jatkohoitoon ohjaaminen maakunnan liikelaitoksesta takaisin sote-keskukseen.

Ohjaus ja neuvonta eivät aina ole asiakasprosessin ensimmäinen vaihe, vaan tarve ohjaukselle ja neuvonnalle voi syntyä myös vasta suurimpien palveluntarpeiden tultua hoidetuiksi. Erityisesti sosiaalihuollon palvelujen osalta vastuunjako perustuu vaikeasti määriteltävissä olevalle palvelujen tarpeen lyhytaikaisuudelle ja tilapäisyydelle.

15 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan laajennettuun perustasaan kuuluvat muun muassa asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemat sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin mukaiset palvelut. Tilapäisen ja lyhytaikaisen palvelutarpeen määritelmä on epämääräinen, eivätkä useimmat sosiaalihuollon palvelutarpeet ole ratkaistavissa tilapäisesti ja lyhytaikaisesti. Usein nämä palvelut alkavat lyhytaikaisina, mutta jatkuvat kuitenkin pitkäaikaisina. Asiakkaan näkökulmasta ei ole tarkoituksenmukaista, että ensin annetaan lyhytaikaisia palveluita, joiden jälkeen asiakas lähetetään maakunnan liikelaitoksen palvelutarpeen arviointiin, jossa todetaan pitkäaikaisempi palvelun tarve, ja palveluntuottaja vaihtuu.

Palvelujen jakaminen lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen palvelun tuottajien kesken ei ole perusteltua. Esimerkiksi kotipalvelu voi olla lyhytaikaista, mutta toistuvaa. Asumispalveluyksiköitä ei myöskään ole tarkoituksenmukaista perustaa ainoastaan lyhytaikaisten asiakkaiden tarpeisiin. Sosiaalinen kuntoutus on pitkäaikaista, vaikka se voikin koostua useista erilaisista elementeistä, jotka vaihtuvat asiakkaan tarpeen mukaan.

Sote-keskusten sosiaalipalvelut uhkaavat jäädä hyvin kapea-alaisiksi, koska ennen laajennetun perustason tilapäisten sosiaalipalvelujen siirtymistä sote-keskuksiin kaikki sosiaalityön palvelut ovat maakunnan liikelaitoksessa.

Luonnoksesta ei ole selkeästi luettavissa, minkälaisia julkisen vallan elementtejä on mahdollisesti ajateltu lainsäädännöllä vastuutettaviksi myös muille tuottajille kuin maakunnan liikelaitokselle. Tämä ratkaisee merkittävältä osin sen, onko palveluista irrotettavissa mielekkäitä ja asiakkaan kannalta toimivia kokonaisuuksia siirrettäviksi valinnanvapauden piiriin.

8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

17 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan olisi annettava asiakkaalle maksusetelin avulla mahdollisuus valita palvelun tuottaja suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin kuuluvissa sellaisissa yksittäisissä toimenpiteissä ja palveluissa, jotka ovat palvelukokonaisuuden itsenäisiä osakokonaisuuksia. Samoin palvelun tuottaja voisi menetellä silloin, jos palvelun tuottaja ei itse tuota jotakin suoran valinnan palveluihin kuuluvaa, asiakkaan tarpeen mukaista palvelua. Osakokonaisuuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi erityistyöntekijöiden (muun muassa puheterapeutit, ravitsemusterapeutit, jalkoehoitajat, psykologit, erikoislääkärit) palveluja sekä esimerkiksi laboratorio- ja kuvantamispalveluja. Näihin palveluihin sosiaali- ja terveystieteiden tulisi myöntää maksuseteli, vaikka suoran valinnan palvelun tuottaja tarjoaisi näitä palveluja myös omana tuotantonaan.

Termi ”palvelukokonaisuuden itsenäinen osakokonaisuus” on käytännöllä vieras, vaikka perusteluissa mainitaankin tästä esimerkkejä, kuten laboratorio- ja kuvantamispalvelut. Epäselväksi jää esimerkiksi se, voisivatko maakunnan omistamat sote-keskukset tukeutua maakunnan liikelaitoksen diagnostisiin tukipalveluihin.

Lakiluonnoksen perusteella sote-keskus voisi suppeimmillaan olla hyvinkin pieni, jopa virtuaalinen toimija, joka voisi hankkia käytännössä kaikki palvelut muilta tuottajilta. Lakiesityksestä ei käy ilmi, kuinka paljon sote-keskuksella itsellään täytyy vähintään olla omaa palvelutuotantoa.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakasseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämistä tosiasiallista toteuttamista.

8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

17 §:n 2 momentin mukaan myös maksuseteliä käytettäessä suoran valinnan palvelun tuottajalla säilyisi kokonaisvastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta sekä palvelujen laadusta ja vaikuttavuudesta. Suoran valinnan palvelun tuottajalla vastuu maksusetelipalveluista voi joissakin tilanteissa olla ongelmallista silloin, kun asiakas saa vapaasti valita maksusetelipalvelun tuottajan ilman, että ensisijainen tuottaja voi tähän mitenkään vaikuttaa.

Lakiluonnoksen perusteella sote-keskuksen velvollisuudet jäävät osin epäselviksi. Mitkä ovat sellaisia palvelukokonaisuuksiin liittyviä ”itsenäi-

siä osakokonaisuuksia”, joita sote-keskuksen on välttämättä tarjottava ja mitkä sellaisia, joita sote-keskus voi halutessaan tarjota. Toisaalta epäselväksi jäävät myös potilaan/asiakkaan oikeudet saada tällaisia palveluita. Ylipäätään lakiluonnoksessa näyttävät palvelutuottajien oikeudet olevan paremmin turvattuina kuin asiakkaan oikeudet. Jos asiakas kieltäytyy maksusetelistä, sote-keskuksen on vastattava palvelun tuottamisesta ”muulla tavoin”. Tältä osin sote-keskuksen vastuun tarkempi sisältö jää epäselväksi.

8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Asiakas voi vaikuttaa palveluntuottajan valintaan, ja valtaosa asiakkaita siihen kykenee. Kaikilla asiakkailla ei kuitenkaan välttämättä ole valmiuksia vertailla eri palveluntuottajia esimerkiksi palvelun sisällön ja laadun näkökulmista. Valintaa vaikeuttavat paitsi henkilökohtaiset valmiudet, myös käytettävissä olevien julkisten tietolähteiden puutteet, joita ei ehditä korjaamaan ennen valinnanvapauden alkamista. Valinnanvapausjärjestelmän käynnistyessä asiakkaat tarvitsevat monipuolista ja luotettavaa tietoa valintojensa tueksi. Luotettavan tiedon puuttuessa valintaa ohjaavat pääosin mielikuvat ja markkinointi.

9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Valinnanmahdollisuus riippuu lähinnä maakuntien toimipisteiden määrästä ja sijainnista.

10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä.

10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmista tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Asiakassetelin käyttöönotto lisää asiakkaan valinnanvapautta ja on siinänsä kannatettava tapa tuottaa palveluja. Valinnanvapaus kohdistuu asiakassetelitoiminnassa kuitenkin vain yhtiömuotoisiin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitseeko asiakas ylipäänsä asiakassetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan piiriin kuuluvia palve-

luita tuottavia yhtiöitä, ei asiakas voi saada asiakassetelipalveluita julkiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.

10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Maakunta joutuisi yhtiöittämään sellaiset omat palvelunsa, joihin maakunta haluaa asiakasseteliasiakkaita. Jos asiakas ei sen sijaan haluaisi käyttää asiakasseteliä, maakunnan liikelaitos joutuisi tarjoamaan palvelun muulla tavoin. Nämä muut tavat olisivat todennäköisesti oma ei-yhtiömuotoinen toiminta, toisen maakunnan tuottama palvelu tai ostopalvelu.

Jos maakunta yhtiöittää omat asiakassetelipalvelunsa, ei ole tarkoituksenmukaista, että asiakas voi kieltäytyä asiakassetelistä. Muussa tapauksessa maakunnalla tulisi olla yhtiöitetyn tuotannon lisäksi ei-yhtiöitettyä tuotantoa samasta palvelusta niille, jotka eivät halua lainkaan käyttää asiakasseteliä. Maakunnan pitäisi siis ylläpitää rinnakkain sekä yhtiöitettyä että ei-yhtiöitettyä tuotantoa samoja palveluja varten.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakaseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei lainkaan synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämismvastuun tosiasiallista toteuttamista.

10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

21 §:ssä määritellään asiakassetelillä annettavat palvelut yleisellä tasolla. Pykälän mukaan maakunnan on käytettävä palvelujen järjestämisessä asiakasseteliä riittävässä määrin sen varmistamiseksi, että muissa kuin suoran valinnan palveluissa toteutuu asiakkaan valinnanvapaus.

Perusteluosassa asiakassetelipalveluiden riittävästä määrästä todetaan, että maakunta päättäisi tarkemmin, missä palveluissa asiakasseteli otetaan käyttöön. Maakunnan tulisi varmistaa asiakkaan valinnanvapaus asiakassetelin avulla niissä muissa kuin suoran valinnan palveluissa, jotka eivät ole kiireellisiä, julkisen vallan käyttöä, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 11 §:n ja terveydenhuoltolain 45 §:n mu-

kaan tehtävän harvinaisuuden, vaativuuden tai suurten kustannusten perusteella keskitettäviä palveluita tai joita ei toteuteta henkilökohtaisen budjetin avulla. Vähimmäistasona on, että 15 prosenttia näiden palveluiden kokonaiskuluista olisi asiakassetelin piirissä. Perusteluista ei selviä, mihin 15 prosentin alaraja perustuu. On oletettavaa, että tavoitteena on varmistaa merkittävä asiakkaan valinnanvapauden lisääminen kaikissa maakunnissa.

Asiakassetelillä tarjottavilla palveluilla voi olla heikentävä vaikutus maakunnan liikelaitoksen henkilöstön riittävyyteen ja palveluiden saatavuuteen. Maakunnalla olisi mahdollisuus päättää asiakassetelillä tarjottavien ei-kiireellisten palvelujen ja muiden soveltuvien erityistason palvelujen laajuus ja sisältö 15 % minimivaatimuksen puitteissa. Mikäli maakunnan liikelaitos pyrkii tuottamaan myös asiakassetelillä järjestettäviä palveluja, olisi sen perustettava yhtiöittämisvelvollisuuden mukaisesti yhtiö tai yhtiöitä näiden palveluiden tuottamiseksi. Tämän seurauksena jo nykyiset haasteet eräiden ammattiryhmien, kuten joidenkin erityisalojen lääkäreiden saatavuudesta tulevat kasvamaan, millä tulisi olemaan seurauksia myös maakunnan liikelaitoksen tuottamien palveluiden saatavuuteen. On epäselvää, voisivatko sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset työskennellä halutessaan sekä maakunnan liikelaitoksen että maakunnan yhtiöiden palveluksessa.

11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Henkilökohtaista budjettia käytettäessä palveluiden koordinaatiovastuu olisi osittain asiakkaalla. Tämä lisäisi asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia oman palvelukokonaisuutensa sisältöön edellyttäen, että asiakkaalla on tosiasiallinen kyky tehdä valintansa hyvinvointi- ja terveyshyötyä tuottavalla tavalla.

On kuitenkin asiakkaita, joiden kyky hallinnoida omaa henkilökohtaista budjettiaan on alentunut, eikä ole varmaa, kyettäisiinkö asiakas- ja potilaslakien muutosta koskevassa esitysluonnoksessa ehdotetulla tuetulla päätöksentekojärjestelmällä tätä ongelmaa hallitsemaan.

12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko). Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvi-

ta tukea valintoja tehtäessä. Ovatko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Palvelujen järjestäjän ja tuottajan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on velvollisuus ohjaukseen ja neuvontaan. On erittäin epätodennäköistä, että maallikolla olisi ammattilaista paremmat valmiudet saada asiakas ymmärtämään palvelujen valitsemiseen liittyvät seikat. Asiakkaalla on jo nyt mahdollisuus valtuuttaa toinen henkilö toimimaan puolestaan, ja läheiset ja vapaaehtoistyöntekijät voivat toimia tukihenkilöinä ilman ehdotettua uutta sääntelyä, joka vaikuttaa tarpeettomalta ja keinotekoiselta. Ehdotettujen tukihenkilöiden vastuu valinnoista on epämääräinen.

Perusteluiden mukaan päätöksenteossa tukemista koskevat säännökset soveltuisivat ensisijaisesti, mutta ei yksinomaan, lääketieteellisistä hoito- ja tutkimustoimenpiteistä päättämiseen ja muuhun tosiasialliseen hallintotoimintaan sosiaali- ja terveydenhuollon alalla. Tämän laatuinen neuvonta- ja tukitoiminta on luonnollinen osa sosiaali- ja terveydenhuollon perustehtävää, eikä ole tarkoituksenmukaista luoda rinnalle lakisäänteistä vapaaehtoisuuteen perustuvaa tuetun päätöksenteon järjestelmää.

Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta on tärkeää palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on vaikeuksia asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä. Tämä tulisi toteuttaa vahvalla maakunnallisella ohjaus- ja neuvontarakenteella eikä luonnoksessa ehdotetulla tavalla. Asiakkaan palveluohjaus ja neuvonta on syytä vastuuttaa keskitetysti maakunnalle erityisesti niiltä osin, kun asiakas tarvitsee useampaa kuin yhtä palvelua koskevaa ohjausta. Sosiaalihuoltolain mukaan erityisen tuen tarpeessa oleville tulee nimetä vastuutyöntekijä.

Tuetun päätöksenteon malli ei ehdotetun kaltaisena takaa laaja-alaisissa palvelukokonaisuuksissa asiakkaalle soveltuvien palvelukokonaisuuksien toteutumista ja yhteensovittamista. Myös tiedonkulku eri toimijoiden välillä on epäonnistuessaan yhteensovittamisen esteenä. Palvelujen yhteensovittaminen on haasteellista, mikäli maakunnalla ei ole riittäviä keinoja ohjata palveluntuottajia yksittäisen asiakkaan asiassa.

13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä.

13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin)

31 §:n 1 momentissa todetaan muun muassa, että: "Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet voidaan ottaa vaatimuksissa huomioon". Teksti pitäisi muuttaa muotoon: "Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet tulee ottaa vaatimuksissa huomioon."

31 §:ssä on myös maininta mahdollisesta tuottajien akkreditoinnista, mutta sitä ei kuvata lakiluonnoksessa tarkemmin. Yksityiskohtaisissa perusteluissa lukee: "Pykälän 2 momentin perusteella maakunta voisi päättää, että suoran valinnan palvelujen tuottajien, sosiaali- ja terveyskeskusten ja suunhoidon yksiköiden, on hankittava akkreditointi. Akkreditointi olisi tällöin edellytyksenä suoran valinnan palvelujen tuottajaksi hyväksymiselle. Akkreditoinnissa olisi noudatettava yhdenmukaisia kriteerejä koko maassa. Kriteerien tarkempi määrittely selvitetään jatkovalmistelussa." Kriteerien tarkempi määrittely on oltava käytettävissä ennen kuin suoran valinnan palveluntuottajien ilmoittautuminen alkaa.

13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 36 §:ssä säädettäisiin maakunnan ja suoran valinnan palvelun tuottajan välisestä sopimuksesta. Lainkohdan mukaan "ennen kuin palvelun tuottaja aloittaa maakunnan hyväksymien suoran valinnan palvelujen tuottamisen palvelun tuottajan ja maakunnan on tehtävä sopimus palvelutuotannon aloittamisesta ja palvelujen toteuttamiseen liittyvistä asioista".

36 §:n mukaan sopimuksessa on oltava ainakin seuraavat asiat:

- 1) milloin palvelujen tuottaminen aloitetaan;
- 2) sopimuksen kesto, jos se ei ole toistaiseksi voimassa oleva;
- 3) miten palvelun tuottaja varmistaa palvelujen tuotannon häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa;
- 4) miten palvelun tuottaja toimittaa maakunnalle toiminnan seurannan edellyttämät tiedot;
- 5) miten tuottaja toteuttaa maakunnan palvelustrategiaan ja palveluluopaukseen sekä asiakkaiden palvelukokonaisuuksiin ja palveluketjuihin samoin kuin palvelujen yhteensovittamiseen liittyviä ehtoja; ja
- 6) korvaukset ja niiden perusteet.

Maakunta ja palvelun tuottaja voivat sopia myös muista kuin 1 momentissa säädetyistä asioista, jotka koskevat palvelujen tuottamista.

Pykälän yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan sopimusmenettelyssä ei voida sopia asioista, joista maakunnan on tehtävä 31 §:n mukainen hallintopäätös. Sopia ei voi myöskään asioista, jotka rajoittaisivat asiakkaiden oikeuksia tai jotka muutoinkaan eivät ole sopimusvapauden piirissä.

Lakiluonnoksen 38 §:n 3 momentin mukaan ”maakunta voi päätöksellään muuttaa 36 §:ssä tarkoitettua sopimusta sekä suoran valinnan palveluista maksamiensa korvausten määrää ja perusteita siltä osin kuin laissa tai lain nojalla annetussa asetuksessa tai valtioneuvoston päätöksessä ei säädetä toisin”. Lainkohta vaikuttaa antavan maakunnalle mahdollisuuden muuttaa sopimusta yksipuolisesti. Vaikka 38 §:n 3 momentissa on asetettu maakunnalle velvollisuus muutoksen ”siirtymäaikaa määriteltessään ottaa huomioon muutoksen laatu sekä vaikutukset palvelun tuottajille ja asiakkaille” ja 38 §:n 4 momentin mukaan palvelun tuottajalla on oikeus irtisanoa sopimus muutosten johdosta noudattaen 39 §:n 1 momentissa säädettyä irtisanomisen määräaika (kuusi kuukautta), jonka aikana noudatetaan niitä ehtoja, jotka olivat voimassa ennen muutosta, voidaan muutosmahdollisuutta pitää sopimusvapautta rajoittavana ja sopimusoikeudellisesta näkökulmasta arvioiden epätavallisenä ehtona. Sopimukseen voidaan ottaa riittävät ehdot muutostilanteiden ja maksuperusteiden muutosten käsittelystä, jolloin toiselle osapuolelle ei ole tarvetta jättää muilta osin yksipuolista muutosoikeutta.

Lakiluonnoksen 38 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä sopimus jokaisen maakunnan kanssa, jonka alueella palvelun tuottajalla on sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö. Suoran valinnan palvelun tuottajalla ei ole velvollisuutta tuottaa muita palveluja, kuin joiden tuottamiseen se on sitoutunut kunkin maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa. Pykälän 2 momentin mukaan ”Jollei järjestämisvastuussa oleva maakunta ole tehnyt sopimusta asiakkaan valitseman suoran valinnan palvelun tuottajan kanssa, noudatetaan sopimusta, jonka palvelun tuottaja on tehnyt sen maakunnan kanssa, jonka alueella asiakkaan valitsema sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö toimii”.

Muotoilu on ongelmallinen järjestämisvastuussa olevan maakunnan kannalta. Lainkohdan sanamuodon mukaan maakunta olisi sidottu kahden muun oikeushenkilön väliseen sopimukseen ja sen ehtoihin palvelun tuottamisesta.

39 §:n 2 momentissa säädetään maakunnan oikeudesta irtisanoa tai purkaa sopimus. Maakunnalla ei ymmärrettävästi ole vapaata irtisanomisoikeutta, kuten palvelun tuottajalla. Pykälän mukaan ”maakunta voi tuottajaa kuultuaan irtisanoa sopimuksen, jos palvelun tuottaja on toistuvasti jättänyt noudattamatta lakisääteisiä velvoitteitaan tai 36 §:n mukaisen sopimuksen ehtoja eikä ole korjannut havaittuja puutteita maakunnan asettamassa määräajassa”. Kohdassa esitetty vaatimus lakisääteisten velvoitteiden noudattamatta jättämisen ”toistuvuudesta” vaikuttaa ongelmalliselta. Sopimuksen päättämisharkinta pitäisi liittää rikkomuksen vakavuuteen ja mahdollistaa päättäminen myös yksittäisen velvoitelaiminlyönnin tapauksessa, jos laiminlyönti on olennainen. Tällöin voidaan olla myös lähellä purkukynnystä. Lisäksi tietyissä tilanteissa irtisanomisajan vähimmäiskesto voi osoittautua liian pitkäksi.

Maakunnalle pitäisi mahdollistaa sopimuksen päättäminen välittömästi, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei maakunnan voida kohtuudella odottaa noudattavan kohdassa mainittu irtisanomisajan vähimmäisaikaa. Vaihtoehtoisesti olennainen sopimusrikkomus voitaisiin päättämisperusteena lisätä purkuoikeutta koskevaan 3 momenttiin. Kyseisen momentin mukaan ”maakunta voi purkaa sopimuksen jos palvelun tuottaja ei ole enää palveluntuottajarekisterissä, valvontaviranomainen on kieltänyt tuottajan toiminnan, tuottaja on mennyt konkurssiin taikka asiakas- tai potilasturvallisuus on vakavasti vaarantunut”. Purkumahdollisuutta ei ilmeisesti irtisanomisoikeutta koskevan kohdan muotoilusta johtuen ole liitetty laiminlyöntitilanteisiin, paitsi välillisesti asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantamisen seurauksena. Maakunnalla tulisi joka tapauksessa olla mahdollisuus päättää sopimus määräaikoja noudattamatta, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei määräaikaa voida kohtuudella edellyttää noudatettavan.

Lisäksi on syytä yleisesti huomioida, että lakiluonnoksen 7 luvussa asetetut muun muassa sopimuksen päättämisen perusteita ja määräaikoja koskevat määräykset osaltaan kaventavat osapuolten sopimusvapautta. Maakunnalla ei tule olla mahdollisuutta perustelemattomaan irtisanomiseen asemastaan johtuen, mutta muilta osin olisi harkittava, kuinka perusteltuja määräykset ovat ja mikä voidaan jättää osapuolten keskenään sovittavaksi.

14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 40 §:ssä säädetään maakunnan yhtiöittämisveloitteesta. Pykäläluonnoksen mukaan ”Maakunnan liikelaitos ei voi itse

tuottaa suoran valinnan palveluja eikä maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja. Maakunta voi kuitenkin perustaa omistamansa yhtiön tai yhteisön edellä tarkoitettujen palvelujen tuottamiseksi (yhtiöittämisvelvollisuus).”

Lakiluonnoksen perusteella jää epäselväksi, kuinka huolehditaan siitä, että maakunnan yhtiö pystyy toimimaan markkinoilla ja että vastaavasti maakunnan yhtiö ei saa kilpailuetua suhteessa muihin toimijoihin ja millä tavoin valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskeva lainsäädäntö on muuten otettu huomioon? Käytännössä malliin voi liittyä muun muassa seuraavia ongelmia:

- Maakunnan yhtiö tai vastaava julkisesti omistettu yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain 5 §:n mukaisena hankintayksikkönä. Lakiehdotuksen 8. luvun yksityiskohtaisten perustelujen nojalla on pääteltävissä, ettei suoran valinnan palvelun tuottajalla ole velvollisuutta kilpailuttaa hankintojaan (kuten 41 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaiset palveluhankinnat toiselta palvelun tuottajalta), jotka kuitenkin rahoitetaan sopimukseen perustuvalla korvauksella ja joista palvelun tuottajalla on 44 §:n mukainen velvollisuus toiminnan taloudelliseen eriyttämiseen.

Markkinatoimijoiden voidaan mahdollisesti katsoa olevan eri asemassa jo sillä perusteella, että hankintojen kilpailuttamisvelvoite koskee vain osaa toimijoista.

- Jos täysi-ikäinen asiakas ei tee tai ei kykene tekemään itse palvelun tuottajan valintaa, viime kädessä maakunnan on osoitettava asiakkaalle palvelun tuottaja, jonka toimipiste on parhaiten asiakkaan saavutettavissa. Järjestämisvastuussa olevalla maakunnalla on tietyissä tilanteissa valta osoittaa asiakkaat ja potilaat suoran valinnan palvelun tuottajien vastuulle. Jos maakunta on perustanut yhtiön tuottamaan suoran valinnan palveluja tai maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja, kuinka varmistetaan siitä, että maakunnan yhtiö ei saa etua asiakkaita osoitettaessa.

- 42 §:n 5 momentin mukaan jos asiakkaalla ilmenee tarvetta muihin sosiaali- tai terveydenhuollon palveluihin, kuin suoran valinnan palvelun tuottajan vastuulla oleviin palveluihin, palvelun tuottajan on ohjattava asiakasta hakeutumaan palvelutarpeen arviointiin maakunnan liikelaitokseen. Lisäksi palvelun tuottaja voi ohjata asiakkaan muihin tarvittaviin maakunnan, kunnan tai muiden tahojen järjestämiin palveluihin. Kuinka varmistetaan, ettei maakunta lopulta joudu ohjaamaan laajan tarpeen asiakkaita omistamiinsa yksiköihin? Maakunta ei voi valtiontukisäännöksiä noudattamatta tukea markkinoilla toimivaa yksikköään. Kuinka varmistetaan, että maakunnan yhtiö kykenee toimimaan markkinoilla, jos se joutuu esimerkiksi ylläpitämään muita toimijoita laajempaa palveluvalikoimaa?

42 §:n 1 momentissa todetaan, että ”suoran valinnan palvelun tuottaja vastaa 15 §:ssä tarkoitettun sosiaali- ja terveydenhuollon tai suun terveydenhuollon palvelukokonaisuuden tai molempien palvelukokonaisuuksien tuottamisesta palvelun tuottajan kanssa sopimuksen tehneen maakunnan määrittelemällä tavalla”.

42 §:n 2 momentin mukaan ”palvelun tuottajan on ilmoitettava palvelun tuottamista koskevista olennaisista muutoksista maakunnalle vähintään kaksi kuukautta ennen muutosta sekä vähäisemmistä muutoksista vähintään kaksi viikkoa ennen muutosta”.

Molemmat lainkohdat koskevat ainakin osin asioita, joista on 36 §:n mukaan sovittava osapuolten välisellä sopimuksella. On osin epäselvää, kaventavatko kohdat osapuolten sopimusvapautta ja millainen merkitys lainkohdilla on suhteessa sopimukseen? Lisäksi 42 §:n 2 momentin sanamuodosta saa käsityksen, että palvelun tuottajalla olisi yksipuolinen oikeus tehdä palvelun tuottamista koskevia olennaisia muutoksia ilmoittamalla muutoksista etukäteen.

42 §:n 3 momentin mukaan ”suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä toiminta-alueellaan yhteistyötä maakunnan ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa määritellyllä tavalla”. Kun kunnat eivät ole sopimuksen osapuolia kuinka varmistetaan, että kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät velvoitteet ja mahdolliset alueelliset erot huomioidaan palvelun tuottajan ja maakunnan välisessä sopimuksessa?

15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

51 §:n 2 momentin mukaan maakunnan tulee kohdentaa suoran valinnan palveluihin varatusta määrärahasta vähintään 4/5 osuus kiinteällä korvauksella maksettavaksi.

Tuottajille maksettavien korvausten perusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtävä palvelujen laatua ja tehokkuutta edistävien kannusteiden luomiseksi. Korvausten sekamalli, jossa osa korvauksesta maksetaan kiinteänä (niin sanottu kapitaatio) ja osa suoriteperusteisesti, on parempi kuin malli, jossa olisi vain jompikumpi komponentti. Oikea suhde lienee 50–90 % välillä, joten 4/5 kapitaatio

voi olla lähellä oikeaa. Ei kuitenkaan ole selvää, että tämä olisi juuri oikea alarajan taso.

Suun terveydenhuollossa kiinteä maksu ei ole riittävä, mikäli sen pohjana on nykyisen julkisen tuen yhteismäärä (julkisen hoidon kustannukset ja yksityisen hoidon Kela-korvaukset). Asiakkaan omavastuuosuus suun terveydenhuollossa on jo nyt suuri muihin palveluihin verrattuna. Kiinteän korvauksen tulee olla niin suuri, että omavastuuosuus voi olla kohtuullinen eikä estä tarpeenmukaiseen hoitoon hakeutumista.

15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Sääntely on yleisluontoista, eikä siitä ole arvioitavissa millaiseksi korvausjärjestelmä käytännössä muodostuisi. On kannatettavaa, että maakunnalla on mahdollisuus huomioida alueelliset erityistarpeet. Eri-tyisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat vaikuttavasti ja terveyttä ja hyvinvointia edistävästi.

16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Siirtymäsäännökset ovat lakiluonnoksessa 72 §:ssä, ei 71 §:ssä. 72 §:n mukaan maakunnan on siirrettävä 15 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut perustasoon kuuluvat sekä 15 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut laajennettuun perustasoon kuuluvat suoran valinnan palvelut sosiaali- ja terveystieteiden tuotantovastuulle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2021. Samoin on todettu suunhoidon suoran valinnan palveluista. Valmistelutyötä ohjanneet ministeriöt ovat kuitenkin useita kertoja tuoneet julkisesti esille, että asiakkaat voisivat alkaa tehdä valintoja suoran valinnan palvelujen tuottajia ja suunhoidon palvelujen tuottajia koskien jo syksyllä 2018 niin, että valinnat toteutuisivat jo 1.1.2019 alkaen.

Jos maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelut yhtiötetään myöhemmin (pisimmillään kaksi vuotta sen jälkeen) kuin suora valinta on tehty mahdolliseksi, on markkina jo muodostunut. Näin ollen markkinoilla jo olemassa olevat yhtiöt saisivat merkittävän kilpailuedun. Tämä heikentäisi merkittävästi maakunnan yhtiöiden asemaa kilpailussa.

Eriaikaisuus aiheuttaisi myös merkittävän kustannusten nousun riskin. Jos asiakkaat siirtyvät merkittävässä määrin muille kuin maakuntien

tuottajille, eivät maakuntien tuottajat kykene sopeuttamaan omaa toimintaansa riittävän nopeasti osana maakunnan liikelaitosta, vaan syntyy kaksinkertaisia kustannuksia. Myös kilpailuneutraliteetin näkökulmasta eriaikaisuus on ongelmallista.

17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Järjestäjälle annetaan esitetyssä lainsäädännössä merkittävä ohjausvalta, jos se haluaa ja kykenee sitä käyttämään.

18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat jo olemassa. Ne ovat tosin alkaneet keskittyä harvemmille ja suuremmille tuottajille jo ennen uutta lainsäädäntöä, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Esitetyt muutokset edistävät sekä valinnanvapauden että markkinoiden asteittaista vahvistumista ja kilpailun ja monituottajuuden lisääntymistä. Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat tosin jo alkaneet keskittyä harvemmille ja suuremmille tuottajille, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Mahdollisuus olla itse aktiivinen, osallistua ja vaikuttaa omiin palveluihinsa voimaannuttaa ja parantaa palveluihin sitoutumista. Parhaimmillaan edistetään oma- ja itsehoitoa ja hoidon jatkuvuutta. Mahdollisuus valita nimenomaan asiakkaan itse kokemiin tarpeisiin erikoistunut palveluntuottaja parantane hoidon vaikuttavuutta. Asiakkaalla on kuitenkin oltava valintojen pohjaksi luotettavasti vertailtavaa tietoa ja kyky käyttää tätä tietoa.

Pelkkä valinnanmahdollisuus ei lisää asiakkaan vaikuttamismahdollisuutta, ellei asiakkaalla ole tarpeeksi tietoa valintojensa pohjaksi. Tämä on ratkaisematon ja todellinen ongelma esityksessä.

20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Suun terveydenhuoltoon pätevät pääosin samat periaatteet kuin muuhun sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Lähtökohtana tulee olla asiakkaan hoidon tarve ja kokonaisvaltainen ongelman ratkaisu. Myös suun terveydenhuollon näkökulmasta valinnanvapauden toteutuminen edellyttää nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

Erityisesti suun terveydenhuollossa, jonka on suunniteltu valtaosin olevan suoran valinnanvapauden piirissä, tulee varmistaa että ennaltaehkäisy ja sosiaali- ja terveystalouden integraatio toteutuvat asiakasryhmissä, jotka niistä eniten hyötyvät. Näitä ryhmiä ovat muun muassa lapset ja nuoret sekä paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat. Myös rahoituksen tulee tukea integraatiota, jotta useat eri sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset voivat yhdessä työskennellä asiakkaan parhaaksi.

Neuvolapalveluun kuuluvan hammashoidon tulee olla samassa toiminnallisessa kokonaisuudessa muiden neuvolapalvelujen kanssa. Kouluterveydenhuoltoon kuuluvaan suun terveydenhuoltoon tulee kuulua tutkimusten ja hoidon lisäksi terveyden edistäminen, koska ne toteutetaan yhtenä kokonaisuutena usein samalla käynnillä eri ammattilaisten yhteisenä työnä. Varsinainen ammattihenkilöiden tekemä terveydenedistämistyö on kiinteä osa muuta suun terveydenhuollon päivittäistä palvelua eikä sitä voida erottaa erilliseksi toiminnaksi.

Sujuvat palveluketjut ja selkeä työnjako suoran valinnan palvelujen ja maakunnan liikelaitoksen erityispalvelujen välillä tulee varmistaa myös suun terveydenhuollossa. Kansallisesti tulee määrittellä, minkä tasoiseen hammashoidon tarpeen hoitamiseen suoran valinnan palveluissa pitää varautua, ja missä tilanteissa asiakasta on tarkoituksenmukaista hoitaa maakunnan liikelaitoksessa paljon palveluja tarvitsevana. Esimerkkinä voidaan esittää, kuuluuko esimerkiksi lapsen oikomishoidon tarve maakunnan liikelaitoksessa tai asiakassetelillä hoidettavaksi.

Taloudellisten kannustimien on edistettävä järkevää hoitoa. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat terveyttä ja toimintakykyä edistävästi eivätkä kannusta tarpeettomaan hoitoon. Kiinteään korvauksen lisäksi maksettavan osuuden määrääytymisen tulee perustua yksittäistä toimenpidettä suurempiin hoito- ja palvelukokonaisuuksiin.

On huolehdittava siitä, etteivät suun terveydenhuollon asiakasmaksut nouse niin korkeiksi, että ne ovat esteenä hoitoon hakeutumiselle tai

hoidon jatkuvuudelle. Liian suuri omavastuu maksuissa voi kasvattaa terveys- ja hyvinvointieroja.

Kouluttamiseen liittyvien velvoitteiden tulee koskea kaikkia palveluntuottajia omistuspohjasta riippumatta.

21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Yleisperusteluissa vaikutuksia on arvioitu oikean suuntaisesti, mutta suppeasti. Vaikutusarviointia vaikeuttaa olennaisesti tutkimustiedon puute, eikä kansainvälisestäkään tutkimuskirjallisuudesta ole juuri apua, koska vastaavanlaista uudistusta ei ole missään tehty. Jos käynnissä olevien tai käynnistyvien kokeilujen tulokset olisivat olleet käytävissä, olisi ollut mahdollisuus luotettavampaan vaikutusarviointiin. Liian moni asia on lainsäädännössä edelleen epäselvä, ja toimenpano riippuu liikaa maakuntakohtaisista toteutuksista.

22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Uudistus edellyttää selkeää järjestäjän ja tuottajan roolien ja toimijoiden eriyttämistä, mikä edellyttää uudenlaista osaamista ja toimintatapoja. Uudistus voi parhaimmillaan selkiyttää eri toimijoiden rooleja ja keskinäisiä suhteita. Erityisenä haasteena on turvata hoito- ja palvelukokonaisuuksien eheys ja sosiaali- ja terveyspalvelujen saumaton integraatio niillä asiakkailta ja niissä palveluissa, joissa siitä on hyötyä. Tuottajien määrän lisääntyminen muodostaa myös lisähaasteen sosiaali- ja terveydenhuollon ja kuntaan jäävien toimintojen yhteensovittamiselle.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala on jo ennakoitua lainsäädäntöjen muutoksia ja aloittanut palvelujen radikaalin uudistamisen niin, että palvelujen saatavuus ja asiakaskokemus, tuottavuus, vaikuttavuus ja henkilöstökokemus paranevat. Helsingin palveluissa toteutetaan todellista sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota monialaisissa tiimeissä, joita on erikseen satunnaisesti palveluja tarvitseville ja erikseen paljon palveluja tarvitseville asiakkaille ja asiakasryhmille. Palveluja keskitetään suurempiin toiminnallisiin kokonaisuuksiin terveys- ja hyvinvointikeskuksiin, perhekeskuksiin ja monipuolisiin palvelukeskuksiin. Palvelujen aukioloaikoja on alettu laajentaa, ja digitalisaatiota toteutetaan vauhdilla. Toiminta tulee olemaan kilpailukykyistä jatkossakin.

Helsingissä on varauduttu järjestelemään palveluja uudelleen sen mukaisesti, mitkä palvelut määritellään suoran valinnan palveluja tuotta-

vien yhtiöiden vastuulle ja mitkä siirtyvät maakunnan liikelaitoksen vastuulle. Helsingissä nähdään edellä kuvatut uudistamisen periaatteet tärkeiksi ja ne pyritään turvaamaan myös kansallisen uudistuksen jälkeen.

Valinnanvapauslainsäädäntö ei vaikuta suoraan kaupungin toimintaan vuoden 2019 jälkeen mikäli 1.1.2019 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu on siirretty maakunnille ja tuottaminen kokonaisuudessaan maakunnalle ja muille tuottajille.

Uudistuksen toteuttamisaikataulusta seuraa, että 1.6.2017 aloittava kaupunginvaltuusto käynnistää valtuustokauden 2017 - 2021 strategisen suunnittelun ja toiminnan suunnittelun tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on kaupungilla vain vuoden 2018. Muutoksen valmistelu tulee viemään sekä sosiaali- ja terveystoimen että kaupungin johdon ja hallinnon resursseja, kuten edellä vastauksessa kysymykseen viisi on todettu.

Edellä vastauksessa kolme on tuotu esiin valinnanvapauden vaatimukset tietojärjestelmille ja vastauksessa 16 on arvioitu mm. yhtiöittämisen siirtymäsäännöksiä vuosille 2019 - 2021. Hallituksen esityksen perusteissa on todettu, että yhtiöittämisprosessi voi virallisesti käynnistyä vasta maakuntien toiminnan käynnistyttyä. Sosiaali- ja terveystoimien luorganisaation, niihin liittyvien tietojärjestelmien ja henkilöstön siirtäminen kokonaisuudessaan maakunnan vastuulle 1.1.2019 alkaen on haasteellista. Uudistuksen toteuttaminen esitettyssä aikataulussa ja valinnanvapauden toteuttaminen saattaa vaatia sopimuksellisia väliaikaisjärjestelyjä maakunnan ja kuntien välillä.

23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lausuntoluonnoksen keskeneräisyys ja lainvalmistelun eriaikaisuus muun muassa maakunta- ja järjestämislakilainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa. Lisäksi lausunnolla olevan mallin käytännön toimeenpano on monelta osin vielä vaikeasti hahmotettavissa.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystoimien ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi voi vaikeut-

taa yhteiskunnallisten muutosten ja ongelmien, kuten segregaaion hallintaa erityisesti pääkaupunkiseudulla

Lain toisessa pykälässä on määritelty lakiluonnoksen keskeisiä termejä. Lain sanamuodot eivät saa toimia esteenä esimerkiksi sähköisten palveluiden tai esimerkiksi keinoälyä hyödyntävien palvelumallien kehittämiselle, jolloin esimerkiksi toimipiste-termin käyttö ei kaikissa yhteyksissä ole perusteltua. Samoin palveluiden antaminen ei voi määritelmätasolla liittyä yksinomaan työntekijälähtöiseen ajatteluun.

Lain 10 luvun 65 §:ssä säädetään asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta. Kyseisessä säännöksessä ei ole otettu lainkaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston antamaa yleistä tietosuojaa-asetusta (2016/679), vaikka kyseinen asetusta on tullut voimaan jo toukokuussa 2016 ja sitä aletaan soveltaa 25.5.2018 lukien.

Asiakas- ja potilastietojen osalta kyse on yleisen tietosuojaa-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaiseen erityiseen henkilötietoryhmään kuuluvan tiedon käsittelystä.

Yleisen tietosuojaa-asetuksen 35 artiklan 3 kohdan mukaan ennen kuin ryhdytään laajamittaiseen käsittelyyn, joka kohdistuu 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin, on ennen käsittelyä toteutettava arviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksesta henkilötietojen suojalle.

Arkaluonteisten henkilötietojen käsittely valtakunnallisessa tietojärjestelmäpalvelussa ja maakunnallisessa asiakas- ja potilastietorekisterissä aiheuttaa erittäin korkean riskin luonnollisten henkilöiden yksityisyyden suojalle. Tätä riskiä ei voida hallita ainoastaan lain yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitulla asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöoikeushallinnalla.

Ennen kuin lailla säädetään asiakas- ja potilastietojen käsittelystä maakunnallisissa ja valtakunnallisissa tietojärjestelmissä, tulisi tehdä tietosuojaa-asetuksen 35 artiklan mukainen tietosuojaa koskeva vaikutusten arviointi, jotta voidaan taata asiakkaiden ja potilaiden yksityisyyden suoja sekä mahdollisuudet vaikuttaa itseään koskevien arkaluonteisten tietojen käsittelyyn riittävällä tasolla.

Maakunta on rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn. Asiakas- ja potilastietojen käsittelyn yhteensovittaminen tapahtuu lainsäädännön palveluntuottajille määrittämien kriteerien, kansallisten tietojärjestelmäpalveluiden ja maakunnan palvelujen tuottajien kanssa tekemien sopimusten kautta. Lakiluonnoksesta ei suoraan käy

ilmi, miten maakunta käytännössä ohjaa palvelujen tuottajia tietojärjestelmäasioissa.

Lakiehdotus ei ota huomioon lakiin liittyvien riskien todellisuutta, minkä vuoksi lakiehdotusta ei pidä viedä eteenpäin näiltä pohjilta. Lakiesitys on keskeneräinen. Mutta suurin puute on valinnan vapauden laaja-alaisten ja syvällisten vaikutusarviointien puuttuminen. Näin tärkeässä palvelujen uudelleen organisointiin johtavassa asiassa, missä ovat mukana merkittävät taloudelliset seuraukset, valmistelun puutteellisuutta voi pitää erittäin vakavana virheenä.

Sote-palvelujen uudelleen organisointi isolla Uudenmaan maakunnan alueella on jo niin suuri muutos, ettei siihen pidä sotkea valinnan vapauden uusia muotoja. Palvelujen valinnan vapautta pitää kehittää nykyisen voimassa olevan lainsäädännön ja kuntien omien käytäntöjen pohjalta. Sote palvelujen tuottaminen on mahdollistettava edelleen maakunnalle/kunnalle, mikä omien päätöstensä perusteella voi käyttää yksityistä tai kolmatta sektoria palveluiden tuottamisen täydentäjinä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suoran valinnan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin pääsyn nopeutuminen voi ehkäistä ongelmien kasautumista ja vähentää erityistason palveluiden tarvetta. Sosiaalihuollon ohjauksen ja neuvonnan sijoittuminen osaksi suoran valinnan palvelua voi mahdollistaa ohjaamisen myös esimerkiksi järjestöjen vertaistuen ja matalan kynnyksen osallistavan toiminnan piiriin.

Perheiden elämäntilanteiden kokonaisvaltaista huomioimista saattaa vaikeuttaa se, että perheet eivät välttämättä hakeudu saman palveluntuottajan palveluihin esimerkiksi välttääkseen perheen tilanteen paljastumista viranomaiselle.

Riskinä on, että jos asiakkaan (ja hänen perheensä) kokonaisterveyden ja -hyvinvoinnin edistämistä ei kyetä ottamaan muutoksessa vahvasti huomioon, saatetaan mallilla parantaa lähinnä niiden terveyttä ja hyvinvointia, jotka jo nyt ovat paremmassa asemassa. Vaikutukset terveyttä ja hyvinvointia edistäviin toimintatapoihin, kansantautien riskitekijöihin sekä terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksiin riippuvat siitä, missä määrin maakunnat kykenevät ohjaamaan tuottajia ja velvoittamaan ne yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa.

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on ongelmallista, jos lisääntyvä käyttö suuntautuu sellaisiin ongelmiin, jotka eivät välttämättä edes edellyttäisi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotolla käyntiä. Tämä on erityisen ongelmallista, jos samaan aikaan esi-

merkiksi pitkäaikaissairauksien hoito kärsii tai moniongelmaisten henkilöiden tunnistaminen ja palveluihin ohjaus heikentyy.

24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei yksilöityjä säädösmuutosehdotuksia.

Käsittely

Vastaehdotus 1:

Osku Pajamäki:

Lisätään kysymyksen 23 vastaukseen (johtopäätösosa) seuraavat kappaleet:

"Lakiehdotus ei ota huomioon lakiin liittyvien riskien todellisuutta, minkä vuoksi lakiehdotusta ei pidä viedä eteenpäin näiltä pohjilta. Lakiesitys on keskeneräinen. Mutta suurin puute on valinnan vapauden laaja-alaisen ja syvällisten vaikutusarviointien puuttuminen. Näin tärkeässä palvelujen uudelleen organisointiin johtavassa asiassa, missä ovat mukana merkittävät taloudelliset seuraukset, valmistelun puutteellisuutta voi pitää erittäin vakavana virheenä.

Sote-palvelujen uudelleen organisointi isolla Uudenmaan maakunnan alueella on jo niin suuri muutos, ettei siihen pidä sotkea valinnan vapauden uusia muotoja. Palvelujen valinnan vapautta pitää kehittää nykyisen voimassa olevan lainsäädännön ja kuntien omien käytäntöjen pohjalta. Sote palvelujen tuottaminen on mahdollistettava edelleen maakunnalle/kunnalle, mikä omien päätöstensä perusteella voi käyttää yksityistä tai kolmatta sektoria palveluiden tuottamisen täydentäjinä. "

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus 2:

Osku Pajamäki:

Poistetaan kysymyksen 1 vastauksen ensimmäisen kappaleen viimeinen virke:

"Osana uudistusta onkin kansallisesti määriteltävä palvelujen vaikuttavuuden seurannalle mittarit, joita maakunnat voivat palvelujen järjestäjänä hyödyntää."

Ja lisätään tämän jälkeiseksi uudeksi kappaleeksi seuraava:

"Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen vaatii ohjausmekanismit. Tämä edellyttää vaikuttavuusmittareiden luomista ja käyttöönottoa.

Koska näitä ei ole vielä määritelty, ei järjestäjällä ole käytössä keinoa ohjata tuotantoa tavoitteen suuntaan. Jos kriteerit ja mittarit saadaan luotua, on ohjaus mahdollista ja terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen voi onnistua."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Vastaehdotus 1:
Hannu Tuominen:

Lisätään kysymyksen 8c vastaukseen seuraava kappale:

"Lakiluonnoksen perusteella sote-keskuksen velvollisuudet jäävät osin epäselviksi. Mitkä ovat sellaisia palvelukokonaisuuksiin liittyviä "itsenäisiä osakokonaisuuksia", joita sote-keskuksen on välttämättä tarjottava ja mitkä sellaisia, joita sote-keskus voi halutessaan tarjota. Toisaalta epäselväksi jäävät myös potilaan/asiakkaan oikeudet saada tällaisia palveluita. Ylipäätään lakiluonnoksessa näytävät palvelutuottajien oikeudet olevan paremmin turvattuina kuin asiakkaan oikeudet. Jos asiakas kieltäytyy maksusetelistä, sote-keskuksen on vastattava palvelun tuottamisesta "muulla tavoin". Tältä osin sote-keskuksen vastuun tarkempi sisältö jää epäselväksi."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus 2:
Hannu Tuominen:

Muutetaan kysymyksen 16 vastausvaihtoehdoksi D (ei).

Lisätään vastaukseen seuraava kappale:

"Koko uudistuksen hallitun toteuttamisen kannalta siirtymäajat ovat voittopuolisesti liian lyhyitä. Sote-palveluiden järjestäjäksi vaihtuu maakunnat, joita ei vielä puolitoista vuotta ennen uudistuksen voimaan astumista ole olemassa. Valinnanvapauden osalta tulisi edetä huomattavasti hitaammin. Valinnanvapauslainsäädäntö tulisi valmistella omana erillisenä lainsäädäntöhankkeenaan, kun sote- ja maakuntarakennelaki on saatu valmiiksi ja täytäntöön, pidemmällä siirtymäajoilla nekin."

Kannattaja: Otso Kivekäs

Vastaehdotus 1:
Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 1 vastausvaihtoehdoksi D (ei).

Vastauksen loppuun lisätään seuraava kappale:

"Hallituksen esitys ei huomioi rakenteellista sosiaali- ja terveyspolitiikkaa eikä ehkäisevää sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen vaatisi yhteiskunnallisen tason toimia. Valinnanvapausmalli hankaloittaa tarvittavia toimia, sillä yksityisille toimijoille on vaikeaa antaa velvoitetta vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin. Julkisen sektorin rooliin tämä taas kuuluu luontevasti. Kun palveluiden tuotanto pirstoutuu usealle eri toimijalle, hajaantuu myös tieto ihmisten elinolosuhteista, hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista yhteiskunnallisista tekijöistä, jolloin kokonaisvaltainen vaikuttaminen näihin ja ennaltaehkäisevä työ tulevat hankalammiksi."

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 2:
Veronika Honkasalo:

Lisätään kysymyksen 1 vastauksen loppuun seuraava kappale:

"Valinnanvapauslaki voi kasvattaa taloudellisia kustannuksia ja vaikeuttaa maakunnan, sen liikelaitoksen ja yhtiöiden talousarvioiden laadintaa ja niiden toiminnan ennakoitavuutta. Riskinä on asiakasmaksujen kasvu, mikä toteutuessaan uhkaa entisestään kasvattaa terveyseroja, kun vähävaraisilla ei ole varaa hakeutua tarvitsemiensa palveluiden piiriin."

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 3:
Veronika Honkasalo

Muutetaan kysymyksen 2 vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

Lisätään vastauksen ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava kappale:

"Toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon laadun ja vaikuttavuuden arviointi on ammattilaisellekin vaikeaa. On siksi epäselvää, millä tavalla yksilötason valinnassa ja päätöksenteossa voitaisiin turvata riittävä tie-

13.03.2017

Kj/1

to saatavissa olevista palveluista ja niiden keskinäisistä eroista. Valinnanvapauden aito toteutuminen edellyttäisi asiakkailta tietoa eri palveluntarjoajien tuottamien palveluiden laadusta ja kykyä arvioida tämän tiedon pohjalta oman valintansa perusteita. Monet potilaat ja asiakkaat eivät tähän kykenisi. Hekään, jotka tekisivät valinnan, eivät välttämättä tekisi sitä oikean tiedon varassa. Sujuva asiointi tietoverkoissa ei myöskään ole kaikille mahdollista. Ainakaan alkuvaiheessa ei ole olemassa luotettavia vertailutyökaluja, joiden avulla ihmiset voisivat tehdä tietoon perustuvia valintoja.”

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 4:
Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 4 vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

Lisätään vastauksen ensimmäisen kappaleen loppuun seuraava:

”Joka tapauksessa monituottajamalli vaikeuttaa palveluiden yhteensovittamista, koska asiakkaan kanssa työskentelevät ammattilaiset toimivat keskenään eri organisaatioissa.”

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 5:
Veronika Honkasalo: Kysymys 6:

Muutetaan kysymyksen 6 vastausvaihtoehdoksi D (ei).

Lisätään vastauksen loppuun seuraava kappale:

”Yhtiöittäminen kaventaa vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden päätösvaltaa, etenkin jos yhtiöiden tai liikelaitosten hallitusten jäsenyyttä rajoitetaan. Maakuntien liikelaitosten ja yhtiöiden hallitukseen on jäsenet valittava normaalin poliittisen menettelyn kautta.”

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 6:
Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 8b vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

13.03.2017

Kj/1

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 7:
Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 8d vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 8:
Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 10a vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

Korvataan vastaus seuraavilla kappaleilla:

”Prosenttiosuuteen perustuva vaatimus asiakassetelin käytölle ei ole tarkoituksenmukainen. Jos asiakaseteleitä päädytään käyttämään, niiden piiriin pitäisi ulottaa vain sellaiset palvelut, joissa markkinamekanismin hyödyntämisen edellytykset ovat suurimmat. Lisäksi on huolehdittava, ettei omavastuu estä pienituloisimpia käyttämästä asiakasseteliä.

Valinnanvapaus kohdistuu asiakassetelitoiminnassa vain yhtiömuotoisiin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitsee asiakas ylipäänsä asiakassetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan piiriin kuuluvia palveluita tuottavaa yhtiötä, ei asiakas voi saada asiakassetelipalveluita julkiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.”

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 9:
Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 10b vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 10:
Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 10c vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 11:

Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 15a vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

Korvataan vastauksen toinen kappale seuraavalla kappaleella:

"Tuottajille maksettavien korvausten perusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtävä palvelujen laatua ja tehokkuutta edistävien kannusteiden luomiseksi. Kapitaatiomalli hillitsee lähtökohtaisesti parhaiten ylitarjontaa. Se ei kuitenkaan saa johtaa paljon palvelua tarvitsevien syrjintään. Pääasiassa listautuneisiin henkilöihin perustuva rahoitus antaa toisille tuottajille liikaa ja toisille liian vähän rahaa. Se, että suurin osa korvauksesta perustuu asiakaskohtaiseen korvaukseen, voi johtaa tilanteeseen, jossa palveluntuottajien kannattaa pitää listoillaan vähän palveluita tarvitsevia ja kannattaa pitää pois listoiltaan paljon palveluita tarvitsevat. Tämä voi synnyttää palveluntuottajien välille vääristyneen kilpailuasetelman, joka heikentää paljon apua tarvitsevien palveluita."

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 12:

Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 16 vastausvaihtoehdoksi D (ei).

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 13:

Veronika Honkasalo: Kysymys 17:

Muutetaan kysymyksen 17 vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

Korvataan vastaus seuraavalla kappaleella:

"Kuten lakiluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, maakunnan tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa järjestämisvastuuta ovat rajalliset."

Kannattaja: Silvia Modig

13.03.2017

Kj/1

Vastaehdotus 14:

Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymysten 18 ja 18b vastausvaihtoehdoiksi C (ei pääosin).

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 15:

Veronika Honkasalo:

Lisätään kysymyksen 19 vastauksen loppuun seuraava kappale:

"Pelkkä valinnanmahdollisuus ei lisää asiakkaan vaikuttamismahdollisuutta, ellei asiakkaalla ole tarpeeksi tietoa valintojensa pohjaksi. Tämä on ratkaisematon ja todellinen ongelma esityksessä."

Kannattaja: Silvia Modig

Vastaehdotus 16:

Veronika Honkasalo:

Muutetaan kysymyksen 20 vastausvaihtoehdoksi C (ei pääosin).

Kannattaja: Silvia Modig

Hannu Tuomisen vastaedotuksesta 2 ja Veronika Honkasalon vastaehdotuksesta 12 äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

Muista vasaehdotuksista äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Osku Pajamäen vastaehdotus 1

Jaa-äänet: 6

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

13.03.2017

Kj/1

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Marcus Rantala

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi Osku Pajamäen vastaehdotuksen äänin 6 - 7 (1 tyhjä, 1 poissa).

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Osku Pajamäen vastaehdotus 2

Jaa-äännet: 8

Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Silvia Modig, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 6

Otso Kivekäs, Osku Pajamäki, Marcus Rantala, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 6 (1 poissa).

3. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Tuomisen vastaehdotus 1

Jaa-äännet: 6

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 8

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Marcus Rantala, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

13.03.2017

Kj/1

Poissa: 1
Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 6 - 8 (1 poissa).

4. äänestys:

JAA-ehdotus: Hannu Tuomisen vastaehdotus 2
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 12

Jaa-äännet: 9

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Hannu Tuominen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 4

Veronika Honkasalo, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Tatu Rauhamäki

Poissa: 1
Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 6 - 8 (1 poissa). Voittanut vastaehdotus asetettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

5. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Hannu Tuomisen vastaehdotus 2

Jaa-äännet: 9

Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Silvia Modig, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 5

Otso Kivekäs, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1
Pilvi Torsti

13.03.2017

Kj/1

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 5 (1 poissa).

6. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 1

Jaa-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

7. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 2

Jaa-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

8. äänestys:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 3

Jaa-äännet: 7
Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen,
Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7
Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Han-
nu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1
Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 pois-
sa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

9. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 4

Jaa-äännet: 7
Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen,
Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7
Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Han-
nu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1
Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 pois-
sa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

10. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 5

Jaa-äännet: 7
Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen,
Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

11. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 6

Jaa-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

12. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 7

Jaa-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

13. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 8

Jaa-äännet: 10

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Hannu Tuominen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 4

Veronika Honkasalo, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 4 (1 poissa).

14. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 9

Jaa-äännet: 10

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Hannu Tuominen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 4

Veronika Honkasalo, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 4 (1 poissa).

15. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 10

Jaa-äännet: 10

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Hannu Tuominen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 4

Veronika Honkasalo, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 4 (1 poissa).

16. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 11

Jaa-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

17. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 13

Jaa-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

13.03.2017

Kj/1

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

18. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 14

Jaa-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

19. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 15

Jaa-äännet: 6

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 8

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Marcus Rantala, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon ehdotuksen äänin 6 - 8 (1 poissa).

20. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotus 16

Jaa-äännet: 7

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Lasse Männistö, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 7

Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Hannu Tuominen, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 7 (1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

Kaupunginhallitus hyväksyi Osku Pajamäen vastaehdotuksen 1, Hannu Tuomisen vastaehdotuksen 2 ja Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 15 mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Pirkka Saarinen, vs. johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36156
pirkka.saarinen(a)hel.fi

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 31.1.2017
- 2 Lausuntopyyntökysely 31.1.2017
- 3 Hallituksen esitysluonnos laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta 31.1.2017
- 4 Yleisperustelut 31.1.2017
- 5 Yksityiskohtaiset perustelut 31.1.2017

- 6 Hallituksen esitysluonnos säännöksiksi tuetusta päätöksenteosta 31.1.2017
- 7 Valinnanvapauslaki osana sote-palveluja koskevaa lainsäädäntöä, muistio 31.1.2017
- 8 Valinnanvapauslain muutoksenhakusäännökset, muistio 31.1.2017
- 9 Lyhennelmä ehdotetusta asiakkaan valinnanvapausmallista 31.1.2017
- 10 Usein kysytyt kysymykset 31.1.2017
- 11 Asiakkaan valinnanvapaus, yleisesittelydiat 31.1.2017
- 12 Remissenkät 31.1.2017
- 13 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, lagutkast 31.1.2017
- 14 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, allmän motivering 31.1.2017
- 15 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, detaljmotivering 31.1.2017
- 16 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, förslag till bestämmelserna för assistans vid beslutsfattande 31.1.2017
- 17 Valfrihetslagen som en del av lagstiftningen om social- hälsojärnster, promemoria 31.1.2017
- 18 Valfrihetslagens bestämmelser om sökande av ändring, promemoria 31.1.2017
- 19 Sammanfattning av den föreslagna valfrihetsmodellen för kunder 31.1.2017
- 20 Vanliga frågor om valfrihet
- 21 Tausta-aineisto, Luonnos valtiosääntöoikeudelliseksi arvioinniksi valinnanvapautta koskevaan hallituksen esitysluonnokseen, luonnos 15.2.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää tehdä seuraavan periaatepäätöksen sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle annettavasta lausunnosta hallituksen esitysluonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslainsäädännöksi:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Esitetyn valinnanvapauslainsäädännön mukainen monituottajamalli parantaa sosiaali- ja terveystalouden saatavuutta ainakin suurimmissa maakunnissa siellä, missä aitoa kilpailua tuottajien kesken syntyy. Alueelliset erot tulevat kuitenkin olemaan yhdenvertaisen saatavuuden haasteena. Palvelujen saatavuuden parantuminen rakenteita uudistamalla ei vielä sellaisenaan takaa terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista, vaan sitä edistävät parhaiten palvelujen oikea kohdentuminen ja niiden vaikuttavuus. Osana uudistusta onkin kansallisesti määriteltävä palvelujen vaikuttavuuden seurannalle mittarit, joita maakunnat voivat palvelujen järjestäjinä hyödyntää.

Vaikuttavien palvelukokonaisuuksien luominen edellyttää järjestäjältä riittäviä keinoja ja uudenlaista osaamista yhdenmukaisten hoito- ja palvelukokonaisuuksien ja palvelujen integraation varmistamiseksi. Monituottajamalli aiheuttaa haasteen eri palveluiden yhteensovittamiselle. Haavoittuvassa asemassa oleville ihmisille järjestelmä saattaa osoittautua monimutkaisemmaksi, ja edellyttää siksi huomattavasti nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Valintaan kykenevien ja motivoituneiden asiakkaiden vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa lisääntyvät valinnanmahdollisuuksien kasvessa. Asiakkaan näkökulmasta on syytä huomioida, että palvelun sisältö on keskeisempi kuin palvelun tuottaja. Valinnan perusteena onkin oltava helposti saatavissa olevaa puolueetonta ja luotettavaa tietoa. Valinnanvapauden tueksi on tarpeen perustaa tuottajien toiminnan laatua ja vaikuttavuutta koskeva vertailutietojärjestelmä /-tietokanta, josta tiedot ovat löydettävissä myös yliopistosairaanhoidopiireittäin tai maakunnittain.

Valinnanvapautta rajoittaa jossakin määrin palveluntuottajan mahdollisuus ilmoittaa enimmäisasiakasmääränsä. Enimmäisasiakasmäärällä

ja kohdennetulla markkinoinnilla palveluntuottaja voi vaikuttaa oman asiakasjoukkonsa muodostumiseen, mikä voi johtaa epätarkoituksenmukaisiin asiakasrakenteiden eroihin palveluntuottajien kesken.

3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus antaa riittävät mahdollisuudet asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun hakeutumiseen niille asiakkaille, joilla on riittävät valmiudet muodostaa käsitys omasta palvelutarpeestaan ja siihen soveltuvista palveluvaihtoehdoista. Suurin osa väestöstä kuuluu tähän joukkoon. Kuitenkin silloin, kun asiakkaan kyky käyttää valinnanvapautaan on esimerkiksi terveydellisistä tai sosiaalisista syistä alentunut, järjestelmän moniportaisuus saattaa vaikeuttaa tai pitkittää soveltuvaan palveluun hakeutumista. Lisäksi valinnanvapauden toteuttaminen tahdosta riippumattomassa hoidossa on määriteltävä yksiselitteisen selkeästi, toisin kuin lakiluonnoksessa nyt on tehty.

Tilanteissa, joissa asiakkaan ja ammattilaisen näkemykset parhaasta menettelytavasta eroavat, asiakkaan valinnanvapaus saattaa vaikeuttaa hoidon tai palvelun toteuttamista asiakkaan hyvinvointia parhaiten edistävällä tavalla. Tällaisia tilanteita voi syntyä esimerkiksi lastensuojelussa, mielenterveyspalveluissa ja päihdepalveluissa, eivätkä ne ole luonnoksen sanamuodoilla ristiriidattomasti estettävissä.

4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palvelutarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluita?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Olennaista on, että asiakkaan tarpeita voidaan arvioida kokonaisuutena ja eri palveluja ja eri ammattilaisten osaamista voidaan joustavasti yhdistää. Tämä edellyttää sekä hoito- ja palvelukokonaisuuksien että tiedon integraatiota. Hoito- ja palvelukokonaisuudet tulee järjestää niin, että eri toimijoilla ja palveluntuottajilla on velvollisuus yhteistyöhön. Palvelujen koordinoituvastuu paljon palveluja tarvitsevilla tulee olla asiakkaan ensisijaisen palvelutarpeen mukaan määräytyvällä vastuuhenkilöllä.

Tiedon integraatio tulee mahdollistaa ja varmistaa, jotta asiakastieto liikkuu eri tuottajien välillä kansallisten rekistereiden ja yhteen toimivien tietojärjestelmien avulla. Tämä asettaa suuret vaatimukset sekä tietojärjestelmille että asiakas- ja potilastiedon rekistereille. Hyvin toteutettu-

na asiakkaan kaikkia tarvittavia tietoja hyödyntävä ja yhdistävä asiakassuunnitelma auttaa asiakaskohtaisen integraation toteutumista.

Tavoite jää toteutumatta, mikäli eri sosiaali- ja terveystalvelujen integrointi ja saumattomien palveluketjujen luominen eivät onnistu nimenomaan paljon palveluja tarvitsevilla asiakkailla.

5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Kuten esitysluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, valinnanvapausmalli tarjoaa mahdollisuuksia menokehityksen hillitsemiseen. Kustannusten kasvun hillinnän tavoitteen kannalta valinnanvapausjärjestelmän toteuttamiseen liittyy paljon kustannuskehitykseen vaikuttavia epävarmuustekijöitä.

Kustannusten kasvun hidastamisen ohella uudistuksella pyritään lisäämään palvelujen saatavuutta ja laatua. Näiden kaikkien tavoitteiden yhtäaikainen toteutuminen on epävarmaa. Monituottajuus ei paranna palvelujen integraatiota ja jos oletetaan, että integraatiolla olisi saavutettavissa merkittäviä kustannushyötyjä, nämä hyödyt voivat jäädä osittain toteutumatta.

Tuottavuushyötyjen saavuttaminen kilpailua lisäämällä edellyttää markkinoiden muodostumisen ja ohjaamisen onnistumista. Erityisiä riskejä tältä osin aiheuttavat maksuseteliin liittyvät säädökset, tuottajien mahdollisuus määrittää enimmäisasiakasmääränsä ja ohjata asiakkaansa hakeutumista esimerkiksi kohdennetulla markkinoinnilla sekä markkinoiden jakautumiseen liittyvät riskit suoran valinnanvapauden alkaessa.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset, kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä tietojärjestelmien kustannukset tulevat olemaan huomattavat, ja ne vähentävät muiden kustannuksia hillitsevien toimien vaikutuksia.

Myös henkilökohtaiseen budjettiin liittyy huonosti toteutettuna kustannusten hallinnan riski. Asiakkaan palvelujen tarve ja sen mukaisten palvelujen kustannukset on kyettävä määrittämään riittävän tarkasti, jotta voidaan arvioida henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien vaihtoehtoisten palvelujen enimmäiskustannus. Myös henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien palvelujen vaikuttavuus pitää voida varmistaa, jotta asiakkaan palvelutarpeet ja sitä kautta kustannukset eivät nouse muissa palveluissa.

Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Erityisesti paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelukokonaisuuksien onnistuneella hallitsemisella ja erikoissairaanhoidon menojen kasvun hillitsemisellä voidaan kustannusten kasvua hidastaa. Nämä edellyttävät vahvaa maakunnan järjestäjäroolia ja palvelukokonaisuuksien ohjaamista. Kustannusten kasvun hallintaan on parhaat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa.

6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Maakuntalaki ja järjestämislaki takaavat asukkaiden vaikutusmahdollisuudet maakunnan toimintaan. Järjestämistä ohjaa suorilla vaaleilla valittu maakuntavaltuusto. Oleellista on varmistaa, että järjestäjä on riittävän vahva ohjaamaan palvelukokonaisuuksia ja tuottajien toimintaa.

Maakunnan verotusoikeudella olisi mahdollista vahvistaa maakunnallista itsehallintoa ja kansanvaltaa. Julkisuusperiaatteen tulee myös toteutua yhdenvertaisella tavalla kaikissa julkisesti rahoitettuja palveluja tuottavissa yhtiöissä omistuspohjasta riippumatta.

7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus voi edistää prosessi-innovaatioita, joissa uudet markkinat ja yksityisten toimijoiden mahdollisuudet osallistua kattavammin palvelujen tuottamiseen kannustavat löytämään uusia asiakaslähtöisempiä, vaikuttavampia ja tuottavampia palvelumuotoja. Rahoitusta ohjaavien periaatteiden tulee olla toimintatapojen uudistamiseen ja palveluinnovaatioihin kannustavia.

Kysymyksiä lakiluonnoksen yksityiskohdista

8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvluista.

8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä sillä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin? Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet,

joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Suoran valinnan perustason palvelujen sisältö on lakiluonnoksessa yleisellä tasolla määritelty, ja se vastaa suunnilleen nykyisten terveyskeskusten tavanomaista avoterveydenhuoltoa lisättynä joillakin sosiaalihuollon palveluilla. Esitysluonnoksessa käytetään terminologiaa, joka on sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta epätarkkaa ja lakiesityksessäkin osin määrittelemättä. Palvelujen sisältö on kyettävä määrittelemään niin selvästi, että järjestäjä ja kaikki palvelujen tuottajat ymmärtävät ne yksiselitteisesti ja samalla tavoin. Esitysluonnoksessa näin ei ole.

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen sijoittuminen sote-keskusten ja maakunnan liikelaitoksen välillä on epäselvää ja tulee tarkentaa. Pykälässä viitataan terveydenhuoltolain 13 §:ään, joka ei sisällä neuvolapalveluita. Toisaalta yksityiskohtaisissa perusteluissa terveysneuvonta määritellään tavalla, joka voisi sisältää neuvolatoiminnan. Maakuntalain perusteluissa maakunnan tehtäväksi tarkoitettuja ehkäiseviä sosiaali- ja terveyspalveluita ovat esimerkiksi äitiys- ja lastenneuvolapalvelut.

Laajennetun perustason palveluja tuottavan sosiaali- ja terveyskeskuksen palvelujen sisältö ja työnjako maakunnan liikelaitoksen kesken jää vielä perustason palvelujakin epäselvämmäksi. Laajennetun perustason palveluissa palvelukokonaisuudet ovat asiakkaan näkökulmasta vaikeasti hallittavissa ja hahmotettavissa. Esimerkiksi nykyistä erikoissairaanhoidon olisi sekä suoran valinnan palveluissa että maakunnan liikelaitoksessa. Asiakkaan liikkuminen sote-keskuksen ja liikelaitoksen välillä jää epäselvästi ilmaistuksi. Esityksestä ei selviä, säilyykö esimerkiksi nykyistä vastaava lähetekäytäntö peruspalvelujen ja erityispalvelujen välillä, sillä esityksessä käytetään sanoja ohjaaminen ja hakeutuminen. Epäselväksi jää myös jatkohoitoon ohjaaminen maakunnan liikelaitoksesta takaisin sote-keskukseen.

Ohjaus ja neuvonta eivät aina ole asiakasprosessin ensimmäinen vaihe, vaan tarve ohjaukselle ja neuvonnalle voi syntyä myös suurimpien palveluntarpeiden tultua hoidetuiksi. Erityisesti sosiaalihuollon palvelujen osalta vastuunjako perustuu vaikeasti määriteltävissä olevalle palvelujen tarpeen lyhytaikaisuudelle ja tilapäisyydelle.

15 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan laajennettuun perustasaan kuuluvat muun muassa asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemat sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin mukaiset palvelut. Tilapäisen ja lyhytaikaisen palvelutarpeen määritelmä on epämääräinen, eivätkä useimmat sosiaalihuollon palvelutarpeet ole ratkaistavissa tilapäisesti

ja lyhytaikaisesti. Usein nämä palvelut alkavat lyhytaikaisina, mutta jatkuvat kuitenkin pitkäaikaisina. Asiakkaan näkökulmasta ei ole tarkoituksenmukaista, että ensin annetaan lyhytaikaisia palveluita, joiden jälkeen asiakas lähetetään maakunnan liikelaitoksen palvelutarpeen arviointiin, jossa todetaan pitkäaikaisempi palvelun tarve, ja palveluntuottaja vaihtuu.

Palvelujen jakaminen lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen palvelun tuottajien kesken ei ole perusteltua. Esimerkiksi kotipalvelu voi olla lyhytaikaista, mutta toistuvaa. Asumispalveluyksiköitä ei myöskään ole tarkoituksenmukaista perustaa ainoastaan lyhytaikaisten asiakkaiden tarpeisiin. Sosiaalinen kuntoutus on pitkäaikaista, vaikka se voikin koostua useista erilaisista elementeistä, jotka vaihtuvat asiakkaan tarpeen mukaan.

Sote-keskusten sosiaalipalvelut uhkaavat jäädä hyvin kapea-alaisiksi, koska ennen laajennetun perustason tilapäisten sosiaalipalvelujen siirtymistä sote-keskuksiin kaikki sosiaalityön palvelut ovat maakunnan liikelaitoksessa.

Luonnoksesta ei ole selkeästi luettavissa, minkälaisia julkisen vallan elementtejä on mahdollisesti ajateltu lainsäädännöllä vastuutettaviksi myös muille tuottajille kuin maakunnan liikelaitokselle. Tämä ratkaisee merkittävältä osin sen, onko palveluista irrotettavissa mielekkäitä ja asiakkaan kannalta toimivia kokonaisuuksia siirrettäviksi valinnanvapauden piiriin.

8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

17 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan olisi annettava asiakkaalle maksusetelin avulla mahdollisuus valita palvelun tuottaja suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin kuuluvissa sellaisissa yksittäisissä toimenpiteissä ja palveluissa, jotka ovat palvelukokonaisuuden itsenäisiä osakokonaisuuksia. Samoin palvelun tuottaja voisi menetellä silloin, jos palvelun tuottaja ei itse tuota jotakin suoran valinnan palveluihin kuuluvaa, asiakkaan tarpeen mukaista palvelua. Osakokonaisuuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi erityistyöntekijöiden (muun muassa puheterapeutit, ravitsemusterapeutit, jalkojenhoitajat, psykologit, erikoislääkärit) palveluja sekä esimerkiksi laboratorio- ja kuvantamispalveluja. Näihin palveluihin sosiaali- ja terveyskeskuksen tulisi myöntää maksuseteli, vaikka suoran valinnan palvelun tuottaja tarjoaisi näitä palveluja myös omana tuotantonaan.

Termi ”palvelukokonaisuuden itsenäinen osakokonaisuus” on käytännölle vieras, vaikka perusteluissa mainitaankin tästä esimerkkejä, kuten

laboratorio- ja kuvantamispalvelut. Epäselväksi jää esimerkiksi se, voisivatko maakunnan omistamat sote-keskukset tukeutua maakunnan liikelaitoksen diagnostisiin tukipalveluihin.

Lakiluonnoksen perusteella sote-keskus voisi suppeimmillaan olla hyvinkin pieni, jopa virtuaalinen toimija, joka voisi hankkia käytännössä kaikki palvelut muilta tuottajilta. Lakiesityksestä ei käy ilmi, kuinka paljon sote-keskuksella itsellään täytyy vähintään olla omaa palvelutuotantoa.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakaseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämisvastuun tosiasiallista toteuttamista.

8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

17 §:n 2 momentin mukaan myös maksuseteliä käytettäessä suoran valinnan palvelun tuottajalla säilyisi kokonaisvastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta sekä palvelujen laadusta ja vaikuttavuudesta. Suoran valinnan palvelun tuottajalla vastuu maksusetelipalveluista voi joissakin tilanteissa olla ongelmallista silloin, kun asiakas saa vapaasti valita maksusetelipalvelun tuottajan ilman, että ensisijainen tuottaja voi tähän mitenkään vaikuttaa.

8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Asiakas voi vaikuttaa palveluntuottajan valintaan, ja valtaosa asiakkaita siihen kykenee. Kaikilla asiakkailta ei kuitenkaan välttämättä ole valmiuksia vertailla eri palveluntuottajia esimerkiksi palvelun sisällön ja laadun näkökulmista. Valintaa vaikeuttavat paitsi henkilökohtaiset valmiudet, myös käytettävissä olevien julkisten tietolähteiden puutteet, joita ei ehditä korjaamaan ennen valinnanvapauden alkamista. Valinnanvapausjärjestelmän käynnistyessä asiakkaat tarvitsevat monipuolista ja luotettavaa tietoa valintojensa tueksi. Luotettavan tiedon puuttuessa valintaa ohjaavat pääosin mielikuvat ja markkinointi.

9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset

asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Valinnanmahdollisuus riippuu lähinnä maakuntien toimipisteiden määrästä ja sijainnista.

10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä.

10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Asiakassetelin käyttöönotto lisää asiakkaan valinnanvapautta ja on siinänsä kannatettava tapa tuottaa palveluja. Valinnanvapaus kohdistuu asiakassetelitoiminnassa kuitenkin vain yhtiömuotoisiin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitseeko asiakas ylipäänsä asiakassetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan piiriin kuuluvia palveluita tuottavaa yhtiötä, ei asiakas voi saada asiakassetelipalveluita julkiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.

10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Maakunta joutuisi yhtiöittämään sellaiset omat palvelunsa, joihin maakunta haluaa asiakasseteliasiakkaita. Jos asiakas ei sen sijaan haluaisi käyttää asiakasseteliä, maakunnan liikelaitos joutuisi tarjoamaan palvelun muulla tavoin. Nämä muut tavat olisivat todennäköisesti oma ei-yhtiömuotoinen toiminta, toisen maakunnan tuottama palvelu tai ostopalvelu.

Jos maakunta yhtiöittää omat asiakassetelipalvelunsa, ei ole tarkoituksenmukaista, että asiakas voi kieltäytyä asiakassetelistä. Muussa tapauksessa maakunnalla tulisi olla yhtiöitetyn tuotannon lisäksi ei-yhtiöitettyä tuotantoa samasta palvelusta niille, jotka eivät halua lainkaan käyttää asiakasseteliä. Maakunnan pitäisi siis ylläpitää rinnakkain sekä yhtiöitettyä että ei-yhtiöitettyä tuotantoa samoja palveluja varten.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakasaseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei lainkaan synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaus-

suhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämismvastaan tosiasiallista toteuttamista.

10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

21 §:ssä määritellään asiakassetelillä annettavat palvelut yleisellä tasolla. Pykälän mukaan maakunnan on käytettävä palvelujen järjestämisessä asiakasseteliä riittävässä määrin sen varmistamiseksi, että muissa kuin suoran valinnan palveluissa toteutuu asiakkaan valinnanvapaus.

Perusteluosassa asiakassetelipalveluiden riittävästä määrästä todetaan, että maakunta päättäisi tarkemmin, missä palveluissa asiakasseteli otetaan käyttöön. Maakunnan tulisi varmistaa asiakkaan valinnanvapaus asiakassetelin avulla niissä muissa kuin suoran valinnan palveluissa, jotka eivät ole kiireellisiä, julkisen vallan käyttöä, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 11 §:n ja terveydenhuoltolain 45 §:n mukaan tehtävän harvinaisuuden, vaativuuden tai suurten kustannusten perusteella keskitettäviä palveluita tai joita ei toteuteta henkilökohtaisen budjetin avulla. Vähimmäistasona on, että 15 prosenttia näiden palveluiden kokonaiskuluista olisi asiakassetelin piirissä. Perusteluista ei selviä, mihin 15 prosentin alaraja perustuu. On oletettavaa, että tavoitteena on varmistaa merkittävä asiakkaan valinnanvapauden lisääminen kaikissa maakunnissa.

Asiakassetelillä tarjottavilla palveluilla voi olla heikentävä vaikutus maakunnan liikelaitoksen henkilöstön riittävyyteen ja palveluiden saatavuuteen. Maakunnalla olisi mahdollisuus päättää asiakassetelillä tarjottavien ei-kiireellisten palvelujen ja muiden soveltuvien erityistason palvelujen laajuus ja sisältö 15 % minimivaatimuksen puitteissa. Mikäli maakunnan liikelaitos pyrkii tuottamaan myös asiakassetelillä järjestettäviä palveluja, olisi sen perustettava yhtiöittämisvelvollisuuden mukaisesti yhtiö tai yhtiöitä näiden palveluiden tuottamiseksi. Tämän seurauksena jo nykyiset haasteet eräiden ammattiryhmien, kuten joidenkin erityisalojen lääkäreiden saatavuudesta tulevat kasvamaan, millä tulisi olemaan seurauksia myös maakunnan liikelaitoksen tuottamien palveluiden saatavuuteen. On epäselvää, voisivatko sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset työskennellä halutessaan sekä maakunnan liikelaitoksen että maakunnan yhtiöiden palveluksessa.

11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko

säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemien-
sa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Henkilökohtaista budjettia käytettäessä palveluiden koordinaatiovastuu olisi osittain asiakkaalla. Tämä lisäisi asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia oman palvelukokonaisuutensa sisältöön edellyttäen, että asiakkaalla on tosiasiallinen kyky tehdä valintansa hyvinvointi- ja terveyshyötyä tuottavalla tavalla.

On kuitenkin asiakkaita, joiden kyky hallinnoida omaa henkilökohtaista budjettiaan on alentunut, eikä ole varmaa, kyettäisiinkö asiakas- ja potilaslakien muutosta koskevassa esitysluonnoksessa ehdotetulla tuetulla päätöksentekojärjestelmällä tätä ongelmaa hallitsemaan.

12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko). Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Ovatko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Palvelujen järjestäjän ja tuottajan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on velvollisuus ohjaukseen ja neuvontaan. On erittäin epätodennäköistä, että maallikolla olisi ammattilaista paremmat valmiudet saada asiakas ymmärtämään palvelujen valitsemiseen liittyvät seikat. Asiakkaalla on jo nyt mahdollisuus valtuuttaa toinen henkilö toimimaan puolestaan, ja läheiset ja vapaaehtoistyöntekijät voivat toimia tukihenkilöinä ilman ehdotettua uutta sääntelyä, joka vaikuttaa tarpeettomalta ja keinotekoiselta. Ehdotettujen tukihenkilöiden vastuu valinnoista on epämääräinen.

Perusteluiden mukaan päätöksenteossa tukemista koskevat säännökset soveltuisivat ensisijaisesti, mutta ei yksinomaan, lääketieteellisistä hoito- ja tutkimustoimenpiteistä päättämiseen ja muuhun tosiasialliseen hallintotoimintaan sosiaali- ja terveydenhuollon alalla. Tämän laatuinen neuvonta- ja tukitoiminta on luonnollinen osa sosiaali- ja terveydenhuollon perustehtävää, eikä ole tarkoituksenmukaista luoda rinnalle lakisääteistä vapaaehtoisuuteen perustuvaa tuetun päätöksenteon järjestelmää.

Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta on tärkeää palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on vaikeuksia asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä. Tämä tulisi toteuttaa vahvalla maakunnallisella ohjaus- ja neuvontarakenteella eikä luonnoksessa ehdotetulla tavalla. Asiakkaan palveluohjaus ja neuvonta on syytä vastuuttaa keskitetysti maakunnalle erityisesti niiltä osin, kun asiakas tarvitsee useampaa kuin yhtä palvelua koskevaa ohjausta. Sosiaalihuoltolain mukaan erityisen tuen tarpeessa oleville tulee nimetä vastuutyöntekijä.

Tuetun päätöksenteon malli ei ehdotetun kaltaisena takaa laaja-alaisissa palvelukokonaisuuksissa asiakkaalle soveltuvien palvelukokonaisuuksien toteutumista ja yhteensovittamista. Myös tiedonkulku eri toimijoiden välillä on epäonnistuessaan yhteensovittamisen esteenä. Palvelujen yhteensovittaminen on haasteellista, mikäli maakunnalla ei ole riittäviä keinoja ohjata palveluntuottajia yksittäisen asiakkaan asiassa.

13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä.

13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin)

31 §:n 1 momentissa todetaan muun muassa, että: ”Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet voidaan ottaa vaatimuksissa huomioon”. Teksti pitäisi muuttaa muotoon: ”Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet tulee ottaa vaatimuksissa huomioon.”

31 §:ssä on myös maininta mahdollisesta tuottajien akkreditoinnista, mutta sitä ei kuvata lakiluonnoksessa tarkemmin. Yksityiskohtaisissa perusteluissa lukee: ”Pykälän 2 momentin perusteella maakunta voisi päättää, että suoran valinnan palvelujen tuottajien, sosiaali- ja terveyskeskusten ja suunhoidon yksiköiden, on hankittava akkreditointi. Akkreditointi olisi tällöin edellytyksenä suoran valinnan palvelujen tuottajaksi hyväksymiselle. Akkreditoinnissa olisi noudatettava yhdenmukaisia kriteerejä koko maassa. Kriteerien tarkempi määrittely selvitetään jatkovalmistelussa.” Kriteerien tarkempi määrittely on oltava käytettävissä ennen kuin suoran valinnan palveluntuottajien ilmoittautuminen alkaa.

13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 36 §:ssä säädettäisiin maakunnan ja suoran valinnan palvelun tuottajan välisestä sopimuksesta. Lainkohdan mukaan ”ennen kuin palvelun tuottaja aloittaa maakunnan hyväksymien suoran valinnan palvelujen tuottamisen palvelun tuottajan ja maakunnan on tehtävä sopimus palvelutuotannon aloittamisesta ja palvelujen toteuttamiseen liittyvistä asioista”.

36 §:n mukaan sopimuksessa on oltava ainakin seuraavat asiat:

- 1) milloin palvelujen tuottaminen aloitetaan;
- 2) sopimuksen kesto, jos se ei ole toistaiseksi voimassa oleva;
- 3) miten palvelun tuottaja varmistaa palvelujen tuotannon häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa;
- 4) miten palvelun tuottaja toimittaa maakunnalle toiminnan seurannan edellyttämät tiedot;
- 5) miten tuottaja toteuttaa maakunnan palvelustrategiaan ja palvelulu-paukseen sekä asiakkaiden palvelukokonaisuuksiin ja palveluketjuihin samoin kuin palvelujen yhteensovittamiseen liittyviä ehtoja; ja
- 6) korvaukset ja niiden perusteet.

Maakunta ja palvelun tuottaja voivat sopia myös muista kuin 1 momentissa säädetyistä asioista, jotka koskevat palvelujen tuottamista.

Pykälän yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan sopimusmenettelyssä ei voida sopia asioista, joista maakunnan on tehtävä 31 §:n mukainen hallintopäätös. Sopia ei voi myöskään asioista, jotka rajoittaisivat asiakkaiden oikeuksia tai jotka muutoinkaan eivät ole sopimusvapauden piirissä.

Lakiluonnoksen 38 §:n 3 momentin mukaan ”maakunta voi päätöksellään muuttaa 36 §:ssä tarkoitettua sopimusta sekä suoran valinnan palveluista maksamiensa korvausten määrää ja perusteita siltä osin kuin laissa tai lain nojalla annetussa asetuksessa tai valtioneuvoston päätöksessä ei säädetä toisin”. Lainkohta vaikuttaa antavan maakunnalle mahdollisuuden muuttaa sopimusta yksipuolisesti. Vaikka 38 §:n 3 momentissa on asetettu maakunnalle velvollisuus muutoksen ”siirtymäaika määritellessään ottaa huomioon muutoksen laatu sekä vaikutukset palvelun tuottajille ja asiakkaille” ja 38 §:n 4 momentin mukaan palvelun tuottajalla on oikeus irtisanoa sopimus muutosten johdosta noudattaen 39 §:n 1 momentissa säädettyä irtisanomisen määräaika (kuusi kuukautta), jonka aikana noudatetaan niitä ehtoja, jotka olivat voimassa ennen muutosta, voidaan muutosmahdollisuutta pitää sopimusvapautta rajoittavana ja sopimusoikeudellisesta näkökulmasta arvioiden epäta-

vallisena ehtona. Sopimukseen voidaan ottaa riittävät ehdot muutostilanteiden ja maksuperusteiden muutosten käsittelystä, jolloin toiselle osapuolelle ei ole tarvetta jättää muilta osin yksipuolista muutosoikeutta.

Lakiluonnoksen 38 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä sopimus jokaisen maakunnan kanssa, jonka alueella palvelun tuottajalla on sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö. Suoran valinnan palvelun tuottajalla ei ole velvollisuutta tuottaa muita palveluja, kuin joiden tuottamiseen se on sitoutunut kunkin maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa. Pykälän 2 momentin mukaan ”Jollei järjestämisvastuussa oleva maakunta ole tehnyt sopimusta asiakkaan valitseman suoran valinnan palvelun tuottajan kanssa, noudatetaan sopimusta, jonka palvelun tuottaja on tehnyt sen maakunnan kanssa, jonka alueella asiakkaan valitsema sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö toimii”.

Muotoilu on ongelmallinen järjestämisvastuussa olevan maakunnan kannalta. Lainkohdan sanamuodon mukaan maakunta olisi sidottu kahden muun oikeushenkilön väliseen sopimukseen ja sen ehtoihin palvelun tuottamisesta.

39 §:n 2 momentissa säädetään maakunnan oikeudesta irtisanoa tai purkaa sopimus. Maakunnalla ei ymmärrettävästi ole vapaata irtisanomisoikeutta, kuten palvelun tuottajalla. Pykälän mukaan ”maakunta voi tuottajaa kuultuaan irtisanoa sopimuksen, jos palvelun tuottaja on toistuvasti jättänyt noudattamatta lakisääteisiä velvoitteitaan tai 36 §:n mukaisen sopimuksen ehtoja eikä ole korjannut havaittuja puutteita maakunnan asettamassa määräjässä”. Kohdassa esitetty vaatimus lakisääteisten velvoitteiden noudattamatta jättämisen ”toistuvuudesta” vaikuttaa ongelmalliselta. Sopimuksen päättämisharkinta pitäisi liittää rikkomuksen vakavuuteen ja mahdollistaa päättäminen myös yksittäisen velvoitelaiminlyönnin tapauksessa, jos laiminlyönti on olennainen. Tällöin voidaan olla myös lähellä purkukynnystä. Lisäksi tietyissä tilanteissa irtisanomisajan vähimmäiskesto voi osoittautua liian pitkäksi.

Maakunnalle pitäisi mahdollistaa sopimuksen päättäminen välittömästi, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei maakunnan voida kohdella odottaa noudattavan kohdassa mainittu irtisanomisajan vähimmäisaikaa. Vaihtoehtoisesti olennainen sopimusrikkomus voitaisiin päättämisperusteena lisätä purkuoikeutta koskevaan 3 momenttiin. Kyseisen momentin mukaan ”maakunta voi purkaa sopimuksen jos palvelun tuottaja ei ole enää palveluntuottajarekisterissä, valvontaviranomainen on kieltänyt tuottajan toiminnan, tuottaja on mennyt konkurssiin taikka asiakas- tai potilasturvallisuus on vakavasti vaarantunut”. Purkumahdollisuutta ei ilmeisesti irtisanomisoikeutta koskevan kohdan muo-

toilusta johtuen ole liitetty laiminlyöntitilanteisiin, paitsi välillisesti asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantamisen seurauksena. Maakunnalla tulisi joka tapauksessa olla mahdollisuus päättää sopimus määräaikoja noudattamatta, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei määräaika voida kohtuudella edellyttää noudatettavan.

Lisäksi on syytä yleisesti huomioida, että lakiluonnoksen 13 luvussa asetetut muun muassa sopimuksen päättämisen perusteita ja määräaikoja koskevat määräykset osaltaan kaventavat osapuolten sopimusvapautta. Maakunnalla ei tule olla mahdollisuutta perustelemattomaan irtisanomiseen asemastaan johtuen, mutta muilta osin olisi harkittava, kuinka perusteltuja määräykset ovat ja mikä voidaan jättää osapuolten keskenään sovittavaksi.

14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 40 §:ssä säädetään maakunnan yhtiöittämisvelvoitteesta. Pykäläluonnoksen mukaan ”Maakunnan liikelaitos ei voi itse tuottaa suoran valinnan palveluja eikä maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja. Maakunta voi kuitenkin perustaa omistamansa yhtiön tai yhteisön edellä tarkoitettujen palvelujen tuottamiseksi (yhtiöittämisvelvollisuus).”

Lakiluonnoksen perusteella jää epäselväksi, kuinka huolehditaan siitä, että maakunnan yhtiö pystyy toimimaan markkinoilla ja että vastaavasti maakunnan yhtiö ei saa kilpailuetua suhteessa muihin toimijoihin ja millä tavoin valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskeva lainsäädäntö on muuten otettu huomioon? Käytännössä malliin voi liittyä muun muassa seuraavia ongelmia:

- Maakunnan yhtiö tai vastaava julkisesti omistettu yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain 5 §:n mukaisena hankintayksikkönä. Lakiehdotuksen 8. luvun yksityiskohtaisten perustelujen nojalla on pääteltävissä, ettei suoran valinnan palvelun tuottajalla ole velvollisuutta kilpailuttaa hankintojaan (kuten 41 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaiset palveluhankinnat toiselta palvelun tuottajalta), jotka kuitenkin rahoitetaan sopimukseen perustuvalla korvauksella ja joista palvelun tuottajalla on 45 §:n mukainen velvollisuus toiminnan taloudelliseen eriyttämiseen. Markkinatoimijoiden voidaan mahdollisesti katsoa olevan eri asemassa jo sillä perusteella, että hankintojen kilpailuttamisvelvoite koskee vain osaa toimijoista.

- Jos täysi-ikäinen asiakas ei tee tai ei kykene tekemään itse palvelun tuottajan valintaa, viime kädessä maakunnan on osoitettava asiakkaalle palvelun tuottaja, jonka toimipiste on parhaiten asiakkaan saavutettavissa. Järjestämisvastuussa olevalla maakunnalla on tietyissä tilanteissa valta osoittaa asiakkaat ja potilaat suoran valinnan palvelun tuottajien vastuulle. Jos maakunta on perustanut yhtiön tuottamaan suoran valinnan palveluja tai maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja, kuinka varmistutaan siitä, että maakunnan yhtiö ei saa etua asiakkaita osoitettaessa.

- 42 §:n 5 momentin mukaan jos asiakkaalla ilmenee tarvetta muihin sosiaali- tai terveydenhuollon palveluihin, kuin suoran valinnan palvelun tuottajan vastuulla oleviin palveluihin, palvelun tuottajan on ohjattava asiakasta hakeutumaan palvelutarpeen arviointiin maakunnan liikelaitokseen. Lisäksi palvelun tuottaja voi ohjata asiakkaan muihin tarvittaviin maakunnan, kunnan tai muiden tahojen järjestämiin palveluihin. Kuinka varmistetaan, ettei maakunta lopulta joudu ohjaamaan laajan tarpeen asiakkaita omistamiinsa yksiköihin? Maakunta ei voi valtiontukisäännöksiä noudattamatta tukea markkinoilla toimivaa yksikköään. Kuinka varmistetaan, että maakunnan yhtiö kykenee toimimaan markkinoilla, jos se joutuu esimerkiksi ylläpitämään muita toimijoita laajempaa palveluvalikoimaa?

42 §:n 1 momentissa todetaan, että ”suoran valinnan palvelun tuottaja vastaa 15 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon tai suun terveydenhuollon palvelukokonaisuuden tai molempien palvelukokonaisuuksien tuottamisesta palvelun tuottajan kanssa sopimuksen tehneen maakunnan määrittelemällä tavalla”.

42 §:n 2 momentin mukaan ”palvelun tuottajan on ilmoitettava palvelun tuottamista koskevista olennaisista muutoksista maakunnalle vähintään kaksi kuukautta ennen muutosta sekä vähäisemmistä muutoksista vähintään kaksi viikkoa ennen muutosta”.

Molemmat lainkohdat koskevat ainakin osin asioita, joista on 35 §:n mukaan sovittava osapuolten välisellä sopimuksella. On osin epäselvää, kaventavatko kohdat osapuolten sopimusvapautta ja millainen merkitys lainkohdilla on suhteessa sopimukseen? Lisäksi 42 §:n 2 momentin sanamuodosta saa käsityksen, että palvelun tuottajalla olisi yksipuolinen oikeus tehdä palvelun tuottamista koskevia olennaisia muutoksia ilmoittamalla muutoksista etukäteen.

42 §:n 3 momentin mukaan ”suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä toiminta-alueellaan yhteistyötä maakunnan ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa määritellyllä tavalla”. Kun kunnat eivät ole sopimuksen

osapuolia kuinka varmistetaan, että kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät velvoitteet ja mahdolliset alueelliset erot huomioidaan palvelun tuottajan ja maakunnan välisessä sopimuksessa?

15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

51 §:n 2 momentin mukaan maakunnan tulee kohdentaa suoran valinnan palveluihin varatusta määrärahasta vähintään 4/5 osuus kiinteällä korvauksella maksettavaksi.

Tuottajille maksettavien korvausten perusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtävä palvelujen laatua ja tehokkuutta edistävien kannusteiden luomiseksi. Korvausten sekamalli, jossa osa korvauksesta maksetaan kiinteänä (niin sanottu kapitaatio) ja osa suoriteperusteisesti, on parempi kuin malli, jossa olisi vain jompikumpi komponentti. Oikea suhde lienee 50–90 % välillä, joten 4/5 kapitaatio voi olla lähellä oikeaa. Ei kuitenkaan ole selvää, että tämä olisi juuri oikea alarajan taso.

Suun terveydenhuollossa kiinteä maksu ei ole riittävä, mikäli sen pohjana on nykyisen julkisen tuen yhteismäärä (julkisen hoidon kustannukset ja yksityisen hoidon Kela-korvaukset). Asiakkaan omavastuuosuus suun terveydenhuollossa on jo nyt suuri muihin palveluihin verrattuna. Kiinteän korvauksen tulee olla niin suuri, että omavastuuosuus voi olla kohtuullinen eikä estä tarpeenmukaiseen hoitoon hakeutumista.

15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Sääntely on yleisluontoista, eikä siitä ole arvioitavissa millaiseksi korvausjärjestelmä käytännössä muodostuisi. On kannatettavaa, että maakunnalla on mahdollisuus huomioida alueelliset erityistarpeet. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat vaikuttavasti ja terveyttä ja hyvinvointia edistävästi.

16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Siirtymäsäännökset ovat lakiluonnoksessa 72 §:ssä, ei 71 §:ssä. 72 §:n mukaan maakunnan on siirrettävä 15 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut perustasoon kuuluvat sekä 15 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut laajennettuun perustasoon kuuluvat suoran valinnan palvelut sosiaali- ja terveyskeskusten tuotantovastuulle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2021. Samoin on todettu suunhoidon suoran valinnan palveluista. Valmistelutyötä ohjanneet ministeriöt ovat kuitenkin useita kertoja tuoneet julkisesti esille, että asiakkaat voisivat alkaa tehdä valintoja suoran valinnan palvelujen tuottajia ja suunhoidon palvelujen tuottajia koskien jo syksyllä 2018 niin, että valinnat toteutuisivat jo 1.1.2019 alkaen.

Jos maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelut yhtiötetään myöhemmin (pisimmillään kaksi vuotta sen jälkeen) kuin suora valinta on tehty mahdolliseksi, on markkina jo muodostunut. Näin ollen markkinoilla jo olemassa olevat yhtiöt saisivat merkittävän kilpailuedun. Tämä heikentäisi merkittävästi maakunnan yhtiöiden asemaa kilpailussa.

Eriaikaisuus aiheuttaisi myös merkittävän kustannusten nousun riskin. Jos asiakkaat siirtyvät merkittävässä määrin muille kuin maakuntien tuottajille, eivät maakuntien tuottajat kykene sopeuttamaan omaa toimintaansa riittävän nopeasti osana maakunnan liikelaitosta, vaan syntyy kaksinkertaisia kustannuksia. Myös kilpailuneutraliteetin näkökulmasta eriaikaisuus on ongelmallista.

17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Järjestäjälle annetaan esitetystä lainsäädännössä merkittävä ohjausvalta, jos se haluaa ja kykenee sitä käyttämään.

18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat jo olemassa. Ne ovat tosin alkaneet keskittyä harvemmille ja suuremmille tuottajille jo ennen uutta lainsäädäntöä, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Esitetyt muutokset edistävät sekä valinnanvapauden että markkinoiden asteittaista vahvistumista ja kilpailun ja monituottajuuden lisääntymistä. Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat tosin jo alkaneet keskittyä harvemmille ja suuremmille tuottajille, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Mahdollisuus olla itse aktiivinen, osallistua ja vaikuttaa omiin palveluihinsa voimaannuttaa ja parantaa palveluihin sitoutumista. Parhaimmillaan edistetään oma- ja itsehoitoa ja hoidon jatkuvuutta. Mahdollisuus valita nimenomaan asiakkaan itse kokemiin tarpeisiin erikoistunut palveluntuottaja parantane hoidon vaikuttavuutta. Asiakkaalla on kuitenkin oltava valintojen pohjaksi luotettavasti vertailtavaa tietoa ja kyky käyttää tätä tietoa.

20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Suun terveydenhuoltoon pätevät pääosin samat periaatteet kuin muuhun sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Lähtökohtana tulee olla asiakkaan hoidon tarve ja kokonaisvaltainen ongelman ratkaisu. Myös suun terveydenhuollon näkökulmasta valinnanvapauden toteutuminen edellyttää nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

Erityisesti suun terveydenhuollossa, jonka on suunniteltu valtaosin olevan suoran valinnanvapauden piirissä, tulee varmistaa että ennaltaehkäisy ja sosiaali- ja terveystalouden integraatio toteutuvat asiakasryhmissä, jotka niistä eniten hyötyvät. Näitä ryhmiä ovat muun muassa lapset ja nuoret sekä paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat. Myös rahoituksen tulee tukea integraatiota, jotta useat eri sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset voivat yhdessä työskennellä asiakkaan parhaaksi.

Neuvolapalveluun kuuluvan hammashoidon tulee olla samassa toiminnallisessa kokonaisuudessa muiden neuvolapalvelujen kanssa. Koulu-terveydenhuoltoon kuuluvaan suun terveydenhuoltoon tulee kuulua tutkimusten ja hoidon lisäksi terveyden edistäminen, koska ne toteutetaan yhtenä kokonaisuutena usein samalla käynnillä eri ammattilaisten yhteisenä työnä. Varsinainen ammattihenkilöiden tekemä terveydenedistämistyö on kiinteä osa muuta suun terveydenhuollon päivittäistä palvelua eikä sitä voida erottaa erilliseksi toiminnaksi.

Sujuvat palveluketjut ja selkeä työnjako suoran valinnan palvelujen ja maakunnan liikelaitoksen erityispalvelujen välillä tulee varmistaa myös suun terveydenhuollossa. Kansallisesti tulee määritellä, minkä tasoi- seen hammashoidon tarpeen hoitamiseen suoran valinnan palveluissa pitää varautua, ja missä tilanteissa asiakasta on tarkoituksenmukaista hoitaa maakunnan liikelaitoksessa paljon palveluja tarvitsevana. Esi- merkkinä voidaan esittää, kuuluuko esimerkiksi lapsen oikomishoidon tarve maakunnan liikelaitoksessa tai asiakassetelillä hoidettavaksi.

Taloudellisten kannustimien on edistettävä järkevää hoitoa. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat terveyttä ja toimintakykyä edistävästi eivätkä kannusta tarpeettomaan hoitoon. Kiinteän korvauksen lisäksi maksettavan osuuden määräyty- misen tulee perustua yksittäistä toimenpidettä suurempiin hoito- ja pal- velukokonaisuuksiin.

On huolehdittava siitä, etteivät suun terveydenhuollon asiakasmaksut nouse niin korkeiksi, että ne ovat esteenä hoitoon hakeutumiselle tai hoidon jatkuvuudelle. Liian suuri omavastuu maksuissa voi kasvattaa terveys- ja hyvinvointieroja.

Kouluttamiseen liittyvien veloitteiden tulee koskea kaikkia palvelun- tuottajia omistuspohjasta riippumatta.

21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oi- kein ja riittävästi?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Yleisperusteluissa vaikutuksia on arvioitu oikean suuntaisesti, mutta suppeasti. Vaikutusarviointia vaikeuttaa olennaisesti tutkimustiedon puute, eikä kansainvälisestääkään tutkimuskirjallisuudesta ole juuri apua, koska vastaavanlaista uudistusta ei ole missään tehty. Jos käyn- nissä olevien tai käynnistyvien kokeilujen tulokset olisivat olleet käytet- tävissä, olisi ollut mahdollisuus luotettavampaan vaikutusarviointiin. Lii- an moni asia on lainsäädännössä edelleen epäselvä, ja toimenpano riippuu liikaa maakuntakohtaisista toteutuksista.

22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaation- ne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Uudistus edellyttää selkeää järjestäjän ja tuottajan roolien ja toimijoiden eriyttämistä, mikä edellyttää uudenlaista osaamista ja toimintatapoja. Uudistus voi parhaimmillaan selkiyttää eri toimijoiden rooleja ja keski- näisiä suhteita. Erityisenä haasteena on turvata hoito- ja palvelukoko- naisuuksien eheys ja sosiaali- ja terveyspalvelujen saumaton integraa- tio niillä asiakkailta ja niissä palveluissa, joissa siitä on hyötyä. Tuotta-

jien määrän lisääntyminen muodostaa myös lisähaasteen sosiaali- ja terveydenhuollon ja kuntaan jäävien toimintojen yhteensovittamiselle.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala on jo ennakoanut lainsäädäntöjen muutoksia ja aloittanut palvelujen radikaalin uudistamisen niin, että palvelujen saatavuus ja asiakaskokemus, tuottavuus, vaikuttavuus ja henkilöstökokemus paranevat. Helsingin palveluissa toteutetaan todellista sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota monialaisissa tiimeissä, joita on erikseen satunnaisesti palveluja tarvitseville ja erikseen paljon palveluja tarvitseville asiakkaille ja asiakasryhmille. Palveluja keskitetään suurempiin toiminnallisiin kokonaisuuksiin terveys- ja hyvinvointikeskuksiin, perhekeskuksiin ja monipuolisiin palvelukeskuksiin. Palvelujen aukioloaikoja on alettu laajentaa, ja digitalisaatiota toteutetaan vauhdilla. Toiminta tulee olemaan kilpailukykyistä jatkossakin.

Helsingissä on varauduttu järjestelmään palveluja uudelleen sen mukaisesti, mitkä palvelut määrittellään suoran valinnan palveluja tuottavien yhtiöiden vastuulle ja mitkä siirtyvät maakunnan liikelaitoksen vastuulle. Helsingissä nähdään edellä kuvatut uudistamisen periaatteet tärkeiksi ja ne pyritään turvaamaan myös kansallisen uudistuksen jälkeen.

Valinnanvapauslainsäädäntö ei vaikuta suoraan kaupungin toimintaan vuoden 2019 jälkeen mikäli 1.1.2019 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu on siirretty maakunnille ja tuottaminen kokonaisuudessaan maakunnalle ja muille tuottajille.

Uudistuksen toteuttamisaikataulusta seuraa, että 1.6.2017 aloittava kaupunginvaltuusto käynnistää valtuustokauden 2017 - 2021 strategisen suunnittelun ja toiminnan suunnittelun tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on kaupungilla vain vuoden 2018. Muutoksen valmistelu tulee viemään sekä sosiaali- ja terveystoimen että kaupungin johdon ja hallinnon resursseja, kuten edellä vastauksessa kysymykseen viisi on todettu.

Edellä vastauksessa kolme on tuotu esiin valinnanvapauden vaatimukset tietojärjestelmille ja vastauksessa 16 on arvioitu mm. yhtiöittämisen siirtymäsäännöksiä vuosille 2019 - 2021. Hallituksen esityksen perusteissa on todettu, että yhtiöittämisprosessi voi virallisesti käynnistyä vasta maakuntien toiminnan käynnistyttyä. Sosiaali- ja terveystoimien luorganisaation, niihin liittyvien tietojärjestelmien ja henkilöstön siirtäminen kokonaisuudessaan maakunnan vastuulle 1.1.2019 alkaen on haasteellista. Uudistuksen toteuttaminen esitettyssä aikataulussa ja valinnanvapauden toteuttaminen saattaa vaatia sopimuksellisia väliaikaisjärjestelyjä maakunnan ja kuntien välillä.

23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lausuntoluonnoksen keskeneräisyys ja lainvalmistelun eriaikaisuus muun muassa maakunta- ja järjestämislakilainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa. Lisäksi lausunnolla olevan mallin käytännön toimeenpano on monelta osin vielä vaikeasti hahmotettavissa.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi voi vaikeuttaa yhteiskunnallisten muutosten ja ongelmien, kuten segregaaation hallintaa erityisesti pääkaupunkiseudulla.

Lain toisessa pykälässä on määritelty lakiluonnoksen keskeisiä termejä. Lain sanamuodot eivät saa toimia esteenä esimerkiksi sähköisten palveluiden tai esimerkiksi keinoälyä hyödyntävien palvelumallien kehittämiselle, jolloin esimerkiksi toimipiste-termin käyttö ei kaikissa yhteyksissä ole perusteltua. Samoin palveluiden antaminen ei voi määritelmätasolla liittyä yksinomaan työntekijälähtöiseen ajatteluun.

Lain 10 luvun 65 §:ssä säädetään asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta. Kyseisessä säännöksessä ei ole otettu lainkaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston antamaa yleistä tietosuojasetusta (2016/679), vaikka kyseinen asetus on tullut voimaan jo toukokuussa 2016 ja sitä aletaan soveltaa 25.5.2018 lukien.

Asiakas- ja potilastietojen osalta kyse on yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaiseen erityiseen henkilötietoryhmään kuuluvan tiedon käsittelystä.

Yleisen tietosuojasetuksen 35 artiklan 3 kohdan mukaan ennen kuin ryhdytään laajamittaiseen käsittelyyn, joka kohdistuu 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin, on ennen käsittelyä toteutettava arviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksesta henkilötietojen suojalle.

Arkaluonteisten henkilötietojen käsittely valtakunnallisessa tietojärjestelmäpalvelussa ja maakunnallisessa asiakas- ja potilastietorekisterissä aiheuttaa erittäin korkean riskin luonnollisten henkilöiden yksityisyyden suojalle. Tätä riskiä ei voida hallita ainoastaan lain yksityiskohtaisissa

perusteluissa mainitulla asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöi-
keushallinnalla.

Ennen kuin lailla säädetään asiakas- ja potilastietojen käsittelystä maa-
kunnallisissa ja valtakunnallisissa tietojärjestelmissä, tulisi tehdä tieto-
suoja-asetuksen 35 artiklan mukainen tietosuojaa koskeva vaikutusten
arviointi, jotta voidaan taata asiakkaiden ja potilaisen yksityisyyden
suoja sekä mahdollisuudet vaikuttaa itseään koskevien arkaluonteisten
tietojen käsittelyyn riittävällä tasolla.

Maakunta on rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toi-
minnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasa-
siakirjoille. Asiakas- ja potilastietojen käsittelyn yhteensovittaminen ta-
pahtuu lainsäädännön palveluntuottajille määrittämien kriteerien, kan-
sallisten tietojärjestelmäpalveluiden ja maakunnan palvelujen tuottajien
kanssa tekemien sopimusten kautta. Lakiluonnoksesta ei suoraan käy
ilmi, miten maakunta käytännössä ohjaa palvelujen tuottajia tietojärjes-
telmäasioissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suoran valinnan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin pääsyn no-
peutuminen voi ehkäistä ongelmien kasautumista ja vähentää erityista-
son palveluiden tarvetta. Sosiaalihuollon ohjauksen ja neuvonnan sijoit-
tuminen osaksi suoran valinnan palvelua voi mahdollistaa ohjaamisen
myös esimerkiksi järjestöjen vertaistuen ja matalan kynnyksen osallis-
tavan toiminnan piiriin.

Perheiden elämäntilanteiden kokonaisvaltaista huomioimista saattaa
vaikeuttaa se, että perheet eivät välttämättä hakeudu saman palvelun-
tuottajan palveluihin esimerkiksi välttääkseen perheen tilanteen paljas-
tumista viranomaiselle.

Riskinä on, että jos asiakkaan (ja hänen perheensä) kokonaisterveyden
ja -hyvinvoinnin edistämistä ei kyetä ottamaan muutoksessa vahvasti
huomioon, saatetaan mallilla parantaa lähinnä niiden terveyttä ja hyvin-
vointia, jotka jo nyt ovat paremmassa asemassa. Vaikutukset terveyttä
ja hyvinvointia edistäviin toimintatapoihin, kansantautien riskitekijöihin
sekä terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksiin riippuvat siitä, missä mää-
rin maakunnat kykenevät ohjaamaan tuottajia ja velvoittamaan ne yh-
teistyöhön muiden toimijoiden kanssa.

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on ongelmallista, jos li-
sääntyvä käyttö suuntautuu sellaisiin ongelmiin, jotka eivät välttämättä
edes edellyttäisi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen vastaanot-
tolla käyntiä. Tämä on erityisen ongelmallista, jos samaan aikaan esi-

merkiksi pitkäaikaissairauksien hoito kärsii tai moniongelmaisten henkilöiden tunnistaminen ja palveluihin ohjaus heikentyy.

24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei yksilöityjä säädösmuutosehdotuksia.

Esittelijän perustelut

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman sekä hallituksen 20.10.2015, 7.11.2015, 5.4.2016 ja 21.12.2016 tekemien linjausten mukaan Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus. Osana uudistusta valmistellaan lainsäädäntö asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Hallitus on esittänyt linjaukset valinnanvapauslainsäädännöstä 21.12.2017 täsmentäen samalla syksyn 2016 lausuntokierroksella olleita lakiesitysluonnoksia.

Nyt lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus edistää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden mahdollisuuksia valita palvelun tuottaja, parantaa palvelujen saatavuutta ja laatua sekä vahvistaa palvelujärjestelmän kannusteita kustannusvaikuttavaan toimintaan ja jatkuvaan kehittämiseen. Lakia sovelletaan maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon.

Lakiluonnosta on tarkoitus täydentää ja tarkentaa jatkovalmistelun aikana maakunnan ohjaus- ja seurantajärjestelmää koskevien sekä tuottajien oikeuksien ja velvoitteiden täsmentämiseksi erityisesti asiakas- ja maksusetelijärjestelmässä. Säännöksiin tarkentamisella pyritään siihen, että maakunnalla olisi riittävät keinot turvata sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhdenvertaisella tavalla ja että laissa sekä muussa valtakunnallisessa ohjauksessa huolehditaan maakuntien toimivan valtakunnallisesti riittävän yhtenäisellä tavalla. Lisäksi tarkentamisella turvataan asiakkaan oikeusturva sekä selkeytetään palvelutuottajien asemaa. Tarkennukset valmistellaan lausuntokierroksen aikana lausuntopalautteen pohjalta. Lausuntopyyntö sisältää tätä palvelevia kysymyksiä.

Valinnanvapauslainsäädäntöä on valmisteltu osana maakunta- ja sote-uudistusta. Samalla sote- ja maakuntauudistuksessa lakiin sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta laaditaan säännöksiä palvelun tuottamista koskevista olennaisista vaatimuksista (akkreditointi tai sertifiointi). Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuottajia koskeva lakiesitys lähetetään uudelleen lausunnonlehdelle. Näitä säädösehdotuksia koskevat lausuntopyynnöt lähetetään helmi-maaliskuussa 2017. Valinnanvapauslainsäädäntöön liittyen, potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin esitetään lisättäväksi uudet säännökset tuetusta päätöksenteosta. Osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta yksinkertaistetaan myös ra-

hoitusjärjestelmää. Monikanavarahoituksen yksinkertaistamisesta laaditaan hallituksen esitys vuoden 2017 aikana.

Aiemmat lausunnot

Kaupunginhallitus antoi 8.2.2016 § 117 sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle lausunnon hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi.

Lausunnossa tunnistettiin sote- ja kuntauudistusten tarve yhteiskunnan kehityksen ja julkisen talouden pitkäaikainen tasapaino turvaamiseksi. Hallituksen esittämät linjaukset eivät lausunnon mukaan kuitenkaan kaikilta osin johda parhaimmalla tavalla esitettyihin tavoitteisiin.

Erityisesti huomiota kiinnitettiin itsehallintoalueiden lukumäärään, itsehallintoalueiden, sote-alueiden ja päivystävien sairaaloiden kokonaisuuden hallinnolliseen selkeyteen ja hallinnon päällekkäisyyden riskiin. Lisäksi todettiin, että maakunta-aluejako ei palvele Helsingin ja metropolialueen kehittämistä parhaimmalla mahdollisella tavalla. Erityisesti elinkeinojen, työllisyyden ja innovaatiopolitiikan osalta maakuntaa toimivampi ratkaisu pääkaupunkiseudulla on kaupunkien vastuuseen perustuva malli. Lausunnossa ei nähty tarkoituksenmukaiseksi siirtää muita kuntien tehtäviä itsehallintoalueille.

Kaupunginhallitus antoi 7.11.2016 § 967 lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisedistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisena.

Lausunnossa tunnistettiin esitysluonnosten mahdollistavan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena olevan väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventumisen, mutta palveluista aiheutuvien kustannuksien kasvun hillintää haittaa valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoite ja nykyisten toimivien ja kustannustehokkaiden palvelutuotantomallien rikkoutuminen.

Lausunnossa todettiin maakunnan itsehallinnollisten elementtien puuttuvan, joten maakuntalakiluonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi. Valtion ohjaus on esityksen mukaan tiukka ja mahdollisuudet maakunnan omalle talouden ohjaukselle ja taloudelliselle päätöksenteolle ovat vähäiset. Maakunnalle esitetty tehtäväkokoisuus on liian laaja ja monet esitetyistä tehtävistä hoituvat paremmin Helsingin tai pääkaupunkiseudun kaupunkien järjestämänä toimintana.

Kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan ottanut lähtökohtaisesti myönteisen kannan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen.

Lausuntopyyntö ja lausunnon käsittely

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat pyytäneet 31.1.2017 kunnilta, kuntayhtymiltä, muilta sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen tuottajilta sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot luonnoksesta valinnanvapauslainsäädännöstä annettavaksi hallituksen esitykseksi. Lausunnot tulee jättää 28.3.2017 klo 16.15 mennessä. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan saapuneet lausunnot. Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen viimeistelemisessä.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Kyselyyn vastauksia on mahdollisuus perustella, minkä lisäksi kyselyssä on mahdollisuus vapaamuotoisen kommentointiin ja yksilöityihin säädösmuutos ehdotuksiin. Lausuntopyynnön materiaalit ovat asian liitteinä ja löytyvät Internet-osoitteesta

<http://alueuudistus.fi/lausuntopyynto-31-1-2017> liitteistä 1 - 22.

Kaupunginhallituksen johtosäännön mukaan kaupunginhallitus antaa kaupungin lausunnot. Maakuntauudistuksesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistuksesta ja siihen liittyvästä valinnanvapauslainsäädännöstä annettavien lausuntojen linjaukset ovat periaatteellisia ja erityisen merkittäviä. Siksi on perusteltua, että ennen lausunnon antamista kaupunginvaltuusto tekee sitä koskevan periaatepäätöksen. Ministeriöiden asettaman määräajan noudattaminen edellyttää, että valtuusto voi tehdä periaatepäätöksen kokouksessaan 22.3.2017. Kaupunginhallituksen tarkoituksena on kaupunginvaltuuston tehtyä periaatepäätöksen antaa asiasta lausunto tarvittavin täsmennyksin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on käsitellyt luonnosta valinnanvapauslainsäädännöstä iltakoulussaan 14.2.2017 sekä lausuntoa kokouksessaan 28.2.2017. Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös on päätöshistoriassa. Päätösehdotus perustuu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon. Lausuntoaikataulu huomioon ottaen asiaa on mahdollista käsitellä kaupunginhallituksessa 6.3.2017 ja 13.3.2017 ja periaatepäätöksenä kaupunginvaltuuston ylimääräisessä kokouksessa 22.3.2017 sekä sen jälkeen vielä kaupunginhallituksessa 27.3.2017, minkä jälkeen lausuntopyyntöön vastataan sähköisesti (lausuntopyyntökysely liite 2 ja 12) kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisesti.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon perustuvassa päätösehdotuksessa on tarkasteltu valinnanvapauslainsäädäntöä sosiaali- ja terveyspalvelujen näkökulmasta. Lautakunta ei ole ottanut kantaa uudistukseen kaupungin muiden toimintojen näkökulmasta. Kysymykseen 22 ”Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne

tai jäsenorganisaatioiden asemaan” on päätösehdotukseen lisätty uudistuksen vaikutusarvioita kaupungin näkökulmasta.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian oikeuspalvelujen ja talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus käsitteli asiaa 27.2.2017. Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli asiaa 10.3.2017 kokouksessaan ja merkitsi asian tiedoksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi
Pirkka Saarinen, vs. johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36156
pirkka.saarinen(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi
Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 31.1.2017
- 2 Lausuntopyyntökysely 31.1.2017
- 3 Hallituksen esitysluonnos laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta 31.1.2017
- 4 Yleisperustelut 31.1.2017
- 5 Yksityiskohtaiset perustelut 31.1.2017
- 6 Hallituksen esitysluonnos säännöksiksi tuetusta päätöksenteosta 31.1.2017
- 7 Valinnanvapauslaki osana sote-palveluja koskevaa lainsäädäntöä, muistio 31.1.2017
- 8 Valinnanvapauslain muutoksenhakusäännökset, muistio 31.1.2017
- 9 Lyhennelmä ehdotetusta asiakkaan valinnanvapausmallista 31.1.2017
- 10 Usein kysytyt kysymykset 31.1.2017
- 11 Asiakkaan valinnanvapaus, yleisesittelydiat 31.1.2017
- 12 Remissenkät 31.1.2017
- 13 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, lagutkast 31.1.2017
- 14 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, allmän motivering 31.1.2017
- 15 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, detaljmotivering 31.1.2017
- 16 Utkast till regeringens proposition om lag om valfrihet inom social- och hälsovården, förslag till bestämmelserna för assistans vid beslutsfattande 31.1.2017
- 17 Valfrihetslagen som en del av lagstiftningen om social- hälso- och sjukvårdstjänster, promemoria 31.1.2017
- 18 Valfrihetslagens bestämmelser om sökande av ändring, promemoria

13.03.2017

Kj/1

- 19 31.1.2017
Sammanfattning av den föreslagna valfrihetsmodellen för kunder
31.1.2017
20 Vanliga frågor om valfrihet
21 Tausta-aineisto, Luonnos valtiosääntöoikeudelliseksi arvioinniksi valinnanvapautta koskevaan hallituksen esitysluonnokseen, luonnos 15.2.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveysvirasto
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.03.2017 § 218

HEL 2017-001215 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

06.03.2017 Pöydälle

Asian aikana kuultavana oli Juha Jolkkonen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja

Pekka Sauri

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Pirkka Saarinen, vs. johtava kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36156
pirkka.saarinen(a)hel.fi

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Sari-Anna Pennanen, johtava kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 28.02.2017 § 53

HEL 2017-001215 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveysvirasto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

”Lausuntoon sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa lausuntopyyntökyselyssä esitettyihin kysymyksiin seuraavasti:

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastausvaihtoehto d (ei).

Esitetyn valinnanvapauslainsäädännön mukainen monituottajamalli parantaa sosiaali- ja terveysten palvelujen saatavuutta ainakin suurimmissa maakunnissa siellä, missä aitoa kilpailua tuottajien kesken syntyy. Alueelliset erot tulevat kuitenkin olemaan yhdenvertaisen saatavuuden haasteena. Palvelujen saatavuuden parantaminen rakenteita uudistamalla ei vielä sellaisenaan takaa terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista, vaan sitä edistävät parhaiten palvelujen oikea kohdentuminen ja niiden vaikuttavuus. Osana uudistusta onkin kansallisesti määriteltävä palvelujen vaikuttavuuden seurannalle mittarit, joita maakunnat voivat palvelujen järjestäjinä hyödyntää. Palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakaslähtöisyyden näkökulmasta uudistuksen onnistuminen edellyttää, että maakunnalla on riittävää järjestämis- ja sopimusosaamista. Uudistuksen kireä aikataulu vaikeuttaa tämän kriittisen osaamisen keräyttämistä.

Vaikuttavien palvelukokonaisuuksien luominen edellyttää järjestäjältä riittäviä keinoja ja uudenlaista osaamista yhdenmukaisten hoito- ja palvelukokonaisuuksien ja palvelujen integraation varmistamiseksi. Monituottajamalli aiheuttaa haasteen eri palveluiden yhteensovittamiselle. Haavoittuvassa asemassa oleville ihmisille järjestelmä saattaa osoittautua monimutkaisemmaksi, ja edellyttää siksi huomattavasti nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

Hallituksen esitys ei huomioi rakenteellista sosiaali- ja terveyspolitiikkaa eikä ehkäisevää sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen vaatisi yhteiskunnallisen tason toimia. Valinnanvapausmalli hankaloittaa tarvittavia toimia, sillä yksityisille toimijoille on vaikeaa antaa velvoitetta vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin. Julkisen sektorin rooliin tämä taas kuuluu luontevasti. Kun palveluiden tuotanto pirstoutuu usealle eri toimijalle, hajaantuu myös tieto ihmisten elinolosuhteista, hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista yhteiskunnallisista tekijöistä, jolloin kokonaisvaltainen vaikuttaminen näihin ja ennaltaehkäisevä työ tulevat hankalammiksi.

Valinnanvapauslaki voi kasvattaa taloudellisia kustannuksia ja vaikeuttaa maakunnan, sen liikelaitoksen ja yhtiöiden talousarvioiden laadintaa ja niiden toiminnan ennakoitavuutta. Riskinä on asiakasmaksujen kasvu, mikä toteutuessaan uhkaa entisestään kasvattaa terveyseroja, kun vähävaraisilla ei ole varaa hakeutua tarvitsemiensa palveluiden piiriin.

2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Valintaan kykenevien ja motivoituneiden asiakkaiden vaikutusmahdollisuudet omiin palveluihinsa lisääntyvät valinnanmahdollisuuksien kasvaessa. Asiakkaan näkökulmasta on syytä huomioida, että palvelun sisältö on keskeisempi kuin palvelun tuottaja. Valinnan perusteena onkin oltava helposti saatavissa olevaa puolueetonta ja luotettavaa tietoa. Valinnanvapauden tueksi on tarpeen perustaa tuottajien toiminnan laatua ja vaikuttavuutta koskeva vertailutietojärjestelmä /-tietokanta, josta tiedot ovat löydettävissä myös yliopistosairaanhoidopiireittäin tai maakunnittain.

Toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon laadun ja vaikuttavuuden arviointi on ammattilaisellekin vaikeaa. On siksi epäselvää, millä tavalla yksilötason valinnassa ja päätöksenteossa voitaisiin turvata riittävä tieto saatavissa olevista palveluista ja niiden keskinäisistä eroista. Valinnanvapauden aito toteutuminen edellyttäisi asiakkailta tietoa eri palveluntarjoajien tuottamien palveluiden laadusta ja kykyä arvioida tämän

tiedon pohjalta oman valintansa perusteita. Monet potilaat ja asiakkaat eivät tähän kykenisi. Hekään, jotka tekisivät valinnan, eivät välttämättä tekisi sitä oikean tiedon varassa. Sujuva asiointi tietoverkoissa ei myöskään ole kaikille mahdollista. Ainakaan alkuvaiheessa ei ole olemassa luotettavia vertailutyökaluja, joiden avulla ihmiset voisivat tehdä tietoon perustuvia valintoja.

Valinnanvapautta rajoittaa jossakin määrin palveluntuottajan mahdollisuus ilmoittaa enimmäisasiakasmääränsä. Enimmäisasiakasmäärällä ja kohdennetulla markkinoinnilla palveluntuottaja voi vaikuttaa oman asiakasjoukkonsa muodostumiseen, mikä voi johtaa epätarkoituksenmukaisiin asiakasrakenteiden eroihin palveluntuottajien kesken.

3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus antaa riittävät mahdollisuudet asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun hakeutumiseen niille asiakkaille, joilla on riittävät valmiudet muodostaa käsitys omasta palveluntarpeestaan ja siihen soveltuvista palveluvaihtoehdoista. Suurin osa väestöstä kuuluu tähän joukkoon. Kuitenkin silloin, kun asiakkaan kyky käyttää valinnanvapautaan on esimerkiksi terveydellisistä tai sosiaalisista syistä alentunut, järjestelmän moniportaisuus saattaa vaikeuttaa tai pitkittää soveltuvaan palveluun hakeutumista. Lisäksi valinnan vapauden toteuttaminen tahdosta riippumattomassa hoidossa on määriteltävä yksiselitteisen selkeästi, toisin kuin lakiluonnoksessa nyt on tehty.

Tilanteissa, joissa asiakkaan ja ammattilaisen näkemykset parhaasta menettelytavasta eroavat, asiakkaan valinnanvapaus saattaa vaikeuttaa hoidon tai palvelun toteuttamista asiakkaan hyvinvointia parhaiten edistävällä tavalla. Tällaisia tilanteita voi syntyä esimerkiksi lastensuojelussa, mielenterveyspalveluissa ja päihdepalveluissa, eivätkä ne ole luonnoksen sanamuodoilla ristiriidattomasti estettävissä.

4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluita?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Olennaista on, että asiakkaan tarpeita voidaan arvioida kokonaisuutena ja eri palveluja ja eri ammattilaisten osaamista voidaan joustavasti yhdistää. Tämä edellyttää sekä hoito- ja palvelukokonaisuuksien että tiedon integraatiota. Hoito- ja palvelukokonaisuudet tulee järjestää niin, että eri toimijoilla ja palveluntuottajilla on velvollisuus yhteistyöhön. Pal-

velujen koordinoituvastuu paljon palveluja tarvitsevilla tulee olla asiakkaan ensisijaisen palvelutarpeen mukaan määräytyvällä vastuuhenkilöllä. Joka tapauksessa monituottajamalli vaikeuttaa palveluiden yhteensovittamista, koska asiakkaan kanssa työskentelevät ammattilaiset toimivat keskenään eri organisaatioissa.

Tiedon integraatio tulee mahdollistaa ja varmistaa, jotta asiakastieto liikkuu eri tuottajien välillä kansallisten rekistereiden ja yhteen toimivien tietojärjestelmien avulla. Tämä asettaa suuret vaatimukset sekä tietojärjestelmille että asiakas- ja potilastiedon rekistereille. Hyvin toteutettuna asiakkaan kaikkia tarvittavia tietoja hyödyntävä ja yhdistävä asiakassuunnitelma auttaa asiakaskohtaisen integraation toteutumista.

Tavoite jää toteutumatta, mikäli eri sosiaali- ja terveystietopalvelujen integrointi ja saumattomien palveluketjujen luominen eivät onnistu nimenomaan paljon palveluja tarvitsevilla asiakkailla.

5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Kuten esitysluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, valinnanvapausmalli tarjoaa mahdollisuuksia menokehityksen hillitsemiseen. Kustannusten kasvun hillinnän tavoitteen kannalta valinnanvapausjärjestelmän toteuttamiseen liittyy paljon kustannuskehitykseen vaikuttavia epävarmuustekijöitä. Kustannukset todennäköisesti tulevat kasvamaan, ainakin alkuvaiheessa, kun aikaisemmin itse maksavat potilaat tulevat verorahoituksen piiriin.

Kustannusten kasvun hidastamisen ohella uudistuksella pyritään lisäämään palvelujen saatavuutta ja laatua. Näiden kaikkien tavoitteiden yhtäaikainen toteutuminen on epävarmaa. Monituottajuus ei paranna palvelujen integraatiota ja jos oletetaan, että integraatiolla olisi saavutettavissa merkittäviä kustannushyötyjä, nämä hyödyt voivat jäädä osittain toteutumatta.

Tuottavuushyötyjen saavuttaminen kilpailua lisäämällä edellyttää markkinoiden muodostumisen ja ohjaamisen onnistumista. Erityisiä riskejä tältä osin aiheuttavat maksuseteliin liittyvät säädökset, tuottajien mahdollisuus määrittää enimmäisasiakasmääränsä ja ohjata asiakkaansa hakeutumista esimerkiksi kohdennetulla markkinoinnilla sekä markkinoiden jakautumiseen liittyvät riskit suoran valinnanvapauden alkaessa.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset, kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä tietojärjestelmien kustannukset tulevat olemaan huo-

mattavat, ja ne vähentävät muiden kustannuksia hillitsevien toimien vaikutuksia.

Myös henkilökohtaiseen budjettiin liittyy huonosti toteutettuna kustannusten hallinnan riski. Asiakkaan palvelujen tarve ja sen mukaisten palvelujen kustannukset on kyettävä määrittämään riittävän tarkasti, jotta voidaan arvioida henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien vaihtoehtoisten palvelujen enimmäiskustannus. Myös henkilökohtaisen budjetin avulla toteutettavien palvelujen vaikuttavuus pitää voida varmistaa, jotta asiakkaan palvelutarpeet ja sitä kautta kustannukset eivät nouse muissa palveluissa.

Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Erityisesti paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden palvelukokonaisuuksien onnistuneella hallitsemisella ja erikoissairaanhoidon menojen kasvun hillitsemisellä voidaan kustannusten kasvua hidastaa. Nämä edellyttävät vahvaa maakunnan järjestäjäroolia ja palvelukokonaisuuksien ohjaamista. Kustannusten kasvun hallintaan on parhaat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Terveystieteiden toimintamallien uudistaminen vaatii tutkimusta ja kokeiluja, mitä sote-uudistuksessa ei ole riittävästi huomioitu. Opetuksen ja tutkimuksen kustannukset tulee kohdistaa kaikkiin tuottajiin.

6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastausvaihtoehto d (ei).

Maakuntalaki ja järjestämislaki takaavat asukkaiden vaikutusmahdollisuudet maakunnan toimintaan. Järjestämistä ohjaa suorilla vaaleilla valittu maakuntavaltuusto. Oleellista on varmistaa, että järjestäjä on riittävän vahva ohjaamaan palvelukokonaisuuksia ja tuottajien toimintaa.

Maakunnan verotusoikeudella olisi mahdollista vahvistaa maakunnallista itsehallintoa ja kansanvaltaa. Julkisuusperiaatteen tulee myös toteutua yhdenvertaisella tavalla kaikissa julkisesti rahoitettuja palveluja tuottavissa yhtiöissä omistuspohjasta riippumatta.

Yhtiöittäminen kaventaa vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden päätösvaltaa, etenkin jos yhtiöiden tai liikelaitosten hallitusten jäsenyyttä rajoitetaan. Maakuntien liikelaitosten ja yhtiöiden hallitukseen on jäsenet valittava normaalin poliittisen menettelyn kautta.

7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinno-vaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Uudistus voi edistää prosessi-innovaatioita, joissa uudet markkinat ja yksityisten toimijoiden mahdollisuudet osallistua kattavammin palvelujen tuottamiseen kannustavat löytämään uusia asiakaslähtöisempiä, vaikuttavampia ja tuottavampia palvelumuotoja. Rahoitusta ohjaavien periaatteiden tulee olla toimintatapojen uudistamiseen ja palveluinno-vaatioihin kannustavia.

Kysymyksiä lakiluonnoksen yksityiskohdista

8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista.

8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siitä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin? Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Suoran valinnan perustason palvelujen sisältö on lakiluonnoksessa yleisellä tasolla määritelty, ja se vastaa suunnilleen nykyisten terveyskeskusten tavanomaista avoterveydenhuoltoa lisätynä joillakin sosiaalihuollon palveluilla. Esitysluonnoksessa käytetään terminologiaa, joka on sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta epätarkkaa ja lakiesityksessäkin osin määrittelemättä. Palvelujen sisältö on kyettävä määrittelemään niin selvästi, että järjestäjä ja kaikki palvelujen tuottajat ymmärtävät ne yksiselitteisesti ja samalla tavoin. Esitysluonnoksessa näin ei ole.

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen sijoittuminen sote-keskusten ja maakunnan liikelaitoksen välillä on epäselvää ja tulee tarkentaa. Pykälässä viitataan terveydenhuoltolain 13 §:ään, joka ei sisällä neuvolapalveluita. Toisaalta yksityiskohtaisissa perusteluissa terveysneuvonta määritellään tavalla, joka voisi sisältää neuvolatoiminnan. Maakuntalain perusteluissa maakunnan tehtäväksi tarkoitettuja ehkäiseviä sosiaali- ja terveyspalveluita ovat esimerkiksi äitiys- ja lastenneuvolapalvelut.

Laajennetun perustason palveluja tuottavan sosiaali- ja terveyskeskusten palvelujen sisältö ja työnjako maakunnan liikelaitoksen kesken jää vielä perustason palvelujakin epäselvemmäksi. Laajennetun perustason palveluissa palvelukokonaisuudet ovat asiakkaan näkökulmasta vaikeasti hallittavissa ja hahmotettavissa. Esimerkiksi nykyistä erikoissairaanhoidtoa olisi sekä suoran valinnan palveluissa että maakunnan liikelaitoksessa. Asiakkaan liikkuminen sote-keskuksen ja liikelaitoksen välillä jää epäselvästi ilmaistuksi. Esityksestä ei selviä, säilyykö esimerkiksi nykyistä vastaava lähetekäytäntö peruspalvelujen ja erityispalvelujen välillä, sillä esityksessä käytetään sanoja ohjaaminen ja hakeutuminen. Epäselväksi jää myös jatkohoitoon ohjaaminen maakunnan liikelaitoksesta takaisin sote-keskukseen.

Ohjaus ja neuvonta eivät aina ole asiakasprosessin ensimmäinen vaihe, vaan tarve ohjaukselle ja neuvonnalle voi syntyä myös vasta suurimpien palveluntarpeiden tultua hoidetuiksi. Erityisesti sosiaalihuollon palvelujen osalta vastuunjako perustuu vaikeasti määriteltävissä olevalle palvelujen tarpeen lyhytaikaisuudelle ja tilapäisyydelle.

15 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan laajennettuun perustasaan kuuluvat muun muassa asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemat sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin mukaiset palvelut. Tilapäisen ja lyhytaikaisen palvelutarpeen määritelmä on epämääräinen, eivätkä useimmat sosiaalihuollon palvelutarpeet ole ratkaistavissa tilapäisesti ja lyhytaikaisesti. Usein nämä palvelut alkavat lyhytaikaisina, mutta jatkuvat kuitenkin pitkäaikaisina. Asiakkaan näkökulmasta ei ole tarkoituksenmukaista, että ensin annetaan lyhytaikaisia palveluita, joiden jälkeen asiakas lähetetään maakunnan liikelaitoksen palvelutarpeen arviointiin, jossa todetaan pitkäaikaisempi palvelun tarve, ja palveluntuottaja vaihtuu.

Palvelujen jakaminen lyhytaikaisen ja pitkäaikaisen palvelun tuottajien kesken ei ole perusteltua. Esimerkiksi kotipalvelu voi olla lyhytaikaista, mutta toistuvaa. Asumispalveluyksiköitä ei myöskään ole tarkoituksenmukaista perustaa ainoastaan lyhytaikaisten asiakkaiden tarpeisiin. Sosiaalinen kuntoutus on pitkäaikaista, vaikka se voikin koostua useista erilaisista elementeistä, jotka vaihtuvat asiakkaan tarpeen mukaan.

Sote-keskusten sosiaalipalvelut uhkaavat jäädä hyvin kapea-alaisiksi, koska ennen laajennetun perustason tilapäisten sosiaalipalvelujen siirtymistä sote-keskuksiin kaikki sosiaalityön palvelut ovat maakunnan liikelaitoksessa.

Luonnoksesta ei ole selkeästi luettavissa, minkälaisia julkisen vallan elementtejä on mahdollisesti ajateltu lainsäädännöllä vastuutettaviksi myös muille tuottajille kuin maakunnan liikelaitokselle. Tämä ratkaisee

merkittävilta osin sen, onko palveluista irrotettavissa mielekkäitä ja asiakkaan kannalta toimivia kokonaisuuksia siirrettäviksi valinnanvapauden piiriin.

8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

17 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan olisi annettava asiakkaalle maksusetelin avulla mahdollisuus valita palvelun tuottaja suoran valinnan palvelukokonaisuuksiin kuuluvissa sellaisissa yksittäisissä toimenpiteissä ja palveluissa, jotka ovat palvelukokonaisuuden itsenäisiä osakokonaisuuksia. Samoin palvelun tuottaja voisi menetellä silloin, jos palvelun tuottaja ei itse tuota jotakin suoran valinnan palveluihin kuuluvaa, asiakkaan tarpeen mukaista palvelua. Osakokonaisuuksilla tarkoitettaisiin esimerkiksi erityistyöntekijöiden (muun muassa puheterapeutit, ravitsemusterapeutit, jalkojenhoitajat, psykologit, erikoislääkärit) palveluja sekä esimerkiksi laboratorio- ja kuvantamispalveluja. Näihin palveluihin sosiaali- ja terveyskeskuksen tulisi myöntää maksuseteli, vaikka suoran valinnan palvelun tuottaja tarjoaisi näitä palveluja myös omana tuotantonaan.

Termi ”palvelukokonaisuuden itsenäinen osakokonaisuus” on käytännölle vieras, vaikka perusteluissa mainitaankin tästä esimerkkejä, kuten laboratorio- ja kuvantamispalvelut. Epäselväksi jää esimerkiksi se, voisivatko maakunnan omistamat sote-keskukset tukeutua maakunnan liikelaitoksen diagnostisiin tukipalveluihin.

Lakiluonnoksen perusteella sote-keskus voisi suppeimmillaan olla hyvinkin pieni, jopa virtuaalinen toimija, joka voisi hankkia käytännössä kaikki palvelut muilta tuottajilta. Lakiesityksestä ei käy ilmi, kuinka paljon sote-keskuksella itsellään täytyy vähintään olla omaa palvelutuotantoa.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakaseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämisvastuun tosiasiallista toteuttamista.

8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

17 §:n 2 momentin mukaan myös maksuseteliä käytettäessä suoran valinnan palvelun tuottajalla säilyisi kokonaisvastuu asiakkaan palvelukokonaisuudesta sekä palvelujen laadusta ja vaikuttavuudesta. Suoran valinnan palvelun tuottajalla vastuu maksusetelipalveluista voi joissakin tilanteissa olla ongelmallista silloin, kun asiakas saa vapaasti valita maksusetelipalvelun tuottajan ilman, että ensisijainen tuottaja voi tähän mitenkään vaikuttaa.

8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Asiakas voi vaikuttaa palveluntuottajan valintaan, ja valtaosa asiakkaita siihen kykenee. Kaikilla asiakkailla ei kuitenkaan välttämättä ole valmiuksia vertailla eri palveluntuottajia esimerkiksi palvelun sisällön ja laadun näkökulmista. Valintaa vaikeuttavat paitsi henkilökohtaiset valmiudet, myös käytettävissä olevien julkisten tietolähteiden puutteet, joita ei ehditä korjaamaan ennen valinnanvapauden alkamista. Valinnanvapausjärjestelmän käynnistyessä asiakkaat tarvitsevat monipuolista ja luotettavaa tietoa valintojensa tueksi. Luotettavan tiedon puuttuessa valintaa ohjaavat pääosin mielikuvat ja markkinointi.

9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Valinnanmahdollisuus riippuu lähinnä maakuntien toimipisteiden määrästä ja sijainnista.

10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä.

10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmista tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Asiakassetelin käyttöönotto lisää asiakkaan valinnanvapautta ja on siinänsä kannatettava tapa tuottaa palveluja. Valinnanvapaus kohdistuu asiakassetelitoiminnassa kuitenkin vain yhtiömuotoisiin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitseeko asiakas ylipäänsä asiakassetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan piiriin kuuluvia palveluita tuottavaa yhtiötä, ei asiakas voi saada asiakassetelipalveluita jul-

kiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.

10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun kannon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Maakunta joutuisi yhtiöittämään sellaiset omat palvelunsa, joihin maakunta haluaa asiakasseteliasiakkaita. Jos asiakas ei sen sijaan haluaisi käyttää asiakasseteliä, maakunnan liikelaitos joutuisi tarjoamaan palvelun muulla tavoin. Nämä muut tavat olisivat todennäköisesti oma ei-yhtiömuotoinen toiminta, toisen maakunnan tuottama palvelu tai ostopalvelu.

Jos maakunta yhtiöittää omat asiakassetelipalvelunsa, ei ole tarkoituksenmukaista, että asiakas voi kieltäytyä asiakassetelistä. Muussa tapauksessa maakunnalla tulisi olla yhtiötetyn tuotannon lisäksi ei-yhtiötettyä tuotantoa samasta palvelusta niille, jotka eivät halua lainkaan käyttää asiakasseteliä. Maakunnan pitäisi siis ylläpitää rinnakkain sekä yhtiötettyä että ei-yhtiötettyä tuotantoa samoja palveluja varten.

Verkostomaisessa tuotantorakenteessa ja maksu- ja asiakaseteleitä sekä henkilökohtaista budjettia käytettäessä maakunnan ja kaikkien tuottajien välille ei lainkaan synny välitöntä sopimus- tai muuta ohjaussuhdetta tai se jää välilliseksi. Tämä voi vaikeuttaa maakunnan järjestämismvastuun tosiasiallista toteuttamista.

10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

21 §:ssä määritellään asiakassetelillä annettavat palvelut yleisellä tasolla. Pykälän mukaan maakunnan on käytettävä palvelujen järjestämisessä asiakasseteliä riittävässä määrin sen varmistamiseksi, että muissa kuin suoran valinnan palveluissa toteutuu asiakkaan valinnanvapaus.

Perusteluosassa asiakassetelipalveluiden riittävästä määrästä todetaan, että maakunta päättäisi tarkemmin, missä palveluissa asiakaseteli otetaan käyttöön. Maakunnan tulisi varmistaa asiakkaan valinnanvapaus asiakassetelin avulla niissä muissa kuin suoran valinnan palveluissa, jotka eivät ole kiireellisiä, julkisen vallan käyttöä, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 11 §:n ja terveydenhuoltolain 45 §:n mukaan tehtävän harvinaisuuden, vaativuuden tai suurten kustannusten

perusteella keskitettäviä palveluita tai joita ei toteuteta henkilökohtaisen budjetin avulla. Vähimmäistasona on, että 15 prosenttia näiden palveluiden kokonaiskuluista olisi asiakassetelin piirissä. Perusteluista ei selviä, mihin 15 prosentin alaraja perustuu. On oletettavaa, että tavoitteena on varmistaa merkittävä asiakkaan valinnanvapauden lisääminen kaikissa maakunnissa.

Asiakassetelillä tarjottavilla palveluilla voi olla heikentävä vaikutus maakunnan liikelaitoksen henkilöstön riittävyyteen ja palveluiden saatavuuteen. Maakunnalla olisi mahdollisuus päättää asiakassetelillä tarjottavien ei-kiireellisten palvelujen ja muiden soveltuvien erityistason palvelujen laajuus ja sisältö 15 % minimivaatimuksen puitteissa. Mikäli maakunnan liikelaitos pyrkii tuottamaan myös asiakassetelillä järjestettäviä palveluja, olisi sen perustettava yhtiöittämisvelvollisuuden mukaisesti yhtiö tai yhtiöitä näiden palveluiden tuottamiseksi. Tämän seurauksena jo nykyiset haasteet eräiden ammattiryhmien, kuten joidenkin erityisalojen lääkäreiden saatavuudesta tulevat kasvamaan, millä tulisi olemaan seurauksia myös maakunnan liikelaitoksen tuottamien palveluiden saatavuuteen. On epäselvää, voisivatko sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset työskennellä halutessaan sekä maakunnan liikelaitoksen että maakunnan yhtiöiden palveluksessa.

11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin).

Henkilökohtaista budjettia käytettäessä palveluiden koordinaatiovastuu olisi osittain asiakkaalla. Tämä lisäisi asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia oman palvelukokonaisuutensa sisältöön edellyttäen, että asiakkaalla on tosiasiallinen kyky tehdä valintansa hyvinvointi- ja terveyshyötyä tuottavalla tavalla.

On kuitenkin asiakkaita, joiden kyky hallinnoida omaa henkilökohtaista budjettiaan on alentunut, eikä ole varmaa, kyettäisiinkö asiakas- ja potilaslakien muutosta koskevassa esitysluonnoksessa ehdotetulla tuetulla päätöksentekojärjestelmällä tätä ongelmaa hallitsemaan.

12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko). Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvi-

ta tukea valintoja tehtäessä. Ovatko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Palvelujen järjestäjän ja tuottajan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on velvollisuus ohjaukseen ja neuvontaan. On erittäin epätodennäköistä, että maallikolla olisi ammattilaista paremmat valmiudet saada asiakas ymmärtämään palvelujen valitsemiseen liittyvät seikat. Asiakkaalla on jo nyt mahdollisuus valtuuttaa toinen henkilö toimimaan puolestaan, ja läheiset ja vapaaehtoistyöntekijät voivat toimia tukihenkilöinä ilman ehdotettua uutta sääntelyä, joka vaikuttaa tarpeettomalta ja keinotekoiselta. Ehdotettujen tukihenkilöiden vastuu valinnoista on epämääräinen.

Perusteluiden mukaan päätöksenteossa tukemista koskevat säännökset soveltuisivat ensisijaisesti, mutta ei yksinomaan, lääketieteellisistä hoito- ja tutkimustoimenpiteistä päättämiseen ja muuhun tosiasialliseen hallintotoimintaan sosiaali- ja terveydenhuollon alalla. Tämän laatuinen neuvonta- ja tukitoiminta on luonnollinen osa sosiaali- ja terveydenhuollon perustehtävää, eikä ole tarkoituksenmukaista luoda rinnalle lakisäänteistä vapaaehtoisuuteen perustuvaa tuetun päätöksenteon järjestelmää.

Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta on tärkeää palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on vaikeuksia asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä. Tämä tulisi toteuttaa vahvalla maakunnallisella ohjaus- ja neuvontarakenteella eikä luonnoksessa ehdotetulla tavalla. Asiakkaan palveluohjaus ja neuvonta on syytä vastuuttaa keskitetysti maakunnalle erityisesti niiltä osin, kun asiakas tarvitsee useampaa kuin yhtä palvelua koskevaa ohjausta. Sosiaalihuoltolain mukaan erityisen tuen tarpeessa oleville tulee nimetä vastuutyöntekijä.

Tuetun päätöksenteon malli ei ehdotetun kaltaisena takaa laaja-alaisissa palvelukokonaisuuksissa asiakkaalle soveltuvien palvelukokonaisuuksien toteutumista ja yhteensovittamista. Myös tiedonkulku eri toimijoiden välillä on epäonnistuessaan yhteensovittamisen esteenä. Palvelujen yhteensovittaminen on haasteellista, mikäli maakunnalla ei ole riittäviä keinoja ohjata palveluntuottajia yksittäisen asiakkaan asiassa.

13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä.

13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto b (kyllä pääosin)

31 §:n 1 momentissa todetaan muun muassa, että: ”Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet voidaan ottaa vaatimuksissa huomioon”. Teksti pitäisi muuttaa muotoon: ”Maakunnan asukkaiden palvelutarpeet tulee ottaa vaatimuksissa huomioon.”

31 §:ssä on myös maininta mahdollisesta tuottajien akkreditoinnista, mutta sitä ei kuvata lakiluonnoksessa tarkemmin. Yksityiskohtaisissa perusteluissa lukee: ”Pykälän 2 momentin perusteella maakunta voisi päättää, että suoran valinnan palvelujen tuottajien, sosiaali- ja terveyskeskusten ja suunhoidon yksiköiden, on hankittava akkreditointi. Akkreditointi olisi tällöin edellytyksenä suoran valinnan palvelujen tuottajaksi hyväksymiselle. Akkreditoinnissa olisi noudatettava yhdenmukaisia kriteerejä koko maassa. Kriteerien tarkempi määrittely selvitetään jatkovalmistelussa.” Kriteerien tarkempi määrittely on oltava käytettävissä ennen kuin suoran valinnan palveluntuottajien ilmoittautuminen alkaa.

13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 36 §:ssä säädettäisiin maakunnan ja suoran valinnan palvelun tuottajan välisestä sopimuksesta. Lainkohdan mukaan ”ennen kuin palvelun tuottaja aloittaa maakunnan hyväksymien suoran valinnan palvelujen tuottamisen palvelun tuottajan ja maakunnan on tehtävä sopimus palvelutuotannon aloittamisesta ja palvelujen toteuttamiseen liittyvistä asioista”.

36 §:n mukaan sopimuksessa on oltava ainakin seuraavat asiat:

- 1) milloin palvelujen tuottaminen aloitetaan;
- 2) sopimuksen kesto, jos se ei ole toistaiseksi voimassa oleva;
- 3) miten palvelun tuottaja varmistaa palvelujen tuotannon häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa;
- 4) miten palvelun tuottaja toimittaa maakunnalle toiminnan seurannan edellyttämät tiedot;
- 5) miten tuottaja toteuttaa maakunnan palvelustrategiaan ja palvelulu-paukseen sekä asiakkaiden palvelukokonaisuuksiin ja palveluketjuihin samoin kuin palvelujen yhteensovittamiseen liittyviä ehtoja; ja
- 6) korvaukset ja niiden perusteet.

Koulutusta ja tutkimusta ei nyt lakiluonnoksessa mainita. Maakunnan ja palveluntuottajien välisiä sopimuksia koskevan pykälän 36 § omaksi alakohdaksi tulisi lisätä: x) miten palvelun tuottaja osallistuu sosiaali- ja terveydenhuoltoalan koulutus- ja tutkimustoimintaan. Edellinen on merkittävä kysymys myös tuottajien välisen kilpailuneutraliteetin näkökulmasta.

Maakunta ja palvelun tuottaja voivat sopia myös muista kuin 1 momentissa säädetyistä asioista, jotka koskevat palvelujen tuottamista.

Pykälän yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan sopimusmenettelyssä ei voida sopia asioista, joista maakunnan on tehtävä 31 §:n mukainen hallintopäätös. Sopia ei voi myöskään asioista, jotka rajoittaisivat asiakkaiden oikeuksia tai jotka muutoinkaan eivät ole sopimusvapauden piirissä.

Lakiluonnoksen 38 §:n 3 momentin mukaan ”maakunta voi päätöksellään muuttaa 36 §:ssä tarkoitettua sopimusta sekä suoran valinnan palveluista maksamiensa korvausten määrää ja perusteita siltä osin kuin laissa tai lain nojalla annetussa asetuksessa tai valtioneuvoston päätöksessä ei säädetä toisin”. Lainkohta vaikuttaa antavan maakunnalle mahdollisuuden muuttaa sopimusta yksipuolisesti. Vaikka 38 §:n 3 momentissa on asetettu maakunnalle velvollisuus muutoksen ”siirtymäaikaan määriteltävään ottaa huomioon muutoksen laatu sekä vaikutukset palvelun tuottajille ja asiakkaille” ja 38 §:n 4 momentin mukaan palvelun tuottajalla on oikeus irtisanoa sopimus muutosten johdosta noudattaen 39 §:n 1 momentissa säädettyä irtisanomisen määräaikaan (kuusi kuukautta), jonka aikana noudatetaan niitä ehtoja, jotka olivat voimassa ennen muutosta, voidaan muutosmahdollisuutta pitää sopimusvapautta rajoittavana ja sopimusoikeudellisesta näkökulmasta arvioiden epätavallisenä ehtona. Sopimukseen voidaan ottaa riittävät ehdot muutostilanteiden ja maksuperusteiden muutosten käsittelystä, jolloin toiselle osapuolelle ei ole tarvetta jättää muilta osin yksipuolista muutosoikeutta.

Lakiluonnoksen 38 §:n 1 momentin mukaan suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä sopimus jokaisen maakunnan kanssa, jonka alueella palvelun tuottajalla on sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö. Suoran valinnan palvelun tuottajalla ei ole velvollisuutta tuottaa muita palveluja, kuin joiden tuottamiseen se on sitoutunut kunkin maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa. Pykälän 2 momentin mukaan ”Jollei järjestämisvastuussa oleva maakunta ole tehnyt sopimusta asiakkaan valitseman suoran valinnan palvelun tuottajan kanssa, noudatetaan sopimusta, jonka palvelun tuottaja on tehnyt sen maakunnan kanssa, jonka alueella asiakkaan valitsema sosiaali- ja terveyskeskus tai suunhoidon yksikkö toimii”.

Muotoilu on ongelmallinen järjestämisvastuussa olevan maakunnan kannalta. Lainkohdan sanamuodon mukaan maakunta olisi sidottu kahden muun oikeushenkilön väliseen sopimukseen ja sen ehtoihin palvelun tuottamisesta.

39 §:n 2 momentissa säädetään maakunnan oikeudesta irtisanoa tai purkaa sopimus. Maakunnalla ei ymmärrettävästi ole vapaata irtisanomisoikeutta, kuten palvelun tuottajalla. Pykälän mukaan ”maakunta voi tuottajaa kuultuaan irtisanoa sopimuksen, jos palvelun tuottaja on toistuvasti jättänyt noudattamatta lakisääteisiä velvoitteitaan tai 36 §:n mukaisen sopimuksen ehtoja eikä ole korjannut havaittuja puutteita maakunnan asettamassa määräajassa”. Kohdassa esitetty vaatimus lakisääteisten velvoitteiden noudattamatta jättämisen ”toistuvuudesta” vaikuttaa ongelmalliselta. Sopimuksen päättämisharkinta pitäisi liittää rikkomuksen vakavuuteen ja mahdollistaa päättäminen myös yksittäisen velvoitelaiminlyönnin tapauksessa, jos laiminlyönti on olennainen. Tällöin voidaan olla myös lähellä purkukynnystä. Lisäksi tietyissä tilanteissa irtisanomisajan vähimmäiskesto voi osoittautua liian pitkäksi.

Maakunnalle pitäisi mahdollistaa sopimuksen päättäminen välittömästi, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei maakunnan voida kohtuudella odottaa noudattavan kohdassa mainittu irtisanomisajan vähimmäisaikaa. Vaihtoehtoisesti olennainen sopimusrikkomus voitaisiin päättämisperusteena lisätä purkuoikeutta koskevaan 3 momenttiin. Kyseisen momentin mukaan ”maakunta voi purkaa sopimuksen jos palvelun tuottaja ei ole enää palveluntuottajarekisterissä, valvontaviranomainen on kieltänyt tuottajan toiminnan, tuottaja on mennyt konkurssiin taikka asiakas- tai potilasturvallisuus on vakavasti vaarantunut”. Purkumahdollisuutta ei ilmeisesti irtisanomisoikeutta koskevan kohdan muotoilusta johtuen ole liitetty laiminlyöntitilanteisiin, paitsi välillisesti asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantamisen seurauksena. Maakunnalla tulisi joka tapauksessa olla mahdollisuus päättää sopimus määräaikoja noudattamatta, jos sopimusrikkomus on niin olennainen, ettei määräaikaa voida kohtuudella edellyttää noudatettavan.

Lisäksi on syytä yleisesti huomioida, että lakiluonnoksen 13 luvussa asetetut muun muassa sopimuksen päättämisen perusteita ja määräaikoja koskevat määräykset osaltaan kaventavat osapuolten sopimusvapautta. Maakunnalla ei tule olla mahdollisuutta perustelemattomaan irtisanomiseen asemastaan johtuen, mutta muilta osin olisi harkittava, kuinka perusteltuja määräykset ovat ja mikä voidaan jättää osapuolten keskenään sovittavaksi.

14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Lakiluonnoksen 40 §:ssä säädetään maakunnan yhtiöttämisveloitteesta. Pykäläluonnoksen mukaan ”Maakunnan liikelaitos ei voi itse tuottaa suoran valinnan palveluja eikä maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja. Maakunta voi kuitenkin perustaa omistamansa yhtiön tai yhteisön edellä tarkoitettujen palvelujen tuottamiseksi (yhtiöttämisvelvollisuus).”

Lakiluonnoksen perusteella jää epäselväksi, kuinka huolehditaan siitä, että maakunnan yhtiö pystyy toimimaan markkinoilla ja että vastaavasti maakunnan yhtiö ei saa kilpailuetua suhteessa muihin toimijoihin ja millä tavoin valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskeva lainsäädäntö on muuten otettu huomioon? Käytännössä malliin voi liittyä muun muassa seuraavia ongelmia:

- Maakunnan yhtiö tai vastaava julkisesti omistettu yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain 5 §:n mukaisena hankintayksikkönä. Lakiehdotuksen 8. luvun yksityiskohtaisten perustelujen nojalla on pääteltävissä, ettei suoran valinnan palvelun tuottajalla ole velvollisuutta kilpailuttaa hankintojaan (kuten 41 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaiset palveluhankinnat toiselta palvelun tuottajalta), jotka kuitenkin rahoitetaan sopimukseen perustuvalla korvauksella ja joista palvelun tuottajalla on 45 §:n mukainen velvollisuus toiminnan taloudelliseen eriyttämiseen. Markkinatoimijoiden voidaan mahdollisesti katsoa olevan eri asemassa jo sillä perusteella, että hankintojen kilpailuttamisvelvoite koskee vain osaa toimijoista.

- Jos täysi-ikäinen asiakas ei tee tai ei kykene tekemään itse palvelun tuottajan valintaa, viime kädessä maakunnan on osoitettava asiakkaalle palvelun tuottaja, jonka toimipiste on parhaiten asiakkaan saavutettavissa. Järjestämisvastuussa olevalla maakunnalla on tietyissä tilanteissa valta osoittaa asiakkaat ja potilaat suoran valinnan palvelun tuottajien vastuulle. Jos maakunta on perustanut yhtiön tuottamaan suoran valinnan palveluja tai maksu- tai asiakassetelillä tuotettavia palveluja, kuinka varmistetaan siitä, että maakunnan yhtiö ei saa etua asiakkaita osoitettaessa.

- 42 §:n 5 momentin mukaan jos asiakkaalla ilmenee tarvetta muihin sosiaali- tai terveydenhuollon palveluihin, kuin suoran valinnan palvelun tuottajan vastuulla oleviin palveluihin, palvelun tuottajan on ohjattava asiakasta hakeutumaan palvelutarpeen arviointiin maakunnan liikelaitokseen. Lisäksi palvelun tuottaja voi ohjata asiakkaan muihin tarvittaviin maakunnan, kunnan tai muiden tahojen järjestämiin palveluihin. Kuinka varmistetaan, ettei maakunta lopulta joudu ohjaamaan laajan tarpeen asiakkaita omistamiinsa yksiköihin? Maakunta ei voi valtiontu-

kisäännöksiä noudattamatta tukea markkinoilla toimivaa yksikköään. Kuinka varmistetaan, että maakunnan yhtiö kykenee toimimaan markkinoilla, jos se joutuu esimerkiksi ylläpitämään muita toimijoita laajempaa palveluvalikoimaa?

42 §:n 1 momentissa todetaan, että ”suoran valinnan palvelun tuottaja vastaa 15 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon tai suun terveydenhuollon palvelukokonaisuuden tai molempien palvelukokonaisuuksien tuottamisesta palvelun tuottajan kanssa sopimuksen tehneen maakunnan määrittelemällä tavalla”.

42 §:n 2 momentin mukaan ”palvelun tuottajan on ilmoitettava palvelun tuottamista koskevista olennaisista muutoksista maakunnalle vähintään kaksi kuukautta ennen muutosta sekä vähäisemmistä muutoksista vähintään kaksi viikkoa ennen muutosta”.

Molemmat lainkohdat koskevat ainakin osin asioita, joista on 35 §:n mukaan sovittava osapuolten välisellä sopimuksella. On osin epäselvää, kaventavatko kohdat osapuolten sopimusvapautta ja millainen merkitys lainkohdilla on suhteessa sopimukseen? Lisäksi 42 §:n 2 momentin sanamuodosta saa käsityksen, että palvelun tuottajalla olisi yksipuolinen oikeus tehdä palvelun tuottamista koskevia olennaisia muutoksia ilmoittamalla muutoksista etukäteen.

42 §:n 3 momentin mukaan ”suoran valinnan palvelun tuottajan on tehtävä toiminta-alueellaan yhteistyötä maakunnan ja kuntien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi maakunnan kanssa tekemässään sopimuksessa määritellyllä tavalla”. Kun kunnat eivät ole sopimuksen osapuolia kuinka varmistetaan, että kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät velvoitteet ja mahdolliset alueelliset erot huomioidaan palvelun tuottajan ja maakunnan välisessä sopimuksessa?

15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

51 §:n 2 momentin mukaan maakunnan tulee kohdentaa suoran valinnan palveluihin varatusta määrärahasta vähintään 4/5 osuus kiinteällä korvauksella maksettavaksi.

Tuottajille maksettavien korvausten perusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtävä palvelujen laatua ja tehok-

kuutta edistävien kannusteiden luomiseksi. Kapitaatiomalli hillitsee läh-
tökohtaisesti parhaiten yltarjontaa. Se ei kuitenkaan saa johtaa paljon
palvelua tarvitsevien syrjintään. Pääasiassa listautuneisiin henkilöihin
perustuva rahoitus antaa toisille tuottajille liikaa ja toisille liian vähän ra-
haa. Se, että suurin osa korvauksesta perustuu asiakaskohtaiseen kor-
vaukseen, voi johtaa tilanteeseen, jossa palveluntuottajien kannattaa
pitää listoillaan vähän palveluita tarvitsevia ja kannattaa pitää pois lis-
toiltaan paljon palveluita tarvitsevat. Tämä voi synnyttää palveluntuotta-
jien välille vääristyneen kilpailuasetelman, joka heikentää paljon apua
tarvitsevien palveluita. Kapitaatorahoitus voi aiheuttaa syrjivän valin-
nan, koska tuottajilla on lukuisia keinoja valita rekisteriinsä niitä ihmisiä,
joiden sairastumisriski on pieni.

Suun terveydenhuollossa kiinteä maksu ei ole riittävä, mikäli sen pohja-
na on nykyisen julkisen tuen yhteismäärä (julkisen hoidon kustannukset
ja yksityisen hoidon Kela-korvaukset). Asiakkaan omavastuuosuus
suun terveydenhuollossa on jo nyt suuri muihin palveluihin verrattuna.
Kiinteän korvauksen tulee olla niin suuri, että omavastuuosuus voi olla
kohtuullinen eikä estä tarpeenmukaiseen hoitoon hakeutumista.

15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden
kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Sääntely on yleisluontoista, eikä siitä ole arvioitavissa millaiseksi kor-
vausjärjestelmä käytännössä muodostuisi. On kannatettavaa, että
maakunnalla on mahdollisuus huomioida alueelliset erityistarpeet. Eri-
tyisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset koh-
dentuvat vaikuttavasti ja terveyttä ja hyvinvointia edistävästi.

16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovat-
ko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kan-
nalta tarkoituksenmukaisia?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Siirtymäsäännökset ovat lakiluonnoksessa 72 §:ssä, ei 71 §:ssä. 72 §:n
mukaan maakunnan on siirrettävä 15 §:n 2 momentin 1 kohdassa tar-
koitetut perustason kuuluvat sekä 15 §:n 3 momentin 1 ja 2 kohdassa
tarkoitettua laajennettuun perustason kuuluvat suoran valinnan palvelut
sosiaali- ja terveyskeskusten tuotantovastuulle viimeistään 1 päivänä
tammikuuta 2021. Samoin on todettu suunhoidon suoran valinnan pal-
veluista. Valmistelutyötä ohjanneet ministeriöt ovat kuitenkin useita kertoja
tuoneet julkisesti esille, että asiakkaat voisivat alkaa tehdä valintoja
suoran valinnan palvelujen tuottajia ja suunhoidon palvelujen tuottajia

koskien jo syksyllä 2018 niin, että valinnat toteutuisivat jo 1.1.2019 alkaen.

Jos maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelut yhtiöitetään myöhemmin (pisimmillään kaksi vuotta sen jälkeen) kuin suora valinta on tehty mahdolliseksi, on markkina jo muodostunut. Näin ollen markkinoilla jo olemassa olevat yhtiöt saisivat merkittävän kilpailuedun. Tämä heikentäisi merkittävästi maakunnan yhtiöiden asemaa kilpailussa.

Eriaikaisuus aiheuttaisi myös merkittävän kustannusten nousun riskin. Jos asiakkaat siirtyvät merkittävässä määrin muille kuin maakuntien tuottajille, eivät maakuntien tuottajat kykene sopeuttamaan omaa toimintaansa riittävän nopeasti osana maakunnan liikelaitosta, vaan syntyy kaksinkertaisia kustannuksia. Myös kilpailuneutraliteetin näkökulmasta eriaikaisuus on ongelmallista.

17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Kuten lakiluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, maakunnan tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa järjestämisvastuuta ovat rajalliset.

18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat jo olemassa. Ne ovat tosin alkaneet keskittyä harvemmille ja suuremmille tuottajille jo ennen uutta lainsäädäntöä, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Esitetyt muutokset edistävät sekä valinnanvapauden että markkinoiden asteittaista vahvistumista ja kilpailun ja monituottajuuden lisääntymistä. Sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat ovat tosin jo alkaneet keskittyä harvemmille ja suuremmille tuottajille, ja keskittymiskehitys oletettavasti jatkuu uudessa toimintaympäristössä, mikä voi vähentää kilpailua.

19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Mahdollisuus olla itse aktiivinen, osallistua ja vaikuttaa omiin palveluihinsa voimaannuttaa ja parantaa palveluihin sitoutumista. Parhaimmillaan edistetään oma- ja itsehoitoa ja hoidon jatkuvuutta. Mahdollisuus valita nimenomaan asiakkaan itse kokemiin tarpeisiin erikoistunut palveluntuottaja parantane hoidon vaikuttavuutta. Asiakkaalla on kuitenkin oltava valintojen pohjaksi luotettavasti vertailtavaa tietoa ja kyky käyttää tätä tietoa.

Pelkkä valinnanmahdollisuus ei lisää asiakkaan vaikuttamismahdollisuutta, ellei asiakkaalla ole tarpeeksi tietoa valintojensa pohjaksi. Tämä on ratkaisematon ja todellinen ongelma esityksessä.

20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Suun terveydenhuoltoon pätevät pääosin samat periaatteet kuin muuhun sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Lähtökohtana tulee olla asiakkaan hoidon tarve ja kokonaisvaltainen ongelman ratkaisu. Myös suun terveydenhuollon näkökulmasta valinnanvapauden toteutuminen edellyttää nykyistä vahvempaa palveluneuvontaa ja -ohjausta.

Erityisesti suun terveydenhuollossa, jonka on suunniteltu valtaosin olevan suoran valinnanvapauden piirissä, tulee varmistaa että ennaltaehkäisy ja sosiaali- ja terveystalouden integraatio toteutuvat asiakasryhmissä, jotka niistä eniten hyötyvät. Näitä ryhmiä ovat muun muassa lapset ja nuoret sekä paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat. Myös rahoituksen tulee tukea integraatiota, jotta useat eri sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset voivat yhdessä työskennellä asiakkaan parhaaksi.

Neuvolapalveluun kuuluvan hammashoidon tulee olla samassa toiminnallisessa kokonaisuudessa muiden neuvolapalvelujen kanssa. Kouluterveydenhuoltoon kuuluvaan suun terveydenhuoltoon tulee kuulua tutkimusten ja hoidon lisäksi terveyden edistäminen, koska ne toteutetaan yhtenä kokonaisuutena usein samalla käynnillä eri ammattilaisten yhteisenä työnä. Varsinainen ammattihenkilöiden tekemä terveydenedistämistyö on kiinteä osa muuta suun terveydenhuollon päivittäistä palvelua eikä sitä voida erottaa erilliseksi toiminnaksi.

Sujuvat palveluketjut ja selkeä työnjako suoran valinnan palvelujen ja maakunnan liikelaitoksen erityispalvelujen välillä tulee varmistaa myös suun terveydenhuollossa. Kansallisesti tulee määritellä, minkä tasoihin hammashoidon tarpeen hoitamiseen suoran valinnan palveluissa pitää varautua, ja missä tilanteissa asiakasta on tarkoituksenmukaista hoitaa maakunnan liikelaitoksessa paljon palveluja tarvitsevana. Esi-

merkinä voidaan esittää, kuuluuko esimerkiksi lapsen oikomishoidon tarve maakunnan liikelaitoksessa tai asiakassetelillä hoidettavaksi.

Taloudellisten kannustimien on edistettävä järkevää hoitoa. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että kannustinperusteiset korvaukset kohdentuvat terveyttä ja toimintakykyä edistävästi eivätkä kannusta tarpeettomaan hoitoon. Kiinteän korvauksen lisäksi maksettavan osuuden määräytymisen tulee perustua yksittäistä toimenpidettä suurempiin hoito- ja palvelukokonaisuuksiin.

On huolehdittava siitä, etteivät suun terveydenhuollon asiakasmaksut nouse niin korkeiksi, että ne ovat esteenä hoitoon hakeutumiselle tai hoidon jatkuvuudelle. Liian suuri omavastuu maksuissa voi kasvattaa terveys- ja hyvinvointieroja.

Kouluttamiseen liittyvien velvoitteiden tulee koskea kaikkia palveluntuottajia omistuspohjasta riippumatta.

21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastausvaihtoehto c (ei pääosin).

Yleisperusteluissa vaikutuksia on arvioitu oikean suuntaisesti, mutta suppeasti. Vaikutusarviointia vaikeuttaa olennaisesti tutkimustiedon puute, eikä kansainvälisestäkään tutkimuskirjallisuudesta ole juuri apua, koska vastaavanlaista uudistusta ei ole missään tehty. Jos käynnissä olevien tai käynnistyvien kokeilujen tulokset olisivat olleet käytävissä, olisi ollut mahdollisuus luotettavampaan vaikutusarviointiin. Liian moni asia on lainsäädännössä edelleen epäselvä, ja toimenpano riippuu liikaa maakuntakohtaisista toteutuksista.

22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Uudistus edellyttää selkeää järjestäjän ja tuottajan roolien ja toimijoiden eriyttämistä, mikä edellyttää uudenlaista osaamista ja toimintatapoja. Uudistus voi parhaimmillaan selkiyttää eri toimijoiden rooleja ja keskinäisiä suhteita. Erityisenä haasteena on turvata hoito- ja palvelukokonaisuuksien eheys ja sosiaali- ja terveyspalvelujen saumaton integraatio niillä asiakkailla ja niissä palveluissa, joissa siitä on hyötyä. Tuottajien määrän lisääntyminen muodostaa myös lisähaasteen sosiaali- ja terveydenhuollon ja kuntaan jäävien toimintojen yhteensovittamiselle.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala on jo ennakoitunut lainsäädäntöjen muutoksia ja aloittanut palvelujen radikaalin uudistamisen niin, että palvelujen saatavuus ja asiakaskokemus, tuottavuus, vaikutta-

vuus ja henkilöstökokemus paranevat. Helsingin palveluissa toteutetaan todellista sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota monialaisissa tiimeissä, joita on erikseen satunnaisesti palveluja tarvitseville ja erikseen paljon palveluja tarvitseville asiakkaille ja asiakasryhmille. Palveluja keskitetään suurempiin toiminnallisiin kokonaisuuksiin terveys- ja hyvinvointikeskuksiin, perhekeskuksiin ja monipuolisiin palvelukeskuksiin. Palvelujen aukioloaikoja on alettu laajentaa, ja digitalisaatiota toteutetaan vauhdilla. Toiminta tulee olemaan kilpailukykyistä jatkossakin.

Helsingissä on varauduttu järjestelmään palveluja uudelleen sen mukaisesti, mitkä palvelut määritellään suoran valinnan palveluja tuottavien yhtiöiden vastuulle ja mitkä siirtyvät maakunnan liikelaitoksen vastuulle. Helsingissä nähdään edellä kuvatut uudistamisen periaatteet tärkeiksi ja ne pyritään turvaamaan myös kansallisen uudistuksen jälkeen.

23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lausuntoluonnoksen keskeneräisyys ja lainvalmistelun eriaikaisuus muun muassa maakunta- ja järjestämislakilainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa. Lisäksi lausunnolla olevan mallin käytännön toimeenpano on monelta osin vielä vaikeasti hahmotettavissa.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystoimien ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi voi vaikeuttaa yhteiskunnallisten muutosten ja ongelmien, kuten segregaaation hallintaa erityisesti pääkaupunkiseudulla.

Lain toisessa pykälässä on määritelty lakiluonnoksen keskeisiä termejä. Lain sanamuodot eivät saa toimia esteenä esimerkiksi sähköisten palveluiden tai esimerkiksi keinoälyä hyödyntävien palvelumallien kehittämiselle, jolloin esimerkiksi toimipiste-termin käyttö ei kaikissa yhteyksissä ole perusteltua. Samoin palveluiden antaminen ei voi määritelmätasolla liittyä yksinomaan työntekijälähtöiseen ajatteluun.

Lain 10 luvun 65 §:ssä säädetään asiakas- ja potilastietojen rekisterinpidosta. Kyseisessä säännöksessä ei ole otettu lainkaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston antamaa yleistä tietosuojasetusta

(2016/679), vaikka kyseinen asetus on tullut voimaan jo toukokuussa 2016 ja sitä aletaan soveltaa 25.5.2018 lukien.

Asiakas- ja potilastietojen osalta kyse on yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaiseen erityiseen henkilötietoryhmään kuuluvan tiedon käsittelystä.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan 3 kohdan mukaan ennen kuin ryhdytään laajamittaiseen käsittelyyn, joka kohdistuu 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin, on ennen käsittelyä toteutettava arviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksesta henkilötietojen suojalle.

Arkaluonteisten henkilötietojen käsittely valtakunnallisessa tietojärjestelmäpalvelussa ja maakunnallisessa asiakas- ja potilastietorekisterissä aiheuttaa erittäin korkean riskin luonnollisten henkilöiden yksityisyyden suojalle. Tätä riskiä ei voida hallita ainoastaan lain yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitulla asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöi-keushallinnalla.

Ennen kuin lailla säädetään asiakas- ja potilastietojen käsittelystä maakunnallisissa ja valtakunnallisissa tietojärjestelmissä, tulisi tehdä tietosuoja-asetuksen 35 artiklan mukainen tietosuoja koskeva vaikutusten arviointi, jotta voidaan taata asiakkaiden ja potilaisen yksityisyyden suoja sekä mahdollisuudet vaikuttaa itseään koskevien arkaluonteisten tietojen käsittelyyn riittävällä tasolla.

Maakunta on rekisterinpitäjä sen järjestämistä varten kuuluvassa toiminnassa syntyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasi-asiakirjoille. Asiakas- ja potilastietojen käsittelyn yhteensovittaminen tapahtuu lainsäädännön palveluntuottajille määrittämien kriteerien, kansallisten tietojärjestelmäpalveluiden ja maakunnan palvelujen tuottajien kanssa tekemien sopimusten kautta. Lakiluonnoksesta ei suoraan käy ilmi, miten maakunta käytännössä ohjaa palvelujen tuottajia tietojärjestelmäasioissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta haluaa vielä osaltaan korostaa palvelujen valinnan vapautteen liittyvien riskien todellisuutta, minkä vuoksi lakiesitystä ei pidä viedä eteenpäin tältä pohjalta. Useat johtavat asiantuntijat ovat kritisoineet maakunta/sote -uudistusta monilta osin, mutta etenkin uudistuksen palvelujen valinnan vapautta koskevat ehdotukset ovat saaneet täystyrmäyksen. Lakiesitys on keskeneräinen. Mutta suurin puute on valinnan vapauden laaja-alaisen ja syväallisten vaikutusarviointien puuttuminen. Näin tärkeässä palvelujen uudelleen organisointiin johtavassa muutoksessa, missä ovat mukana merkittävät taloudelliset seuraukset, valmistelun puutteellisuutta voi pitää erittäin vakavana virheenä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta korostaa, että sote-palvelujen uudelleen organisointi Uudenmaan maakunnan kokoisella alueella on jo niin suuri muutos, ettei siihen pidä sotkea valinnan vapauden uusia muotoja. Lautakunnan mukaan sote-palvelujen valinnan vapautta pitää kehittää nykyisen voimassa olevan lainsäädännön ja kuntien omien käytäntöjen pohjalta. Sote-uudistuksen palvelujen tuottaminen on mahdollistettava edelleen maakunnalle/kunnalle, mikä omien päätöstensä perusteella voi käyttää yksityistä tai kolmatta sektoria palvelujen tuottamisen täydentäjinä.

24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei yksilöityjä säädösmuutosehdotuksia.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suoran valinnan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin pääsyn nopeutuminen voi ehkäistä ongelmien kasautumista ja vähentää erityistason palveluiden tarvetta. Sosiaalihuollon ohjauksen ja neuvonnan sijoittuminen osaksi suoran valinnan palvelua voi mahdollistaa ohjaamisen myös esimerkiksi järjestöjen vertaistuen ja matalan kynnyksen osallistavan toiminnan piiriin.

Perheiden elämäntilanteiden kokonaisvaltaista huomioimista saattaa vaikeuttaa se, että perheet eivät välttämättä hakeudu saman palveluntuottajan palveluihin esimerkiksi välttääkseen perheen tilanteen paljastumista viranomaiselle.

Riskinä on, että jos asiakkaan (ja hänen perheensä) kokonaisterveyden ja -hyvinvoinnin edistämistä ei kyetä ottamaan muutoksessa vahvasti huomioon, saatetaan mallilla parantaa lähinnä niiden terveyttä ja hyvinvointia, jotka jo nyt ovat paremmassa asemassa. Vaikutukset terveyttä ja hyvinvointia edistäviin toimintatapoihin, kansantautien riskitekijöihin sekä terveyden ja hyvinvoinnin edellytyksiin riippuvat siitä, missä määrin maakunnat kykenevät ohjaamaan tuottajia ja velvoittamaan ne yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa.

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on ongelmallista, jos lisääntyvä käyttö suuntautuu sellaisiin ongelmiin, jotka eivät välttämättä edes edellyttäisi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotolla käyntiä. Tämä on erityisen ongelmallista, jos samaan aikaan esimerkiksi pitkäaikaissairauksien hoito kärsii tai moniongelmaisten henkilöiden tunnistaminen ja palveluihin ohjaus heikentyy.

Käsittely

28.02.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Hallintoylilääkäri Jukka Pellinen ja sosiaalihuollon johtava asiantuntija Anna-Kaisa Tukiala olivat kutsuttuina asiantuntijoina kokouksessa läsnä tämän asian käsittelyssä.

Kokouksessa esitettiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Tehdään kysymyksen 23 (Muut vapaa-
muotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta) vastaukseen seuraava lisäys: "Lautakunta haluaa vielä osaltaan korostaa palvelujen valinnan vapauteen liittyvien riskien todellisuutta, minkä vuoksi lakiesitystä ei pidä viedä eteenpäin tältä pohjalta. Useat johtavat asiantuntijat ovat kritisoineet maakunta/sote -uudistusta monilta osin, mutta etenkin uudistuksen palvelujen valinnan vapautta koskevat ehdotukset ovat saaneet täystyrmäyksen. Lakiesitys on keskeneräinen. Mutta suurin puute on valinnan vapauden laaja-alaisten ja syvällisten vaikutusarviointien puuttuminen. Näin tärkeässä palvelujen uudelleen organisointiin johtavassa muutoksessa, missä ovat mukana merkittävät taloudelliset seuraukset, valmistelun puutteellisuutta voi pitää erittäin vakavana virheenä.

Lautakunta korostaa, että sote-palvelujen uudelleen organisointi Uudenmaan maakunnan kokoisella alueella on jo niin suuri muutos, ettei siihen pidä sotkea valinnan vapauden uusia muotoja. Lautakunnan mukaan sote-palvelujen valinnan vapautta pitää kehittää nykyisen voimassa olevan lainsäädännön ja kuntien omien käytäntöjen pohjalta. Sote-uudistuksen palvelujen tuottaminen on mahdollistettava edelleen maakunnalle/kunnalle, mikä omien päätöstensä perusteella voi käyttää yksityistä tai kolmatta sektoria palvelujen tuottamisen täydentäjinä."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sami Heistaro: Lisätään kysymyksen 13b vastauksen perusteluihin seuraava kohta: "Koulutusta ja tutkimusta ei nyt lakiluonnoksessa mainita. Maakunnan ja palveluntuottajien välisiä sopimuksia koskevan pykälän 36§ omaksi alakohdaksi tulisi lisätä:

x) miten palvelun tuottaja osallistuu sosiaali- ja terveydenhuoltoalan koulutus- ja tutkimustoimintaan.

Edellinen on merkittävä kysymys myös tuottajien välisen kilpailuneutraaliteetin näkökulmasta."

Kannattaja: Jäsen Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 2 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Sami Heistaro: Lisätään koko lausunnon viimeiseksi lauseeksi: "Vahva ja osaava maakuntajärjestäjä voi toiminnallaan ohjata ja kannustaa tuottajia terveyden ja hyvinvoinnin kannalta vaikuttavaan toimintaan, jolloin edellä mainitut riskit eivät toteudu."

Kannattaja: Jäsen Seija Muurinen

Vastaehdotus 4:

Jäsen Seija Muurinen: Lisätään kysymyksen 2 vastauksen perusteluihin ensimmäisen kappaleen jälkeen: "Valinnanvapauden tueksi on tarpeen perustaa tuottajien toiminnan laatua ja vaikuttavuutta koskeva vertailutietojärjestelmä /-tietokanta, josta tiedot ovat löydettävissä myös yliopistosairaanhoidopiireittäin tai maakunnittain."

Kannattaja: Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 4 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 5:

Jäsen Jukka Ihanus: Lisätään kysymyksen 1 vastauksen perustelujen ensimmäiseen kappaleeseen: "Palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakaslähtöisyyden näkökulmasta uudistuksen onnistuminen edellyttää, että maakunnalla on riittävää järjestämis- ja sopimusosaamista. Uudistuksen kireä aikataulu vaikeuttaa tämän kriittisen osaamisen kerryttämistä."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 5 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 6:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 1 vastausvaihtoehdoksi d ei, sekä lisätään kysymyksen 1 vastauksen perustelutekstin loppuun seuraava uusi kappale: "Hallituksen esitys ei huomioi rakenteellista sosiaali- ja terveystaloutta eikä ehkäisevää sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen vaatisi yhteiskunnallisen tason toimia. Valinnanvapausmalli hankaloittaa tarvittavia toimia, sillä yksityisille toimijoille on vaikeaa antaa velvoitetta vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin. Julkisen sektorin rooliin tämä taas kuuluu luontevasti. Kun palveluiden tuotanto pirstoutuu usealle eri toimijalle, hajaantuu myös tieto ihmisten elinolosuhteista, hyvinvoinnista

ja siihen vaikuttavista yhteiskunnallisista tekijöistä, jolloin kokonaisvaltainen vaikuttaminen näihin ja ennaltaehkäisevä työ tulevat hankalamiksi."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 7:

Jäsen Anna Vuorjoki: Lisätään kysymyksen 1 perustelutekstin loppuun seuraava uusi kappale: "Valinnanvapauslaki voi kasvattaa taloudellisia kustannuksia ja vaikeuttaa maakunnan, sen liikelaitoksen ja yhtiöiden talousarvioiden laadintaa ja niiden toiminnan ennakoitavuutta. Riskinä on asiakasmaksujen kasvu, mikä toteutuessaan uhkaa entisestään kasvattaa terveyseroja, kun vähävaraisilla ei ole varaa hakeutua tarvitsemiensa palveluiden piiriin."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 8:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 2 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä lisätään perustelutekstin ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon laadun ja vaikuttavuuden arvioiminen on ammattilaisellekin vaikeaa. On siksi epäselvää, millä tavalla yksilötason valinnassa ja päätöksenteossa voitaisiin turvata riittävä tieto saatavissa olevista palveluista ja niiden keskinäisistä eroista. Valinnanvapauden aito toteutuminen edellyttäisi asiakkailta tietoa eri palveluntarjoajien tuottamien palveluiden laadusta ja kykyä arvioida tämän tiedon pohjalta oman valintansa perusteita. Monet potilaat ja asiakkaat eivät tähän kykenisi. Hekään, jotka tekisivät valinnan, eivät välttämättä tekisi sitä oikean tiedon varassa. Sujuva asiointi tietoverkoissa ei myöskään ole kaikille mahdollista. Ainakaan alkuvaiheessa ei ole olemassa luotettavia vertailutyökaluja, joiden avulla ihmiset voisivat tehdä tietoon perustuvia valintoja."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 9:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 4 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä lisätään vastauksen perustelun ensimmäisen kappaleen loppuun: "Joka tapauksessa monituottajamalli vaikeuttaa palveluiden yhteensovittamista, koska asiakkaan kanssa työskentelevät ammattilaiset toimivat keskenään eri organisaatioissa."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 10:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 4 vastauksen perustelujen toisen kappaleen viimeinen virke muotoon: "Hyvin toteutettuna

asiakkaan kaikkia tarvittavia tietoja hyödyntävä ja yhdistävä asiakas-suunnitelma auttaa asiakaskohtaisen integraation toteutumista.”

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 11:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 6 vastausvaihtoehdoksi d ei, sekä lisätään vastauksen perustelun loppuun seuraava kohta: ”Yhtiöittäminen kaventaa vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden päätösvaltaa, etenkin jos yhtiöiden tai liikelaitosten hallitusten jäsenyyttä rajoitetaan. Maakuntien liikelaitosten ja yhtiöiden hallituksiin on jäsenet valittava normaalin poliittisen menettelyn kautta.”

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 12:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 8b vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 13:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 8d vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 14:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 10a vastausvaihtoehdot muotoon c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelu muotoon: ”Prosenttiosuuteen perustuva vaatimus asiakassetelin käytölle ei ole tarkoituksenmukainen. Jos asiakaseteleitä päädytään käyttämään, niiden piiriin pitäisi ulottaa vain sellaiset palvelut, joissa markkinamekanismin hyödyntämisen edellytykset ovat suurimmat. Lisäksi on huolehdittava, ettei omavastuu estä pienituloisimpia käyttämästä asiakasseteliä.

Valinnanvapaus kohdistuu asiakassetelitoiminnassa vain yhtiömuotoisiin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitseeko asiakas ylipäänsä asiakassetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan piiriin kuuluvia palveluita tuottavaa yhtiötä, ei asiakas voi saada asiakassetelipalveluita julkiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakassetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.”

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 15:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 10b vastausvaihtoehto muotoon c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 16:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 10c vastausvaihtoehto muotoon c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 17:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 15a vastausvaihtoehto muotoon c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelun toinen kappale seuraavaan muotoon: "Tuottajille maksettavien korvausten perusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtävä palvelujen laatua ja tehokkuutta edistävien kannusteiden luomiseksi. Kapitaatiomalli hillitsee lähtökohtaisesti parhaiten ylitarjontaa. Se ei kuitenkaan saa johtaa paljon palvelua tarvitsevien syrjintään. Pääasiassa listautuneisiin henkilöihin perustuva rahoitus antaa toisille tuottajille liikaa ja toisille liian vähän rahaa. Se, että suurin osa korvauksesta perustuu asiakaskohtaiseen korvaukseen, voi johtaa tilanteeseen, jossa palveluntuottajien kannattaa pitää listoillaan vähän palveluita tarvitsevia ja kannattaa pitää pois listoiltaan paljon palveluita tarvitsevat. Tämä voi synnyttää palveluntuottajien välille vääristyneen kilpailuasetelman, joka heikentää paljon apua tarvitsevien palveluita."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 18:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 17 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelu muotoon: "Kuten lakiluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, maakunnan tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa järjestämisvastuuta ovat rajalliset."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 19:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksiin 18a ja 18b vastausvaihtoehtoiksi c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 20:

Jäsen Anna Vuorjoki: Lisätään kysymyksen 19 vastauksen perustelutekstin loppuun seuraava kohta: "Pelkkä valinnanmahdollisuus ei lisää asiakkaan vaikuttamismahdollisuutta, ellei asiakkaalla ole tarpeeksi tie-

toa valintojensa pohjaksi. Tämä on ratkaisematon ja todellinen ongelma esityksessä."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 21:

Jäsen Anna Vuorjoki: Muutetaan kysymyksen 20 vastausvaihtoehtoksi c ei pääosin.

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 22:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Lisätään kysymyksen 5 vastauksen perustelujen ensimmäiseen kappaleeseen seuraavasti: "Kustannukset todennäköisesti tulevat kasvamaan, ainakin alkuvaiheessa, kun aikaisemmin itse maksavat potilaat tulevat verorahoituksen piiriin."

Kannattaja: Jäsen Hannu Tuominen

Vastaehdotus 23:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Lisätään kysymyksen 5 vastauksen perustelujen viimeiseen kappaleeseen seuraavasti: "Terveydenhoidon toimintamallien uudistaminen vaatii tutkimusta ja kokeiluja, mitä sote-uudistuksessa ei ole riittävästi huomioitu. Opetuksen ja tutkimuksen kustannukset tulee kohdistaa kaikkiin tuottajiin."

Kannattaja: Jäsen Hannu Tuominen

Vastaehdotus 24:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Lisätään kysymyksen 15a vastauksen perustelujen toiseen kappaleeseen seuraavasti: "Kapitaatorahoitus voi aiheuttaa syrjivän valinnan, koska tuottajilla on lukuisia keinoja valita rekisteriinsä niitä ihmisiä, joiden sairastumisriski on pieni."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Maija Anttila): Tehdään kysymyksen 23 (Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta) vastaukseen seuraava lisäys: "Lautakunta haluaa vielä osaltaan korostaa palvelujen valinnan vapauteen liittyvien riskien todellisuutta, minkä vuoksi lakiesitystä ei pidä viedä eteenpäin tältä pohjalta. Useat johtavat asiantuntijat ovat kritisoineet maakunta/sote -uudistusta monil-

ta osin, mutta etenkin uudistuksen palvelujen valinnan vapautta koskevat ehdotukset ovat saaneet täystyrmäyksen. Lakiesitys on keskeneräinen. Mutta suurin puute on valinnan vapauden laaja-alaisen ja syvällisten vaikutusarviointien puuttuminen. Näin tärkeässä palvelujen uudelleen organisointiin johtavassa muutoksessa, missä ovat mukana merkittävät taloudelliset seuraukset, valmistelun puutteellisuutta voi pitää erittäin vakavana virheenä.

Lautakunta korostaa, että sote-palvelujen uudelleen organisointi Uudenmaan maakunnan kokoisella alueella on jo niin suuri muutos, ettei siihen pidä sotkea valinnan vapauden uusia muotoja. Lautakunnan mukaan sote-palvelujen valinnan vapautta pitää kehittää nykyisen voimassa olevan lainsäädännön ja kuntien omien käytäntöjen pohjalta. Sote-uudistuksen palvelujen tuottaminen on mahdollistettava edelleen maakunnalle/kunnalle, mikä omien päätöstensä perusteella voi käyttää yksityistä tai kolmatta sektoria palvelujen tuottamisen täydentäjinä."

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Jukka Ihanus, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Sirpa Asko-Seljavaara

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Sami Heistaro): Lisätään koko lausunnon viimeiseksi lauseeksi: "Vahva ja osaava maakuntajärjestäjä voi toiminnallaan ohjata ja kannustaa tuottajia terveyden ja hyvinvoinnin kannalta vaikuttavaan toimintaan, jolloin edellä mainitut riskit eivät toteudu."

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Tyhjä: 1

Nelli Nurminen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 6 (tyhjää 1). Puheenjohtaja Maija Anttilan ääni ratkaisi.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 1 vastausvaihtoehdoksi d ei, sekä lisätään kysymyksen 1 vastauksen perustelutekstin loppuun seuraava uusi kappale: "Hallituksen esitys ei huomioi rakenteellista sosiaali- ja terveystaloutta eikä ehkäisevää sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen vaatisi yhteiskunnallisen tason toimia. Valinnanvapausmalli hankaloittaa tarvittavia toimia, sillä yksityisille toimijoille on vaikeaa antaa velvoitetta vaikuttaa yhteiskunnan rakenteisiin. Julkisen sektorin rooliin tämä taas kuuluu luontevasti. Kun palveluiden tuotanto pirstoutuu usealle eri toimijalle, hajaantuu myös tieto ihmisten elinolosuhteista, hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista yhteiskunnallisista tekijöistä, jolloin kokonaisvaltainen vaikuttaminen näihin ja ennaltaehkäisevä työ tulevat hankalammiksi."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 7 (jäsen Anna Vuorjoki): Lisätään kysymyk-

sen 1 perustelutekstin loppuun seuraava uusi kappale: "Valinnanvapauslaki voi kasvattaa taloudellisia kustannuksia ja vaikeuttaa maakunnan, sen liikelaitoksen ja yhtiöiden talousarvioiden laadintaa ja niiden toiminnan ennakoitavuutta. Riskinä on asiakasmaksujen kasvu, mikä toteutuessaan uhkaa entisestään kasvattaa terveyseroja, kun vähävaraisilla ei ole varaa hakeutua tarvitsemiensa palveluiden piiriin."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 8 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 2 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä lisätään perustelutekstin ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon laadun ja vaikuttavuuden arvioiminen on ammattilaisellekin vaikeaa. On siksi epäselvää, millä tavalla yksilötason valinnassa ja päätöksenteossa voitaisiin turvata riittävä tieto saatavissa olevista palveluista ja niiden keskinäisistä eroista. Valinnanvapauden aito toteutuminen edellyttäisi asiakkailta tietoa eri palveluntarjoajien tuottamien palveluiden laadusta ja kykyä arvioida tämän tiedon pohjalta oman valintansa perusteita. Monet potilaat ja asiakkaat eivät tähän kykenisi. Hekään, jotka tekisivät valinnan, eivät välttämättä tekisi sitä oikean tiedon varassa. Sujuva asiointi tietoverkoissa ei myöskään ole kaikille mahdollista. Ainakaan alkuvaiheessa ei ole olemassa luotettavia vertailutyökaluja, joiden avulla ihmiset voisivat tehdä tietoon perustuvia valintoja."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 9 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 4 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä lisätään vastauksen perustelun ensimmäisen kappaleen loppuun: ”Joka tapauksessa monituottajamalli vaikeuttaa palveluiden yhteensovittamista, koska asiakkaan kanssa työskentelevät ammattilaiset toimivat keskenään eri organisaatioissa.”

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 10 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 4 vastauksen perustelujen toisen kappaleen viimeinen virke muotoon: ”Hyvin toteutettuna asiakkaan kaikkia tarvittavia tietoja hyödyntävä ja yhdistävä asiakassuunnitelma auttaa asiakaskohtaisen integraation toteutumista.”

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 6 vastausvaihtoehdoksi d ei, sekä lisätään vastauksen perustelun loppuun seuraava kohta: ”Yhtiöittäminen kaventaa vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden päätösvaltaa, etenkin jos yhtiöiden tai liikelaitosten hallitusten jäsenyyttä rajoitetaan. Maakuntien liikelaitosten ja yhtiöiden hallituksiin on jäsenet valittava normaalin poliittisen menettelyn kautta.”

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1). Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät äänestyksen tuloksesta eriävät mielipiteet.

9 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 12 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 8b vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

10 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 13 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 8d vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

11 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 10a vastausvaihtoehdotus muotoon c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelu muotoon: ”Prosenttiosuuteen perustuva vaatimus asiakassetelin käytölle ei ole tarkoituksenmukainen. Jos asiakasseteliä päädytään käyttämään, niiden piiriin pitäisi ulottaa vain sellaiset palvelut, joissa markkinamekanismin hyödyntämisen edellytykset ovat suurimmat. Lisäksi on huolehdittava, ettei omavastuu estä pienituloisimpia käyttämästä asiakasseteliä.

Valinnanvapaus kohdistuu asiakassetelitoiminnassa vain yhtiömuotoisiin palveluntuottajiin. Valinta maakunnan liikelaitoksen ja yhtiömuotoisen tuotannon välillä tapahtuu siinä, valitseeko asiakas ylipäänsä asiakassetelin. Jos maakunnan liikelaitos ei perusta asiakassetelivalinnan

piiriin kuuluvia palveluita tuottavaa yhtiötä, ei asiakas voi saada asiakassetelipalveluita julkiselta tuottajalta, sillä 23 §:n mukaan asiakasetelillä ei voi saada palveluja maakunnan liikelaitokselta.”

Jaa-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 5

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Gunvor Brettschneider

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 5 (tyhjää 1).

12 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 15 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 10b vastausvaihtoehto muotoon c ei pääosin.

Jaa-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 6

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 6.

13 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 16 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 10c vastausvaihtoehto muotoon c ei pääosin.

Jaa-äännet: 9

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Sei-

ja Muurinen, Laura Nordström, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 3

Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Nelli Nurminen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

14 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 17 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 15a vastausvaihtoehto muotoon c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelun toinen kappale seuraavaan muotoon: ”Tuottajille maksettavien korvausten perusteiden onnistunut määrittäminen on vaikea, mutta välttämätön tehtävä palvelujen laatua ja tehokkuutta edistävien kannusteiden luomiseksi. Kapitaatiomalli hillitsee lähtökohtaisesti parhaiten ylitarjontaa. Se ei kuitenkaan saa johtaa paljon palvelua tarvitsevien syrjintään. Pääasiassa listautuneisiin henkilöihin perustuva rahoitus antaa toisille tuottajille liikaa ja toisille liian vähän rahaa. Se, että suurin osa korvauksesta perustuu asiakaskohtaiseen korvaukseen, voi johtaa tilanteeseen, jossa palveluntuottajien kannattaa pitää listoillaan vähän palveluita tarvitsevia ja kannattaa pitää pois listoiltaan paljon palveluita tarvitsevat. Tämä voi synnyttää palveluntuottajien välille vääristyneen kilpailuasetelman, joka heikentää paljon apua tarvitsevien palveluita.”

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

15 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 18 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 17 vastausvaihtoehdoksi c ei pääosin, sekä muutetaan vastauksen perustelu muotoon: "Kuten lakiluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, maakunnan tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa järjestämisvastuuta ovat rajalliset."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5. Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät äänestyksen tuloksesta eriävät mielipiteet.

16 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 19 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymykseen 18a ja 18b vastausvaihtoehdoiksi c ei pääosin.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

17 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 20 (jäsen Anna Vuorjoki): Lisätään kysymyksen 19 vastauksen perustelutekstin loppuun seuraava kohta: "Pelkkä valinnanmahdollisuus ei lisää asiakkaan vaikuttamismahdollisuutta, ellei asiakkaalla ole tarpeeksi tietoa valintojensa pohjaksi. Tämä on ratkaisematon ja todellinen ongelma esityksessä."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

18 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 21 (jäsen Anna Vuorjoki): Muutetaan kysymyksen 20 vastausvaihtoehtoiksi c ei pääosin.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

19 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 22 (jäsen Sirpa Asko-Seljavaara): Lisätään kysymyksen 5 vastauksen perustelujen ensimmäiseen kappaleeseen seuraavasti: "Kustannukset todennäköisesti tulevat kasvamaan, ainakin

alkuvaiheessa, kun aikaisemmin itse maksavat potilaat tulevat verorahoituksen piiriin."

Jaa-äännet: 2
Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 10
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Jukka Ihanus, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1
Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (tyhjää 1).

20 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 23 (jäsen Sirpa Asko-Seljavaara): Lisätään kysymyksen 5 vastauksen perustelujen viimeiseen kappaleeseen seuraavasti: "Terveystieteiden toimintamallien uudistaminen vaatii tutkimusta ja kokeiluja, mitä sote-uudistuksessa ei ole riittävästi huomioitu. Opetuksen ja tutkimuksen kustannukset tulee kohdistaa kaikkiin tuottajiin."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11
Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Jukka Ihanus, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2
Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjää 2).

21 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 24 (jäsen Sirpa Asko-Seljavaara): Lisätään kysymyksen 15a vastauksen perustelujen toiseen kappaleeseen seuraavasti:

raavasti: "Kapitaatorahoitus voi aiheuttaa syrjivän valinnan, koska tuotajilla on lukuisia keinoja valita rekisteriinsä niitä ihmisiä, joiden sairastumisriski on pieni."

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Jukka Ihanus, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Hannu Tuominen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Tuomas Tuure

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1).

Asiassa jätettiin seuraavat eriävät mielipiteet:

Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät eriävät mielipiteet äänestyksien 8 ja 15 tuloksista.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 249

**V 22.3.2017, Katajanokan maanalaisen pysäköintilaitoksen asema-
kaavan muuttaminen (nro 12333)**

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen, Tatu Rauhamäki

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Kiv-
vekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 8. kaupunginosan (Katajanokka)
korttelin 184, osan korttelista 8025, osan korttelista 8151, kortteleiden
8186 - 8189 sekä katu- ja satama-alueiden maanalaisten tilojen ase-
makaavan muutoksen 27.1.2015 päivätyn piirustuksen numero 12333
mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Tiivistelmä

Kaavamuutosalue sijaitsee Katajanokan makasiinien alueella Katajano-
kan eteläisen rannan tuntumassa, matkustajaliikennesataman läheisyy-
dessä. Hanke sijoittuu usean korttelin alueelle. Asemakaavan muutos
koskee maanalaista aluetta, jota rajaavat pääosin Satamakatu, Kruunu-
vuorenkatu, Mastokatu ja Katajanokanlaituri.

Asemakaavan muutos mahdollistaa maanalaisen pysäköintilaitoksen sekä sen ajoluiskan ja tarvittavien pysty-yhteyksien rakentamisen Katajanokalle. Laitoksen tilat koostuvat pysäköintitiloista ja niitä palvelevista teknisistä tiloista. Pysäköinti sijoittuu kahteen vierekkäiseen yksikerroksiseen halliin. Hallin alin lattiataso on noin tasolla -23.

Pysäköintilaitokseen on suunniteltu yksi maanpinnalle johtava ajoyhteys, joka sijaitsee purettavan huoltoaseman ja vanhan öljysäiliön tontilla Elokuvasäätiön rakennuksen takana. Ajo Kanavakadulle/Kanavakadulta tapahtuu pitkin kaksisuuntaista sisään- ja ulosajoluiskaa tontille rakennettavan kaupunkiaukion kautta. Kortteliin on valmisteilla asemakaavamuutos toimisto- ja/tai liikerakennuksen sijoittamiseksi kortteliin, jolloin pysäköintilaitoksen luiskan ja pysty-yhteyden voisi integroida rakennukseen.

Kaavaratkaisun toteuttaminen selkiyttää pysäköintimahdollisuuksia Katajanokan alueella. Pysäköintilaitoksen liittymän sijainti Kanavakadulla keskittää pysäköintiliikennettä alueen kokoojakadulle ja todennäköisesti vähentää pysäköintiliikennetarvetta alueen tonttikaduilla. Pysäköintilaitos edistää alueen yritysten toimintamahdollisuuksia parantamalla niiden saavutettavuutta yksityisautolla. Maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamisella ei ole kaupunkikuvallisia vaikutuksia maanpinnalle nousevia pysty-yhteyksiä ja ajoluiskaa lukuun ottamatta.

Kaavamuutos ei toteutuessaan vaikuta maanpäällisten kiinteistöjen ja muiden alueiden asemakaavatilanteeseen, lukuun ottamatta purettavan huoltoaseman ja vanhan öljysäiliön tonttia (kortteli 8189, tontti 4) ja ulkoasiainministeriön itäpuolista aukiota, joille ajoluiska, pysty-yhteydet sekä tulo- ja poistoilmakuilut sijoittuvat. Korttelin 8189 tontille 4 on tekeillä maanpäällinen asemakaavamuutos.

Muutosalueen pinta-ala on 54 372 m². Pysäköintilaitoksen tiloille suojavyöhykkeineen on varattu 42 386 m² ja ajoluiskalle 10 357 m². Maanpäällisten pysty-kuilurakennelmien yhteenlaskettu ala on 712 m². Pysäköintilaitos mitoitetaan 500 autolle.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaavaratkaisu on myös uuden yleiskaavan mukainen.

Suunnittelualue sijaitsee kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti merkittävässä Katajanokan vanhassa osassa. Katajanokan rakennuskanta heijastaa alueen rakentumista valtion laitosten, satamatoimintojen ja asumisen tarpeisiin. Eteläsatamaan avautuvassa kaupunkikuvassa

sa etualalla on matalien, punatiilisten makasiinien rakennusrivi, joiden takana on korkeampien makasiinirakennusten rintama. Kanavakadun varren varastorakennuksia on rakennettu 1800-luvun lopulta 1950-luvulle. Alueen vanhoja makasiinirakennuksia on muutettu muun muassa hotelleiksi ja kongressikeskuksiksi.

Alueella on voimassa useita eri asemakaavoja vuosilta 1894 - 2002. Voimassa olevissa asemakaavoissa korttelit ovat pääosin liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta.

Asemakaavan toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia, sillä maanalainen pysäköintilaitos toteutetaan kokonaisuudessaan yksityisenä hankkeena.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Maanalainen alue sijoittuu pääosin Helsingin kaupungin tai hankkeen osapuolten suoraan tai välillisesti omistamien kiinteistöjen alapuolelle. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut kirjeitse yhteensä yksitoista mielipidettä koskien osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä asemakaavan muutosluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse. Saa- duissa kirjallisissa mielipiteissä on tuotu esiin kriittisen palautteen lisäksi suunnitelmasta löydettyjä positiivisia seikkoja. Pysäköintilaitos katsotaan tervetulleeksi ja välttämättömäksi ja siitä katsotaan hyötyvän sekä kongressitilaisuuksien, matkustajaliikenteen että asukkaiden. Kritiikkiä esitettiin erityisesti laitoksen käyttäjäkuntaan, ajoramppien ja jalankulun pysty-yhteyksien sijaintiin, liikenteellisiin vaikutuksiin ja rakentamisaikaisiin vaikutuksiin liittyen.

Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon jatkosuunnittelussa ja kaavaehdotusta valmisteltaessa sekä täydentämällä yleissuunnitelmaraporttia.

Asemakaavan muutosehdotus oli julkisesti nähtävillä 6.3. - 9.4.2015. Ehdotuksesta on tehty yhdeksän muistutusta.

Muistutukset

Muistutuksissa pysäköintilaitoksen katsottiin lisäävän pysäköintipalveluiden saatavuutta alueella ja kaavaehdotuksen parantavan laitoksen kaupunkikuvallisia sovittamismahdollisuuksia aiempiin suunnitelmiin

verrattuna. Myös ajoluiskan sijainnin katsottiin parantuneen. Kritiikkiä esitettiin erityisesti laitoksen käyttäjäkuntaan, ajoramppien ja jalankulun pysty-yhteyksien sijaintiin, liikenteellisiin vaikutuksiin ja rakentamisai-
kaiisiin vaikutuksiin liittyen. Lisäksi kyseenalaistettiin kaavaprosessin ja valmistelun lainmukaisuus.

Muistutuksiin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helen Oy:n, Helsingin Sataman, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), liikennelaitos-liikelaitoksen (HKL), kaupunginmuseon, kiinteistölautakunnan, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot.

ELY-keskus pitää tärkeänä arvokkaan kulttuuriympäristön ja rakennusten arvon huomioimista pysäköintilaitoksen maanpäällisten rakenteiden ja rakennelmien sijoittamisessa ja katsoo kaavamääräykset näiltä osin riittäviksi. Samoin merivesitulvan mitoituskorkeustaso on riittävä ja meritulvaan liittyvät kaavamääräykset asianmukaiset. Ajoluiskan osalta meritulvaan on varauduttava ottaen huomioon alin suositeltava rakentamiskorkeus ensisijaisesti niin, että luiskan yläosassa ajoradan pinnan taso on riittävän korkealla ja mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee tunnelin suuaukon sulkemiseen varautua kiinteillä tilapäisillä tulvasuojelurakenteilla.

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että katujen alaisten tilojen ja rakenteiden suunnittelussa on tehtävä yhteistyötä rakennusviraston kanssa ja otettava huomioon katujen kantavuusvaatimukset sekä rakenteiden mitoitus ja tilatarpeet. Myös rakenteiden sovittaminen kaupunkirakenteeseen tulee tehdä yhteistyössä rakennusviraston kanssa. Ilmastointikanavat ja muut maanpäälle sijoitettavat rakenteet tulee sovittaa kaupunkikuvaan ja mieluiten integroida oleviin rakennuksiin tai rakennelmiin. Asemakaavan yhteydessä on syytä suunnitella julkisen katutilan vapauttamista entistä enemmän jalankulun, pyöräilyn ja istutusten tarpeisiin, erityisesti raitiotien välittömässä läheisyydessä. Liikennesuunnitelmassa on huomioitava matkustajasataman liikenne ja riittävä liikenteenohjaus. Kansirakenteiden päällisten kasvualustojen mitoitus ja kansirakenteiden kantavuusvaatimukset tulisi tutkia kaavoitusvaiheessa. Joiltain osin on tarvetta korottaa esteettömyysvaatimusta, koska pysäköintilaitos on julkinen palvelu, jonka tulee olla esteettömyyden erikoistason palvelua ja kaikkien helposti saavutettavissa.

Pelastuslautakunta toteaa, että kolmannen poistumis- ja sammutusreit-
tinä palvelevan pysty-yhteyden toteuttaminen samanaikaisesti pysä-

köintilaitoksen kanssa tulee varmistaa. Pystykuiluissa on huomioitava tarpeelliset tilavaraukset toimivan ja riittävän savunpoiston varmistamiseksi. Pysäköintilaitoksen kantavat rakenteet tulee toteuttaa vähintään luokkaan R120 pelastustoiminnan edellytysten ja riittävän paloturvallisuuden varmistamiseksi. Pysäköintilaitoksen suunnittelua on tehtävä tiiviissä yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa pelastustoimen edellytysten varmistamiseksi ja riittävän paloturvallisuuden saavuttamiseksi.

Ympäristölautakunta katsoo, että pysäköintilaitoksen myötä maan päältä vapautuva pysäköintitila tulisi osoittaa muuhun käyttöön. Pysäköintilaitoksen liittymän sijainti Kanavakadulla keskittää pysäköintiliikennettä alueen kokoojakadulle ja todennäköisesti vähentää pysäköintiliikennetarvetta alueen tonttikaduilla. Pysäköintilaitoksen jatkosuunnittelussa tulisi edellyttää tilan soveltuvuus myös kaasuhenkilöautoille ja varata latauspaikkoja sähköautoille.

HSY toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Mikäli pysäköintilaitoksen rakentaminen edellyttää yleisten vesihuoltolinjojen siirtoja tulee johtosiirrot suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä ja sen kustannuksella.

Helsingin Satama Oy vaatii terminaaliliikenteen huomioon ottamista niin, ettei tälle aiheudu haittaa lopputilanteessa tai rakentamisaikana sekä Katajanokan sillan toimivuuden ja liikennevalo-ohjauksen tehostamista. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn reittien sujuvuuteen ja jatkuvuuteen. Helsingin Satama Oy katsoo, että hankkeeseen ryhtyvän on vastattava alueen rakennettavuudesta ja kunnostamisesta ja että kaavatyössä tulee tarkastella kaava-alueen aiheuttamat ympäristövaikutukset.

Kaupunginmuseo katsoo, että esillä olevassa Katajanokan pysäköintilaitoksen asemakaavan muutosehdotukseen on liitetty runsaasti määräyksiä, joilla pyritään varmistamaan maan pinnalla näkyvien rakenteiden ja rakennelmien sovittaminen kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäröivään kaupunkitilaan. Kaupunginmuseo esittää kuitenkin huolensa määräyksestä, jolla annetaan kaava-alueella sijaitseville kiinteistöille mahdollisuus sijoittaa pysäköintihallista rakennukseen johtava porras- tai hissikuilu. Kaava-alueella sijaitsee useita kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviä rakennuksia, joiden arvokkaisiin sisätiloihin puuttumisen esillä oleva asemakaavaehdotus mahdollistaisi. Kahta rakennusta lukuun ottamatta kaikki suunnittelualueen rakennukset on suojeltu erilaisin sr-määräyksin tai alueellisin sr-määräyksin 1980- ja 1990-luvulla laadituissa asemakaavoissa. Kaupunginmuseo korostaa, että kyseiset rakennukset ovat kokonaisuuksia, joiden arvo ei liity pelkästään niiden ulkoasuun, vaan myös sisätiloihin, alkuperäisiin rakenteisiin ja yksityiskohtiin.

Helen Sähköverkko Oy:llä, Helen Oy:llä, kiinteistölautakunnalla ja liikennelaitos-liikelaitoksella ei ole muutosehdotukseen huomautettavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Muistutukset ja lausunnot eivät anna aihetta muuttaa asemakaavan muutosehdotusta. Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden sekä päivitetty lähtötietojen ja esteettömyysvaatimusten osalta.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 10.2.2015 (26 §) esittää kaupunginhallitukselle asemakaavan muutoksen hyväksymistä ja samalla lautakunta päätti kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa selvittämään pysäköintiä Katajanokalla maanpäällä, jolloin tulee selvittää mahdollisuuksia varata citylogistiikan periaatteiden mukaan tilaa tilapäiseen pysähtymiseen, talvella vuoropysäköintiin tai viikoittaiseen siivouspäivään sekä mahdollisuutta Luotsikadun muuttamiseen pihakaduksi yhden korttelin osalta.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12333 kartta, päivätty 27.1.2015
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12333 selostus, päivätty 27.1.2015, tarkistettu 20.9.2016, päivitetty Ksk:n 20.9.2016 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 27.1.2015, täydennetty 20.9.2016 ja asukastilaisuuden muistio 30.9.2014
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta

2 Ilmakuva
3 Havainnekuva 27.1.2015

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin Satama Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kiinteistölautakunta
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.09.2016 § 282

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Ksv 0796_1, karttaruutu H3, R1

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 27.1.2015 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12333 hyväksymistä ja ettei tehdyt muistutukset ja annetut lausunnot anna aiheita muutoksiin. Asemakaavan muutos koskee 8. kaupunginosan (Katajanokka) maanalaisia tiloja: kortteli 184, osa korttelista 8025, osa korttelista 8151, korttelit 8186–8189 sekä katu- ja satama-alueet.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

10.02.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

27.01.2015 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Milla Nummikoski, arkkitehti, puhelin: 310 37477
milla.nummikoski(a)hel.fi
Janne Prokkola, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37233
janne.prokkola(a)hel.fi
Taneli Nissinen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37447
taneli.nissinen(a)hel.fi
Raila Hoivanen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37482
raila.hoivanen(a)hel.fi
Juha-Pekka Turunen, vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 310 37403
juha-pekka.turunen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 1.8.2016

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 26.5.2016

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon kannanottoa Katajanokan maanalaista pysäköintilaitosta koskevan asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustetävönsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Kaupunginmuseo on antanut lausuntonsa Katajanokan pysäköintilaitoksen asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma- vaiheessa 1.10.2014. Tuolloin kaupunginmuseo totesi, että asemakaavan muutos koskee pääosin maanalaista tilaa, joskin painotti, että maanalaisten pysäköintilaitoksen aiheuttamien muutosten sopivuus olemassa olevaan kaupunkitilaan ja -rakenteeseen tulee varmistaa riittävän kaavamääräyksin. Uusien maanpäällisten rakennelmien paikat tulee tutkia tarkkaan ja myös suunnittelun ja toteutuksen laatuun tulee panostaa.

Asemakaavaehdotuksen mukaisesti pysäköintilaitoksen maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska tulee sijoittaa Kanavakadun lounaispuolella sijaitsevaan kortteliin 8189 ja ajoluiskasta on järjestettävä yhteys Kanavakadulle. Kanavakadun varteen on myös esitetty rajaus maanalaiselle tilalle, johon saa sijoittaa maan pinnalle johtavan porras- ja / tai hissikuilun ja pysäköintilaitoksen poistoilmakuilun sekä tuloilmakuilun suojavyöhykkeineen. Määräyksen mukaisesti ajoluiskan ja sen yhteyteen sijoittuvan sisäänkäyntirakennuksen edustalle tulee rakentaa luonnonkivipintainen aukionluonteinen oleskelualue. Myös Satamakadun ja Ulkoasiainministeriön väliselle pienelle katuaukiolle on esitetty vastaava aluevaraus pysty-yhteyksille. Määräyksiin mukaan Satamakadun varren katuaukio tulee kunnostaa erillisen suunnitelman mukaan korkeatasoiseksi, yhtenäiseksi ja turvalliseksi kokonaisuudeksi. Lisäksi Satamakadun varren puurivi tulee säilyttää ja puille varata riittävä kasvualusta. Maanpinnalle johtavia pysty-yhteyksiä, ajoluiskaa ja hormeja koskevia määräyksiä niiden sovittamisesta kaupunkitilaan ja -kuvaan sekä olemassa oleviin rakennuksiin samoin kuin niiden ulkoasun laadukkuudesta ja soveltumisesta kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön.

Edellä mainittujen pysty-yhteyksien, niihin liittyvien rakennelmien ja niiden ulkoasua koskevien määräysten lisäksi asemakaavaehdotuksessa on erillinen määräys, jonka mukaan kaikilla korttelialueilla saa kiinteistönomistajan luvalla sijoittaa yleisestä pysäköintilaitoksesta rakennukseen johtavan porras- tai hissikuilun suojavyöhykkeineen. Näiden rakenteet tulee integroida olemassa oleviin rakennuksiin hienovaraisesti sovittaen ja rakennuksen kulttuurihistorialliset arvot huomioon ottaen.

Aivan kuten kaupunginmuseo aiemmassa lausunnossaan esitti, nyt esillä olevassa Katajanokan pysäköintilaitoksen asemakaavan muutosehdotukseen on liitetty runsaasti määräyksiä, joilla pyritään varmistaa

maan pysäköintilaitokseen liittyvien, maan pinnalla näkyvien rakenteiden ja rakennelmien sovittaminen kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäröivään kaupunkitilaan suunnittelun, materiaalien ja toteutuksen laadukkuudella. Erikseen määritellyt pysty-yhteyksien ja ajorampin paikat pitkälti noudattavat osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa esillä ollutta ratkaisua, jota kaupunginmuseo piti riittävin määräyksiin mahdollisena.

Kaupunginmuseo esittää kuitenkin huolensa määräyksestä, jolla annetaan kaava-alueella sijaitseville kiinteistöille mahdollisuus sijoittaa pysäköintihallista rakennukseen johtava porras- tai hissikuilu. Kaava-alueella sijaitsee useita kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviä rakennuksia, joiden arvokkaisuus sisätiloihin puuttumiseen esillä oleva asemakaavaehdotus mahdollistaisi: arkkitehti Selim A. Lindqvistin vuonna 1905 suunnittelema Ankkurikatu 5, arkkitehti Gustaf Nyströmin vuonna 1898 suunnittelema Kanavakatu 6 eli Tulli- ja pakkahuone, arkkitehti Georg Jägerroosin KK-rakennusosastolla vuonna 1929 suunnittelema Kanavakatu 5 ja arkkitehti Elia Heikelin vuonna 1898 suunnittelema Kanavakatu 7, arkkitehti Selim A. Lindqvistin vuonna 1912 ja arkkitehti Lars Sonckin vuonna 1912-1929 suunnittelema ja vuosina 1989-1992 hotelliksi muutettu Kanavakatu 8 ja arkkitehti Elia Heikelin vuonna 1897 ja vuonna 1896 suunnittelemat Kanavakatu 5 ja Kanavakatu 12. Kanavakatu 5:ä ja Tulli- ja pakkahuonetta lukuun ottamatta kaikki suunnitteluala-ueen rakennukset on suojeltu erilaisin sr-määräyksiin tai alueellisiin smääräyksiin 1980- ja 1990-luvulla laadituissa asemakaavoissa. Kaupunginmuseo korostaa, että kyseiset rakennukset ovat kokonaisuuksia, joiden arvo ei liity pelkästään niiden ulkoasuun, vaan myös sisätiloihin, alkuperäisiin rakenteisiin ja yksityiskohtiin.

Suunnitteluala-ue kuuluu Museoviraston inventoinnissa valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) arvotettuun kokonaisuuteen Katajanokan vanha osa. Lisäksi alue sijaitsee maakunnallisesi arvokkaassa kulttuuriympäristössä ja voimassa olevassa Helsingin yleiskaava 2002:ssa kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi määritellyllä alueella, jota tulee kehittää siten, että sen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Toimittaessa kulttuurihistoriallisesti näin arvokkaassa ja monella tasolla arvotetussa rakennetussa ympäristössä ja kokonaisuudessa vaaditaan kaikilta hankkeeseen ryhtyviltä ymmärrystä toimintaympäristöstään ja sen asettamista erityisvaatimuksista ja rajoituksista, jotta ympäristöön ja rakennuksiin kohdistettavat muutokset pysyvät riittävän hienovaraisina. Tämä vaatii erityistä valveutuneisuutta myös hankkeissa mukana olevilta viranomaisilta ja muilta toimijoilta.

1.10.2014 Lausunto annettu

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 28.04.2015 § 207

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Kiinteistökartta 63/672 498 ja 63/672 497; Kruunuvuorenkatu 2-6, Kanavakatu 1-5 ja Kanavakatu 6

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Helsingin kaupungin 8. kaupunginosan (Katajanokka) maanalaisen pysäköintilaitoksen asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12333 seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus on 17.11.2014 (1215 §) varannut alueen YIT Rakennus Oy:lle pysäköintilaitoksen suunnittelua varten 31.12.2016 asti. Asemakaavan muutosehdotus on kaupunginhallituksen varauspäätöksen mukainen. Kiinteistölautakunta pitää hanketta tarkoituksenmukaisena ja puoltaa asemakaavan muutosehdotusta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Ilkka Aaltonen, johtava tonttiasiamies, puhelin: 310 36441
ilkka.aaltonen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 21.04.2015 § 190

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavamuutos mahdollistaa maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamisen Katajanokalle.

Katujen alaisten tilojen ja rakenteiden suunnittelussa ja mitoituksessa on tehtävä yhteistyötä rakennusviraston kanssa. Suunnittelussa on otettava huomioon katujen kantavuusvaatimukset sekä rakenteiden oikea mitoitus ja tilatarpeet. Rakenteiden sovittaminen kaupunkirakenteseen tulee tehdä yhteistyössä rakennusviraston kanssa.

Ilmastointikanavat ja muut maanpäälle sijoitettavat rakenteet tulee sovittaa kaupunkikuvaan ja mieluiten integroida oleviin rakennuksiin tai rakennelmiin. Asemakaavan yhteydessä on syytä suunnitella julkisen katutilan vapauttamista entistä enemmän jalankulun, pyöräilyn ja istutusten tarpeisiin, erityisesti raitiotien välittömässä läheisyydessä. Myös logistiikan tilapäisen pysäköinnin tarpeet tulee ottaa huomioon.

Puurivit kaava-alueella tulee merkitä ohjeelliseksi. Osa nykyisestä katu-
puurivistä on kaava-alueella. Kansirakenteiden päällisten kasvualustojen mitoitus ja kansirakenteiden kantavuusvaatimukset tulisi tutkia kaavoitusvaiheessa. Täysimittaisen puurivin toteuttaminen kansirakenteiden päälle vaatii vahvoja kansirakenteita, mikä lisää katuviheralueen rakentamis- ja ylläpitokustannuksia.

Esteettömyys on selostuksessa määritelty "normaaliksi alueeksi". Kaavaselostuksissa tulee käyttää Helsingin esteettömyysstrategian mukaista esteettömyysluokitusta. Keskusta-alueet ja kävelykatualueet on määritelty esteettömyyden erikoistason alueiksi. Kaavaselostukseen tulee korjata kaava-alue vähintään esteettömyyden perustason alueeksi. Joiltain osin on tarvetta myös korottaa esteettömyysvaatimusta. Pysäköintilaitos on julkinen palvelu, jonka tulee olla esteettömyyden erikoistason palvelua ja kaikkien helposti saavutettavissa.

Aluesuunnitelman laadinnan yhteydessä asukkailta saatiin runsaasti palautetta matkustajasataman liikenteen ongelmista. Liikennesuunnitelmassa on huomioitava matkustajasataman liikenne ja riittävä liikenteenohjaus.

Pysäköintilaitoksen toteuttamisesta aiheutuvat muutoskustannukset kuuluvat hankkeelle.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutoksen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Käsittely

21.04.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Jussi Heinämies: Lisätään lausuntoehdotuksen kappaleen 4 loppuun:

Asemakaavan yhteydessä on syytä suunnitella julkisen katutilan vapauttamista entistä enemmän jalankulun, pyöräilyn ja istutusten tarpeisiin, erityisesti raitiotien välittömässä läheisyydessä. Myös logistiikan tilapäisen pysäköinnin tarpeet tulee ottaa huomioon.

Kannattajat: Pörrö Sahlberg

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausuntoehdotuksen kappaleen 4 loppuun: Asemakaavan yhteydessä on syytä suunnitella julkisen katutilan vapauttamista entistä enemmän jalankulun, pyöräilyn ja istutusten tarpeisiin, erityisesti raitiotien välittömässä läheisyydessä. Myös logistiikan tilapäisen pysäköinnin tarpeet tulee ottaa huomioon.

Jaa-äännet: 4

Maria Landén, Jarmo Nieminen, Dennis Pasterstein, Mariam Rguibi

Ei-äännet: 5

Jussi Heinämies, Henrik Nyholm, Eija Paananen, Pörrö Sahlberg, Maija Wirén

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 5-4 lautakunta hyväksyi Heinämiehen vastaehdotuksen.

14.04.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 14.04.2015 § 156

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Kaavan toteuttaminen tuo lisää pysäköintitilaa Katajanokan alueelle, jolloin alueen pysäköintiä siirtyy pois maan päältä. Tällöin vapautuva pysäköintitila tulisi osoittaa muuhun käyttöön. Pysäköintilaitoksen liittymän sijainti Kanavakadulla keskittää pysäköintiliikennettä alueen ko-

koojakadulle ja todennäköisesti vähentää pysäköintiliikennetarvetta alueen tonttikaduilla.

Liikenteen ympäristö- ja ilmastovaikutusten vähentämiseksi kaupungin tulisi edistää autokannan uusiutumista vähäpäästöisemmiksi. Esimerkiksi kaasu-ajoneuvojen, erityisesti biokaasua käyttävien, päästöt ovat pienempiä kuin tavanomaisilla bensiini- ja dieselautoilla. Kaasuhenkilöautojen kohdalla on ilmennyt niiden houkuttelevuutta vähentävänä ongelmana. Kaikkien maanalaisten pysäköintilaitoksien suunnittelussa ei ole huomioitu kaasuajoneuvojen vaatimia turvallisuustekijöitä, jolloin kaasuautojen pysäköinti on kielletty rakennusluvassa. Parkkihallien muuttaminen jälkikäteen kaasuautoille soveltuviksi on hyvin hankalaa. Siten pysäköintilaitoksen jatkosuunnittelussa tulisi edellyttää tilan soveltuvuus myös kaasuhenkilöautoille. Lisäksi parkkihalliin tulisi varata la-
tauspaikkoja sähköautoille.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 14.04.2015 § 54

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Katajanokan (8.ko) maanalaisen pysäköintilaitoksen asemakaavan muutoksesta nro 12333.

Kaavaselostuksessa esitetyn kolmannen porrasyhteyden, joka palvelee poistumis- ja sammutusreitteinä, toteuttaminen samanaikaisesti pysäköintilaitoksen kanssa tulee varmistaa.

Pystykuiluissa on huomioitava tarpeelliset tilavaraukset toimivan ja riittävän savunpoiston varmistamiseksi.

Pysäköintilaitoksen kantavat rakenteet tulee toteuttaa vähintään luokkaan R120 pelastustoiminnan edellytysten ja riittävän paloturvallisuuden varmistamiseksi. Pysäköintilaitos on kooltaan suuri ja sijaitsee syväällä maan alla.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Pysäköintilaitoksen suunnittelua on tehtävä tiiviissä yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa pelastustoimen edellytysten varmistamiseksi ja riittävän paloturvallisuuden saavuttamiseksi.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Kimmo Kartano, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0403514306
kimmo.kartano(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 2.3.2015

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt HKL:ltä kannanottoa koskien asemakaavan muutosta Katajanokan makasiinien alueella. Suunnittelualue sijaitsee Katajanokan eteläisen rannan tuntumassa, matkustajaliikennesataman läheisyydessä. Hanke sijoittuu usean korttelin alueelle. Asemakaavan muutos koskee aluetta, jota rajaavat pääosin Satakatu, Kruunuvuorenkatu, Mastokatu ja Katajanokanlaituri. Asemakaavan muutos mahdollistaa maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamisen Katajanokalle. Kaavamuutos ei toteutuessaan vaikuta maanpäällisten kiinteistöjen asemakaavatilanteeseen, lukuun ottamatta pysäköintilaitoksen sisään- ja ulosajoramppeja ja muita pysty-yhteyksiä.

Suunnittelualueen reunalla (Kanavakatu, Kruunuvuorenkatu, Mastokatu) kulkee raitiotielinja. Suunnittelualueen pohjoisreunalle sijoittuu maanalaiseen yleiskaavaan merkitty metrolinjan suunnitelmavaraus.

Liikennelaitos on aiemmin lausunut 23.10.2014 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa:

Kallioparkin rakentamisen aikaisissa liikennejärjestelyissä tulee huomioida raitiovaunuliikenteen esteetön liikennöinti. Ajoneuvoliikenteen sisään- ja ulostuloramppien sijoittamisessa huomioitava, että tarpeettomia ruuhkia ei synny katualueelle, jossa on raitiotielinjasto. Yleiskaavaan merkitty metrolinjan vaatima tila on huomioitava Kallioparkin suunnittelussa yleiskaavan mukaisesti. Kulkuyhteydet maanalaisesta pysäköintilaitoksesta mahdollisesti myöhemmin toteutettavalle metroasemalle tulee ottaa huomioon suunnittelun tässä vaiheessa.

Ksv:n laatiman vuorovaikutusraportin mukaan rakentamisaikaisissa ja lopputilanteen mukaisissa järjestelyissä huomioidaan raitiovaunuliikenne alueen reunalla. Metrolinjan varaus on teknisesti huomioitu suunnit-

telmassa ja kulkuyhteydet mahdolliselle metroasemalla on järjestettävissä. Liikennelaitoksella ei ole lisähuomautettavaa kaavasta.

23.10.2014 Lausunto annettu

Lisätiedot

Jaakko Laurila, projekti-insinööri, puhelin: 310 22691
jaakko.laurila(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitos 24.10.2014

Helsingin Satama esittää mielipiteenään seuraavaa

Asemakaavan muutos mahdollistaa maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamisen Katajanokalle. Suunnittelualue sijaitsee Katajanokan makasiinien alueella Katajanokan eteläisen rannan tuntumassa, matkustajaliikennesataman läheisyydessä. Hanke sijoittuu usean korttelin alueelle ja asemakaavan muutos koskee aluetta, jota rajaavat pääosin Satamakatu, Kruunuvuorenkatu, Mastokatu ja Katajanokanlaituri.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on vastata pysäköintitarpeeseen Katajanokalla ja siten parantaa alueen yrittäjien ja muiden toimijoiden olosuhteita. Hankkeen toteutuminen lisäksi vapauttaa nykyisellään pysäköintikäytössä olevaa tilaa kadunvarsilta ja ranta-alueilta ja vähentää alueella pysäköintipaikkaa etsivää liikennettä. Kaavamuutos ei toteutuessaan vaikuta maanpäällisten kiinteistöjen asemakaavatilanteeseen, lukuun ottamatta pysäköintilaitoksen sisään - ja ulosajoramppeja ja muita pysty-yhteyksiä, joiden sijainnit määritellään kaavatyön edetessä. Pysäköintilaitos tulee olemaan myös sataman matkustajien ja alueen asukkaiden käytettävissä.

Pysäköintilaitos mitoitetaan 500 autolle. Kaksisuuntaista sisään- ja ulosajoramppia esitetään alustavasti nykyiselle huoltoaseman tontille, josta on suunniteltu ajoyhteys Kanavakadulle. Pysty-yhteyksiä laitoksesta maanpinnalle hissein ja portain tutkitaan jatkosuunnittelun yhteydessä. Pysäköinti sijoittuu kahteen vierekkäiseen yksikerroksiseen halliin. Hallin alin lattiataso on noin tasolla -23. Suunnittelualueella sijaitsee käytöstä poistettu maanalainen öljyvarasto sekä polttoaineasema, joiden vaikutusta maaperään selvitetään asemakaavan valmistelun edetessä.

Asemakaavan muutosluonnos on voimassa olevan yleiskaavan ja maanalaisen yleiskaavan mukainen. Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009, Katajanokan vanha

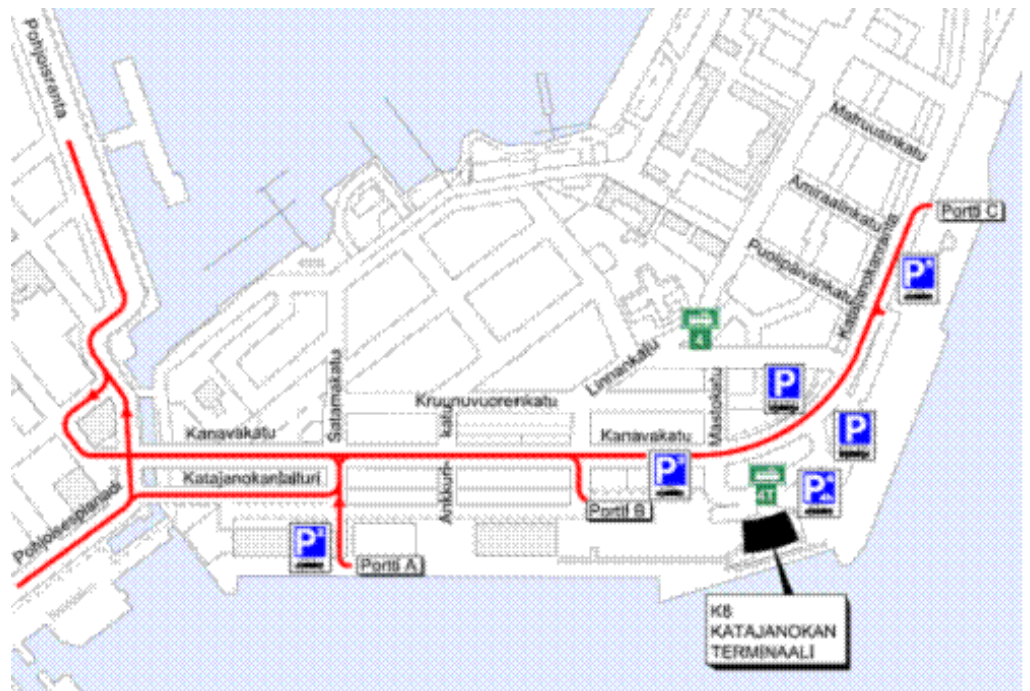

osa).

Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee ottaa huomioon se, että Helsingin Sataman Katajanokan terminaaliin saapuva ja terminaalista lähtevä ajoneuvoliikenne ohjataan Kanavakatua ja Katajanokanlaituria pitkin. Pysäköintihankkeen liikennejärjestelyt on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei niistä aiheudu haittaa sataman liikenteelle. Jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä huomiota myös alueen joukkoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun reittien sujuvuuteen ja jatkuvuuteen.

Myös pysäköintihallin rakentamisen aikaiset liikennejärjestelyt tulee toteuttaa siten, ettei niistä koidu merkittävää haittaa terminaaliin saapuvalla tai sieltä lähtevälle liikenteelle, liikennemuodosta riippumatta. Entisen öljysäiliön yläpuolella on Helsingin Sataman pysäköintialue, joka palvelee sekä matkustajia että Vanhaa Satamaa. Pysäköintimahdollisuus tulisi säilyttää mahdollisimman pitkään, myös rakentamisen aikana.

Edellä esitettyyn viitaten Helsingin Satamalla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lisätiedot

Satu Aatra, suunnittelupäällikkö, puhelin: +358931033527
satu.aatra(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 30.9.2014

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Kiinteistöviraston geotekninen osasto pitää asemakaavan muutoksen mahdollistavan Katajanokan pysäköintilaitoksen rakentamista kannatettavana.

Suunnittelussa tulee tämänhetkisen käsityksen mukaan ottaa huomioon tulvakorkeus +3,3 (N2000).

Asemakaavamuutoksen pohjana oleva suunnitelma sisältää yhden ajotunnelin. Osasto näkisi myönteisenä lisäksi toisen, luoteeseen sijoittuvan ajotunnelin kannatettavana, mikäli se hankkeen reunaehtojen kannalta vain on mahdollista.

Lisätiedot

Pekka Holopainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 37826
pekka.holopainen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 26.9.2014

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Taustaa

Kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan asemakaavan muutosta Katajanokan makasiinien alueelle. Suunnittelualue sijaitsee Katajanokan eteläisen rannan tuntumassa, matkustajaliikennesataman läheisyydessä. Hanke sijoittuu usean korttelin alueelle. Asemakaavan muutos koskee aluetta, jota rajaavat pääosin Satamakatu, Kruunuvuorenkatu, Mastokatu ja Katajanokanlaituri. Asemakaavan muutos mahdollistaa maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamisen Katajanokalle. Kaavamuutos ei toteutuessaan vaikuta maanpäällisten kiinteistöjen asemakaavatilanteeseen, lukuun ottamatta pysäköintilaitoksen sisään- ja ulosajoramppeja ja muita pysty-yhteyksiä, joiden sijainnit määritellään kaavatyön edetessä.

Kannanotto

Maanalainen pysäköintitila helpottaa keskustan pysäköintiä. Suunnittelussa tulee huomioida uuden pysäköintitilan vaikutukset liikennemääriin ja liikennejärjestelyihin. Matkustajasataman liikenne tulee huomioida liikennejärjestelyjä suunniteltaessa. Rakentamisen aikaiset liikennejär-

jestelyt tulee suunnitella jo kaavavaiheessa. Matkustajasataman liikenne tulee ohjata pois asuntokadulta.

Alueen pysäköintipaikkojen siirtyessä pääsääntöisesti maan alle, on mahdollista suunnitella alueen katutiloja osittain uudelleen ja osoittaa mahdollisesti nykyisiä pysäköintitontteja ja -alueita muuhun käyttöön.

Maanalaiseen rakentamiseen liittyy aina myös maanpäällisiä rakenteita. Katajanokka on vanhaa kaupunginosaa ja sen katutilat ovat maise-
makuvassa merkittäviä. Katutiloihin tai puistoihin ei tule sijoittaa rakenteita, jotka heikentävät viihtyvyyttä tai ovat ympäristöönsä sopimattomia. Sisäänajorampit tulee sijoittaa ensisijaisesti tonttialueille. Sisäänajoramppien suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota niiden maisemavaikutusten lieventämiseksi.

Katajanokan maaperän rakennettavuus on osin huono. Maaperän rakennettavuus ja maanalaisten tilojen rakentamisen vaikutukset olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen tulee selvittää asemakaavan laadinnan yhteydessä.

Suunnittelualueella sijaitsee kattava kunnallistekninen verkosto. Pysäköintitilan rakentamisesta johtuvat johtosiirtotarpeet tulee suunnitella jo kaavoitusvaiheessa. Laaja pysäköintitila sijoittuu usean toimijan hallinnoimalle alueelle. Myös hallintokuntarajapinnoissa vaihtuvat vastuut tulee sopia jo kaavamuutosvaiheessa.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Pelastuskomentaja 16.09.2014 § 37

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Päätös

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt 3.10.2014 mennessä pelastuslaitoksen mielipidettä maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamisesta Katajanokan makasiinien alueelle. Asemakaavan muutos koskee aluetta, jota rajaavat pääosin Satamakatu, Kruunuvuorenkatu, Mastokatu ja Katajanokanlaituri.

Pysäköintilaitokseen tulee sijoittaa kolmas pysty-yhteys laitoksen keskivaiheille pelastushenkilöstön toimintaedellytysten ja laitoksen poistumisturvallisuuden toteutumisen varmistamiseksi.

13.03.2017

Pysäköintilaitoksen tulvasuojausjärjestelyjen toimivuus nopeasti etenevässä tulvatilanteessa on varmistettava.

Pysäköintilaitoksen koon ja syväälle maan alle sijoittamisen ja saavutettavuuden vuoksi kantavien rakenteiden tulee olla luokkaa R120.

Pelastuslaitoksella ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lisätiedot

Pekka Ronkainen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 31031238
pekka.ronkainen(a)hel.fi

§ 250

V 29.3.2017, Kyläsaaren opiskelijatalojen ja urheiluhallin asemakaavan muuttaminen (nro 12407)

HEL 2016-004104 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21677 osan tonteista 2, 3 ja 4, tonttien 5 ja 7 sekä katu- ja rautatiealueiden asemakaavan muutoksen 25.10.2016 päivätyn ja 20.2.2017 muutetun piirustuksen numero 12407 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuu uusi kortteli 21678.

Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen

Esittelijä muutti esitystään siten, että esittelijän perusteluista (tiivistelmän ensimmäinen kappale) poistetaan seuraava lause:

"Urheiluhallin ja liikuntatilojen rakentaminen mahdollistaa Espoon Solvalla nykyisin olevan liikunnanohjaajien opetuksen siirtämisen Toukorannan kampusalueelle."

Kaupunginhallitus esitti puheenjohtajan ehdotuksesta yksimielisesti, että asia tuotaisiin käsiteltäväksi kaupunginvaltuuston 29.3.2017 kokoukseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12407 kartta, päivätty 25.10.2016, muutettu 20.2.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12407 selostus, päivätty 25.10.2016, muutettu 20.2.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.10.2016, täydennetty 20.2.2017
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21677 osan tonteista 2, 3 ja 4, tonttien 5 ja 7 sekä katu- ja rautatiealueiden asemakaavan muutoksen 25.10.2016 päivätyn ja 20.2.2017 muutetun piirustuksen numero 12407 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuu uusi kortteli 21678.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee vuonna 2016 valmistuneen Diakonia-ammattikorkeakoulun ympärillä olevaa aluetta, joka sijaitsee Hermannin Kyläsaassa, Kalasataman pohjoisimmassa osassa. Kaavaratkaisu mahdollistaa opiskelija-asuntojen, asuntojen, hotelli- ja majoitustilojen sekä urheiluhallin rakentamisen Kyläsaaren puolelle laajentuneelle Toukorannan kampusalueelle.

Toukorannan kampusalue muodostuu Diakonia-ammattikorkeakoulusta sekä Arabianrannan puolella sijaitsevista Arcada-ammattikorkeakoulusta ja toisen asteen Prakticumista. Kaavaratkaisu vahvistaa osaltaan aluetta voimakkaana osaamiskeskuksena, millä on positiivinen vaikutus myös kantakaupungin elinkeinokehitykseen.

Kampuksen välittömään läheisyyteen tarvitaan lisäksi majoitustiloja, joissa voi majoittaa myös lyhyessä kansainvälisessä vaihdossa käyviä opiskelijoita. Majoituskapasiteetti täytetään muilla hotellivierailta niinä aikoina, kun ei ole kansainvälistä opiskelijavaihtoa. Hotellin toiminta on osa Diakonia-ammattikorkeakoulun opetusohjelmaa. Urheiluhallin ja lii-

kuntatilojen rakentaminen mahdollistaa Espoon Solvallassa nykyisin olevan liikunnanohjaajien opetuksen siirtämisen Toukorannan kampusalueelle.

Kaavaratkaisun myötä kaava-alueen rakennusoikeus kasvaa 12 100 k-m², josta uutta asuntokerrosalaa on 9 600 k-m². Tämän jälkeen kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 15 600 k-m².

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden sekä oikeusvaikutteisen yleiskaavan, uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016), Kalasataman osayleiskaavan ja maanalaisen yleiskaavan mukainen. Lisäksi kaava on Kalasataman pohjoisosalle laaditun Kalasataman pohjoisosan suunnitteluperiaatteiden mukainen (kaupunkisuunnittelulautakunta 12.5.2011).

Alueella on voimassa useita asemakaavoja (vuosilta 1998 - 2014) ja niissä alue on merkitty urheilutoimintoja palvelevien rakennusten korttelialueeksi, toimitilarakennusten korttelialueeksi, autopaikkojen korttelialueeksi sekä katualueeksi. Voimassa olevassa asemakaavassa tontille 21677/5 saa rakentaa urheiluhallin ja liikuntatiloja. Diak-talo sijoittuu kaavaratkaisun myötä muodostuvalle tontille 21678/1.

Katualueiden muutosten (Hermannin rantatie sekä Kyläsaarencatu) kustannukset sekä maaperän esirakentaminen ja puhdistaminen tulevat tehtäviksi jo asemakaavan numero 12223 toteuttamisen seurauksena (12.11.2013). Tämän kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu lisäksi kaupungille noin 0,5 miljoonan euron kustannukset, jotka koostuvat pääosin kunnallistekniikan siirroista.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty tontinhaltijan hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hankijan kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä valmisteluaineistoa koskevia mielipidekirjeitä saapui yksi. Mielipide kohdistui Arcadahallen-kohteen kerroslukumäärään sekä kaava-alueen lähiympäristön liikennekulttuuriin.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 18.11. - 19.12.2016. Ehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, kiinteistöviraston, pelastuslautakunnan, rakennusvalvontaviraston, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot.

Helen Sähköverkko Oy:n lausunto kohdistui tarvittaviin muuntamoiloihin sekä Hermannin rantatien varressa sijaitsevia 2x110 kV Suvilahti - Viikinmäki -kaapeleita koskeviin turvallisuusehtoihin.

Kiinteistöviraston lausunto kohdistui tontin 21677/7 autopaikkajärjestelyistä sopimiseen. Lausunnossa myös todettiin, että kaavaehdotus luo edellytykset lisärakentamiselle ja kaupungin kehittämiseksi, lisää tontin luovutukseen liittyviä tuloja sekä maanarvoa.

Ympäristölautakunnan lausunto kohdistui Hermannin rantatien liikenteestä aiheutuviin melutasoihin mahdollisen katutilan leventämistarpeen jälkeen sekä korkean melutason huomioimiseen asuintilojen suunnittelussa. Lausunnossa kiinnitettiin huomiota myös liikuntatilojen sekä asuintilojen välisten ilma- ja runkoäänten ehkäisemiseen.

Rakennusvalvontavirasto esitti kysymyksen koskien kaavamääräystä asukkaille osoitettavasta melulta suojatusta piha-alueesta.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa ja liikennelaitos-liikelaitos ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka on eritelty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen toiseksi viimeisessä luvussa. Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnitteluviraston tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.03.2017

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12407 kartta, päivätty 25.10.2016, muutettu 20.2.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12407 selostus, päivätty 25.10.2016, muutettu 20.2.2017
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.10.2016, täydennetty 20.2.2017
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 25.10.2016

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Helen Sähköverkko Oy

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Pelastuslautakunta
Rakennusvalvontavirasto
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 20.2.2017

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2016-004104 T 10 03 03

Ksv 3601_5, karttaruutu 676498

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tarkistanut 25.10.2016 päivättyä 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21677 osan tonteista 2,3 ja 4, tonttien 5 ja 7 sekä katu- ja rautatiealueiden (muodostuu uusi kortteli 21678) asemakaavan muutosehdotusta nro 12407. Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti liitteestä ja kaava-selostuksesta.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä kaavaehdotukseen tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien kanssa ja niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Diakonia-ammattikorkeakoulua (valmistunut 2016) ympäröivää aluetta, joka sijaitsee Hermannin Kyläsaarella, Kalasataman pohjoisimmassa osassa. Kaavaratkaisu mahdollistaa opiskelija-asuntojen, asuntojen, hotelli- ja majoitustilojen sekä urheiluhallin rakentamisen Kyläsaaren puolelle laajentuneelle Toukorannan kampusalueelle.

Kaavaratkaisun myötä kaava-alueen rakennusoikeus kasvaa 12 100 k-m², josta uutta asuntokerrosalaa on 9 600 k-m². Tämän jälkeen kokonaisrakennusoikeus on yhteensä 15 600 k-m².

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että alueesta muodostuu merkittävä ja monipuolinen kampusalue.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty tontinhaltijan hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hankijan kanssa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot. Esitetyt huomautukset kohdistuivat tarvittaviin muuntamotiloihin sekä Hermannin rantatien varressa sijaitsevia 2x110 kV Suvilahti–Viikinmäki -kaapeleita koskeviin turvallisuusehtoihin, tontin 21677/7 autopaikkajärjestelyistä sopimiseen ja Hermannin rantatien liikenteestä aiheutuviin melutasoihin mahdollisen katutilan leventämistarpeen jälkeen sekä korkean melutason huomioimiseen asuintilojen suunnittelussa. Myös liikuntatilojen sekä asuintilojen välisten ilma- ja runkoäänten ehkäisemiseen kiin-

nitettiin huomiota. Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Muistutuksia ei esitetty.

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan, osayleiskaavan ja maanalaisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista siten, että se toteuttaa AM-ohjelman asuntotuotantotavoitetta ja edesauttaa Hermannin kaupunginosaa kehittymään monipuolisena. Se myös mahdollistaa liikuntapalveluiden sijoittumista alueelle.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaava-alue on nykyisin työmaa-alueita, jättömaata ja ruderaattipuistoa lukuun ottamatta LPA-alueita. Kaava-alueen väliin on vuodenvaihteessa 2015–2016 valmistunut Diakonia-ammattikorkeakoulu. Välittömään läheisyyteen, Kyläsaarenkujan toiselle puolelle on valmistunut asuin-kerrostaloja vuonna 2012–14. Vieressä on rakennusviraston tukikohta, joka muuttuu asuntoalueeksi vasta Kalasataman rakentamisen loppuvaiheessa 2020-luvulla. Alueen läheisyydessä on laaja Toukolan rantapuisto, joka ulottuu Vanhankaupunginselälle. Vieressä sijaitsee Arabian kauppakeskus, jossa on päivittäistavaramyymälöitä ja erikoisliikkeitä sekä ammattikorkeakoulu Arcada ja ammattikoulu Prakticum ja kierrätyskeskus.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja (vuosilta 1998–2014) ja niissä alue on merkitty urheilutoimintoja palvelevien rakennusten korttelialueeksi, toimitilarakennusten korttelialueeksi, autopaikkojen korttelialueeksi sekä katualueeksi. Voimassa olevassa asemakaavassa tontille 21677/5 saa rakentaa urheiluhallin ja liikuntatiloja. Diak-talo sijoittuu kaavaratkaisun myötä muodostuvalle tontille 21678/1.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä ja lausunnoista sekä vastineet niihin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä 25.10.2016 ja sen jälkeen kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 18.11.–19.12.2016.

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- kiinteistövirasto
- pelastuslautakunta
- rakennusvalvontavirasto
- yleisten töiden lautakunta
- ympäristölautakunta

Helen Sähköverkko Oy:n lausunto kohdistui tarvittaviin muuntamoiloihin sekä Hermannin rantatien varressa sijaitsevia 2x110 kV Suvilah-ti–Viikinmäki -kaapeleita koskeviin turvallisuusehtoihin. Kiinteistöviraston lausunto kohdistui tontin 21677/7 autopaikkajärjestelyistä sopimiseen. Lausunnossa myös todettiin, että kaavaehdotus luo edellytykset lisärakentamiselle ja kaupungin kehittämiseksi, lisää tontin luovutukseen liittyviä tuloja sekä maanarvoa. Ympäristölautakunnan lausunto kohdistui Hermannin rantatien liikenteestä aiheutuviin melutasoihin mahdollisen katutilan leventämistarpeen jälkeen sekä korkean melutason huomioimiseen asuintilojen suunnittelussa. Lausunnossa kiinnitettiin huomiota myös liikuntatilojen sekä asuintilojen välisten ilma- ja runkoäänien ehkäisemiseen. Rakennusvalvontavirasto esitti kysymyksen koskien kaavamääräystä asukkaiden osoitettavasta melulta suojatusta piha-alueesta.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: HKL-liikelaitos.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä ja kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden osalta.

Vuorovaikutusraportti ovat liitteenä.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

Katualueiden muutosten (Hermannin rantatie sekä Kyläsaarenkatu) kustannukset sekä maaperän esirakentaminen ja puhdistaminen tulevat tehtäviksi jo asemakaavan nro 12223 toteuttamisen seurauksena (12.11.2013). Maaperän esirakentaminen ja puhdistaminen sisältää tie- ja katualueiden pohjanvahvistustoimenpiteet.

Asemakaavan nro 12223 toteuttamisesta on arvioitu aiheutuvan kaupungille suurusluokaltaan seuraavanlaisia kustannuksia (alv 0 %, 10/2013):

Katualueet	2,5 milj. euroa
Maaperän esirakentaminen ja puhdistaminen	1,5 milj. euroa
Yhteensä	4,0 milj. euroa

Tämän kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu lisäksi kaupungille suurusluokaltaan seuraavanlaisia kustannuksia (alv 0 %, 9/2016):

Kunnallistekniikan siirrot	0,4 milj. euroa
Pilaantuneiden maiden puhdistaminen	0,1 milj. euroa
Yhteensä	0,5 milj. euroa

Kaupungille kohdistuvat kunnallistekniikan siirtojen kustannukset sisältävät Kyläsaarenkadun uuden katulinjauksen vuoksi tehtävät johtosiirrot. Pilaantuneiden maiden puhdistamisen kustannukset koostuvat korttelin 21678 koillispuolelisen maaperän puhdistamisesta johtosiirtojen vuoksi.

Uutta kaavoitettavaa kerrosalaa kohden kustannuksia aiheutuu yhteensä 290 €/k-m², mukaan lukien asemakaavan nro 12223 toteuttamisen kustannukset. Vain tälle asemakaavalle kohdistuvat kustannukset ovat yhteensä 30 €/k-m².

Uudesta kaavoitettavasta kerrosalasta kaupungille kertyy tuloja rakennusoikeuden myymisestä tai vuokraamisesta.

Lisätiedot

Crista Toivola, arkkitehti, puhelin: 310 37334

crista.toivola(a)hel.fi

Johanna Iivonen, liikenneinsinööri, liikenne, puhelin: 310 37137

johanna.iivonen(a)hel.fi

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, maaperän pilaantuneisuus, puhelin: 310 37250

kaarina.laakso(a)hel.fi

Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, kunnallistekniikka ja tulvantorjunta, puhelin: 310 37251

jouni.kilpinen(a)hel.fi

Helena Färkkilä-Korjus, diplomi-insinööri, pohjaolosuhteet ja esirakentaminen, puhelin: 310 37325

helena.farkkila-korjus(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 14.12.2016

HEL 2016-004104 T 10 03 03

Hermannin rantatie, Kyläsaarenkatu, Kyläsaarenkuja

Arabianrannan eteläosassa ns. Toukorannassa sijaitsee ruotsinkielinen Arcada-Practicum-opiskelijakampus. Kampuksen sijoittumista Arabianrantaan ja Kalasataman pohjoisimpaan osaan Kyläsaareen on pidetty koulutus- ja elinkeinopoliittisista syistä tärkeänä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy:n (jäljempänä Diak) sijoittuminen alueelle, ja sen toimintojen edelleen kehittäminen ja laajentaminen vahvistavat osaltaan aluetta voimakkaana osaamiskeskuksena, millä on positiivinen vaikutus koko itäisen kantakaupungin elinkeinokehitykseen.

Opiskelijamäärien kasvaessa Arcada tarvitsee kiireellisesti lisätiloja opiskelijoille tarjottavaa liikuntahallia (Arcadahallen) ja opiskelija-asuntoja varten. Diak tarvitsee asuntolaa, jossa voisi majoittaa myös lyhyessä kansainvälisessä vaihdossa käyviä opiskelijoita. Muina aikoina majoituskapasiteetti on tarkoitus täyttää muilla hotellivierailla. Lisäksi hotellin toiminta on osa Diakin opetusohjelmaa.

Helsingin kaupunki omistaa kokonaan kaava-alueen.

Kaupunginhallitus päätti 10.8.2015 (720 §) varata Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy:lle ja/tai perustettavan yhtiön lukuun suunnitellun erityisasumisen sekä hotelli- ja/tai majoitustoiminnan tontin (AKS/KL-1) 21678/1 tai siitä muodostettavat tontit Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelija-asuntojen sekä lyhytaikaiseen hotelli- ja majoitustoimintaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

liittyvien tilojen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittämistä varten 31.12.2017 saakka päätöksessä mainituin ehdoin.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti 03.10.2016 (860 §) varata Stiftelsen Arcada sr:lle ja/tai perustettavan yhtiön/perustettavien yhtiöiden lukuun suunnitellun erityisasumisen ja urheilutoimintaa palvelevien rakennusten tontin (AKS/YU) 21677/5 tai siitä muodostettavat tontit ammattikorkeakoulu Arcadan opiskelija-asuntojen sekä liikuntahallin (Arcadahallen) suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittämistä varten 31.12.2018 saakka päätöksessä mainituin ehdoin.

Kaavaratkaisussa tonttien rakennusoikeus kasvaa 12 100 k-m², ja uutta asuntokerrosalaa muodostuu 9 600 k-m². Tämän jälkeen uudella kaava-alueella on rakennusoikeutta yhteensä 15 600 k-m².

Suunnitellun autopaikkatontin (LPA) 21677/7 osalta on huomattava, että Kalasataman Palvelu Oy:lle on vuokrattu samalla paikalla sijaitsevasta asemakaavan muutoksen nro 11783 mukaisesta tontista (LPA) 21677/3 noin 513 m²:n suuruinen määräala autopaikoitusta varten ajaksi 1.12.2012 - 31.12.2075. Tämän vuoksi tontin 21677/7 osalta autopaikkojen järjestelystä tulee sopia mainitun palveluyhtiön kanssa.

Kaavaehdotus luo siten myös edellytykset lisärakentamiselle ja kaupungin kehittämiseksi sekä lisää samalla kaupungin tontin luovutukseen liittyviä tuloja sekä maanarvoa.

Kiinteistövirastolla ei ole muuta huomauttamista asemakaavan muutos ehdotuksesta.

Lisätiedot

Martti Tallila, johtava kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 36449
martti.tallila(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 29.11.2016 § 466

HEL 2016-004104 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos koskee Kyläsaaren vuonna 2016 valmistuneen Diakonia-ammattikorkeakoulua ympäröivää aluetta. Kaavaratkaisu mahdollistaa opiskelija-asuntojen, asuntojen, hotelli- ja majoitustilojen sekä urheiluhallin rakentamisen ammattikorkeakoulun kampusalueelle.

Tämä asemakaavan muutos aiheuttaa rakennusvirastolle arviolta noin 500 000 miljoonan euron kustannukset, josta kunnallistekniikan siirron osuus on noin 400 000 miljoonaa euroa. Pilaantuneiden maiden puhdistaminen maksaa noin 100 000 euroa. Katualueiden muutosten (Hermannin rantatie ja Kyläsaarenkatu) kustannukset sekä maaperän esirakentaminen ja puhdistaminen tulevat tehtäviksi jo asemakaavan nro 12223 toteuttamisen seurauksena.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977
heikki.takainen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 22.11.2016 § 136

HEL 2016-004104 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Hermannin (21.ko) asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12407, tontit 21677/2-5 ja 7, Kyläsaaren opiskelijatalot ja urheiluhalli:

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asiassa.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Kimmo Kartano, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0403514306
kimmo.kartano(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 22.11.2016 § 351

HEL 2016-004104 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Asemakaava-alueelle aiheutuu voimakasta melua etenkin Hermannin rantatien liikenteestä. Kaavaselostuksen liitteenä olevassa meluselvityksessä on käytetty aiheellisesti ennusteliikennemääriä, joissa Sörnäistentunnelin on oletettu toteutuneen. Selvityksessä ei kuitenkaan ole

otettu huomioon Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon ja raitiotien rakentumisen tilantarvetta eli katualueen leventämistä, mikä toisi katualueen huomattavasti lähemmäs AKS-1 -korttelia. Tämä saattaisi nostaa jo entisestään korkeita melutasoja. Meluselvitys on syytä päivittää, mikäli katualuetta ollaan leventämässä.

Käytettävissä olevan meluselvityksen mukaan AKS-1 -korttelin kolmelle julkisivulle ja AKS/YU-korttelin Hermannin rantatien puoleiselle julkisivuille kohdistuu voimakas melu, päiväajan keskiäänitaso julkisivuilla vaihtelee välillä 65–71 dB. Julkisivuun kohdistuvan melutason ollessa näin voimakas, tulisi asuntojen avautua myös hiljaisemman julkisivun puolelle. Hiljaisemmalla puolella tarkoitetaan lähtökohtaisesti suuntaa, jolla melutason ohjearvot alittuvat. Tällä suunnittelulähtökohdalla torjutaan myös liikenteen aiheuttamien ilman epäpuhtauksien haittoja. Tällaisten asuntopohjien järjestäminen ei onnistu kaavaehdotuksen mukaisessa ratkaisussa. Kaavamääräyksiin tulee kuitenkin varmistaa, että hiljaisia asuintiloja muodostuu kaikkiin asuntoihin ja majoitustiloihin. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi viherhuoneilla, kaksoisjulkisivurakenteella, julkisivun lisäosien avulla tai yhdistelemällä eri keinoja. Kaavaehdotuksen mukaan mahdolliset parvekkeet tulee lasittaa. Ympäristölautakunta kuitenkin huomauttaa, että parvekkeiden sijoittaminen voi olla erittäin haastavaa, sillä niillä tulee saavuttaa ulkomelun ohjearvotas.

AKS/YU-korttelissa tulee kiinnittää erityistä huomiota urheiluhallin ja muiden liikuntatilojen sekä asuintilojen välisen ilma- ja runkoäänien kulkeutumiseen haittojen ehkäisemiseksi. Tämä vaatimus tulee sisällyttää kaavamääräyksiin.

Käsittely

22.11.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus 1:

Alviina Alametsä: Kohdan neljä loppuun:

Rakentamisen suunnittelun lisäksi tulee kiinnittää huomiota liikenteen meluhaittojen vähentämiseen alueella. Meluhaittaa voidaan vähentää esimerkiksi madaltamalla alueen nopeusrajoituksia.

Kannattaja: Timo Pyhälähti

Vastaehdotus 2:

Alviina Alametsä: Kohdan 2 loppuun:

Alueen nykyisiltä asukkailta ei kuitenkaan ole tällä hetkellä tiedossa raportoitua merkittävää meluhaittaa.

Vastaehdotus 3:

Alviina Alametsä: Kohdan neljä loppuun:

Rakentamisen suunnittelun lisäksi tulee kiinnittää huomiota liikenteen meluhaittojen vähentämiseen alueella.

Kannattaja: Timo Pyhälähti

1 äänestys

JAA-ehdotus: Kohdan neljä loppuun: Rakentamisen suunnittelun lisäksi tulee kiinnittää huomiota liikenteen meluhaittojen vähentämiseen alueella. Meluhaittaa voidaan vähentää esimerkiksi madaltamalla alueen nopeusrajoituksia.

Ei-ehdotus: Kohdan neljä loppuun: Rakentamisen suunnittelun lisäksi tulee kiinnittää huomiota liikenteen meluhaittojen vähentämiseen alueella.

Jaa-äännet: 2

Alviina Alametsä, Leo Stranius

Ei-äännet: 6

Hanna Lähteenmäki, Lea-Riitta Mattila, Matti Niemi, Sirpa Norvio, Timo Pyhälähti, Anita Vihervaara

Tyhjä: 1

Timo Latikka

Poissa: 0

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kohdan neljä loppuun: Rakentamisen suunnittelun lisäksi tulee kiinnittää huomiota liikenteen meluhaittojen vähentämiseen alueella.

Jaa-äännet: 5

Timo Latikka, Hanna Lähteenmäki, Lea-Riitta Mattila, Matti Niemi, Anita Vihervaara

Ei-äännet: 4

Sirpa Norvio, Alviina Alametsä, Timo Pyhälähti, Leo Stranius

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.10.2016 § 346

HEL 2016-004104 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 3601_5, karttaruutu 676498

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- asettaa 25.10.2016 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12407 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21677 osaa tonteista 2,3 ja 4, tontteja 5 ja 7 sekä katu- ja rautatiealueita (muodostuu uusi kortteli 21678).
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla: kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot.
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.
- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa laskuttamaan hakijalta Kustannukset -liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12407 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia

13.03.2017

muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheita asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Crista Toivola, arkkitehti, puhelin: 310 37334

crista.toivola(a)hel.fi

Johanna Iivonen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37137

johanna.iivonen(a)hel.fi

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, maaperän pilaantuneisuus, puhelin: 310 37250

kaarina.laakso(a)hel.fi

Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, kunnallistekniikka ja tulvantorjunta, puhelin: 310 37251

jouni.kilpinen(a)hel.fi

Helena Färkkilä-Korjus, diplomi-insinööri, pohjaolosuhteet ja esirakentaminen, puhelin: 310 37325

helena.farkkila-korjus(a)hel.fi

Rakennusvirasto 30.5.2016

HEL 2016-004104 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1247-00/16 ja kaavaluonnoksesta (Stiftelsen Arcada, asemakaavan muutoshakemus Hermannin tontille 21677/59), 10.6.2016 mennessä.

Asemakaavan muutos koskee Diakonia-ammattikorkeakoulua ympäröivää aluetta, joka sijaitsee Hermannin Kyläsaarella Kalasataman pohjoisimmassa osassa. Kaavaratkaisu mahdollistaa opiskelija-asuntojen, hotelli- ja majoitustilojen sekä urheiluhallin rakentamisen Kyläsaaren puolelle laajentuneelle Toukorannan kampusalueelle.

Rakennusvirastolla ei ole tällä hetkellä huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tai kaavaluonnoksesta.

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440

petri.arponen(a)hel.fi

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977

heikki.takainen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 26.5.2016

HEL 2016-004104 T 10 03 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Korttelien K21677 ja K21678 rakentamisoikeuden tehostaminen ja kerros määrän lisääminen ovat maaperän puolesta kannatettavia näkökoh-
tia.

Alueen pohjasuhteet on esitelty aiemmassa kaavassa varsin kattavasti. Perustamisolosuhteet ovat maaperässä olevien täyttöjen ja maakerros-
paksuuden vuoksi haastavat. Alueella jo tehdyt alueelliset esi- ja ka-
dunrakentamistoimenpiteet lisäävät osaltaan pohjarakentamisen kus-
tannuksia.

Kaavaan tai mahdollisimman aikaiseen muuhun rakentamista sitovaan
asiakirjaan on syytä saada lause: ”Rakennushankkeeseen ryhtyvältä
edellytetään sivusiirtymämittauksia. Sivusiirtymiä tulee seurata vähin-
tään kahdella pisteellä vähintään kahden vuoden ajan. Mikäli liikkeet
jatkuvat, tulee mittauksia jatkaa 10 vuotta rakentamisen jälkeen. Mit-
tauspaikat ja mittausten suorittaja sekä mittaustulosten tiedonsiirto tu-
lee sopia kiinteistöviraston geoteknisen osaston edustajan kanssa.”

Lisätiedot

Miia Paatsema, projektipäällikkö, puhelin: 310 37820
miia.paatsema(a)hel.fi

§ 251

V 22.3.2017, Suvilahden tiilisen kaasukellon kunnostuksen hanke- suunnitelma

HEL 2016-008979 T 10 06 00

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Laura Rissasen ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Suvilahden tiilisen kaasukellon vaipan puhdistuksen ja peruskorjauksen 16.2.2016 päivätyn hanke-
suunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 1 450 brm² ja
että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana
18 200 000 euroa joulukuun 2016 kustannustasossa.

Tiivistelmä

Tiilinen kaasukello kuuluu Suvilahden historiallisesti ja arkkitehtonisesti merkittävään teollisuuskokonaisuuteen, joka muodostuu vanhan sähkö- ja kaasulaitoksen rakennuksista. Kaasukellorakennus on valmistunut vuonna 1910 ja sen on suunnitellut arkkitehti Selim A. Lindqvist yhdessä rakennesuunnittelija Jalmar Castrénin kanssa.

Tiilisen kaasukellon vaippa vaatii pikaista kunnostusta. Rakennuksen katolla sijaitsevan lanternin ikkuna-aukot ovat avoimia, samoin osa alemmista aukoista, vesikatto vuotaa ja räystäältä sisäpuolisesti toteutettu sadevesien poisto tuo sadevedet sisätiloihin. Rakennuksen julkisi-

vurappaus on monin paikoin lohkeillut ja suurelta osin jo pudonnut alas, minkä johdosta rappauksen alla olleet tiilet ovat pakkasrapeatuneet varsinkin räystäsosilla.

Kellon sisällä sijaitsevan vanhan teleskooppirakenteen purkaminen on aloitettu syksyllä 2016 omana hankkeenaan. Teleskooppirakenteen purkamisen jälkeen kunnostetaan ja vahvistetaan perustukset sekä poistetaan haitta-aineet ja kunnostetaan ulkoseinärakenteet sisä- ja ulkopuolelta sekä eristetään yläpohjarakenne ja kunnostetaan vesikatto. Tiilikellon kunnostamisen on rakennusvalvontaviraston asettaman hallintopakkopäätöksen mukaisesti valmistuttava vuoden 2018 loppuun mennessä.

Tiilisen kaasukellon puhdistus- ja kunnostustöihin sisältyy riskejä, joiden hallinta edellyttää kunnostustoimenpiteiden vaiheittaista toteuttamista. Ulkoseinärakenteiden haitta-ainepitoisuuksien on viimeisimmissä tutkimuksissa havaittu olevan selvästi koholla eri puolilta rakennusta otetuissa näytteissä. Tällä hetkellä ei ole mahdollista suorittaa sellaisia sisäilmamittauksia, joiden perustella voidaan varmuudella määrittää vaipan riittävät kunnostustoimenpiteet. Alapohjan kaasutiiviuden edellytyksenä on tiilikellon nykyisen ulkokehän ja sen sisään toteutettavien rakenteiden painumaerojen hallinta. Tämä vaatimus varmistetaan vahvistamalla nykyiset perustukset suihkupaalutuksella. Suihkupaalutus mahdollistaa myös kattavan massanvaihdon kellon sisällä.

Sisäilman haitta-ainepitoisuuksien luotettava mittaaminen on mahdollista vasta, kun:

- Maaperän kunnostus massanvaihdolla ja riskinhallintatoimenpiteet ovat kokonaisuudessaan suoritettu.
- Ulkoseinäkehän perustukset on vahvistettu suihkupaalutuksella.
- Uusi tiivis alapohjarakenne on toteutettu.

Tämän jälkeen rakennusta lämmitetään ja tuuletetaan väliaikaisella järjestelmällä, jolloin haitta-aineita saadaan haihtumaan pois rakenteista ja sisäilmasta. Lämmityksen ja tuuletuksen aikana suoritetaan seurantasisäilmamittauksia, joiden avulla todennetaan haitta-ainepitoisuudet ja arvioidaan vanhojen rakenteiden toimintamahdollisuudet rakennuksen mahdollisessa tulevassa uudessa käyttötarkoituksessa. Mikäli haitta-ainepitoisuudet eivät laskeudu hyväksyttävälle tasolle, on raskaimpana vaihtoehtona kaikkien haitta-ainepitoisten rakenteiden purkaminen ja niiden korvaaminen uusien rakentein. Tämä on teknisesti hankala ja kallis toimenpide, jolla on vaikutusta aikatauluun. Lisäksi toimenpiteillä voi olla vaikutusta tiilisen kaasukellon sisätilan rakennussuojelullisiin arvoihin alkuperäisten rakenneosien osalta.

Koko Suvilahden alueella on maaperää puhdistettu Helsingin ympäristökeskuksen 16.12.2008 antaman ympäristöluvan mukaisesti. Alueella on suoritettu massanvaihto ja lisäksi alue on varustettu huokoiskaasun-keräysputkistolla. Nykytilanteessa kaasusäiliön alla on korkeita haihtuvien yhdisteiden haitta-ainepitoisuuksia. Kellossa on ollut keväästä 2015 alkaen käynnissä maaperän puhdistus huokoskaasumenetelmällä haitta-ainepitoisuuksien pienentämiseksi. Haitta-ainepitoisuuksien pienentäminen on mahdollistanut kellossa mm. pohjatutkimukset ja teleskoopisäiliön purun.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tausta ja tarkoitus

Helsingin kaupunki valmistelelee Suvilahden entisen sähkövoimalan ja kaasulaitoksen alueella sijaitsevan kahden käytöstä poistetun kaasukellon kunnostamista, joka mahdollistaa niiden muuntamisen kulttuurikäyttöön. Molemmissa kaasukelloissa tehdään kattavia purku-, puhdistus- ja kunnostustöitä, minkä jälkeen niihin mahdollisesti voidaan rakentaa tiloja konsertti- ja tapahtumakäyttöön. Kunnostuksen ja kulttuurikäyttöön muuntamisen myötä kaasukellot muodostavat Suvilahden muiden toimintojen kanssa helposti saavutettavan ja monipuolisen kulttuuri- ja tapahtumakeskuksen.

Uudenlainen ja alueen kehitystä tukeva käyttö mahdollistaisi rakennushistoriallisesti arvokkaiden ja kaupungin maamerkeiksi muodostuneiden kaasukellojen muuntamisen kaupunkilaisia palvelemaan toimintaan. Kaasukellojen jatkokehittäminen ja mahdollisten kulttuuritoimitilahankkeiden sisältö ja laajuus tarkentuvat jatkossa.

Molemmat kaasukellot ovat olleet useita vuosia poissa käytöstä ja tyhjillään. Ne tarvitsevat joka tapauksessa purku-, puhdistus- ja kunnostustoimenpiteitä riippumatta uudesta käyttötarkoituksesta. Molemmat kaasukellot on määrä kunnostaa vaiheittain muun muassa sääolosuhteista riippuen vuoden 2018 loppuun mennessä. Mikäli kunnostushankkeiden päätöksenteko ja toteutus pysyvät aikataulussa, voidaan mahdollisten kulttuuritilojen toteutus kaasukellojen sisälle ajoittaa vuosille 2018 - 2020.

Kaasukellojen purku-, puhdistus- ja kunnostustöillä varmistetaan:

- Kaasukellojen ulkopuolisen alueen henkilöturvallisuus sekä alueen nykyinen toiminta ja tapahtumatoiminta talvi- ja kesäkausien aikana.
- Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston kesäkuussa 2016 asettaman hallintopakkopäätöksen ehtojen täyttyminen. Ehtojen mu-

kaan tiilinen kaasukello tulee kunnostaa sakon uhalla joulukuuhun 2018 mennessä.

- Tiilisen kaasukellon sisätilan turvallisuus ja terveellisyys, joka mahdollistaa mahdollisen kulttuurikäytön tulevaisuudessa.
- Teräksisen kaasukellon aukion turvallisuus ja terveellisyys, joka mahdollistaa mahdollisen kulttuurikäytön tulevaisuudessa.

Kaasukellojen purku-, puhdistus- ja kunnostustyöt ovat käynnistyneet vaiheittain syksyllä 2016. Työt rahoitetaan kaupunginhallituksen käyttöön varatuista alueen rakentamiskelpoiseksi saattamisen määrärahoista. Töiden toteuttamisesta vastaa kiinteistöviraston tilakeskus. Kiinteistöviraston tonttiosasto hoitaa tiilisen kaasukellon maaperän puhdistuksen erillisenä hankkeena, joka on ollut käynnissä kesästä 2015 alkaen.

Hankesuunnitelma kustannusarvioineen on liitteinä 1 ja 2.

Suvilahti on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (museoviraston RKY-inventointilista). Helsingin kaupunginmuseon lausunnon mukaan tiilisellä kaasukellolla on näyttävä kaupunkikuvallinen asema ja sillä on potentiaalia ikoniseksi helsinkiläiseksi merkkirakennukseksi. Arkkitehti Selim A. Lindqvistin suunnittelema tiilverhoiltu kaasukello valmistui vuonna 1910. Teräksinen kaasukello valmistui vuonna 1931. Tiilinen kaasukello poistettiin käytöstä 1980-luvulla. Teräksinen kaasukello poistui käytöstä vuonna 1994, kun kaasuntuotanto alueella päättyi. Alueella on edelleen voimassa vanha teollisuusalueen asemakaava. Suvilahden alueen uuden asemakaavan valmistelu aloitetaan keväällä 2017.

Suvilahden kaasu- ja sähkölaitosten teollinen toiminta loppui vuonna 1994, ja rakennukset jäivät tyhjiilleen ilman tuottavaa käyttöä. Helsingin kaupungin omistama Kiinteistö Oy Kaapelitalo on hallinnoinut Suvilahden aluetta ja suurinta osaa sen rakennuksista vuoden 2008 alusta lähtien. Teräksinen ja tiilinen kaasukello ovat kuitenkin Helsingin kaupungin hallinnassa.

Rahoitus

Vuosille 2016–2018 ajoitettu tiilisen kaasukellon kunnostushanke sisältyy yhteensä 10,0 milj. euron suuruisena vuoden 2017 talousarvion alakohtaan 8 01 02 17, Kalasatama, esirakentaminen ja maaperän puhdistus, Khn käytettäväksi. Hankesuunnitelman mukaisen yhteensä 18,2 milj. euron kunnostushankkeen aiheuttamat lisärahoitustarpeet voidaan järjestää vuonna 2017 muita Kalasataman esirakentamiseen ja maaperän puhdistukseen varattuja määrärahoja uudelleen ohjelmoimalla.

Vuoden 2018 rahoitustarve otetaan huomioon vuoden 2018 talousarviota laadittaessa.

Kustannukset ja vaikutukset käyttötalouteen

Kiinteistöviraston tilakeskuksen laatiman kustannusarvion mukaan hankkeen kustannukset ovat kustannustasossa 12/2016 lasketun hintatason mukaan 18 200 000 euroa alv. 0 % (12 553 euroa/brm²).

Kustannukset jakaantuvat seuraaviin osioihin (toteutusjärjestyksessä):

Teleskooppirakenteen purkaminen 1 900 000 euroa alv. 0 %

- Purkamisesta on päätetty 9/2016

- Purkamistyöt ovat käynnissä 10/2016 - 5/2017

Tiilisen kellon kehän suihkupaalutus 2 000 000 euroa alv. 0 %

- Välttämätön tehdä, jotta alapohjasta tulee tiivis.

- Mahdollistaa kattavamman maaperän puhdistamisen.

Sisätilan porapaalutus ja paalulaatta 1 000 000 euroa alv. 0 %

- Kulttuuritoimitilahankkeen maanpinnan päällisiin rakenteisiin varautuminen.

- Kannattaa tehdä tämän hankkeen yhteydessä, jotta alempana sijaitsevia alapohjarakenteita ei tarvitse purkaa ja rakentaa uudelleen myöhemmin.

- Kulttuuritoimitilahankkeen rahoituksen ja toteutus- ja hallintomuodon selvittäminen on käynnissä. Lopullinen päätös porapaalutuksen ja paalulaatan toteutuksesta ja kustannusten siirtämisestä kulttuuritoimitilahankkeen toteuttajalle tulee tehdä syyskuuhun 2017 mennessä.

Puhdistus- ja peruskorjaustyöt 13 300 000 euroa alv. 0 %

- Kustannusarviossa on varauduttu ulkoseinän sisäpintojen haitta-ainepitoisten rakenteiden kattaviin purkutoimenpiteisiin, jotka tehdään vain, mikäli sisäilmamittaukset ja jatkotutkimukset näin edellyttävät.

Vuokravaikutus

Kohde ei tule käyttöön, jolloin hankkeesta ei kerry vuokrasaatavia.

Väistötilakustannus

Ei väistötilakustannusta.

Aikataulu ja toteutus

Hankesuunnittelu 9/2016 - 1/2017, toteutussuunnittelu 2 - 5/2017, rakennustyön valmistelu 5 - 8/2017, rakennustyöt 9/2017 - 12/2018 ja julkisivupinnan viimeistelytyöt. Tavoitteena on saattaa katon ja julkisivun kunnostus valmiiksi 12/2018 mennessä. Sisäpuolella ulkoseinän sisäpinnoille kohdistuvien puhdistus- ja purkutoimenpiteiden määrä ja aikataulu tarkentuvat hankkeen edetessä. Kiinteistöviraston tilakeskus vastaa hankkeen toteutuksesta ja ylläpidosta.

Kustannukset jakautuvat aikataulullisesti seuraavasti:

Vuosi 2016	250 000 euroa arvonlisäverottomana
Vuosi 2017	6 000 000 euroa arvonlisäverottomana
Vuosi 2018	10 700 000 euroa arvonlisäverottomana
Vuosi 2019	1 250 000 euroa arvonlisäverottomana.

Erikseen kaupunginvaltuustoon käsittelyyn tuotavan Suvilahden tiilisen kaasukellon toiminnallisten muutostöiden hankesuunnitelman mukaiset yhteensä 15,0 milj. euron kustannukset on merkitty vuoden 2017 talousarvion liitteenä olevaan talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmaan vuosille 2017–2019.

Lopuksi

Kunnostustyöt ovat välttämättömiä riippumatta kaasukellojen tulevasta käytöstä. Tähän velvoittaa jo rakennusvalvontaviraston asettama hallintopakkopäätös, jonka mukaan tiilikellon korjausten tulee valmistua vuoden 2018 loppuun mennessä. Samalla korjaustyöt mahdollistavat kaasukellojen jatkokehittämisen monipuoliseen niin Kalasataman kaupunginosaa kuin kaupunkia laajemminkin palvelemaan käyttöön.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Rakennusvalvontavirasto

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 23.02.2017 § 79

HEL 2016-008979 T 10 06 00

Kiinteistökartta 252/674 498, Kaasutehtaankatu 2

Eesitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Suvilahden tiilisen kaasukellon vaipan puhdistuksen ja peruskorjauksen 16.2.2016 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 1 450 brm² ja että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonnlisäverottomana 18 200 000 euroa joulukuu 2016 kustannustasossa.

Kiinteistölautakunta päätti oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen jatkamaan hankkeen valmistelua odottamatta päätöksen lainvoimaisuutta.

Käsittely

23.02.2017 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Pirkko Vainio (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

25.08.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Raimo Järvinen, projektinjohtaja, puhelin: 310 40335
raimo.jarvinen(a)hel.fi
Jouko Snellman, rakennuspäällikkö, puhelin: 310 40334
jouko.snellman(a)hel.fi

§ 252

V 29.3.2017, Vuokrausperusteet neljälle Länsisataman Jätkäsaaren
asuinkerrostalotontille (tontit 20070/2, 20828/2-3 ja 7)

HEL 2017-000272 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 12270 merkityn ohjeellisen asuntotontin (AK) 20070/2, asemakaavan muutokseen nro 12331 merkityt ohjeelliset asuntotontit (AK) 20828/2-3 ja asemakaavan muutoksen nro 12331 alueelle sijoittuvan asuntotontin (AK) 20828/7 tai edellä mainituista tonteista vastaisuudessa muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka seuraavin ehdoin:

1

Asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntotuotannon, valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon ja asumisoikeusasuntotuotannon osalta 38 euroa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotit), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen vuosivuokra määräytyy pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 19 euroa.

2

Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrasta peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2021 saakka.

Tämän jälkeen valtion tukeman asuntotuotannon osalta asuntotonttien vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksumatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

3

Asuntotonttien rahoitus- ja/tai hallintamuodon muututtua esimerkiksi vaaruspäätöksen tai kaavan muuttamisen johdosta po. tonttien osalta voidaan käyttää vuokran määräytymisen perusteena uutta rahoitus- ja/tai hallintamuotoa vastaavaa, siihen soveltuvaa edellä mainituille tonteille merkittyä hintaa.

4

Muuten noudatetaan soveltuvin osin tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja. Hitas-kohteiden osalta noudatetaan lisäksi kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päättämiä asuntojen hinta- ja laatutason sääntelyä koskevia ehtoja.

Käsittely

Kaupunginhallitus esitti puheenjohtajan ehdotuksesta yksimielisesti, että asia tuotaisiin käsiteltäväksi kaupunginvaltuuston 29.3.2017 kokoukseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kopio asemakaavan muutoksen nro 12270 kaavakartasta
- 2 Kopio asemakaavan muutoksen nro 12331 kaavakartasta
- 3 Tonttiluettelo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Länsisataman Jätkäsaaren rakentamisen on arvioitu kestävän aina 2020-luvun loppupuolelle saakka. Jätkäsaaren kuuluville osa-alueille on laadittu tai laaditaan alueen kehittämistä ja rakentamista varten tarvittavat asemakaavojen muutokset. Vuokrausperuste-esityksen kohteena olevat tontit sijoittuvat Jätkäsaaren asemakaavan muutoksen nro 12270 mukaiselle alueelle (Saukonlaituri, Länsi) sekä asemakaavan muutoksen nro 12331 mukaiselle alueelle (Jätkäsaari, Atlantinkaari). Kummallekin kaava-alueelle sijoittuvien ensimmäisten tonttien rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2017 alkupuolella, joten tonteille on nyt aiheellista vahvistaa vuokrausperusteet.

Vuokrausperusteiden määrittelyssä on huomioitu Jätkäsaaren alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperusteet (Kvsto 26.2.2014, 50 § ja Kvsto 17.6.2015, 172 §), tonttien sijainti, alueen tonttimaan arvonnousu sekä Jätkäsaaren alueen yleinen kehittyminen. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Asuntotonttien laskennallinen k-m²-hinta viime marraskuun hintatasossa (ind. 1921) olisi esitetyn mukaisesti noin 730 euroa (ns. alennettu ARA-hinta noin 580 euroa). Asuntotonttien maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi mainitussa hintatasossa noin 2,92 euroa/as-m²/kk (ns. alennettu ARA-hinta huomioiden noin 2,34 euroa/as-m²/kk).

Mainituissa hinta-arvioissa ei ole huomioitu tonteille esitettävää ns. alkuvuosialennusta, joka olisi voimassa 31.12.2021 saakka. Alkuvuosialennus alentaa ensi vaiheessa edellä mainittua hintaa valtion tukemien kohteiden osalta 30 % ja vapaarahoitteisten kohteiden osalta 20 % 31.12.2021 saakka.

Esittelijän perustelut

Länsisataman Jätkäsaaren rakentamisesta

Länsisataman Jätkäsaaren rakentamisen on arvioitu kestävän aina 2020-luvun loppupuolelle saakka. Jätkäsaaren kuuluville osa-alueille on laadittu tai laaditaan alueen kehittämistä ja rakentamista varten tarvittavat asemakaavojen muutokset. Vuokrausperuste-esityksen kohteena olevat tontit sijoittuvat Jätkäsaaren asemakaavan muutoksen nro 12270 mukaiselle alueelle (Saukonlaituri, Länsi) sekä asemakaavan muutoksen nro 12331 mukaiselle alueelle (Jätkäsaari, Atlantinkaari). Kummallekin kaava-alueelle sijoittuvien ensimmäisten tonttien rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2017 alkupuolella, joten tonteille on nyt aiheellista vahvistaa vuokrausperusteet.

Varauspäätökset

Kaupunginhallitus päätti 27.4.2015 (438 §) varata Sato Oyj:lle Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) korttelin nro 20828 suunnitellun ja ohjeellisen tontin nro 1 asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2017 saakka muun ohella seuraavin ehdoin:

- Tontin rakennusoikeudesta enintään noin 8 800 k-m² tulee toteuttaa vapaarahoitteisena vuokra-asuntotuotantona. Tontti luovutetaan myymällä käypään arvoon.
- Tontin rakennusoikeudesta vähintään noin 3 000 k-m² tulee toteuttaa omistusasuntotuotantona Hitas I -ehdoin.
- Varauksensaaja on velvollinen sopimaan hankkeiden toteuttamisen ja hallinnoinnin kannalta tarkoituksenmukaisesta tonttijaosta ennen rakennussuunnittelun aloittamista sekä hakemaan tonttien lohkomista ja rekisteröintiä ennen rakennusluvan hakemista.

Mainitusta tontista 20828/1 on muodostettu tontit 20828/7 ja 8, joista tontille 20828/7 on tarkoitus toteuttaa omistusasuntotuotantoa Hitas I -ehdoin. Tontti 20828/8 tullaan puolestaan luovuttamaan myymällä käypään arvoon ja sille on tarkoitus vahvistaa erikseen myyntiperusteet.

Kaupunginhallitus päätti 23.11.2015 (1141 §) varata asuntotontit (AK) 20070/2 ja 20828/2-3 asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2017 saakka päätöksestä tarkemmin ilmenevin ehdoin. Tontit on varattu säänneltyyn asuntotuotantoon.

Vuokrausperuste-esityksen kohteena olevien tonttien yhteenlaskettu asuinrakennusoikeus on 18 350 k-m², josta välimuodon asuntotuotannon (Hitas- ja asumisoikeusasuntotuotanto) osuus on yhteensä 8 550 k-m² ja valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon osuus yhteensä 9 800 k-m².

Asemakaavatiedot

Länsisataman Jätkäsaaren asemakaavan muutos nro 12270 (Saukonlaituri, Länsi) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.11.2014 ja se on tullut voimaan 16.1.2015. Asemakaavan käsittämälle alueelle rakennetaan asuntoja yhteensä noin 132 000 k-m² sekä 5 kpl autopaikkatontteja. Lisäksi kaava-alueelle rakennetaan toimitila- ja palvelutoimintaa palvelevia rakennuksia yhteensä 910 k-m².

Kopio asemakaavan muutoksen nro 12270 kaavakartasta on liitteenä 1.

Länsisataman Jätkäsaaren asemakaavan muutos nro 12331 (Jätkäsaari, Atlantinkaari) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 9.12.2015 ja se on tullut voimaan 22.1.2016. Asemakaavan käsittämälle alueelle ra-

kennetaan asuntoja yhteensä noin 118 000 k-m² sekä 1 autopaikka-tontti.

Kopio asemakaavan muutoksen nro 12331 kaavakartasta on liitteenä 2.

Tonttien tiedot

Tontit, joille vuokrauserusteita esitetään, sekä niiden osoitteet, käyttötarkoitukset, rakennusoikeudet ja pinta-alat on merkitty erilliseen tonttiluetteloon.

Tonttiluettelo on liitteenä 3.

Maaperätiedot

Asemakaavan muutoksen nro 12270 (Saukonlaituri, Länsi) alueelle sijoittuva tontti

Kaupungin tietojen mukaan maaperä asemakaavan muutoksen nro 12270 alueelle sijoittuvalla ja vuokrauseruste-esityksen kohteena olevalla tontilla 20070/2 on pilaantunut aiemmin harjoitetun toiminnan ja vanhojen täyttöjen vuoksi. Tontin pilaantunut maaperä kunnostetaan rakentamisen yhteydessä. Rakennuttaja vastaisi puhdistamiseen liittyvistä maanrakennustoimenpiteistä, kuten kaivusta ja kuljetuksesta, ympäristöviranomaisen päätöksen ja kiinteistöviraston tonttiosaston ohjeiden mukaisesti. Kaupunki korvaisi rakennuttajalle maaperän puhdistamisesta aiheutuneet tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräiset kulut. Tonttiosasto vastaisi puhdistamisen suunnittelusta, tutkimuksista, valvonnasta ja mahdollisesta jälkitarkkailusta.

Asemakaavan muutoksen nro 12331 (Jätkäsaari, Atlantinkaari) alueelle sijoittuvat tontit

Kaupungin tietojen mukaan maaperä asemakaavan muutoksen nro 12331 alueelle sijoittuvilla ja vuokrauseruste-esityksen kohteena olevilla tonteilla on pilaantunut aiemmin harjoitetun toiminnan ja vanhojen täyttöjen vuoksi. Tonttien pilaantunut maaperä kunnostetaan rakentamisen yhteydessä ympäristökeskuksen 23.6.2016 antaman ilmoituspäätöksen 129 §:n mukaisesti. Rakennuttajat vastaisivat puhdistamiseen liittyvistä maanrakennustoimenpiteistä, kuten kaivusta ja kuljetuksesta, ympäristöviranomaisen päätöksen ja kiinteistöviraston tonttiosaston ohjeiden mukaisesti. Kaupunki korvaisi rakennuttajille maaperän puhdistamisesta aiheutuneet tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräiset kulut. Tonttiosasto vastaisi puhdistamisen suunnittelusta, tutkimuksista, valvonnasta ja mahdollisesta jälkitarkkailusta.

Vertailutiedot ja ehdotetut vuokrauserusteet

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Y-tunnus	Tilinro
PL 1	Pohjoisesplanadi 11-13	+358 9 310 1641	0201256-6	F10680001200062637
00099 HELSINGIN KAUPUNKI	Helsinki 17	Faksi		Alvno
helsinki.kirjaamo@hel.fi	http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	+358 9 655 783		F102012566

Vuokrausperusteiden määrittelyssä on huomioitu Jätkäsaaren alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperusteet, tonttien sijainti, alueen tonttimaan arvonnousu sekä Jätkäsaaren alueen yleinen kehittyminen. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Vertailutietona todetaan ensinnäkin, että kaupunginvaltuusto päätti 26.2.2014 (50 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 11770 merkityt asuntotontit (AK) 20810/1-2 ja 4, 20813/1-3, 20814/1-2, 20815/1 ja 3-4, 20818/1-4, 20819/1-4 sekä 20820/2-4 tai niistä muodostettavat tontit muun ohella seuraavasti:

- Asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntojen, valtion korkotukemien vuokra-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen osalta 35 euroa.
- Tonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.
- Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettävien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettävien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).
- Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrista peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2018 saakka.

Toisena vertailutietona todetaan, että kaupunginvaltuusto päätti 17.6.2015 (172 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 12020 merkityt erityisasumisen (AKS) tontit 20071/1-2 tai niistä muodostettavat tontit muun ohella seuraavasti:

- Tonttien (AKS) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntojen, valtion korkotukemien vuokra-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen osalta 37 euroa.
- Tonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.

- Tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).
- Alkuvuosialennuksen johdosta asuntonttien maanvuokrista peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2020 saakka.

Kaupunginvaltuuston vuokrausperustepäätöksen 26.2.2014 (50 §) mukaiset tontit sijoittuvat asemakaavan muutoksen nro 11770 mukaiselle Jätkäsaaren rakentamisen aloitusalueelle pääosin sen läpikulkevan Hyväntoivonpuiston länsi- ja eteläpuolelle. Rakentaminen on alkanut suurimmalla osalla po. tonteista vuosien 2015 - 2016 aikana ja viimeisten tonttien rakentamisen on tarkoitus alkaa vuoden 2017 aikana. Kaupunginvaltuuston vuokrausperustepäätöksen 17.6.2015 (172 §) mukaiset tontit puolestaan sijoittuvat asemakaavan muutoksen nro 12020 tarkoittamalle kaava-alueelle (Saukonlaituri, Itä). Näiden tonttien rakentaminen on alkanut vuosien 2015 - 2016 aikana.

Vuokrausperuste-esityksen kohteena olevat tontit sijoittuvat Jätkäsaaren uusimmille asemakaava-alueille (nro 12331, Atlantinkaari ja nro 12270, Saukonlaituri Länsi) vertailun kohteena olevien tonttien etelä- ja/tai lounaispuolelle lähemmäksi meren rantaa, joten niiden sijainti eroaa jossain määrin vertailun kohteena olevien tonttien sijainnista. Näin ollen esityksen kohteena olevien tonttien asuinrakennusoikeuden arvoa voitaneen lähtökohtaisesti pitää hieman suurempana kuin vertailun kohteena olevien tonttien.

Esittelijä toteaa lisäksi, että viimeisimmästä kaupunginvaltuuston Jätkäsaaren tontteja koskevasta vuokrausperustepäätöksestä (17.6.2015, 172 §) on kulunut jo pitkälti toista vuotta. Tänä aikana Jätkäsaaren alue on kehittynyt huomattavasti erityisesti asuntorakentamisen myötä, sillä esimerkiksi vuonna 2015 kiinteistötoimi luovutti alueelta lähes 100 000 k-m² asuinrakennusoikeutta eri rahoitus- ja hallintamuodoin toteutettavaa asuntotuotantoa varten. Edelleen alue on kehittynyt myös muun tyyppisen rakentamisen, kuten hotelli- ja koulurakentamisen, myötä, joten alueelle on jo muodostunut oma asukaskunta ja selkeä identiteetti. Edellä mainituista syistä johtuen Jätkäsaaren alueen tonttimaan arvo on samalla noussut. Näin ollen esittelijä katsoo, että aiemmin päätettyjä vuokrausperustehintoja on aiheellista hieman tarkistaa.

Edellä olevan perusteella po. tonttien vuokrien esitetään määräytyvän seuraavasti:

Esityksessä mainittujen asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra voitaisiin määrätä pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntotuotannon, valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon ja asumisoikeusasuntotuotannon osalta 38 euroa.

Valtion tukemaan asuntotuotantoon toteutettavien tonttien hinnasta on neuvoteltu ARA:n kanssa, ja ARA pitää esitettyjä hintoja sen ohjeistusten mukaisina ja hyväksyttävänä. Po. tonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Ensi vaiheessa valtion tukemaan tuotantoon toteutettaville asuntotonteille tai mainittua tuotantoa vastaavalle tontin asuntorakennusoikeuden osuudelle esitetään myönnettäväksi alkuperäisestä vuokrasta 30 % alkuvuosialennus ja vapaarahoitteisille kohteille 20 % alkuvuosialennus 31.12.2021 saakka. Alkuvuosialennus esitetään myönnettäväksi alueen rakentamisesta johtuvan keskeneräisyyden perusteella. Tämän johdosta maanvuokrasta perittäisiin valtion tukemilta tonteilta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta 80 % 31.12.2021 saakka.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien liike-, myymälä-, näyttely- tai muiden vastaavien tilojen osalta sekä mahdollisesti toteutettavien toimisto- ja muiden vastaavien tilojen osalta esitetään perittäväksi asuntokerrosalaa vastaavaa maanvuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotit), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen vuosivuokra voitaisiin määrätä pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 19 euroa. Ehdotettu vuokra vastaa yleisten rakennusten tonteilta keskimäärin perittyä vuokratasoa, joka on noin puolet vastaavasta asuntotontista peritystä vuokrasta.

Lisäksi esitetään, että tonttien rahoitus- ja/tai hallintamuodon muuttuessa esimerkiksi varauspäätöksen tai kaavan muuttamisen johdosta po. tonttien osalta voitaisiin käyttää vuokran määräytymisen perusteena uutta rahoitus- ja/tai hallintamuotoa vastaavaa, siihen soveltuvaa edellä esityksessä mainituille tonteille esitettyä hintaa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta maanvuokraa ei perittäisi.

Yleistä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupunginvaltuuston päätöksen 1.10.1980 (asia nro 18) mukaan asuntontin vuosivuokra on 4 % ja muiden tonttien 5 % tontin laskennallisesta hinnasta, mikä määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Valtion korkotukemien kohteiden maanvuokrasta esitetään perittäväksi normaali 80 % vapaarahoitteisten kohteiden maanvuokrasta siltä ajalta, jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Vuokrien määrittelyssä on huomioitu Jätkäsaaren alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperusteet, tonttien sijainti, alueen tonttimaan arvonnousu sekä Jätkäsaaren alueen yleinen kehittyminen. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Asuntonttien laskennallinen k-m² -hinta hintatasossa (11/2016, ind. 1921) olisi esitetyn mukaisesti noin 730 euroa (ns. alennettu ARA-hinta noin 580 euroa). Asuntonttien maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi mainitussa hintatasossa noin 2,92 euroa/as-m²/kk (ns. alennettu ARA-hinta huomioiden noin 2,34 euroa/as-m²/kk).

Mainituissa hinta-arvioissa ei ole huomioitu tonteille edellä esitettyä ns. alkuvuosialennusta, joka olisi voimassa 31.12.2021 saakka. Alkuvuosialennus alentaa ensi vaiheessa edellä mainittua hintaa valtion tukemien kohteiden osalta 30 % ja vapaarahoitteisten kohteiden osalta 20 % 31.12.2021 saakka.

Vuokra-aika

Kaupunginvaltuusto päätti 26.2.2014 (50 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutoksen nro 11770 mukaiset ja po. päätöksessä mainitut tontit tai niistä muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2075 saakka.

Samoin kaupunginvaltuusto päätti 17.6.2015 (172 §) oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutoksen nro 12020 mukaiset ja po. päätöksessä mainitut tontit tai niistä muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2075 saakka.

Jätkäsaaren alueella on tarkoitus vuokrata tontit noin 60 vuodeksi. Tämän vuoksi vuokra-ajan loppumisajankohdaksi esitetään 31.12.2080.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kopio asemakaavan muutoksen nro 12270 kaavakartasta
- 2 Kopio asemakaavan muutoksen nro 12331 kaavakartasta
- 3 Tonttiluettelo

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta
Länsisatamaprojekti

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.03.2017 § 220

HEL 2017-000272 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

06.03.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 26.01.2017 § 40

HEL 2017-000272 T 10 01 01 02

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan vuokraamaan Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutokseen nro 12270 merkityn ohjeellisen asuntontin (AK) 20070/2, asemakaavan muutokseen nro 12331 merkityt ohjeelliset asuntontit (AK) 20828/2-3 ja asemakaavan muutoksen nro 12331 alueelle sijoittuvan asuntontin (AK) 20828/7 tai edellä mainituista tonteista vastaisuudessa muodostettavat tontit lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka seuraavin ehdoin:

1

Asuinkerrostalotonttien (AK) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntotuotannon, valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon ja asumisoikeusasuntotuotannon osalta 38 euroa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavista liike-, myymälä-, näyttely- tai muista vastaavista tiloista sekä mahdollisista toimisto- ja muista vastaavista tiloista peritään asuntokerrosalaa vastaavaa vuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotit), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen vuosivuokra määräytyy pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 19 euroa.

2

Alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrasta peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta vastaavin periaattein 80 % 31.12.2021 saakka.

Tämän jälkeen valtion tukeman asuntotuotannon osalta asuntotonttien vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksumatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

3

13.03.2017

Asuntotonttien rahoitus- ja/tai hallintamuodon muututtua esimerkiksi va-
rauspäätöksen tai kaavan muuttamisen johdosta po. tonttien osalta voi-
daan käyttää vuokran määräytymisen perusteena uutta rahoitus- ja/tai
hallintamuotoa vastaavaa, siihen soveltuvaa edellä mainituille tonteille
merkittyä hintaa.

4

Muuten noudatetaan soveltuvin osin tavanomaisia asuntotonttien vuok-
rausehtoja sekä kiinteistölautakunnan mahdollisesti päättämiä lisäehto-
ja. Hitas-kohteiden osalta noudatetaan lisäksi kaupunginvaltuuston ja
kaupunginhallituksen päättämiä asuntojen hinta- ja laatutason säänte-
lyä koskevia ehtoja.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Kristian Berlin, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 36438
kristian.berlin(a)hel.fi

§ 253

V 29.3.2017, Hämeentie 153:n asemakaavan muuttaminen (nro 12303)

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 23. kaupunginosan (Toukola) korttelin 23124 tontin 28 ja korttelin 23126 tontin 5 asemakaavan muutoksen 2.12.2014 päivätyn ja 24.1.2017 muutetun piirustuksen numero 12303 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Käsittely

Kaupunginhallitus esitti puheenjohtajan ehdotuksesta yksimielisesti, että asia tuotaisiin käsiteltäväksi kaupunginvaltuuston 29.3.2017 kokoukseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12303 kartta, päivätty 2.12.2014, muutettu 24.1.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12303 selostus, päivätty 2.12.2014, täydennetty 24.1.2017, päivitetty Kslk:n 24.1.2017 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 2.12.2014, täydennetty 17.1.2017
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos mahdollistaa toimitilatontin muuttamisen asuinkäyttöön. Nykyinen toimitilarakennus (arkkitehti Harry Svedblad, v. 1989) puretaan ja tontille suunnitellaan kolme uutta 6 - 8 -kerroksista asuinkerrostaloa. Rakennusten pohjakerroksissa on ulosvuokrattavaa liiketilaa. Pysäköinti järjestetään rakennusten sisäpihalle kannen alle. Asuinkerrosalaa on yhteensä 17 600 k-m². Katutasoon saa rakentaa yhteensä 700 k-m² liiketilaa rakennusoikeuden lisäksi. Asukasmäärän lisäys on n. 440 henkeä.

Lähiympäristö on uutta kerrostalovaltaista asuntoaluetta ja vanhaa teollisuusaluetta. Alue sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella ja laajat puistoalueet sijaitsevat muutosalueen läheisyydessä.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan maakuntakaavassa ja Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta. Oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on kerrostalovaltaista aluetta asuminen/toimitila. Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) alue on Kantakaupunki C2-aluetta. Nyt laadittu kaavaratkaisu on sekä oikeusvaikutteisen että uuden yleiskaavan mukainen.

Alueella on voimassa asemakaava numero 10240 vuodelta 1998. Kaavan mukaan alue on ympäristöhaittoja aiheuttamattoman teollisuus- ja varastorakennusten sekä toimistorakennusten korttelialuetta (TYK). Tontin rakennusoikeus on 16 600 k-m².

Alueella on lisäksi voimassa asemakaava numero 11499 vuodelta 2006, jonka mukaan alue on autopaikkojen korttelialuetta (LPA). Alueelle saa rakentaa 20 m² suuruisen talousrakennuksen.

Asemakaavan muutoksen toteuttaminen ei aiheuta kaupungille kustannuksia. Laajemman alueen käyttöhistorian perusteella on kuitenkin mahdollista että maaperä edellyttää puhdistamista, jolloin mahdollisten kustannusten jaosta sovitaan kiinteistöviraston ja hakijan välisissä tonttineuvotteluissa.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on laadittu tontilla olevan kiinteistön vuokralaisen (Arabian Yritystalo Holding Oy) hake muksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arvionti-suunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta saatiin kuusi kirjallista mielipidettä, jotka kohdistuivat rakennusoikeuden lisäykseen, rakennusten korkeuteen, liiketilan määrään, nykyisen toimistotalon purkamisen aiheuttamaan työpaikkojen vähentymiseen ja työmaa-aikaiseen pölyyn ja meluun sekä liikenneturvallisuuteen Hämeentien ja Kaanaankadun risteyksessä. Mielipiteet on pyritty ottamaan huomioon kaavoitustyössä.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 16.1. - 16.2.2015. Ehdotuksesta saatiin yksi muistutus.

Muistutus

Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat LPA-tontin pysäköintijärjestelyihin, Kaanaankadun varren rakennusmassan pituuteen, kevyen liikenteen yhteyksiin ja suunnittelun laatuun. Kaavaehdotus oli muistutuksen mukaan palautettava uuteen valmisteluun, jossa arkkitehtuurikilpailun avulla varmistettaisiin suunnittelun korkea laatu.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), kiinteistölautakunnan, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot.

ELY-keskus katsoo, että asemakaavan muutos noudattaa yleispiirteisempiä suunnitelmia ja täydentää jo olemassa olevaa kerrostalovaltaista yhdyskuntarakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Sisäpihalla on meluselvityksen mukaan kelvolliset olosuhteet sijoittaa leikki- ja oleskelualue lähes minne vaan, joten alue tulee merkitä myös

13.03.2017

kaavakarttaan. ELY-keskus katsoo, että kaavaan tulee lisätä määräys melusta.

Helen Sähköverkko Oy esittää, että kaavakarttaan lisätään määräys: Alueellista sähkönjakelua palveleva muuntamo tulee rakentaa kortteliin 23126. Muuntamotilan lattiapinta-ala on noin 20 m².

HSY ilmoittaa lausunnossaan, että aluetta palvelevat yleiset vesijohtot ja viemärit on rakennettu valmiiksi, eikä muutosehdotus edellytä niiden siirtämistä. Tontin tulee liittyä yksityisillä johdoilla Kaanaankadulle aiemmin rakennettuihin yleisiin vesijohtolinjoihin.

HSL toteaa lausunnossaan, että on suositeltavaa tiivistää maankäyttöä alueilla, joiden läpi esikaupunkialueiden bussilinjat kulkevat. Koska suunnittelualueella joukkoliikennepalvelut ovat korkeatasoisia, HSL pitää hyvänä ratkaisuna sitä, että suunnittelualan pysäköinti on mahdollista toteuttaa keskitetysti ja nimeämättömänä. Lisäksi HSL toteaa, että kaavaehdotuksen mukainen yleisen jalankulun reitti suunnitellun korttelialueen läpi on perusteltu paikallisten kävely-yhteyksien parantamiseksi.

Kiinteistölautakunta toteaa, että kaavamuutos on tullut vireille kaupungin vuokratontin haltijan hakemuksesta, sillä tontilla nykyisin sijaitseva toimitilarakennus on vajaakäyttöinen. Arabianrannasta on kehittynyt viime vuosina pääosin uusi vetovoimainen asuinalue, minkä vuoksi TYK-korttelin muuttaminen asuinkäyttöön soveltuu alueelle hyvin. Kaavaehdotus luo huomattavat edellytykset asuntorakentamiselle ja siten kaupungin kehittämiseksi sekä lisää samalla kaupungin tontinluovutukseen liittyviä tuloja ja maanarvoa.

Lisäksi kiinteistölautakunta toteaa, että ehdotetut muutokset edellyttävät Arabian Palvelu Oy:n suostumuksen ja aiheuttavat huomattavia lisästöitä tonttien maanvuokrasopimusten ja palveluyhtiön asiakirjojen järjestelyjen osalta. Vuokraoikeuden siirron yhteydessä tulee tehdä uusi tontinvaraus, joka tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn ennen kaavamuutoksen kaupunginvaltuustokäsittelyä. Kaupunginhallitus teki uuden tontinvarauksen 16.11.2015 (1108 §).

Yleisten töiden lautakunta toteaa lausunnossaan, että Hämeentien ja Kaanaankadun risteys muutetaan kiertoliittymästä T-risteykseksi. Näkyvien säilymisen vuoksi tulee Hämeentien puoleisen rakennuksen pohjakerros olla sisäänvedetty Kaanaankadun kulmassa. Asemakaavan muutoksessa edellytetään yleiselle jalankululle rakennettavaa yhteyttä Posliinikadun länsipuolelle. Lautakunta toteaa myös, että lähtökohtaisesti asemakaavan toteuttaminen ei aiheuta kaupungille kustannuksia, mutta mikäli mahdollinen maaperän pilaantuneisuuden kunnostaminen

aiheuttaa kustannuksia, sovitaan näiden jaosta kaupungin ja hakijan välisissä neuvotteluissa.

Pelastuslautakunta toteaa, että asemakaavan muutoksessa tulee huomioida rakennusten käyttötarkoituksen muutos toimitilarakennuksesta asuinrakennukseksi. Mikäli asuinrakennusten poistumistiejärjestelyjä ei ratkaista rakenteellisin keinoin, tontille on varattava tilaa pelastusteille sekä riittävä määrä nostopaikkoja pelastuslaitoksen nostolava-ajoneuville.

Ympäristölautakunta toteaa, että asuinrakentamisen tiivistäminen on kannatettavaa, sillä alue sijaitsee erittäin hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja laajojen viher- ja virkistysalueiden äärellä. Hämeentien liikenne aiheuttaa kuitenkin huomattavia melu- ja ilmanlaatuhaittoja etenkin Hämeentien puoleisella kortteliosalla. Hämeentien puoleiselle rakennuksen julkisivulle kohdistuu kaavaselostuksen mukaan 68 dB melutaso. Näin korkeilla julkisivun melutasoilla tulee varmistaa asuntojen avautuminen myös hiljaisemman julkisivun puoleen, jossa valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjearvot alittuvat. Kaavamääräyksiä tulee tältä osin täydentää.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Muistutuksessa ja lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka ilmenevät yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen toiseksi viimeisestä luvusta.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kiinteistölautakunnan lausunnon mukaisesti kaupunginhallitus varasi 16.11.2015 (1108 §) Arabian Yritystalo Holding Oy:lle Helsingin kaupungin 23. kaupunginosan (Toukola) korttelin nro 23126 asemakaavan muutosehdotuksen numero 12303 mukaiset suunnitellut asuinkeuhkotontit (AK) sääntelemättömien ilman Hitas-ehjoja toteutettavien omistus- ja/tai vuokra-asuntojen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittämistä varten 31.12.2018 saakka.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja

13.03.2017

Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12303 kartta, päivätty 2.12.2014, muutettu 24.1.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12303 selostus, päivätty 2.12.2014, täydennetty 24.1.2017, päivitetty Kslk:n 24.1.2017 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 2.12.2014, täydennetty 17.1.2017
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 17.1.2017

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistölautakunta
Pelastuslautakunta

Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta
Rakennusvalvontavirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.03.2017 § 222

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

06.03.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 24.01.2017 § 22

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Ksv 0944_15

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 2.12.2014 päivätyn ja 24.1.2017 muutetun asemakaavan muutos-ehdotuksen nro 12303 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 23. kaupunginosan (Toukola) korttelin 23124 tonttia 28 ja korttelin 23126 tonttia 5.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.

- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilla kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

24.01.2017 Ehdotuksen mukaan

Varapuheenjohtaja Osmo Soininvaara ilmoitti olevansa asiassa esteellinen ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

17.01.2017 Pöydälle

09.12.2014 Ehdotuksen mukaan

02.12.2014 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37443

[pia.kilpinen\(a\)hel.fi](mailto:pia.kilpinen(a)hel.fi)

Riikka Österlund, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37312

[riikka.osterlund\(a\)hel.fi](mailto:riikka.osterlund(a)hel.fi)

Matti Neuvonen, melu- ja ilmanlaatuselvitykset, puhelin: 310 37311

[matti.neuvonen\(a\)hel.fi](mailto:matti.neuvonen(a)hel.fi)

Kaarina Laakso, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250

[kaarina.laakso\(a\)hel.fi](mailto:kaarina.laakso(a)hel.fi)

Helena Färkkilä-Korjus, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37325

[helena.farkkila-korjus\(a\)hel.fi](mailto:helena.farkkila-korjus(a)hel.fi)

Mikko Juvonen, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37252

[mikko.juvonen\(a\)hel.fi](mailto:mikko.juvonen(a)hel.fi)

Raila Hoivanen, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37482

[raila.hoivanen\(a\)hel.fi](mailto:raila.hoivanen(a)hel.fi)

Kiinteistölautakunta 19.02.2015 § 73

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.03.2017

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle Toukolan Arabianrannan Hämeentie 153:n asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12303 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että kaavamuutos on tullut vireille kaupungin vuokratontin 23126/5 haltijan hakemuksesta. Asemakaavan muutokseen on ryhdytty, koska tontilla nykyisin sijaitseva toimitilarakennus on vajaa-käyttöinen.

Tontti 23126/5 kuuluu voimassaolevan asemakaavan nro 10240 mukaan TYK-korttelialueeseen (ympäristöhaittoja aiheuttamattoman teollisuus- ja varastorakennusten sekä toimistorakennusten korttelialue). Tontille on merkitty rakennusoikeutta 16 600 k-m². Tontti on kaupungin omistuksessa ja vuokrattu pitkäaikaisella maanvuokrasopimuksella Arabian Yritystalo Holding Oy:lle teollisuustarkoituksiin ajaksi 1.6.1986 - 31.12.2025.

Tontti 23124/28 kuuluu voimassaolevan asemakaavan nro 11499 mukaan LPA-korttelialueeseen (autopaikkojen korttelialue). Tontti on kaupungin omistuksessa ja vuokrattu pitkäaikaisella maanvuokrasopimuksella Arabian Palvelu Oy:lle autopaikoitusta varten ajaksi 1.8.2008 - 31.12.2099.

Kaavamuutoksella tontista 23126/5 muodostetaan asuinkerrostalotontit (AK) 23126/11 - 13. Nykyinen toimitilarakennus puretaan ja tontille suunnitellaan kolme uutta 6 - 8 kerroksista kerrostaloa. Muutosalueen pinta-ala on 0,92 ha, asuinkerrosalaa on yhteensä 17 600 k-m². Katutasoon saa rakentaa yhteensä 700 k-m² liiketilaa rakennusoikeuden lisäksi.

Kaavamuutoksessa nykyinen LPA-tontti 23124/28 ehdotetaan jaettavaksi autopaikkatontteihin (LPA) 23124/14 ja 49. Nykyisestä tontista 28 siirretään osa istutetusta alueesta osaksi tonttia (AK) 23126/13. Tällä mahdollistetaan piha-alueen ja Posliinikadun puoleisen kerrostalon luonteva liittyminen ympäristöön. Nykyisin Arabian Palvelu Oy:n hallinnassa olevan alueen pienentäminen vähentää yhtiön ylläpitovastuita. Korttelialueen pysäköintipaikat säilyvät ennallaan.

Ehdotetut muutokset edellyttävät Arabian Palvelu Oy:n suostumuksen ja aiheuttavat huomattavia lisätoimia tonttien maanvuokrasopimusten ja palveluyhtiön asiakirjojen järjestelyjen osalta.

Tämän vuoksi kiinteistötoimi ehdottaakin, että ehdotukseen merkityt autopaikkatontit 14 ja 49 yhdistetään siten, että autopaikkatontin 23124/28 sijaan muodostetaan yksi pinta-alaltaan pienempi autopaikkatontti siten, että edellä mainitut piha-alueet yhdistetään ehdotuksen mukaisesti tonttiin (AK) 23126/13.

Kaupunginhallitus päätti 24.1.2011 (54 §) kehottaa kiinteistövirastoa kyseisenlaisissa kaavamuutoksissa ja vuokraoikeuden siirroissa siirtymään menettelyyn, jossa kaupunki joko kilpailuttaa vuokraoikeuden tai muutoin varmistaa sen, että vuokra-oikeuden uusi haltija toteuttaa hankkeessaan MA-ohjelman mukaista hallintamuoto-jakaumaa siinä määrin kuin kohteen laajuus huomioiden on mahdollista. Vuokraoikeuden siirron yhteydessä tulee tehdä uusi tontinvaraus, joka tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn ennen kaavamuutoksen kaupunginvaltuustokäsittelyä.

Lautakunta ilmoittaa, että se tulee alkuvuodesta 2015 tekemään erillisen esityksen kaupunginhallitukselle kaavaehdotuksen mukaisten uusien asuinkerrostalotonttien varaamiseksi asuntotuotantoon edellä mainitun päätöksen mukaisin ehdoin.

Arabianrannasta on kehittynyt viime vuosina pääosin uusi vetovoimainen asuinalue, minkä vuoksi TYK-korttelin muuttaminen asuinkäyttöön soveltuu alueelle hyvin. Kaavaehdotus luo huomattavat edellytykset asuntorakentamiselle ja siten kaupungin kehittämiseksi sekä lisää samalla kaupungin tontin luovutukseen liittyviä tuloja sekä maanarvoa.

Lautakunnalla ei ole muuten huomauttamista itse asemakaavan muutokseen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Tiina Aitta, kiinteistölakimies, puhelin: 310 73889
tiina.aitta(a)hel.fi
Marti Tallila, johtava kiinteistölakimies, puhelin: 310 36449
martti.tallila(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 10.02.2015 § 63

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muuttaa toimitilatontti Hämeentie 153:ssa asuinkerrostalojen korttelialueeksi ja saada lisää asuntoja Arabianrantaan. Tontilla oleva nykyinen vajaakäyttöinen toimitilarakennus puretaan ja korvataan kolmella 6–8-kerroksisella asuinra-

kennuksella. Tavoitteena on saada kortteliin urbaani katutaso, johon sijoittuu myös liiketiloja.

Asemakaavan toteuttaminen ei aiheuta kaupungille kustannuksia tämän hetken tiedon mukaan.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12303.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 27.01.2015 § 37

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Asemakaavan muutos mahdollistaa vajaakäyttöisen pienteollisuus/toimitilarakennuksen purkamisen ja tontin muuttamisen asuinkäyttöön. Asuinrakentamisen tiivistäminen on kannatettavaa, sillä alue sijaitsee erittäin hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja laajojen viher- ja virkistysalueiden äärellä. Hämeentien liikenne aiheuttaa kuitenkin huomattavia melu- ja ilmanlaatuhaittoja etenkin Hämeentien puoleisella kortteliosalla.

Hämeentien puoleiselle rakennuksen julkisivulle kohdistuu kaavaselostuksen mukaan 68 dB melutaso (LAeq 7-22). Näin korkeilla julkisivun melutasoilla tulee varmistaa asuntojen avautuminen myös hiljaisemmän julkisivun puoleen, jossa valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melutason ohjeavot alittuvat. Kaavamääräyksiä tulee tältä osin täydentää. Tavoitteena on etenkin yöaikaisten haittojen vähentäminen mahdollistamalla makuuhuoneiden sijoitus hiljaisemmalle puolelle. Hämeenkadulla raskaan liikenteen osuus on huomattavan korkea, noin 14 %, mikä lisää etenkin yöaikaisen melun häiritsevyyttä.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916

13.03.2017

anu.haahla(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 20.01.2015 § 14

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Arabianrannan (23 ko.) asemakaavan muutoksesta nro 12303, Hämeentie 153

Asemakaavan muutoksessa tulee huomioida rakennusten käyttötarkoituksen muutos toimitilarakennuksesta asuinrakennukseksi. Mikäli asuinrakennusten poistumistiejärjestelyjä ei ratkaista rakenteellisin keinoin, tontille on varattava tilaa pelastusteille sekä riittävä määrä nostopaikkoja pelastuslaitoksen nostolava-ajoneuvoille.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Markku Holopainen, palomestari, puhelin: 310 30224
markku.holopainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 14.1.2014

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on ilmoittanut Toukolan korttelin 126 tonttia 5, osoitteessa Hämeentie 153, koskevan asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja asemakaavaluonnoksen esille tulosta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuurihistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Arabian tehtaan ympäristö Toukolassa on viimeisen viidentoista vuoden aikana käynyt läpi huomattavan muutoksen teollisuusympäristöstä ja joutomaasta uudeksi merelliseksi asuinalueeksi. Myös kortteli 12 on rakentunut ja uudistunut 2000-luvun kuluessa. Tontilla 5 osoitteessa Hämeentie 153 sijaitseva arkkitehti Harry Svendbladin suunnittelema, vuonna 1989 valmistunut toimitilarakennus edustaa nykyisellään korttelin vanhinta rakennuskantaa, sillä kaikki muut rakennukset ovat valmistuneet 2000-luvun puolella.

Nyt suunnittelun kohteena oleva Hämeentien ja Kaanaankadun kulmaan sijoittuva tontti on tarkoitus muuttaa asuinkäyttöön. Sillä sijaitseva toimitilarakennus on tarkoitus korvata kolmella uudella 6-8 –kerroksisella asuinkerrostalolla. Rakennusten pohjakerrokseen on suunniteltu runsaasti liiketilaa ja pysäköinti järjestettäisiin rakennusten välisen yhteispihan alle.

Esitetty asemakaavaluonnos mahdollistaisi sekä Hämeentien että Kaanaankadun varteen kahdeksankerroksiset asuinkerrostalot, joiden katusuunnitelmaan on sijoitettava liiketilaa. Rakennusten korkeus ei ilmeisesti ratkaisevalla tavalla muuttuisi nykytilanteeseen verrattuna, mitä kaupungin museo pitää tärkeänä Hämeentien luonteen säilymisen kannalta. Hämeentien itäpuolta reunustavat tällä kohtaa jo nykyisellään lähes muurimaisesti kohoavat rakennukset. Hämeentien vastakkaisella puolella seisovat väljästi sijoitetut 1940-luvun lopun pistetalot, joiden takana levittäytyy Annalan kartanon puisto, palstaviljelyalue ja Vanhankaupungin ja Kellomäen ympäristön vihervyöhyke, jotka ovat osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Tällaisella rajavyöhykkeellä kaupungin museo pitää tärkeänä, ettei kaupunkitilan luonne ratkaisevalla tavalla muutu eikä uusia asuintaloja luonnoksessa esitetystä enää koroteta. Muutoin kaupungin museo ei näe estettä tontilla sijaitsevan toimitilarakennuksen korvaamiselle uudisrakentamisella ja asuinkäytöllä.

Kaupungin museolla ei ole muuta huomautettavaa Hämeentie 153:n asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja asemakaavaluonnokseen.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 9.1.2014

HEL 2013-013065 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1130-00/13 ja asemakaavan muutoslouonnoksesta. Asemakaavan muutos koskee Helsingin kaupunginosassa 23. (Arabia, Toukola) korttelin 12 tonttia 5, osoitteessa Hämeentie 153.

Asemakaavan muutos mahdollistaa toimitilatontin muuttamisen asuinkäyttöön. Nykyinen toimitilarakennus puretaan ja tontille suunnitellaan kolme uutta 6-8 -kerroksista asuinkerrostaloa. Rakennusten pohjaker-

roksiin on suunniteltu runsaasti ulosvuokrattavaa liiketilaa. Pysäköinti järjestetään rakennusten yhteispihan alle. Asuinkerrosalaa on yhteensä 17 600 k-m² Katutasoon saa rakentaa yhteensä 700 k-m² liiketilaa rakennusoikeuden lisäksi.

Kaavan valmistelussa on erityisesti painotettu alueen sijoittumista jo melko valmiiksi rakennetun ja palveluiltaan monipuolisen Arabianrannan alueelle hyvien julkisten liikenneyhteyksien varrelle.

Asemakaavan muutosta on hakenut tontin nykyinen vuokralainen Arabian Yritystalo Holding Oy.

Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sisäänkäyntien ja yhteistilojen esteettömyyteen.

Rakennusvirastolla ei ole tällä hetkellä muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan 1130-00/13 tai asemakaavan muutosluonnokseen.

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

13.03.2017

Stj/1

§ 254

V 22.3.2017, Sosiaali- ja terveysviraston laitoshuoltopalvelujen siirtäminen liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymälle

HEL 2016-014356 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vastaehdotus:

Hannu Tuominen

Lisätään ehdotuksen toisen kappaleen jälkeen seuraava:

"Lautakunta pitää erityisen tärkeänä, että kaupunki turvaa HUS:iin siirtyvien henkilöiden työsuhdeasuntojen pysyvyyden jatkuvuutta, jotka nyt asuvat kaupungin vastaavissa asunnoissa. Tämä järjestely vastaa lautakunnan mielestä Helsingin kaupungin hyväksymiä henkilöstöpolitiikan periaatteita."

Hannu Tuomisen vastaehdotusta ei käsitelty asian käsittelyn keskeyttämisen vuoksi.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Silvia Modigin ehdotuksesta.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 1 olevan sopimuksen Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston laitoshuollon ja osto-

palveluna tuotettujen siivouspalvelujen yhdistämisestä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän HUS-Desiko -liikelaitokseen 1.6.2017 lukien liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää (14.2.2017) sosiaali- ja terveystoiminnan laitoshuollon ja ostopalveluna tuotettujen siivouspalvelujen yhdistämistä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän HUS-Desiko -liikelaitokseen 1.6.2017 lukien liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Esitys sisältyy päätöshistoriaan.

Liikkeenluovutuksessa on kysymys hallinnollisesta uudelleenjärjestelystä ja luovutuksen tarkoituksena on järjestää laitoshuollon palvelut sekä ostopalveluna tuotetut siivouspalvelut horisontaalisena yhteistyönä. Luovutuksen seurauksena HUS tuottaa kaupungille tämän palvelun HUSin perussopimuksen 3 §:n 4 momentin nojalla. Yhteistyötä ohjaavat vain yleiseen etuun liittyvät näkökohdat eikä yhteistyön tarkoituksena ole osapuolten voiton tavoittelu.

Laitoshuoltopalveluun kuuluu puhtaanapito-, tekstiilihuolto-, vuodehuolto- ja avustavia ruokahuoltopalveluja Helsingin sosiaali- ja terveystoiminnan kohteille sekä vähäisessä määrin ulkopuolisille asiakkaille. Laitoshuollon tehtävänä on lisäksi toimia asiantuntijana oman alansa kehittämis-, neuvonta- ja ohjaustehtävissä.

Laitoshuoltoa tuotetaan palvelukuvauksen mukaisesti mm. seuraaviin sosiaali- ja terveystoiminnan kohteisiin:

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut:

- kaupunginsairaalat (3)
- kotihoidon kohteet (n. 60)
- kotisairaalat (4)
- monipuoliset palvelukeskukset (10)

Terveys- ja päihdepalvelut:

- terveysasemat (25)
- psykiatria- ja päihdepalvelut (4)
- psykiatrisen sairaala (1)
- päivystyssairaalat (2)
- sisätautien poliklinikat (2)
- suun terveydenhuollon hammashoitolat (28) ja liikkuvan hammashoidon yksikkö

Perhe- ja sosiaalipalvelut:

- lastensuojelun kohteet
- lastenkodit (4)
- maahanmuuttajapalvelut
- neuvolat ja perhetyön kohteet
- puheterapia (9)
- vammaistyön kohteet (13)

Edellä mainittujen kohteiden lisäksi laitoshuollon palveluja saavat kuntoutuksen osaamiskeskuksen kohteet, palvelutalot, apuvälinepalvelut, psykologipalvelut, toimintaterapiapalvelut, asumisen tuen kohteet, jalakaterapia, ravitsemusterapia ja kouluterveydenhuollon keskitetty hallinto. Ostopalvelusiivousta hankitaan sosiaali- ja terveystieteiden keskeisiin ylläpitosiivouksena, perussiivouksena, ikkunanpesuna tai raivaussiivouksena.

Tehdyn selvityksen perusteella järjestämällä laitoshuollon palvelu sekä ostopalveluna tuotettava siivouspalvelu yhteistoiminnassa HUSin kanssa hyödynnetään voimavarat mahdollisimman tehokkaalla tavalla sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.

Selvitystyön toteutus ja tulokset

Sosiaali- ja terveystieteiden virastopäällikkö päätti 5.9.2016 perustaa ohjaus- ja projektiryhmän selvittämään sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuollon ja ostopalvelusiivousten yhdistämismahdollisuutta HUS-Desikoon päällekkäisyyksien purkamiseksi. Selvitys tehtiin yhdessä HUS-Desikon kanssa. Ohjausryhmässä oli myös henkilöstön edustus.

Ohjausryhmä selvitti ja arvioi sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuollon ja ostopalveluna tuotettujen siivouspalvelujen yhdistämismahdollisuuden HUSiin sekä yhdistämisen edut ja riskit. Lisäksi selvitettiin yhdistämisen kustannusvaikutukset sekä vaikutukset henkilöstöön ja siirrettäviin ostopalveluihin.

Nykyisen toimintamallin mukaan sosiaali- ja terveystieteiden tarvitsemat siivouspalvelut tuottaa viraston laitoshuolto tai ne hankitaan ostopalvelusiivouksena. Laitoshuolto koostuu ylläpitosiivouksesta, perussiivouksesta, avustavasta ruokapalvelusta, vuode- ja tekstiilihuollosta, apuvälineiden huollosta/pesusta, vaihtomattojen huollosta ja pesusta sekä ikkunoiden ja välilasioiden pesusta. Palvelu on kohteesta riippuen päivä-, kaksivuoro tai kolmivuorotyötä.

Palvelun tuottamiseen tarvittaviin resursseihin kuuluvat laitoshuollon henkilöstö, siivousvälineet, -aineet ja -koneet ja toimintaan tarvittavat

muut materiaalit. Lisäksi laitoshuollon tukipalveluihin sisältyvät yksikön ydinprosessia tukevat resurssit, kuten mitoitus- ja asiantuntijapalvelut, henkilöstöhallinto, taloushallinto ja johtamistyö. Palvelu tuotetaan asiakaskohtaisesti tarpeen mukaan.

Yhdistämällä viraston laitoshuolto ja ostopalvelusiivoukset HUSiin voidaan päällekkäisyyksiä poistaa ja saavuttaa synergiaetuja kiinteistökohtaisesti ja sairaala-alueittain muun muassa Haartmanin sairaalassa, Kivelän monipuolisessa palvelukeskuksessa ja Auroran sairaalassa. Virasto tulee hyötymään myös HUSn infektioiimitoiminnasta ja -osaamisesta.

Yhdistäminen mahdollistaa koneiden laajemman käytön ja palvelutuotannon joustavuuden lisäämisen, ostopalvelujen sekä siivousaineiden, -välineiden ja -koneiden hankinnan kustannussäästöt. Yhdistäminen tehostaa sijaisjärjestelyjä ja mahdollistaa HUS-Desikon sisäisen koulutusorganisaation ja palveluohjaajien ammattitaidon hyödyntämisen laitoshuoltajien työn ohjauksessa, perehdytyksessä ja laitoshuoltajien uralla etenemisen esim. oppisopimuskoulutuksena palveluohjaajaksi ja -esimieheksi.

HUS-Desiko on arvioinut laitoshuollon vuosikustannuksiksi 25,3 miljoonaa euroa vuonna 2017. Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden viraston arvio kustannuksista on 1,1 miljoonaa euroa suurempi. Ero johtuu pääosin Helsingin korkeammista palkkojen sivukuluista Helsingille kohdentuvan eläkemenoperusteisen eläkemaksun vuoksi. Helsingille jää maksettavaksi Kevan eläkemenoperusteinen maksu, vaikka toiminta siirtyy HUSiin. Tämä huomioon ottaen toiminnan kustannuksissa ei ole merkittävää eroa ensimmäisenä vuotena Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden viraston tai HUSn tuottamana.

Toiminnan synergiaetujen taloudelliset edut realisoituvat HUS-Desikon arvion mukaan vuodesta 2018 eteenpäin. Tällöin on mahdollista saavuttaa ensimmäisenä vuonna arviolta 0,3 miljoonan euron kustannushyödyt vuoden 2017 tasosta. Jatkossa kustannushyötyjä syntyy enemmän. Sopimushintaa päivitetään vuodelle 2018, kun HUS-Desiko on siirtymävaiheen jälkeen saanut suunniteltua palvelukokonaisuutensa yhdessä Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden viraston kanssa.

Yhteistoiminta

Asiaa on käsitelty henkilöstön kanssa yhteistoimintakokouksissa ja henkilöstötoimikunnissa. Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli asian kokouksessaan 27.2.2017 ja totesi, että yhteistoiminta on toteutunut ja merkitsi asian tiedoksi. Henkilöstölle tarjotaan muutostukea yhteistyössä Työterveys Helsingin kanssa.

Toiminnan siirto

Liikkeenluovutuksessa siirtyviin työntekijöihin sovelletaan työsopimuslain 1 luvun 10 §:n ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 25 §:n säännöksiä. Liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti työntekijät siirtyvät ns. vanhoina työntekijöinä (siirtyvä henkilöstö liitteessä 2). Henkilöstön siirtymisestä on laadittu liikkeenluovutussopimuksen mukainen henkilöstön asemaa koskeva liite (liite 3) yhteistyössä pääsopijajärjestöjen kanssa. Henkilöstön asemaa koskevissa neuvotteluissa on otettu huomioon palvelussuhdeasumisesta hyväksytyt periaatteet.

Siirtyvä henkilöstö on koko laitoshuollon henkilökunta, johon kuuluvat hoitavat seuraavia vakansseja:

- 1 laitoshuoltopäällikkö
- 3 siivouspäällikköä
- 24 siivoustyönjohtajaa
- 580 laitoshuoltajaa
- 1 laitoshuollon asiantuntija
- 1 toimistos sihteeri

Helsingin kaupungin ja HUSn laitoshuoltopalvelut ja ostopalvelusopimusten perusteella tuotettavat siivouspalvelut määritellään tarkemmin yhteistoimintasopimuksessa, palvelukuvauksessa sekä hinta- ja muissa liitteissä.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston, henkilöstöosaston sekä oikeuspalvelujen kanssa.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa sosiaali- ja terveystointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa allekirjoittamaan liikkeenluovutussopimuksen ja oikeuttaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut tekemään sopimukseen tarvittavat tekniset ja vähäiset muutokset sekä sosiaali- ja terveystoimintaa huolehti- maan luovutettavia palveluja koskevasta yhteistoiminnasta käytännön järjestelyineen.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.03.2017

- 1 Liikkeenluovutus sopimus (korjattu 6.2.2017)
- 2 Siirtyvä henkilöstö 1.6.2017
- 3 Siirtosopimus sote laitoshuolto07022017
- 4 Liikkeenluovutus sopimuksen liite 5 Muut osana toimintaa siirtyvät sopimukset (lisätty 6.2.2017)
- 5 Palvelukuvaus (korjattu 6.2.2017)
- 6 Palvelukuvauksen liite 1: Laitoshuollon kohteet 2017
- 7 Palvelukuvauksen liite 2 Ostopalveluna hankittavat siivouspalvelut
- 8 Palvelukuvauksen liite 3: Irtaimistoluettelo
- 9 Palvelukuvauksen liite 4: Vastuunjakotaulukko
- 10 Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin välinen yhteistoimintasopimus laitoshuolto- ja siivouspalvelujen tuottamisesta
- 11 Yhteistoimintasopimuksen liite 1: Palvelukuvaus (korjattu 6.2.2017)
- 12 Yhteistoimintasopimuksen liite 2: Laitoshuollon hinta
- 13 Yhteistoimintasopimuksen liite 3: Ostopalvelusopimusten hinnoitteluliite
- 14 Yhteistoimintasopimuksen liite 4: Ostopalveluna hankittavat siivouspalvelut

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Liite 12

Liite 13

Liite 14

Siirtyvä henkilöstö

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Liite 1

Liite 3

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Sosiaali- ja terveystieteiden
Palvelukeskus
Taloushallintopalvelut
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta 14.02.2017 § 40

HEL 2016-014356 T 01 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päätti hyväksyä omalta osaltaan Helsingin kaupungin, sosiaali- ja terveystieteiden laitoshuollon ja ostopalveluna tuotettujen siivouspalvelujen yhdistämisen HUS-Desiko -liikelaitokseen 1.6.2017 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi lautakunta esitti siirron hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Lautakunta piti erityisen tärkeänä, että kaupunki turvaa HUS:iin siirtyvien henkilöiden työsuhdeasuntojen pysyvyyden jatkuvuutta, jotka nyt asuvat kaupungin vastaavissa asunnoissa. Tämä järjestely vastaa lautakunnan mielestä Helsingin kaupungin hyväksymiä henkilöstöpolitiikan periaatteita.

Käsittely

14.02.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esitetty vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Maija Anttila: "Lautakunta pitää erityisen tärkeänä, että kaupunki turvaa HUS:iin siirtyvien henkilöiden työsuhdeasuntojen pysyvyyden jatkuvuutta, jotka nyt asuvat kaupungin vastaavissa asunnoissa. Tämä järjestely vastaa lautakunnan mielestä Helsingin kaupungin hyväksymiä henkilöstöpolitiikan periaatteita."

Kannattaja: Jäsen Rene Hursti

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen.

31.01.2017 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö

13.03.2017

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ann-Marie Turtiainen, vs. osastopäällikkö, puhelin: 310 42213
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi
Minna Höckert, laitoshuoltopäällikkö, puhelin: 310 42747
minna.hockert(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 255

Vastaus valtiovarainministeriölle Tulevaisuuden kunta -parlamentarisen työryhmän väliraportista

HEL 2017-001603 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa valtiovarainministeriölle seuraavan vastauksen:

Taustatiedot

1. Organisaatio

Helsingin kaupunki

2. Kuntakokoluokka

Yli 100 000 asukasta

3. Miten kyselyn vastaus on valmisteltu kunnassanne?

Vastaus on koostettu kaupunginkanslian osastojen ja tietokeskuksen asiantuntijoiden yhteistyönä ja käsitelty kaupunginhallituksessa.

4. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Marko Karvinen

Strategiapäällikkö

Tulevaisuuden kuntiin vaikuttavat muutosvoimat

Parlamentaarinen työryhmä määritteli väliraportissaan keskeiset kuntiin ja niiden tulevaisuuteen vaikuttavat muutosvoimat.

5. Näkemyksenne ja kommenttinne väliraportissa esitetyistä, kuntiin vaikuttavista muutosvoimista

Muutosvoimien vaikutukset kohdentuvat erilaisiin kuntiin eri tavoin. Vaikutukset voivat riippua yhtäältä kunnan ominaisuuksista kuten kunnan koosta ja sijainnista ja toisaalta kunnan omista toimenpiteistä, kuten kyvystä verkottua ja toimia kansainvälisesti. Helsingin näkökulmasta erityisen keskeisessä asemassa olevia muutosvoimia ovat kaupungistuminen, kansainvälinen kilpailu, maankäyttö, väestönkasvu, väestörakenteen monipuolistuminen, maahanmuuttajien kasvava osuus, asukkaiden hyvinvointierot ja mahdolliset segregatiovaikutukset sekä kaupunkilaisten uudet osallisuuden muodot.

Kuntakenttä koostuu hyvin erilaisista toimijoista ja toimintamahdollisuuksista. Suomessa kaupungistuminen on yhä alle eurooppalaista tasoa ja on nähtävissä, että kaupungistuminen jatkuu ja erityisesti suuret kaupungit ovat tässä tilanteessa vetovoimaisia. Helsingin – ja Helsingin seudun – kasvu jatkuu ja tähän myös varaudutaan. Väestöennusteen mukaan Helsingin väkiluku saavuttaa 650 000 asukkaan rajapyykin vuonna 2020 ja 700 000 asukkaan raja ylittyy vuonna 2028.

Tulevaisuudessa kaupungistuminen ja urbanisaation kehitys tarkoittaa, että metropolialueiden ja kasvukaupunkien rooli korostuu entisestään ja pienemmät keskukset sekä maaseutu hiipuvat niin väestön kuin mahdollisuuksien osalta. Vaikka digitalisaatio mahdollistaa etätöiden ja työkentelyn lähes missä ja milloin vain, niin siitä huolimatta tulevaisuudessa, kun yhden hengen taloudet yhä yleistyvät, ihmiset muuttavat kaupunkeihin ja keskittymiin. Urbanisaation kehitys jakaa tulevaisuudessa helposti kunnat voittajiin ja häviäjiin.

Helsinki ei käy niinkään kilpailua asukkaista tai yrityksistä maan muiden kuntien kanssa, vaan maan pääkaupunki joutuu asemoimaan itsensä osana kansainvälistä kaupunkien välistä kilpailua. Tämä näkökulma on tärkeä tarkasteltaessa Helsingin asemaa koko maan talouden moottorina.

Suomalaisten kuntien keskimääräinen koko vuonna 2015 oli 17 310 asukasta. Tilannetta paremmin kuvaava mediaanikoko oli puolestaan 6 068 asukasta. Joka toisessa kunnassa on alle 6 000 asukasta. Kuntakenttä jakautuu hyvin erilaisiin toimijoihin, ja tämä tulee ottaa huomioon. Vuonna 2015 Helsingissä oli 628 208 asukasta, joten se oli 104 kertaa suurempi kuin suomalainen mediaanikunta. Helsingin toimintaympäristö ja toisaalta toimintamahdollisuudet poikkeavat monin tavoin muusta kuntakentästä.

Kaupunkirakenteen kehitys on tärkeää tiivistyvässä kaupungissa. Keskeisiä ratkaistavia asioita ovat mm. miten turvataan ympäristöystävällisempi liikkuminen, miten työpaikat sijoittuvat tulevaisuudessa, miten kaupunkiympäristö kehittyy (ekosysteemipalvelut) ja millaisia logistisia ratkaisuja kaupunkirakenteen kehitykseen liittyy.

Maahanmuuttajaväestö asettaa Helsingille erityisiä tarpeita, joka vaikuttaa laajasti palvelutuotantoon. Helsingissä on tällä hetkellä noin 85 000 vieraskieliseen väestöön kuuluvaa ja tämän määrän ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2030 mennessä. Vieraskielisten osuus on nyt 14 prosenttia, vuonna 2030 jo 23 prosenttia. Kasvavan maahanmuuttajataustaisen väestön kotouttamiseen ja kotoutumiseen liittyvät haasteet korostuvat Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla. Erityisesti maahanmuuttajataustaisten nuorten (ns. maahanmuuton toisen suku-

polven) yhteiskunnallisen aseman kehitys ja tarve tämän seurannalle korostuvat jatkossa. Lisäksi on varauduttava jatkossakin turvapaikanhakijoiden määrien äkillisiin muutoksiin. Kriisien aiheuttamat paineet eivät ole tästä näkökulmasta kadonneet.

Helsinki joutuu kiinnittämään huomiota myös väestöryhmien välisten hyvinvointierojen kasvuun, millä on suuri merkitys koko kaupungin kannalta. Tähän liittyen segregaaation torjunta nousee keskeiseksi tekijäksi kaupunkikehityksessä. Näin ollen maankäyttö- ja asuntopolitiikka sekä erilaiset koulutus-, työllisyys-, vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelujen kohdennetut toimet ovat oleellisia tekijöitä Helsinkiä arvioitaessa.

Myös väestön ikärakenteen muutokset vaikuttavat Helsingissä. Ikääntyvän väestön määrä kasvaa sekin ja hyvin erilaiset palvelutarpeet sen myötä. Ns. go-go vaiheessa olevien eläkeikäisten määrä kasvaa, mutta tarpeet eroavat ns. slow-go ja no-go –väestöön verrattuna. Kunnan näkökulmasta huoltosuhteen kehitys on hieman toinen kuin kansantalouden näkökulmasta. Eläkeläisten kasvava joukko osallistuu kunnallisveron maksuun, mutta käyttää erityisesti maakunnan rahoittamia ja tarjoamia palveluja.

Digitalisaation mahdollistamat uudet osallistumisen muodot korostuvat jatkossa ja haastavat kaupungin nykyisiä toimintatapoja. Kuinka hyödyntää asukkaiden osaamis pohjaa, pitää kansalaiset ja kuntalaiset osallisina ja sallia asukkaiden omaehtoinen toiminta kaupungin ja kaupunkilaisten hyväksi? Osallistumisen eriarvoisuus ja digitaalinen syrjäytyminen on oma haasteensa. Teknologioiden ja datan saatavuuden radikaali lisääntyminen sekä samalla yhteiskuntien riippuvuus- ja haavoittuvuusuhat ovat ilmiö, joka muuttaa eri toimijoiden käyttäytymistä kansainvälisesti, eri yhteiskunnissa ja ihmisten arjessa. Digitalisaation myötä myös odotukset julkisten toimijoiden roolista ja palveluista muuttuvat nopeasti.

Väliraportissa esitetyistä muista kuntiin vaikuttavista muutosvoimista globalisaation vaikutus elinkeinorakenteen kehitykseen, kansallisiin talouksiin ja myös kansalliseen politiikkaan on erittäin merkittävä. Kuntiin vaikutukset kohdistuvat välillisesti. Työelämän, työnteon tapojen ja työn muuttuminen on nähtävä uhkan sijasta uusina mahdollisuuksina.

Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot

Parlamentaarisen työryhmän väliraportissa esitetään neljä vaihtoehtoista tulevaisuuden kunnan skenaariota ja näille visiot.

6. Näkemyksenne ja kommenttinne väliraportissa esitetyistä tulevaisuuden kunnan skenaarioista ja visioista

Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot on ansiokkaasti ja ammattitaitoisesti tuotettu skenaariaselvitys kuntien toimintaympäristön lähitulevaisuuden suuntaviivoista ja mahdollisuuksista. Skenaarioiden rakentamiseen ja jäsentämiseen valitut pääulottuvuudet, kuntien uudistumiskyky ja megamuutosten hyödyntäminen ovat vahvasti arvolatautuneita ja sisältävät itsessään tahtotilan ilmauksen. Tämän takia väliraportissa esitetyt skenaariot ja visiot muistuttavat enemmän ulkopuolisen arvioijan näkemystä kunnan tilasta kuin kunnan valittavissa olevia vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia.

Skenaarioiden kytkeminen pelkästään tahtotiloihin on yksinkertaistus. Ulkoisilla tekijöillä ja muutoksilla on huomattavan suuri merkitys siihen, millainen tulevaisuuskuva kunnilla on edessään. Kuntien tulisi varautua sopeutumaan erityisesti sellaisiin skenaarioihin, jotka eivät ole kuntien tavoiteltavissa tai valittavissa. Näistä aiheutuvat uhat ja mahdollisuudet eivät jakaudu kunnille tasaisesti. Myöskään loikka visiosta toiseen ei ole pääsääntöisesti mahdollista, vaan visio joudutaan rakentamaan olemassa olevaan todellisuuteen kytkeytyväksi.

7. Näkemyksenne siitä, mitkä ovat eri skenaarioiden vaikutukset oman kuntaryhmänne/ edustamanne tahon näkökulmasta

Helsingin strategiset valinnat ja ratkaisut tähtäävät systemaattisesti Innostavan elinvoimakunnan tulevaisuuskuvaan. Kaupungin uudistumiskyky ja valmiudet uudistusten onnistuneeseen toimeenpanoon ovat hyvät. Toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia hyödynnetään aktiivisesti uudistaessaan kaupungin roolia, tehtäviä ja toimintatapoja.

Raportissa esiteltyt muut skenaariot, Ratkaisut etsivä kunta, Laiska kunta ja Lannistunut kunta jäävät etäisiksi eivätkä vastaa Helsingin toimintaa ohjaavia arvoja ja visiota.

Näkemykset sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista kuntiin

Kunnan elinvoima-, sivistys- ja hyvinvointirooli korostuvat maakuntien perustamisen myötä. Myös elinympäristörooli, kehittäjä- ja kumppanuusrooli sekä osallisuus- ja yhteisörooli vahvistuvat.

Mitkä kunnan tehtävistä ovat mielestänne oleellisia näiden roolien toteuttamisen näkökulmasta?

Elinvoima

Pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajat ovat jättäneet 20.1.2017 esityksen kasvupalvelujen järjestämistä koskevaksi pääkaupunkiseudun erilliskäytännöksi. Esityksen mukaan kasvupalveluiden järjestämisvastuu ja mahdollisesti osa aluekehittämisen tehtävien järjestämisvastuusta siir-

rettäisiin perustettavalle pääkaupunkiseudun kasvupalvelukuntayhtymälle. Perustelut on esitetty kaupunginjohtajien esityksessä ja pääkaupunkiseudun kasvupalveluryhmän raportissa 16.1.2017. Kaupunginhallitus päätti osaltaan asiasta 30.1.2017 (§ 79).

Erilliskorjauksen myötä pääkaupunkiseudun kuntien tehtävissä korostuu kasvupalvelujen ja vetovoimapalvelujen välinen koordinaatio. Kasvupalvelukuntayhtymän ja kaupunkiympäristön toimialan välinen yhteistyö on erittäin tärkeää.

Sivistysrooli

Sote- ja maakuntauudistuksen myötä Helsingin sivistysrooli korostuu. Oleellimmat tehtävät roolin toteuttamisessa ovat koulutus, vapaa sivistystyö ja kasvatus. Näitä täydentävät kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan palvelut.

Hyvinvointirooli

Kuntien hyvinvointirooli muuttuu sote- ja maakuntauudistuksen myötä perusteellisesti. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sisältöä kunnan toimintana ei ole määritelty, joten se on täsmennettävä. Kyseessä ei voi olla vain yleisen hyvän hoitaminen, johon kunnan keinot ja välineet ovat vähäiset.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kytkeytyminen eri toimintoihin niin kunnan sisällä kuin maakunnan ja muiden toimijoiden suuntaan täsmentyy sen sisällön määrittelyn myötä. Kaikille kytkennöille on luotavat toimivat yhdyspinnat.

Elinympäristörooli

Kunnan tehtävänä on vastata maankäytöstä omalla alueellaan. Terveellisen ja turvallisen elinympäristön turvaaminen tiivistyvässä kaupunkirakenteessa korostuu Helsingissä. Helsinki korostaa strategisessa suunnittelussa ja kaavoituksessa ilmastonmuutoksen torjumista. Ilmanlaadusta huolehtiminen on erityinen painopiste ja kaupungilla on ajantasaiset Euroopan unionin edellyttämät suunnitelmat. Helsingin metropolialueen elinympäristön kehittämiseksi tehdään seudullista yhteistyötä maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelussa seudun kuntien ja valtion kanssa (MAL 2019 –prosessi). Tavoitteena on tiivistyvä yhdyskuntarakenteen ja tehtyjen liikenneinvestointien täysimääräinen hyödyntäminen.

Kehittäjä- ja kumppanuusrooli

Kunnan kehittäjäroolin toteuttamisessa korostuu erityisesti kunnan oma toiminnan suunnittelu ja ennakointi sekä näitä tukeva tutkimustoiminta.

Yhteistyö yliopiston ja alueen korkeakoulujen kanssa on myös keskeistä. Kumppanuusroolin kannalta merkittävässä asemassa on vapaan kansalaistoiminnan tukeminen ja avustaminen.

Osallisuus- ja yhteisörooli

Helsinki uudistaa johtamisjärjestelmän ottamalla 1.6.2017 alkavalla valtuustokaudella käyttöön pormestarimallin. Helsingin johtamisjärjestelmää uudistettaessa on työstetty uuteen toimialalautakuntarakenteeseen kytkeytyvää osallisuus- ja vuorovaikutusmallia. Asiaa valmistellut työryhmä on pohtinut osallisuusroolin muotoutumista eri tilanteissa. Esimerkiksi palvelun lakisääteisyys tai vapaaehtoisuus, sen ajallinen kesto (lyhyt tai pitkä) sekä se, onko osallistuja kuntalainen, yhteisö, palvelun käyttäjä tai muualla asuva johtavat hyvin erilaisiin vuorovaikutus-tilanteisiin.

Eri toimialoilla ja tehtävissä perusasiat vaihtuvat, ja se vaikuttaa toimialan sisäisiin osallisuusratkaisuihin. Tulevaisuuden kunnassa voidaan olettaa asukkaiden ja yhteisöjen verkottuvan paikallisesti nykyistä tiiviimmin, mahdollisesti sekä kunnan että maakunnan toimijoiden kumppaneina. Paikallinen palveluiden ja toiminnan kokonaisvaltainen tarkastelu yhdessä kansalaisten kanssa ei onnistu ilman joustavuutta toimialojen välisessä vastuunjaossa ja resurssien käytössä.

Osallisuus voi nostaa esiin uudenlaisia palvelutarpeita ja tarjota samalla ratkaisun niiden tarjoamiseen: asukkaat tuottavat palvelua itselleen ja toisilleen, kun se organisoidaan.

Yhteisöroolissa painottuu jatkossakin paikallisen yhteisöllisyyden ja kaupunginosien elinvoimaisuuden edistäminen, tapahtumat, sekä yhteisöllisyyttä lisäävän kaupunkikulttuurin vahvistaminen.

9 a. Näkemyksenne siitä, miten sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa oman kuntasi/edustamanne tahon rooliin?

Helsingin kaupungin taloudenpidon näkökulmasta on ensiarvoisen tärkeätä, ettei sote- ja maakuntauudistuksella heikennetä kaupungin palvelujen rahoitusedellytyksiä. Uudistuksen nojalla ei pidä järkyttää kaupunkien rahoituksellisesta tasapainoa. Kaupungeilla pitää säilyä itsenäisen rahoituspolitiikan välineet ja liikkumavara.

9 b. Näkemyksenne siitä, miten sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa oman kuntasi/edustamanne tahon tehtäviin?

Kunnan tehtävät vähenevät uudistuksen vaikutuksesta huomattavasti, kun maakuntaan siirtyy noin puolet kaupungin nykyisestä henkilöstöstä. Tukipalvelutehtävien jakaminen maakuntaan siirtyviin ja kuntaan jääviin

tehtäviin aiheuttaa uudelleenjärjestelytarpeita kuntaan jäävän henkilöstön työtehtävissä.

9 c. Näkemyksenne siitä, miten sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa oman kuntasi/edustamanne tahon toimintatapoihin?

Maakunnan siirtyessä omaksi hallinnokseen kuntien välinen yhteistyö ja mahdollinen yhteinen edunvalvonta voivat tarvita uusia yhteistyömuotoja. Osin tämä riippuu maakuntahallinnolle määriteltävistä tehtävistä.

Konsernijohtamisen sekä konserni- ja omistajaohjauksen merkitys tulee kasvamaan edelleen. Tätä on käsitelty vähän asiantuntijaryhmän muistiossa sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista.

Näkemykset reformin jatkovalmistelusta ja tarvittavista toimenpiteistä

Parlamentaarisen työryhmän tulee kartoittaa tarvittavat lainsäädäntömuutokset muun muassa kuntalain osalta sekä pitkän aikavälin kunta- ja poliittisten muutostarpeet.

10 a. Jotta kunnat voivat uudistaa omaa rooliaan, millaisia muutoksia mielestänne tulisi toteuttaa kuntalain osalta?

Tulevaisuudessa korostetaan digitalisaation merkitystä ja kuntien tarvetta entistä enemmän itse tunnistaa ja muotoilla asiansa. Tämä tulisi mahdollistaa kuntalaissa ja kuntien tulisi voida itse päättää hallintonsa ja hallintomenettelynsä rakenteista. Menettelysääntöjä tulisi ajantasaisistaa digitalisoinnin osalta.

Lisäksi sopimus- ja konserninäkökulma korostuu entisestään. Nykyisessä kuntalaissa puhutaan kunnan toiminnasta, joka pitää sisällään paitsi konsernin ohjaamisen myös esimerkiksi ostopalvelu- ym. kumppanien sopimusohjaamisen. Tämä kokonaisuus on haastava hallita ja johtaa. Kyse ei kaupungin näkökulmasta ole niinkään lainsäädännön muutostarpeista, vaan enemmän siitä, että nykyisen lainsäädännön puitteissa rakennetaan sellaiset toimintatavat ja -mallit, joiden avulla konsernia ja sen toimintaa pystytään johtamaan tehokkaasti ja tuloksellisesti.

Kuntalaki sääntelee hallituksen jäsenten valinta tytäryhteisöihin ja edellyttää riittävää asiantuntemusta valittavalta hallitukselta. Tämän vaatimuksen toteutumista on haastava varmistaa, vaikka hallituksen jäsenten nimeäminen on omistajan tärkein tehtävä.

10 b. Jotta kunnat voivat uudistaa omaa rooliaan, millaisia muutoksia mielestänne tulisi toteuttaa muun kuntia koskevan lainsäädännön osalta?

Kuntien tehtävien muuttuessa muuta lainsäädäntöä tulisi yhdenmukaistaa, jotta epäselvyyksiä ja päällekkäisyyksiä (mm. muutoksenhakusiat) voidaan purkaa mahdollisimman hyvin.

Uuden hankintalain sidosyksikkösääntely on kaupunkikonsernin toiminnan järjestämisen ja tehokkuuden näkökulmasta epätarkoituksenmukaisen tiukka.

10 c. Jotta kunnat voivat uudistaa omaa rooliaan, millaisia muutoksia mielestänne tulisi toteuttaa kuntapolitiikan osalta?

Suurten kaupunkien asema ja kumppanuus valtion kanssa metropolipolitiikassa, kaupunkipolitiikassa ja EU-yhteistyössä on tärkeää ja siitä tulee huolehtia myös tulevassa julkisen hallinnon rakenteessa. Pääkaupunkiseudun ja kaupunkikeskusten vahvuuksia menestymisessä tulee parantaa edelleen.

Maakuntauudistuksessa suurten kaupunkien ja niiden kaupunkiseutujen rooli elinvoiman, talouskasvun ja työllisyyden vetureina on sivuutettu. Kaupungit, joissa on näihin rooleihin liittyvien tehtävien osaaminen ja työkalut sekä resurssit vastata näistä tehtävistä, ja jotka ovat näitä tehtäviä hoitaneet, ovat aluekehityksessä strategeja ja toimeenpanevia voimia. Pääkaupunkiseudulla kasvupalvelujen erillisratkaisulla ehdotettu seudullinen kuntayhtymä, seudullinen liikenne sekä seudulliset ympäristöpalvelut muodostavat hyvät puitteet kaupunkikehitykseen liittyvien tehtävien menestyksekkäälle hoitamiselle.

Maakuntauudistuksen vaikutus kaavoitusjärjestelmään tulisi selkeyttää. Maakuntakaavaa koskevaa lainsäädäntöä on uudistettava.

Lausunnonantajan esille ottamat muut kysymykset ja asiat

”Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot 2030” raportti nostaa hyvin esiin kunnan passiivisuudesta aiheutuvia uhkakuvia. Menestyjäkuntien vahvuuksien parantamiseen ja taantuvan kuntakentän ongelmien ratkaisuun siinä esitetyt skenaariot ja visiot eivät tuo apua. Raportissa ei kerrota mitä kunnan visioloikka tavoiteltavaan skenaarioon ja Yhdessä menestymisen visioon edellyttää ja keneltä? Mitkä ovat eri toimijoiden roolit, tehtävät ja vastuut vision muuttamisessa? Raportti ei tavoita eikä tunnista kuntien ja kaupunkien tai kaupunkiseutujen erilaisuutta, eikä kannusta näiden eroavuuksien hyödyntämiseen.

Raportin skenaariot ja visiot eivät myöskään tarjoa selkeää pohjaa lainsäädäntötyölle, jossa tulisi määritellä kunnille uusi rooli ja tehtävät sekä asema suhteessa aluehallintoon ja uudistaa peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmä.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvnro
FI02012566

13.03.2017

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Saatekirje Följebrev 8.2.2017
- 2 Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot 2030, väliraportti
- 3 Tulevaisuuden kunta – asiantuntijaryhmän muistio sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista kuntiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtiovarainministeriö on pyytänyt 8.2.2017 kunnilta, puolueilta, ministeriöiltä ja muilta jakelussa mainituilta tahoilta näkemyksiä ja kommentteja Tulevaisuuden kunta –reformin parlamentaarisen työryhmän väliraportista sekä parlamentaarisen työryhmän tukena toimivan asiantuntijaryhmän muistiosta reformin jatkovalmistelua varten. Vastaukset on pyydetty 22.3.2017 mennessä. Kyseessä ei ole virallinen lausuntopyyntö, mutta kunta- ja uudistusministeri toivoo saatekirjeessään, että mahdollisuuksien mukaan kunnanhallitus ja viranhaltijajohto valmistelisivat vastauksen yhteistyössä.

Tulevaisuuden kunta on yksi pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman reformeista. Sen tavoitteena on määrittää kuntien roolia, asemaa ja tehtäviä sekä suhdetta vuoden 2019 alussa perustettaviin maakuntiin ja määritellä visio tulevaisuuden kunnasta vuonna 2030. Tehtä-

vää varten asetettiin joulukuussa 2015 parlamentaarinen työryhmä, jonka tukena toimii eri ministeriöiden virkamiehistä ja Suomen Kuntaliiton edustajista koostuva asiantuntijaryhmä.

Aluehallintouudistuksen ohella myös monet muut kuntien toimintaympäristössä tapahtuvat suuret muutokset haastavat kunnat ja julkisen hallinnon uudistumaan ja uudistamaan toimintatapojaan. Tulevaisuuden kunta –reformissa on analysoitu muutosten vaikutuksia kuntiin niin lyhyellä kuin pidemmällä aikavälillä.

Parlamentaarisen työryhmän tulevaisuuden ennakointiprosessin tulokset on esitelty työryhmän väliraportissa. Raportin tarkoituksena on kannustaa kuntia oman roolinsa ja tulevaisuutensa ennakointiin ja arviointiin sekä antaa kunnille työkaluja strategisten valintojen tekemiseen. Väliraportti sisältää kuvaukset keskeisistä kuntien toimintaan, tehtäviin ja rooliin vaikuttavista muutoksista, parlamentaarisen työryhmän laatimat skenaariot ja niiden vaikutukset erilaisissa toimintaympäristöissä toimivien kuntien näkökulmasta sekä eri skenaarioiden visiot. Asiantuntijaryhmän muistiossa on tarkasteltu sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksia kuntiin.

Kyselyyn vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa kysytään näkemyksiä ja kommentteja kuntiin vaikuttavista muutosvoimista, väliraportissa esitetyistä tulevaisuuden kunnan skenaarioista ja visioista, sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista, kuntien roolien muutoksista ja tehtävien painottumisista sekä lainsäädännön ja kuntapolitiikan muutostarpeista. Kyselyyn on varattu tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Kaupunginhallitus on päättänyt aiemmin kahdesta Helsingin kaupungin tulevia tehtäviä koskevasta esityksestä, joiden toteutuminen vaikuttaa kaupungin ja vuoden 2019 alussa perustettavan maakunnan suhteeseen. Nämä koskevat kasvupalveluiden järjestämistä sekä pelastustointia.

Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat laatineet valtioneuvostolle yhteisen esityksen kasvupalveluiden järjestämistä koskevaksi pääkaupunkiseudun erillisratkaisuksi. Erillisratkaisussa kasvupalveluiden järjestämistä ja mahdollisesti osa aluekehittämisen tehtävien järjestämistä siirrettäisiin perustettavalle pääkaupunkiseudun

kasvupalvelukuntayhtymälle. Kaupunginhallitus päätti osaltaan asiasta 30.1.2017 (§ 79).

Kaupunginhallitus päätti 6.2.2017 (§ 108) esittää vireillä olevaan sote- ja maakuntauudistukseen sekä pelastustoimen järjestämistä koskevaan uudistukseen liittyen, että pelastustoimi tulee säilyttää Helsingin

13.03.2017

Kj/3

kaupungin omana toimintana ja että pelastuslaitos myös jatkossa toimii kiireellisen ensihoidon tuottajana Helsingissä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Saatekirje Följebrev 8.2.2017
- 2 Tulevaisuuden kunnan skenaariot ja visiot 2030, väliraportti
- 3 Tulevaisuuden kunta – asiantuntijaryhmän muistio sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksista kuntiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

§ 256

Toimialojen hallinnon eräiden yksiköiden päälliköiden virkojen perustaminen

HEL 2017-002633 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti perustaa 13.3.2017 lukien toimialojen hallinnon yksiköiden päälliköiden seuraavat virat:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

- Talous ja suunnittelupalvelut
 - asiakasmaksut ja laskutus -yksikkö
 - asiakasmaksupäällikön virka, jonka tehtäväkohtainen palkka on 3800 euroa kuukaudessa
 - hankintapalvelut -yksikkö
 - hankintapäällikön virka, jonka tehtäväkohtainen palkka on 3700 euroa kuukaudessa
- Tietohallintopalvelut
 - ICT-kehitys -yksikkö
 - ICT-kehityspäällikön virka, jonka tehtäväkohtainen palkka on 4700 euroa kuukaudessa

Kaupunkiympäristön toimiala

- Hallinto- ja lakipalvelut
 - lakipalvelut -yksikkö
 - yksikön päällikön virka, tehtäväkohtainen palkka on 4800 euroa kuukaudessa

Sosiaali- ja terveystoimiala

- Hallintopalvelut
 - päätöksenteon tuki -yksikkö
 - yksikön päällikön virka, jonka tehtäväkohtainen palkka on 4800 euroa kuukaudessa

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mattheisen, neuvottelupäällikkö, puhelin: 310 37963

13.03.2017

Kj/4

leena.mattheiszen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto teki 22.6.2016 päätöksen uuden 1.6.2017 aloittavan organisaation hallintosäännöstä, toimialoista ja palvelukokonaisuuksista.

Toimialojen toimintasäännöissä on määritelty tarkemmin toimialojen organisaatio ja tehtävät. Eräisiin toimialojen hallinnon yksiköiden päälliköiden tehtäviin sisältyy julkisen vallan käyttöä, minkä vuoksi tehtäviä varten on perustettava virat. Julkista valtaa käytetään muun muassa silloin, kun tehtävässä käytetään kunnan delegeoitua päätösvaltaa, tehtävään kuuluu esittelyä kunnallisessa päätöksentekoprosessissa sekä tehtävissä, joissa voi lakiin perustuvan toimivallan perusteella yksipuolisesti päättää toisen edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta tai antaa toista velvoittavan määräyksen tai muulla tavalla tosiasiallisesti puuttua toisen etuun tai oikeuteen. Lisäksi tietyt hallintopäätösten valmistelu-tehtävät pitävät sisällään julkisen vallan käyttöä silloin, kun valmistelu-tehtävällä on merkittävä vaikutus päätöksentekoon.

Toimialojen hallinnon yksiköiden päälliköiden virkojen tehtävien vaativuus ja tehtäväkohtainen palkka on arvioitu kaupungin tehtävien vaativuudenarviointijärjestelmällä, joka perustuu kunnalliseen yleiseen virka- ja työehtosopimukseen.

Perustettaviksi viroiksi ja virkojen tehtäväkohtaisiksi palkkoiksi ehdotetaan seuraavaa:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

- Talous ja suunnittelupalvelut
 - asiakasmaksut ja laskutus -yksikkö
 - asiakasmaksupäällikön virka, jonka tehtäväkohtainen palkka on 3800 euroa kuukaudessa
 - hankintapalvelut -yksikkö
 - hankintapäällikön virka, jonka tehtäväkohtainen palkka on 3700 euroa kuukaudessa
- Tietohallintopalvelut
 - ICT-kehitys -yksikkö

13.03.2017

Kj/4

- ICT-kehityspäällikön virka, jonka tehtäväkohtainen palkka on 4700 euroa kuukaudessa

Kaupunkiympäristön toimiala

- Hallinto- ja lakipalvelut
 - lakipalvelut –yksikköyksikön päällikön virka, tehtäväkohtainen palkka on 4800 euroa kuukaudessa

Sosiaali- ja terveystoimiala

- Hallintopalvelut
 - päätöksenteon tuki -yksikkö
 - yksikön päällikön virka, jonka tehtäväkohtainen palkka on 4800 euroa kuukaudessa

Edellä mainitut toimialojen hallinnon yksiköiden päälliköiden virat perustetaan 13.3.2017 lukien. Virat on tarkoituksenmukaista perustaa ja täyttää ennen uuden organisaation aloittamista.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mattheiszen, neuvottelupäällikkö, puhelin: 310 37963
leena.mattheiszen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.03.2017

Kj/5

§ 257

Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen Tampereella 25.-26.4.2017

HEL 2017-002114 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti nimetä Tampereella 25.-26.4.2017 pidettävään kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen seuraavat edustajat:

- Seija Muurinen
- Lasse Männistö
- Jasmin Hamid
- Hannu Tuominen
- Osku Pajamäki
- Sara Paavolainen
- Sirkku Ingervo
- Sami Mutttilainen
- Gunvor Brettschneider
- Laura Kolbe

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti nimetä kaupungin edustajiksi kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen seuraavasti:

Laura Rissasen ehdotuksesta:

- Seija Muurinen
- Lasse Männistö

Otso Kivekkään ehdotuksesta:

- Jasmin Hamid
- Hannu Tuominen

Osku Pajamäen ehdotuksesta:

- Osku Pajamäki
- Sara Paavolainen

Silvia Modigin ehdotuksesta:

- Sirkku Ingervo

13.03.2017

Kj/5

- Sami Muttilainen

Marcus Rantalan ehdotuksesta:

- Gunvor Brettschneider

Laura Kolben ehdotuksesta:

- Laura Kolbe

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Tampereen kaupungin kutsu 17.2.2017

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Nimetyt henkilöt

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää nimetä Tampereella 25.-26.4.2017 pidettävään kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen seuraavat edustajat:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Esittelijä

Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen järjestetään 25.-26.4.2017 Tampereella. Tapaamisessa keskustellaan ajankohtaisista Suomen suurimpia kaupunkeja koskevista asioista ja kaupunkien välisestä yhteistyöstä. Tapaamisen ohjelma alkaa tiistaina

25.4. lounaan merkeissä. Tarkempi ohjelma toimitetaan osallistujille erikseen.

Kaupunginhallituksen nimettyä edustajat luottamushenkilöjohdon tapamiseen kaupunginhallituksen puheenjohtaja päättää erikseen virkamatkasta kaupunginhallituksen johtosäännön ja luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaisesti.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

1 Tampereen kaupungin kutsu 17.2.2017

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Nimetyt henkilöt

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.03.2017 § 225

HEL 2017-002114 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

06.03.2017 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle puheenjohtajan ehdotuksesta.

Esittelijä

13.03.2017

Kj/5

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.03.2017

Kj/6

§ 258

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 10 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Kh:n puheenjohtaja

jaostot

- konserni
- johtamisen
- tietotekniikka

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Taloushallintopalvelu

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

6.3., 8.3. ja
9.3.2017

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava
- sivistystointa johtava
- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava
- sosiaali- ja terveystointa johtava

kaupunginkanslia

- kansliapäällikkö
- kansliapäällikkö/U
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

13.03.2017

Kj/6

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
- toimitusjohtaja

henkilöstökassatoimikunta

toimialajohtajat

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.03.2017

Kj/7

§ 259

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 10 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.03.2017

Kj/8

§ 260

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 10 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

vs. kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 261

Pukinmäen rantapuiston ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän puistosuunnitelman hyväksyminen (nro VIO 5835/1)

HEL 2016-011912 T 10 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Pukinmäen rantapuiston ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän puistosuunnitelman nro VIO 5835/1 siten, että hankkeen rakennuskustannukset ovat yhteensä 1 135 000 euroa (alv 0 %).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro VIO 5835/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro VIO 5835/1

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yleisten töiden lautakunta esittää 14.2.2017 Pukinmäen rantapuiston ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän puistosuunnitelman nro VIO 5835/1 hyväksymistä.

Esitys on päätöshistoriassa. Puistosuunnitelman selostus ja piirustus (VIO 5835/1) ovat liitteinä 1 ja 2.

Lähtökohdat

Suunnittelualueena on Pukinmäen eteläosassa sijaitsevat Pukinmäen rantapuisto (eteläinen) ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävä. Pukinmäen rantapuiston pinta-ala on noin 4,8 hehtaaria. Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän puiston pinta-ala on noin 0,6 hehtaaria.

Puistot yhdistävä Käskynhaltijantien sillan alitus suunnitellaan erillisenä hankkeena.

Suunnittelualan pinta-ala on noin 5,4 hehtaaria. Suunnitteluala sijoittuu maisema- ja luontoarvojen sekä virkistykseen kannalta merkittävään Vantaanjoen laaksoon ja maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.

Suunnitelman tavoitteena on luoda yleisilmeeltään monipuolinen viheralue, jonka läpi kulkee merkittävä ulkoilureitti. Tavoitteena on säilyttää alueen ekologiset arvot ja vahvistaa alueen asemaa osana Vantaanjoen laakson kulttuurimaisemaa ja viheralueiden verkostoa.

Suunnitelman sisällöstä

Vantaanjoki on näkyvä osa puiston virkistys- ja maisema-arvoja. Aluetta hoidetaan hallitusti luonnonhoidon menetelmin. Joenrannan niityt säilytetään luonnonmukaisina. Pohjoisosan metsikkö säilytetään.

Puistoon toteutetaan pääulkoilureitti, joka valaistetaan. Reitiltä rantaan risteäviä polkuja ja entisen pihapiirin läpi rakennettavaa polkua ei valaista.

Pihapiiristä länteen rantapolku toteutetaan nykyiselle paikalleen kevyenä rakenteena vain pintakerros kunnostamalla. Hulevedet johdetaan tonteilta ja niittyalueilta ulkoilureittien ali ja edelleen Vantaanjokeen. Puiston entisen peltoalueen läpi kulkeva oja muotoillaan uudelleen siten, että syntyy leveämpiä kohtia hulevesien viivytystä varten. Entinen pelto säilytetään osittain niittynä ja osa muutetaan käyttönurmeksi. Puutarhamyymälän lounaispuolelle perustetaan maisemapelto.

Rantaan, käyttönurmen yhteyteen sijoitetaan ulkogrillejä ja pöytä-penk-kiryhmiä. Isonpellontien päähän sijoitetaan viheralueen käyttäjiä varten 6 autopaikkaa. Uusia täydennysistutuksia tehdään harkiten maiseman avoimuus huomioiden.

Tarkempi kuvaus puistosuunnitelmasta on päätöshistoriassa sekä puistosuunnitelma selostuksessa.

Vuorovaikutus

Puistosuunnitelmaluonnos on ollut esillä Pukinmäen kirjastossa ja rakennusviraston internetsivuilla 10.–21.10.2016 välisen ajan.

Kustannukset ja aikataulu

Pukinmäen rantapuiston ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän rakennuskustannukset ovat yhteensä 1 135 000 euroa (alv 0 %).

Pukinmäen rantapuiston hoitoluokat ovat A3, B1, B3 ja C1. Puistosuunnitelman rakennuskustannukset ovat noin 973 000 euroa eli noin 20 euroa/m² (alv 0 %). Vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 15 000 euroa eli 0,30 euroa/m² (alv 0 %).

Puisto voidaan rakentaa vuosina 2018 - 2020 vuoden 2017 talousarvioon sisältyvän investointiohjelman vuosiksi 2017 – 2026 talousarvio-kohtaan 8 06 08, Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset, yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi merkittyjen määrärahojen puitteissa.

Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän puiston hoitoluokat ovat A3, B3 ja C1. Puistosuunnitelman rakennuskustannukset ovat noin 162 000 euroa eli noin 27 euroa/m² (alv 0 %). Vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 1 500 euroa eli 0,30 euroa/m² (alv 0 %). Puistokäytävä rakennetaan Käskynhaltijantien sillan alituksen rakentamisen yhteydessä. Sillan alituksen ja sillan korjaamisen suunnittelu on käynnistymässä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro VIO 5835/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro VIO 5835/1

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Tiedoksi

HKR

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 14.02.2017 § 63

HEL 2016-011912 T 10 05 02

Esitys

Yleisten töiden lautakunta esitti kaupunginhallitukselle Pukinmäen rantapuiston ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän puistosuunnitelman nro VIO 5835/1 hyväksymistä.

Lähtökohdat ja tavoitteet

Suunnittelualueena on Pukinmäen eteläosassa sijaitsevat Pukinmäen rantapuisto (eteläinen) ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävä. Puistot yhdistävä Käskynhaltijantien sillan alitus suunnitellaan erillisenä hankkeena.

Puisto rajautuu etelässä Vantaanjokeen, pohjoisessa Kehä I:een, Isonpellontiehen ja sen varteen rakennettaviin asuintontteihin, Pukinmäen Puutarha Oy:n puutarhamyymälään sekä idässä Käskynhaltijantiehen ja Bockinpuistoon. Alue on merkitty voimassaolevissa asemakaavoissa puistoalueeksi (P tai VP). Puiston pohjoisosassa oleva alue, joka rajautuu Kehä I:een, on merkitty suojaviheralueeksi. Keväällä 2016 vahvistettuun kaavaan on merkitty uusi ulkoilutie ja hulevesien viivytysaltaita. Suunnittelualan pinta-ala on noin 5,4 hehtaaria.

Suunnitteluala sijoittuu maisema- ja luontoarvojen sekä virkistykseen kannalta merkittävään Vantaanjoen laaksoon ja maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Puistoalue on entistä avo-ojitettua peltoa, joka on muuttunut niittymäiseksi ja jolla kasvaa luontaisesti kehittyntä lehtimetsää. Alueella on aiemmin sijainnut muutamia asuintaloja, joiden puutarhojen jäljiltä siellä kasvaa vanhoja puutarhakasveja, mm. hedelmäpuita ja koristepensaita.

Suunnitelman tavoitteena on luoda yleisilmeeltään monipuolinen viheralue, jonka läpi kulkee merkittävä ulkoilureitti. Tavoitteena on säilyttää alueen ekologiset arvot ja vahvistaa alueen asemaa osana Vantaanjoen laakson kulttuurimaisemaa ja viheralueiden verkostoa.

Puistoalueen luontoarvoja, erityisesti vanhoihin puihin liittyen, selvitetiin syksyllä 2016. Selvityksen mukaan alueelta ei löydetty luonnonsuojelulain tai -asetuksen mainitsemia lajeja. Selvityksen kautta alueelta löytyi kuitenkin huomionarvoinen vihervyökääpä. Raita, jossa se kasvaa on esitetty säilytettäväksi. Puiston itäosassa kasvaa laajoja kasvustoja haitallista vieraslajia, pajuasteria. Esiintymää pyritään pienentämään ja hävittämään suunnitelman mukaisilla niittyalueen hoitotoimenpiteillä.

Suunnitelma

Vantaanjoki on näkyvä osa puiston virkistys- ja maisema-arvoja. Aluetta hoidetaan hallitusti luonnonhoidon menetelmin, jotta näkymät Vantaanjoelle säilyvät tai paranevat. Alueella säilytetään puiston ja pensai-

kon mosaiikkimainen monipuolisuus linnustollisesti arvokkaalla ranta-alueella. Joenrannan niityt säilytetään luonnonmukaisina. Pohjoisosan metsikkö säilytetään suojaamaan rantapuistoa liikenteen haitoilta.

Puistoon toteutetaan pääulkoilureitti, joka valaistaan. Reitiltä rantaan risteäviä polkuja ja entisen pihapiirin läpi rakennettavaa polkua ei valaista. Pihapiiristä länteen rantapolku toteutetaan nykyiselle paikalleen kevyenä rakenteena vain pintakerros kunnostamalla. Pääulkoilureittiin liittyvä Käskynhaltijantien sillan alitus suunnitellaan erillisenä hankkeena.

Hulevedet johdetaan tonteilta ja niittyalueilta ulkoilureittien ali ja edelleen Vantaanjokeen. Puiston entisen peltoalueen läpi kulkeva oja muotoillaan uudelleen siten, että syntyy leveämpiä kohtia hulevesien viivytystä varten.

Entinen pelto säilytetään osittain niittynä ja osa muutetaan käyttönurmeksi. Puutarhamyymälän lounaispuolelle perustetaan maisemapelto. Rantaan, käyttönurmen yhteyteen sijoitetaan ulkogrillejä ja pöytä-penki-ryhmiä. Isonpellontien päähän sijoitetaan viheralueen käyttäjiä varten 6 autopaikkaa. Uusia täydennysistutuksia tehdään harkiten maiseman avoimuus huomioiden.

Vuorovaikutus

Pukinmäen rantapuiston ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän puistosuunnitelma on laadittu rakennusviraston katu- ja puisto-osaston toimeksiannosta.

Puistosuunnitelmaluonnos on ollut esillä Pukinmäen kirjastossa ja rakennusviraston internetsivuilla 10.–21.10.2016 välisen ajan. Palautteita tuli 2, joista toinen Pukinmäki-seuralta. Pukinmäki-seura piti suunnitelmaluonnosta yleisesti ottaen hyvänä. Palautteen huomiot koskivat mm. Kehä I liikennemelua, lähireitistöä ja voimalinjapylväiden maisemointia eli asioita, joita ei tässä puistosuunnitelmassa voida ratkaista. Toisessa palautteessa toivottiin alueella nykyisin kasvavien marjapensaiden ja omenapuiden säilyttämistä. Palaute huomioidaan mahdollisuuksien mukaan kasvillisuuden suunnittelussa.

Kustannukset ja aikataulu

Pukinmäen rantapuiston ja Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävän rakennuskustannukset ovat yhteensä 1 135 000 euroa (alv 0 %).

Pukinmäen rantapuisto

Puiston pinta-ala on noin 4,8 hehtaaria. Puiston hoitoluokat ovat A3, B1, B3 ja C1.

Puistosuunnitelman rakennuskustannukset ovat noin 973 000 euroa eli noin 20 euroa/m² (alv 0 %).

Vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 15 000 euroa eli 0,30 euroa/m² (alv 0 %).

Puiston rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston vuosien 2017–2026 talousarvioehdotuksessa vuosina 2018–2020.

Bockinpuiston luoteisosan puistokäytävä

Puiston pinta-ala on noin 0,6 hehtaaria. Puiston hoitoluokat ovat A3, B3 ja C1.

Puistosuunnitelman rakennuskustannukset ovat noin 162 000 euroa eli noin 27 euroa/m² (alv 0 %).

Vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 1 500 euroa eli 0,30 euroa/m² (alv 0 %).

Puistokäytävän rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston talousarvioehdotuksessa 2017–2026.

Puistokäytävä rakennetaan Käskynhaltijantien sillan alituksen rakentamisen yhteydessä.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 06 08, Puistorakentaminen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Kaija Laine, projektinjohtaja, puhelin: 310 38625
kaija.laine(a)hel.fi

13.03.2017

Ryj/2

§ 262

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 10 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta	7.3.2017
ympäristölautakunta	7.3.2017

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 263

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 10 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
kaupunginmuseon johtokunta
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta
nuorisolautakunta
opetuslautakunta 7.3.2017
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 7.3.2017
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämispalvelut -johtokunta
Helsingin kaupungin työterveys -johtokunta
eläintarhan johtaja
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- rehtori
- apulaisrehtori
- osastopäällikkö (asiakaspalveluosasto)
- osastopäällikkö (hallinto-osasto)
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja
Henkilöstön kehittämispalvelut
- toimitusjohtaja
Työterveys Helsinki

13.03.2017

Sj/1

- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 264

Suomen valtion kanssa tehdyn yhteismyyntisopimuksen mukainen kiinteistökaupan esisopimus (Säätaalo, Kluuvi, korttelin nro 240 tontti nro 14)

HEL 2017-001039 T 10 01 01 01

Esitys

A

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä liitteenä 1 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen, jossa myyjät ovat Helsingin kaupunki tontin omistajana ja Suomen valtio rakennuksen omistajana sekä ostajana Taaleri Tonttirahasto II Ky. Esisopimuksella sitoudutaan luovuttamaan ostajalle noin 1 300 m²:n kokoinen määräala Helsingin kaupungin 2. kaupunginosan (Kluuvi) korttelin nro 40 tontista nro 14 rakennuksineen.

Esisopimuksen pääehdot ovat:

- Kauppahinta on 13 490 000 euroa, josta Helsingin osuus on 6 070 500 euroa.
- Lisäkauppahintaa 1 900 euroa/k-m² maksetaan rakennusoikeuden osalta joka ylittää 7 100 k-m².
- Senaatti vastaa mahdollisista maaperän pilaantuneisuudesta aiheutuvista kustannuksista.
- Esisopimus edellyttää kaupungin toimivaltaisen toimielimen ja valtioneuvoston hyväksynnän.

B

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään esisopimuksen mukaisen kiinteistökaupan esisopimuksen voimaantuloehtojen täytyessä ja tarvittaessa tekemään kauppakirjaan vähäisiä muutoksia.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

13.03.2017

Kaj/1

- 1 Esisopimus
- 2 Esisopimuksen kohteen kartat
- 3 Asemakaavaluonnos

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Senaatti-kiinteistöt

Taaleri Tonttirahasto II Ky

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 3

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 3

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Esisopimuksessa on kyse kiinteistölautakunnan 7.4.2016 (§ 139) hyväksymän yhteismyntisopimuksen mukaisesta kaupasta, jossa kaupunki luovuttaa vuodesta 1839 valtion tieteellisessä käytössä korvauksetta olleen tontin ja Senaatti valtion omistaman rakennuksen.

Asemakaavan käyttötarkoituksen muutoksella sekä yhteismyynnillä myytävyyden ja sitä kautta saavutettava kauppahinta ovat omaisuusosien erillismyyntiä parempia.

Esittelijän perustelut

Osapuolten tarkoituksena on yhdessä myydä kiinteistö, josta Helsingin kaupunki omistaa maapohjan ja valtio sillä sijaitsevan rakennuksen. Valtiolla on vuodesta 1839 ollut oikeus korvauksetta sijoittaa ja pitää kiinteistöllä rakennuksia tieteellisiin tarkoituksiin ja laitoksia varten. Valtiolla ei enää ole käyttöä toimistokäytössä olleelle rakennukselle, minkä takia Helsingin kaupunki ja valtio ovat sitoutuneet 26.4.2016 allekirjoitetulla yhteismyntisopimuksella ryhtymään kohteen kehittämistä ja myyntiä edistäviin toimenpiteisiin.

Yhteismyntisopimuksen mukaisesti kaupungin hakemuksesta vireille tulleessa asemakaavaprosessissa Y-tontin käyttötarkoitusta on tarkoitus muuttaa siten, että sille voisi jatkossa sijoittaa toimisto-, hotelli- ja

hoivapalvelutiloja. Asemakaavoitus ja siihen kytkeytyvä myyntiprosessi ovat edenneet vaiheeseen, jossa myyjillä ja ostajilla on edellytyksiä ja tarve sitoutua esisopimuksella myöhemmin tehtävään kiinteistökauppaan. Esisopimuksessa kiinteistön kokonaiskauppahinta on 13 490 000 euroa, josta kaupungin osuus on yhteismyyntisopimuksen mukaisesti 6 070 500 euroa. Lisäkauppahintaa maksetaan, jos asemakaavamuutoksessa osoitettu rakennusoikeus ylittää 7 100 k-m². Tällöin kauppahintaa korotetaan 1 900 euroa/k-m² ylittävältä osalta.

Kaavamuutos ja siihen kytkeytyvä kiinteistönluovutus lisää vajaakäytössä olevan rakennuksen käyttö- ja kehittämismahdollisuuksia. Kiinteistön myynti on siten kaupungin maanmyynti- ja elinkeinopoliittisten tavoitteiden mukainen mahdollistaen uusien työpaikkojen ja palveluiden syntymistä. Kaupunki saa samalla myyntituloja tontista, joka ei nykyisellään tuota kaupungille tuloja.

Lisäksi esisopimukseen kytkeytyvällä asemakaavamuutoksella turvataan ja parannetaan kevyen liikenteen yhteyksiä Kaisaniemen puistoon sekä mahdollistetaan kaavaillun keskustatunnelin liittämistä keskustan nykyisiin ja tuleviin maanlaisiin tiloihin ja väyliin.

Kaavatilanne

Voimassa olevassa asemakaavassa nykyinen Kluuvin kaupunginosan korttelin nro 40 tontti nro 14 on osoitettu yleisten rakennusten tontiksi (Y). Asemakaavassa rakennusoikeus on merkitty rakennusalan ja kerroslukujen kautta siten, ettei se ole yksikäsitteisesti määriteltävissä.

Kaupan kohteelle on kaupungin toimesta käynnistetty asemakaavan muutosprosessi, jonka tavoitteena on muuttaa kaupan kohteen asemakaava toimisto-, hotelli- tai palvelukäyttöön. Asemakaavamuutoksen luonnos on ollut nähtävillä 6.6.2016 - 1.7.2016. Kohteen kartat ovat liitteenä 2 ja asemakaavaluonnos, jonka mukaisesti luovutettavasta määrälästä on tarkoitus muodostaa 2. kaupunginosan (Kluuvi) korttelin nro 104 tontti nro 1, liitteenä 3.

Järjestetyt tarjouskierrokset

Esisopimusvaiheeseen on päästy avoimen kaksivaiheisen tarjouskilpailun tuloksena. Ensimmäisen vaiheen tarjousaika oli 8.9.2016 - 7.12.2016. Ensimmäisessä vaiheessa saatiin yhdeksän indikaatiivista tarjousta. Vastaanotettujen tarjoustensa perusteella valittiin viisi tahoja 9.12.2016 - 20.12.2016 järjestetyille toiselle tarjouskierrokselle. Jatko-kierrokselle valituista toimijoista kolme toimitti tarkennetun tarjouksen tarjousajan sisällä. Toisen kierroksen parhaan tarjouksen toimitti Jatke Uusimaa Oy varsinaisen ostajan Taaleri Tonttirahasto II Ky:n edustajana. Parhaan tarjouksen suuruus oli 13 490 000 euroa.

Kauppahinta

Esisopimuksen mukainen kauppahinta on 13 490 000 euroa. Mikäli voimaan tulevassa asemakaavamuutoksessa osoitettu rakennusoikeus ylittää 7 100 k-m², korotetaan kauppahintaa 1 900 euroa/k-m² rakennusoikeuden osalta joka ylittää 7 100 k-m².

Kauppahinnan jakautuminen

Yhteismyyntisopimuksen mukaisesti Helsingin kaupunki saa maanomistajana 45 % ja valtio rakennuksen omistajana 55 % velattomasta kauppahinnasta.

Lopullinen esisopimuksen mukainen kauppa tehdään asemakaavamuutoksen tultua voimaan edellyttäen, että asemakaavamuutos vastaa sopijapuolten esisopimuksessa asettamia tavoitteita, valtioneuvosto Suomen valtion puolesta ja kaupunginhallitus Helsingin kaupungin puolesta hyväksyvät esisopimuksen.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Esisopimus
- 2 Esisopimuksen kohteen kartat
- 3 Asemakaavaluonnos

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Senaatti-kiinteistöt

Taaleri Tonttirahasto II Ky

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 3

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 1
Liite 3

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 09.02.2017 § 56

HEL 2017-001039 T 10 01 01 01

Esitys

A

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se hyväksyy liitteenä 1 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen, jossa myyjät ovat Helsingin kaupunki tontin omistajana ja Suomen valtio rakennuksen omistajana sekä ostajana Taaleri Tonttirahasto II Ky (y-tunnus: 2782175-7). Ostajalle luovutetaan noin 1 300 m²:n kokoinen määräala Helsingin Kluuvin kaupunginosassa sijaitsevasta kiinteistöstä 91-2-40-14 rakennukseen. Esisopimuksen pääehdot ovat:

- Kauppahinta on 13 490 000 euroa, josta Helsingin osuus on 6 070 500 euroa.

- Lisäkauppahintaa 1 900 euroa/k-m² maksetaan rakennusoikeuden osalta joka ylittää 7 100 k-m².

- Senaatti vastaa mahdollisista maaperän pilaantuneisuudesta aiheutuvista kustannuksista.

- Esisopimus edellyttää kaupungin toimivaltaisen toimielimen ja valtioneuvoston hyväksynnän.

B

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se valtuuttaa kiinteistölautakuntaa tekemään esisopimuksen mukaisen kiinteistökaupan esisopimuksen voimaantuloehtojen täytyessä ja tarvittaessa tekemään kauppakirjaan vähäisiä muutoksia.

Esittelijä

virastopäällikkö
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

13.03.2017

Valtteri Halla, maankäyttöinsinööri, puhelin: 09 310 76184
valtteri.halla(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 265

Valtuutettu Leo Straniuksen toivomusponsi mahdollisuudesta kartoittaa ja säilyttää Malmin lentokenttäalueen luonto- ja virkistysarvot

HEL 2016-010007 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 30.3.2016 hyväksymän toivomusponnen (Leo Stranius) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Päättyessään kunnan asukkaan aloitteesta Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä 30.3.2016 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Selvitetään mahdollisuus säilyttää alueen nykyiset luonto- ja virkistysarvot sekä selvitetään mahdollisuudet kartoittaa uhanalaiset eläin- ja kasvilajit nykyistä tarkemmin." (Leo Stranius)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua

ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toimenpiteitä

Tässä esitettävä kuvaus suunnittelusta ja sen yhteydessä tehtävistä selvityksistä perustuu kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistölautakuntien ponnen johdosta antamiin lausuntoihin.

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli 29.11.2016 Malmin lentokentän alueen tarkistettua kaavarunkoa. Kaavarungossa erilaiset maankäytön tavoitteet on pyritty sovittamaan yhteen niin, että uudessa kaupunkirakenteessa voidaan merkittävän rakentamisen määrän ohella säilyttää myös luontoarvoja.

Osa suunnittelualueen luontoarvoista liittyy kaupunkiympäristössä poikkeukselliseen avoimeen, aidattuun lentokenttäalueeseen, jonka pinta-ala supistuu sekä kasvillisuus ja pienilmasto muuttuvat voimakkaasti. Käyttötarkoituksen muutos muuttaa kenttäalueen luonnetta voimakkaasti, eikä kaikkien luontoarvojen säilyttäminen ole valitussa maankäyttömallissa mahdollista. Myös osa kenttää nykyisin ympäröivien metsien luontoarvoista menetetään.

Falkullan tilan alue säilytetään osana virkistysverkostoa. Osa metsästä on samoin kaavarungossa säilytetty, ja jatkossa on mahdollista vielä edelleen selvittää metsäisten luontoarvojen turvaamista. Alueen keskelle on suunniteltu avoin lentokenttäpuisto, josta osa on tarkoitus rakentaa niittymäiseksi. Sen alueella on mahdollista säilyttää tai korvata osa avoimista elinympäristöistä ja samalla rakentaa uutta kaupunkiluontoa. Tämä vaatii vielä asemakaavoituksen ja myöhemmän viheraluesuunnittelun vaiheessa lajikohtaisia lisätutkimuksia ja innovatiivisia ratkaisuja.

Alueen nykyisistä virkistysarvoista tärkein on kenttää kiertävä reitti, jolla hiihdetään talvisin. Kaavarungossa reitti on tarkoitus korvata uudella, osittain nykyisen reitin linjalla kulkevalla kiertoreitillä. Myös hiihtäminen on tarkoitus mahdollistaa jatkossakin. Poikittaisten virkistysyhteyksien syntyminen ja erityisesti uutta puistosiltaa pitkin Kivikon ulkoilupuistoon mahdollistuva yhteys parantavat alueellisia virkistysmahdollisuuksia huomattavasti.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on vuoden 2016 aikana hyvässä yhteistyössä ympäristökeskuksen kanssa täydentänyt alueen luontoselvityksiä painottaen uhanalaisia tai suojeltuja lajeja. Malmin kenttä toimii syysmuuton aikaan uhanalaisen heinäkurpan levähdysalueena. Muuttoa kartoittaneessa selvityksessä alueella havaittiin muutamia yksilöitä. Selvityksen perusteella voidaan todeta, että joinakin vuosina merkittävä

osa Uudellamaalla syysmuutolla levähtävistä heinäkurpista havaitaan Malmin lentokentällä.

Kaikki Suomen lepakkolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) lueteltuihin tiukkaa suojelua vaativiin lajeihin. Kesällä 2016 selvitetiin kenttää ympäröivien alueiden rakennusten merkitystä lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoina. Tulosten perusteella alueella ei sijaitse lepakoiden lisääntymispaikkaa, mutta yksittäisiä rakennuksia käytetään päiväpiilopaikkoina. Varmistettuja päiväpiiloja löydettiin kaksi ja todennäköisiä yksi. Lisäksi alueelta on tunnistettu lepakoiden ruokailualueita.

Ruokailualueet ja yksittäisten yksilöiden päiväpiilot on mahdollista korvata lepakkoystävällisillä rakenteilla uusissa rakennuksissa, lepakonpöntöillä tai sisällyttämällä riittävästi viheralueita ja/tai tonttien kasvullisia alueita asemakaavaan.

Myös alueen selkärangattomiin lajeihin liittyviä arvoja on kartoitettu vuoden 2016 aikana. Kaavarungon alueella tehtiin esiselvitys, jossa paikannettiin uhanalaisille ja silmälläpidettäville lajeille sopivat elinympäristöt ja arvioitiin niiden laatu. Samalla maastossa havainnoitiin huomionarvoisten lajien esiintymistä. Alueella on useita perhosten kannalta huomionarvoisia elinympäristöjä. Lentokentällä esiintyviksi tiedetyistä lajeista uhanalaisuuden kannalta merkittävin on viheryökkönen. Muita huomionarvoisia ovat mm. silmälläpidettävien isomykerökoin ja sininurmiyökkösen esiintymät.

Kokonaisuutena lentokentän tiedossa oleva lajisto vaikuttaa melko yksipuoliselta alueen pinta-alaan ja arvokkaimpiin Etelä-Suomen lentokenttiin verrattuna. Alueen arvoa uhanalaislajien elinympäristönä voidaan kuitenkin luotettavasti arvioida vasta jatkosuunnittelun yhteydessä tehtävässä huomionarvoisten perhosten esiintymisselvityksessä. Samalla voidaan tutkia korvaavien ympäristöjen tuottamista.

Yksi alueeseen liittyvistä merkittävistä luontoarvoista on Longinojassa esiintyvä äärimmäisen uhanalainen meritaimen. Longinojan ekologisten arvojen ja virkistysarvojen säilyttäminen on alueen suunnittelussa keskeinen periaate. Uuden alueen hulevesien käsittely toteutetaan niin, etteivät Longinojan vedenlaatu tai virtausolosuhteet heikkene. Rakennusaikaisten hulevesien hallinnan suunnitteluun ja toteuttamiseen kiinnitetään erityistä huomiota, jotta estetään kiintoaineksen kulkeutuminen Longinojaan.

Suunnittelualueella ei ole ollut tiedossa kasvupaikkoja, joissa voisi olettaa esiintyvän uhanalaisia kasvilajeja.

Lajitietoa kartoitetaan tarvittaessa jatkosuunnittelun yhteydessä edelleen tarkemmin ja luontoarvojen tarkempaa sovittamista maankäytön suunnitteluratkaisuihin jatketaan tulevissa asemakaavoissa.

Yhteenvedo

Kaavarungon suunnittelussa on pyritty ottamaan huomioon huomattava osa alueen luontoarvoista, mutta erityisesti avoimeen kenttäalueeseen liittyviä nykyisiä luontoarvoja menetetään maankäytön muuttuessa. Kaupunkisuunnitteluviraston näkemyksen mukaan alueen virkistysarvot ja virkistyspalvelutaso paranevat alueen rakentamisen myötä. Kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt vuonna 2016 uhanalaisten selkärangattomien, luontodirektiivissä mainittujen lepakoiden ja uhanalaisen heinäkurpan esiintymiseen liittyviä selvityksiä. Lajitietoa kartoitetaan tarvittaessa jatkosuunnittelun yhteydessä edelleen tarkemmin ja luontoarvojen tarkempaa sovittamista maankäytön suunnitteluratkaisuihin jatketaan tulevissa asemakaavoissa. Selvitystyötä ja suunnittelua on tehty hyvässä yhteistyössä ympäristökeskuksen kanssa.

Jatkosuunnittelussa ja yksittäisten asemakaavojen laadinnassa tullaan erityisesti painottamaan olemassa olevien suojelu- ja virkistysarvojen huomioon ottamista ja mahdollisuuksien mukaan lisäämistä. Samoin tehdään tarvittaessa lisäselvityksiä huomioon otettavista luontoarvoista ja otetaan selvitykset huomioon alueen jatkosuunnittelussa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Stranius Leo

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Ympäristölautakunta
kaupunkisuunnitteluvirasto

Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 29.11.2016 § 428

HEL 2016-010007 T 00 00 03

Ksv 4844_8

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsitteli 29.11.2016 Malmin lentokentän alueen tarkistettua kaavarunkoa. Kaavarungossa erilaiset maankäytön tavoitteet on pyritty sovittamaan yhteen niin, että uudessa kaupunkirakenteessa voidaan merkittävän rakentamisen määrän ohella säilyttää myös luontoarvoja. Huomattava osa suunnittelualueen luontoarvoista kuitenkin liittyy kaupunkiympäristössä poikkeukselliseen avoimeen, aidattuun lentokenttäalueeseen. Käyttötarkoituksen muutos muuttaa kenttäalueen luonnetta voimakkaasti, eikä kaikkien luontoarvojen säilyttäminen ole valitussa maankäyttömallissa mahdollista. Myös osa kenttää nykyisin ympäröivien metsien luontoarvoista menetetään. Osa metsästä ja Fallkullan tilan alue kuitenkin säilytetään osana virkistysverkostoa. Alueen keskelle on suunniteltu avoin lentokenttäpuisto, josta osa on tarkoitus rakentaa niittymäiseksi. Sen alueella on mahdollista säilyttää tai korvata osa avoimista elinympäristöistä ja samalla rakentaa uutta kaupunkiluontoa.

Alueen nykyisistä virkistysarvoista tärkein on kenttää kiertävä reitti, jolla hiihdetään talvisin. Kaavarungossa reitti on tarkoitus korvata uudella, osittain nykyisen reitin linjalla kulkevalla kiertoreitillä. Myös hiihtäminen on tarkoitus mahdollistaa jatkossakin. Poikittaisten virkistysyhteyksien syntyminen ja erityisesti uutta puistosiltaa pitkin Kivikon ulkoilupuistoon mahdollistuva yhteys parantavat alueellisia virkistysmahdollisuuksia huomattavasti.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on vuoden 2016 aikana täydentänyt alueen luontoselvityksiä painottaen uhanalaisia tai suojeltuja lajeja. Malmin kenttä toimii syysmuuton aikaan uhanalaisen heinäkurpan levähdysalueena. Muuttoa kartoittaneessa selvityksessä alueella havaittiin muutamia yksilöitä. Selvityksen perusteella voidaan todeta, että joinakin vuosina merkittävä osa Uudellamaalla syysmuutolla levähtävistä heinäkurpista havaitaan Malmin lentokentällä.

Kaikki Suomen lepakkolajit kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteessä IV (a) lueteltuihin tiukkaa suojelua vaativiin lajeihin. Kesällä 2016 selvitettiin kenttää ympäröivien alueiden rakennusten merkitystä lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoina. Tulosten perusteella alueella ei sijaitse lepakoiden lisääntymispaikkaa, mutta yksittäisiä rakennuksia käytetään päiväpiilopaikkoina. Varmistettuja päiväpiiloja löydettiin kaksi ja todennäköisiä yksi. Lisäksi alueelta on tunnistettu lepakoiden ruokailualueita. Ruokailualueet ja yksittäisten yksilöiden päiväpiilot on mahdollista korvata lepakoystävällisillä rakenteilla uusissa rakennuksissa, lepakonpöntöillä tai sisällyttämällä riittävästi viheralueita ja/tai tonttien kasvullisia alueita asemakaavaan.

Myös alueen selkärangattomiin lajeihin liittyviä arvoja on kartoitettu vuoden aikana. Kaavarungon alueella tehtiin esiselvitys, jossa paikannettiin uhanalaisille ja silmälläpidettäville lajeille sopivat elinympäristöt ja arvioitiin niiden laatu. Samalla maastossa havainnoitiin huomionarvoisten lajien esiintymistä. Alueella on useita perhosten kannalta huomionarvoisia elinympäristöjä. Lentokentällä esiintyviksi tiedetyistä lajeista uhanalaisuuden kannalta merkittävin on viheryökkönen. Muita huomionarvoisia ovat mm. silmälläpidettävien isomykerökoin ja sininurmiyökkösen esiintymät. Kokonaisuutena lentokentän tiedossa oleva lajisto vaikuttaa melko yksipuoliselta alueen pinta-alaan ja arvokkaimpiin Etelä-Suomen lentokenttiin verrattuna. Alueen arvoa uhanalaislajien elinympäristönä voidaan kuitenkin luotettavasti vasta arvioida jatkosuunnittelun yhteydessä tehtävässä huomionarvoisten perhosten esiintymisselvityksessä.

Yksi alueeseen liittyvistä merkittävistä luontoarvoista on Longinojassa esiintyvä äärimmäisen uhanalainen meritaimen. Longinojan ekologisten arvojen ja virkistysarvojen säilyttäminen on alueen suunnittelussa keskeinen periaate. Uuden alueen hulevesien käsittely toteutetaan niin, etteivät Longinojan vedenlaatu tai virtausolosuhteet heikkene. Rakennusaikaisten hulevesien hallinnan suunnitteluun ja toteuttamiseen kiinnitetään erityistä huomiota, jotta estetään kiintoaineksen kulkeutuminen Longinojaan.

Suunnittelualueella ei ole ollut tiedossa kasvupaikkoja, joissa voisi olettaa esiintyvän uhanalaisia kasvilajeja.

Lajitietoa kartoitetaan tarvittaessa jatkosuunnittelun yhteydessä edelleen tarkemmin ja luontoarvojen tarkempaa sovittamista maankäytön suunnitteluratkaisuihin jatketaan tulevissa asemakaavoissa.

Esittelijä

vs. asemakaavapäällikkö
Annukka Lindroos

Lisätiedot

Jouni Heinänen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37257
jouni.heinanan(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 22.11.2016 § 353

HEL 2016-010007 T 00 00 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Malmin lentokentän alueen kaavarungossa erilaiset maankäytön tavoitteet on pyritty sovittamaan yhteen niin, että uudessa kaupunkirakenteessa voidaan merkittävästä rakentamisesta huolimatta säilyttää myös joitakin luontoarvoja. Osa suunnittelualueen luontoarvoista kuitenkin kytkeytyy avoimeen, aidattuun lentokenttäalueeseen, jonka pinta-ala supistuu sekä kasvillisuus ja pienilmasto muuttuvat voimakkaasti. Myös osa kentän lähimetsistä menetetään, vain osa metsästä ja Fallkullan tilan alue säilyvät virkistysalueina. Alueen keskelle on suunniteltu avoin lentokenttäpuisto, josta osa on tarkoitus rakentaa niittymäiseksi. Ympäristölautakunta pitää tärkeänä mahdollisuutta rakentaa tänne uutta kaupunkiluontoa ja samalla tarjota harvinaisille lajeille korvaavia elinympäristöjä. Tämä vaatii vielä asemakaavoituksen ja myöhemmän viheralue-suunnittelun vaiheessa lajikohtaisia lisätutkimuksia ja innovatiivisia ratkaisuja.

Alueen nykyisistä virkistysarvoista tärkein on kenttää kiertävä reitti, jolla hiihdetään talvisin. Kaavarungossa reitti on tarkoitus korvata uudella, osittain nykyisen reitin linjalla kulkevalla kiertoreitillä. Myös hiihtäminen on tarkoitus mahdollistaa jatkossakin. Poikittaisten virkistysyhteyksien syntyminen ja erityisesti uutta puistosiltaa pitkin Kivikon ulkoilupuistoon mahdollistuva yhteys parantavat alueellisia virkistysmahdollisuuksia huomattavasti.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on vuoden 2016 aikana täydentänyt alueen luontoselvityksiä painottaen uhanalaisia ja luontodirektiivin suojelemissa lajeja. Tässä työssä se on tehnyt hyvää yhteistyötä ympäristökeskuksen kanssa. Malmin kenttä toimii syysmuuton aikaan uhanalaisen heinäkurpan levähdysalueena. Muuttoa kartoittaneessa selvityksessä alueella havaittiin muutamia yksilöitä. Joinakin vuosina jopa merkittävä osa Uudellamaalla syysmuutolla levähtävistä heinäkurpista havaitaan Malmin lentokentällä. Lajin piilotelevuuden vuoksi on vaikea arvioida, minkä verran levähtäjiä on niillä avomailla, joilta kurppia ei etsitä

Kesällä 2016 selvitettiin kenttää ympäröivien alueiden rakennusten merkitystä lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoina. Alueelta ei todettu lepakoiden lisääntymispaikkaa, mutta yksittäisiä rakennuksia käytetään päiväpiilopaikkoina. Lisäksi alueella on merkittävä määrä havaintoja ruokailevista lepakoista. Päiväpiilot on mahdollista korvata lepakkoystävällisillä rakenteilla uusissa rakennuksissa. Ruokailualueiden muutosta on vaikea ennakoida.

Myös alueen selkärangattomiin lajeihin liittyviä arvoja on kartoitettu vuoden 2016 aikana. Kaavarungon alueella tehtiin esiselvitys, jossa paikannettiin uhanalaisille ja silmälläpidettäville lajeille sopivat elinympäristöt ja arvioitiin niiden laatu. Samalla maastossa havainnoitiin huomionarvoisten lajien esiintymistä. Alueella on useita perhosten kannalta huomionarvoisia elinympäristöjä. Lentokentällä esiintyviksi tiedetyistä lajeista uhanalaisuuden kannalta merkittävin on viheryökkönen. Muita huomionarvoisia ovat mm. silmälläpidettävien isomykerökoin ja sininurmiyökkösen esiintymät. Alueen arvoa uhanalaislajien elinympäristönä tulee arvioida jatkosuunnittelussa tarkemmin ja tutkia samalla korvaavien ympäristöjen tuottamista.

Yksi alueeseen liittyvistä merkittävistä luontoarvoista on Longinojassa esiintyvä äärimmäisen uhanalainen meritaimen. Longinojan ekologisten arvojen ja virkistysarvojen säilyttäminen on ollut alueen suunnittelussa keskeinen periaate. Suunnitellut hulevesiratkaisut näyttävät toimivilta. Rakennusaikaisten hulevesien hallinnan suunnitteluun ja rakentamisen toteuttamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta estetään kiintoaineksen kulkeutuminen Longinojaan.

Alueen avoimien osien luontoarvot tunnetaan tällä hetkellä paremmin kuin metsien. Lahopuustoisten metsien merkittävän esiintymisen takia lentokenttäalueen ympäristössä voisi olla hyvä selvittää myös lahopuulajiston kannalta keskeisimmät metsäalueet. Järkevää voisi olla esimerkiksi kääpäselvitys sekä lahokaviosammalen (luontodirektiivin liitteen II laji) täsmäselvitys.

Käsittely

22.11.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Leo Stranius: Lisätään lausunnon loppuun seuraava kappale:

"Alueen avoimien osien luontoarvot tunnetaan tällä hetkellä paremmin kuin metsien. Lahopuustoisten metsien merkittävän esiintymisen takia lentokenttäalueen ympäristössä voisi olla hyvä selvittää myös lahopuulajiston kannalta keskeisimmät metsäalueet. Järkevää voisi olla esimerkiksi kääpäselvitys sekä lahokaviosammalen (luontodirektiivin liitteen II laji) täsmäselvitys."

13.03.2017

Kaj/2

Kannattaja: Alviina Alametsä

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä vastaehdotuksen.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

§ 266

Rakennusvalvontaviraston virastopäällikön avoimen viran hoito

HEL 2017-000512 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti määrätä rakennusvalvontapäällikkö Kai Millerin hoitamaan rakennusvalvontaviraston virastopäällikön avointa virkaa 7 426,69 euron mukaisin kokonaiskuukausipalkkaeduin 1.4. - 31.5.2017 väliseksi ajaksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on 15.2.2017 (95 §) myöntänyt Lauri Jääskeläiselle eron rakennusvalvontaviraston virastopäällikön virasta 1.4.2017 lähtien.

Kaupunginhallitus on 21.3.2016 johtamisjärjestelmän uudistusta koskevassa täytäntöönpanopäätöksessä linjannut, ettei vapautuvia virasto- ja osastopäälliköiden virkoja täytetä toistaiseksi, vaan ne hoidetaan määräaikaisjärjestelyin. Esittelijä katsoo, ettei rakennusvalvontaviraston virastopäällikön virkaa ole tarkoituksenmukaista tässä vaiheessa julistaa haettavaksi meneillään olevan johtamisjärjestelmän uudistuksen vuoksi.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimesta vastaava apulaiskaupunginjohtaja on hakemuksesta myöntänyt virastopäällikkö Lauri Jääskeläiselle vuosilomaa ajaksi 31.10.2016 - 31.3.2017. Samalla hän on määrännyt, rakennuslautakunnan hyväksymän sijaisjärjestyksen perusteella,

13.03.2017

virastopäällikön 1. sijaisen, yli-insinööri Kai Millerin toimimaan vs. virastopäällikkönä virkaan kuuluvien palkkaedun ko. ajan, vapauttaen hänet samalla ko. ajaksi yli-insinöörin virasta.

Diplomi-insinööri, osastopäällikkö Kai Miller on hoitanut rakennusvalvontaviraston virastopäällikön viransijaisuutta 31.10.2016 alkaen. Kaupunginhallituksen johtamisen jaosto valitsi 27.2.2017 Kai Millerin kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden rakennusvalvontapäällikön virkaan 1.3.2017 alkaen. Nykyisen organisaation ja johtamisjärjestelmän mukainen rakennusvalvontavirasto on olemassa 31.5.2017 asti, johon saakka virastolla on myös oltava virastopäällikkö.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Päätöksessä mainittu
Rakennusvalvontavirasto
Rakennuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 20.02.2017 § 191

HEL 2017-000512 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 15.2.2017 § 95 tekemä päätös saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön.

Samalla kaupunginhallitus päätti ottaa rakennusvalvontaviraston osastopäällikkö, vs. virastopäällikkö Kai Millerin hoitamaan rakennusvalvontaviraston virastopäällikön avointa virkaa 7 426,69 euron mukaisin kokonaiskuukausipalkkaedun 1.4.2017 alkaen 31.5.2017 asti, kuitenkin

13.03.2017

kauintaan siihen asti, kunnes rakennusvalvontapäällikön virkaan valittu ottaa virkansa vastaan.

30.01.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 15.02.2017 § 95

HEL 2017-000512 T 01 01 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti myöntää Lauri Jääskeläiselle eron rakennusvalvontaviraston virastopäällikön virasta 1.4.2017 alkaen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

§ 267

Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmistelun eteneminen

HEL 2017-002363 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä saadun selvityksen tiedoksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Östersundomiin laaditaan kuntien yhteistä yleiskaavaa yhdessä Vantaan ja Sipoon kanssa. 37 km² alueelle suunnitellaan tulevaisuuden kaupunkia, jossa voi vuonna 2060 olla 80 000 uutta asukasta ja jopa 30 000 uutta työpaikkaa. Liikkumisessa suositaan jalankulkua, pyöräilyä ja joukkoliikennettä, joka perustuu meteroon ja siihen liittyvään bussilinjastoon.

Yleiskaavaehdotus oli nähtävillä keväällä 2015. Natura-arvioinnissa ja ELY-keskuksen lausunnossa kaavaehdotuksella katsottiin olevan merkittävästi heikentäviä vaikutuksia tiettyihin luontoarvoihin. Kaavaratkaisua on sen jälkeen muokattu luonnonsuojelukysymysten ratkaisemiseksi. Ensisijaisena tavoitteena on hyvä, toteuttamiskelpoinen kokonaisuus, joka on myös Naturan kannalta hyväksyttävissä.

Työ on edellyttänyt vaihtoehtoisten maankäyttöratkaisujen ja metrolinjausten suunnittelua ja vaikutusten arvioimista. Syksyllä 2016 valmistui yleiskaavaversio, joka perustuu maankäytön painopisteen ja metron siirtämiseen kauemmas herkistä luontokohteista. Samalla kuitenkin osoittautui, että kyseinen metrolinjaus on maaperäolosuhteiden vuoksi huomattavan kallis verrattuna nähtävillä olleen yleiskaavaehdotuksen metrolinjaukseen.

Suunnittelutyö jatkuu, ja tavoitteena on edullisempi metroratkaisu sekä ylipäätään kokonaistaloudellisuudeltaan toimiva kaava. Kevään 2017 aikana selvitetään suurempaan ja samalla lyhyempään metrolinjaan perustuvan kaavaratkaisun vaikutukset. Selvitysten perusteella tehdään päätös metrolinjasta ja yleiskaavaehdotuksen asettamisesta uudesta nähtäville. Suoran metrolinjan suunnittelu ja selvittäminen siirtää kaavaehdotuksen nähtävilläolon syksyyn 2017.

Projektipäällikkö Ilkka Laine, yleiskaavapäällikkö Rikhard Manninen ja diplomi-insinööri Tuula Pipinen kaupunkisuunnitteluvirastosta esittelevät asiaa kaupunginhallituksen iltakoulussa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.03.2017 § 244

HEL 2017-002363 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä saadun selvityksen tiedoksi.

Käsittely

06.03.2017 Pöydälle

Asian aikana kuultavana oli Rikhard Manninen, Ilkka Laine ja Tuula Pipinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisestä panna asian pöydälle Tatu Rauhamaen ehdotuksesta.

Esittelijä

13.03.2017

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 268

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 10 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

asuntotuotantotoimikunta	8.3.2017
kaupunkisuunnittelulautakunta	7.3.2017
rakennuslautakunta	7.3.2017
asuntotuotantotoimisto	
- toimitusjohtaja	6., 7., 9. ja 10.3.2017

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 269

Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman loppuraportti

HEL 2015-001770 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi liitteenä 1 olevan vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman loppuraportin ja kehottaa kaupunginkansliaa valmistelevaan raportissa ehdotetut sosiaali- ja terveydenhuollon ja maakuntahallinnon uudistukseen sekä ehkäisevän päihdetyön järjestämiseen liittyvät toimenpiteet.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman loppuraportti
- 2 Ohjelman tavoitteet ja toteutuminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Helsingin poliisilaitos

Raittiuden ystävät ry

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Tytäryhteisöt

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Osana Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2009 - 2012 täytäntöönpanoa kaupunginjohtajan asettama työryhmä valmisteli vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman terveyskeskuksen toimiessa vastuuvirastona. Kaupunginjohtaja on asettanut johtajistokäsittelyssä (2.10.2013 § 91) vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman seurantatyöryhmän toimikaudeksi 2013 - 2016. Kaupunginhallitus on merkinnyt (16.5.2011 § 513) työryhmän laatiman toimenpideohjelman ja väliraportit (3.6.2013 § 669 ja 27.4.2015 § 434) tiedoksi ja kehottanut laatimaan loppuraportin.

Kaupunginvaltuusto on 24.4.2013 hyväksyessään valtuustokauden strategiaohjelman painottanut helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyserojen kaventumista ja yhtenä keinona vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteuttamista. Ohjelmaa on toteutettu kaupungin ja järjestöjen välisenä yhteistyönä.

Terveydenhuoltolaissa kuntia veloitetaan edistämään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä kaventamaan terveyseroja. Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on edistää ja ylläpitää hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta. Laissa ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä säädetään kunnan vastuusta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ehkäisevässä päihdetyössä.

Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman sisältöalueet on jaettu kolmeksi kattavaksi kokonaisuudeksi: alkoholikulutus vähenee Helsingissä, lapsia ja nuoria suojellaan alkoholiilta ja alkoholin ongelmakäyttöön puututaan varhain.

Liitteenä olevassa loppuraportissa (liite 1) kuvataan ohjelman tulokset. Ohjelman toimenpiteiden toteutuminen kuvataan erillisessä liitetaulukossa (liite 2).

Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutuminen

Alkoholinkäyttö on vähentynyt Helsingissä, mutta edelleen alkoholia käytetään muuta maata enemmän. Kehitys ei kuitenkaan ole tasaista, vaan eri väestöryhmien välillä on eroja. Raittiiden nuorten osuus on noussut ja nuorten humalajuominen on vähentynyt. Työikäiset ja ikään-tyneet kuluttavat Helsingissä alkoholia muuta maata enemmän. Helsingin kaupungin tietokeskuksen tutkimuksen (Kuolleisuus Helsingissä ja muualla Suomessa) mukaan työikäisten helsinkiläisten 25 - 64 -vuotiaiden naisten ja miesten toiseksi yleisin kuolinsyy on alkoholisairaudet. Ikävakioituna työikäisten helsinkiläisten kuolleisuus on 15 % suurempi kuin muualla Suomessa. Ikääntyneiden alkoholin riskikäyttö ja ehkäisevien toimenpiteiden tarve on tunnistettu.

Vastuullisen alkoholinkäytön ohjelma on sisällytetty lasten ja nuorten palvelujen rakenteisiin eri virastoissa ja ohjelman toimeenpano kulkee osana alueellisia hyvinvoinnin koordinaatioverkostoja. Ohjelman aikana on rakennettu lasten ja nuorten arkeen päihteettömyyttä tukevia rakenteita. Myös lasten ja nuorten alkoholinkäyttöön puuttumista on kehitetty ja tehostettu. Kumppaneina toimivilla järjestöillä on asiantuntemusta, vaikuttamistoimintaa sekä kuntalaisille suunnattuja matalan kynnyksen palveluja. Poliisi on ollut aktiivisesti mukana nuorten päihteettömyyden edistämistyössä.

Ehkäisevän päihdetyön lakiin perustuen yhteistyötä on tiivistetty kaupungin hallintokuntien, elinkeinoelämän ja viranomaisten välillä ns. Pakka-toiminnassa. Pakka-toimintamalli on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kehittämä paikallinen ja yhteisöllinen alkoholi-, tupakka- ja rahapelihaittojen ehkäisyn toimintamalli, jossa tavoitteena on yhteistyön kautta edistää sekä kansalaisten että elinkeinonharjoittajien vastuullista toimintaa. Tällä ohjelmakaudella on aloitettu Pakka-toiminta, joka on yksi kaupungin turvallisuussuunnitelman kärkihankkeista.

Alkoholinkäytön puheeksiotto ja lyhytneuvonta ovat tutkimusten mukaan laajamittaisesti käytettynä kustannusvaikuttavaa toimintaa terveydenhuollossa ja ne ovat osa kuntalaisille annettavia palveluja. Puheeksiotto ja mini-interventio ovat olleet keskeisiä toimenpiteitä ohjelmassa, mutta työtä niiden systemaattisen käyttämisen edistämiseksi tulee edelleen jatkaa.

Helsingin kaupungin tavoitteena on työnantajana turvata henkilöstölleen päihteetön, turvallinen työyhteisö sekä edistää henkilöstön työkykyä ja terveyttä. Kaupunginhallituksen vuonna 2012 hyväksymän päihdeohjelman jalkauttamiseksi Työhyvinvoinnin toimintaohjelmaan on kirjattu, että päihdeohjelma käsitellään kaikissa kaupungin työyhteisöissä.

Jatkotoimenpide-ehdotukset

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

Esittelijä katsoo, että loppuraportissa ehdotetut sote- ja maakuntauudistukseen liittyvät yhteistyörakenteet on tarpeen valmistella. Lisäksi tulee nimetä ehkäisevän päihdetyön järjestämislain 5 §:ssä tarkoitettu ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaava toimielin. Edelleen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamista ja koordinointia on tarpeen vahvistaa perustamalla kaupunkitasoinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ryhmä. Valmistelun tulee perustua 1.6.2017 aloittavaan toimialarakenteeseen.

Ehkäisevän päihdetyön järjestämislain mukaisia sisältöalueita ovat alkoholi-, huume- ja rahapelihaittojen sekä tupakoinnin vähentäminen. Helsingissä ehkäisevän päihdetyön koordinointiin tarvitaan seuraavia loppuraportissa ehdotettuja rakenteita:

- alkoholin ja päihteiden aiheuttamien haittojen ehkäisystä vastaa ehkäisevän päihdetyön koordinaatioverkosto
- savuttomuuden edistämisestä huolehditaan Savuton Helsinki -ohjelman päätyttyä koordinoivassa asiantuntijaverkostossa
- selkeytetään rahapelaamisen koordinointia.

Mainituissa rakenteissa on tarpeen kehittää erityisesti seuraavia osa-alueita:

- Lapset ja nuoret huomioidaan vahvasti myös jatkossa.
- Huomioidaan ikääntymiseen ja alkoholinkäyttöön liittyvät erityispiirteet ja riskit.
- Huomioidaan jatkossa aiempaa vahvemmin turvallisuusnäkökulma. Tiivistetään yhteistyötä väkivalta- ja tapaturmaverkostojen kanssa.
- Riskikäytön ja haittojen tunnistamista sekä tuen tarjoamista varhaisessa vaiheessa tehostetaan sosiaali- ja terveystieteiden kanssa sekä työterveyden palveluissa. Vahvistetaan mini-interventioiden toteuttamista, seuranta- ja johtamista osana palvelujen kehittämistä.
- Pakka-toimintaa jatketaan.
- Varmistetaan, että henkilökunnan päihdeohjelma kattaa ehkäisevän päihdetyön järjestämislain sisältöalueet ja niihin liittyvien haittojen ehkäisyn.
- Varmistetaan ammattihenkilöstön ehkäisevän päihdetyön osaaminen ja siihen liittyvä täydennyskoulutus.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

13.03.2017

Stj/1

Liitteet

- 1 Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman loppuraportti
- 2 Ohjelman tavoitteet ja toteutuminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1 Liite 2
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1 Liite 2
Helsingin poliisilaitos	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1 Liite 2
Raittiuden ystävät ry	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1 Liite 2
Tytäryhteisöt	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 1 Liite 2

Tiedoksi

Lauta- ja johtokunnat
Virastot ja liikelaitokset

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 14.02.2017 § 39

HEL 2015-001770 T 06 01 02

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti osaltaan hyväksyä loppuraportin ja esitti sen samalla kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi. Loppuraportti sisältää Vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman toteutumisen jatkotoimenpide-ehdotuksineen.

Käsittely

14.02.2017 Ehdotuksen mukaan

Hallintoylihoitaja Marketta Kupiainen ja erityissuunnittelija Tarja Saarinen olivat kutsuttuina asiantuntijoina kokouksessa läsnä tämän asian käsittelyssä.

09.04.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi
Tarja Saarinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 48248
tarja.saarinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 27.04.2015 § 434

HEL 2015-001770 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi ja valmistelussa huomioon otettavaksi vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman väliraportin (liitteet 1 ja 2).

Samalla kaupunginhallitus päätti kehottaa vastuullisen alkoholinkäytön toimenpideohjelman seurantatyöryhmää jatkovalmistelussa kiinnittämään huomiota ikääntyneen väestön alkoholin käyttöön.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa sosiaali- ja terveysvirastoa sekä sosiaali- ja terveyslautakuntaa huolehtimaan toimenpideohjelman loppuraportoinnista sekä tarpeellisiksi katsomiensa jatkoesitysten tekemisestä kaupunginhallitukselle 1.3.2017 mennessä.

Esittelijä

vs. apulaiskaupunginjohtaja

13.03.2017

Stj/1

Pia Sutinen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 270

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 10 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

sosiaali- ja terveyslautakunta

- ensimmäinen jaosto

9.3.2017

- toinen jaosto

9.3.2017

varhaiskasvatuslautakunta

7.3.2017

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi
Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.03.2017

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 258, 259, 260, 262, 263, 265, 267, 268, 269 ja 270 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 256, 257, 264 ja 266 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

13.03.2017

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 261 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

13.03.2017

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi

13.03.2017

- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

13.03.2017

Kaupunginhallitus

Tatu Rauhamäki
puheenjohtaja
246 - 248 ja 250 - 270 §:t

Osku Pajamäki
puheenjohtaja
249 §

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Mirka Vainikka

Mika Raatikainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 21.03.2017.